

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اللَّهُ
رَسُولُهُ
مُحَمَّدٌ

אודות המחבר

המחבר הנושא את שם העט "הרון יחיא" נולד באנקרה בשנת 1956. עם סיום לימודיו בבית הספר היסודי ובתיכון באנקרה, הוא למד אמנויות באוניברסיטת "Mimar Sinan" באיסטנבול, ופילוסופיה באוניברסיטת איסטנבול. מאז שנות ה-80 פרסם המחבר ספרים רבים בתחומים פוליטיים ומדעיים, ובנושאי דת ואמונה. הרון יחיא התפרסם כמחברם של עבודות חשובות המציגות את הונאת האבולוציוניסטים, טענותיהם משוללות התוקף, והיחסים החשוכים שבין הדארוויניזם ובין אידיאולוגיות עקובות מדם, כמו הפשיזם והקומוניזם. עבודותיו של הרון יחיא, שתורגמו עד כה ל-57 שפות שונות, יוצרות אוסף המסתכם ביותר מ-45 אלף עמודים המלווים ב-30 אלף איורים.

שם העט שלו מורכב מהשמות הרון (אהרון) ויחיא (יוחנן). לזכרם של שני הנביאים המוערכים שנאבקו כנגד קטנות האמונה של בני עמם. חותם הנביא שמוטבע על כריכות ספריו הינו סמלי וקשור לתוכנם. הוא מייצג את הקוראן (כתב-הקודש הסופי) ואת הנביא מוחמד (יהי רצון שאללה יברכו ויעניק לו שלוה), אחרון הנביאים. תחת הכוונת הקוראן והסונה (משנתו של הנביא [יהי רצון שאללה יברכו ויעניק לו שלוה]), המחבר רואה את ייעודו במאמץ להפריך את כל עיקרי היסוד של האידיאולוגיות הכופרות ולומר את "המילה האחרונה", באופן שיהססה לחלוטין את טענות השווא המועלות כנגד הדת. המחבר משתמש בחותם של הנביא האחרון (יהי רצון שאללה יברכו ויעניק לו שלוה), שהגיע לחכמה מוחלטת ולשלמות מוסרית, כסימן לכוונתו להציג את הדעה המכרעת.

לכל עבודותיו של הרון יחיא יש תכלית משותפת אחת: להקנות את מסרי הקוראן, לעודד קוראים לבחון סוגיות הנוגעות לאמונה, כגון קיום ואחדות האל והעולם הבא, ולחשוף את היסודות הרעועים של השיטות והאידיאולוגיות הכופרות והשקריות.

הרון יחיא נהנה מקהל קוראים רחב בארצות רבות, מהודו ועד אמריקה, אנגליה עד אינדונזיה, פולין עד בוסניה, ספרד עד ברזיל, מלזיה עד איטליה, צרפת עד בולגריה ורוסיה. חלק מספריו זמינים בשפות אנגלית, צרפתית, גרמנית, ספרדית, איטלקית, פורטוגזית, אורדו, ערבית, אלבנית, סינית, סוואהילית, האוסה, דיבהי (השפה המדוברת במאוריציוס), רוסית, סרבית-קרוואטית (בוסנית), פולנית, מלאית, טורקית אויגורית, אינדונזית, בנגלית, דנית, שבדית ועברית.

עבודות אלה זוכות להערכה עמוקה ברחבי העולם ועוזרות לאנשים רבים לשוב ולהאמין באל, וכן להגיע לתובנות עמוקות יותר באשר לאמונתם. התבונה והיושר שמייחדים את ספריו, והסגנון הברור שקל להבינו, משפיעים במישרין על כל אדם הקורא אותם. אותם אנשים הקוראים בעיון ספרים אלו אינם יכולים עוד להמשיך ולדגול באתאיזם, או בפילוסופיה מטריאליסטית או בשום אידיאולוגיה שקרית אחרת, היות שספרים אלו מאופיינים בהצגת התכנים באופן יעיל, עובדתי, ישיר ובלתי ניתן להפרכה. גם אם ימשיכו אותם אנשים לדבוק באותן אידיאולוגיות, זה יהיה רק מטעמים של התעקשות סנטימנטאלית, שכן הספרים מערערים אידיאולוגיות אלה ממש מן היסוד. כל תנועות ההכחשה בנות זמננו סופגות כיום תבוסה אידיאולוגית, הודות לספרים שנכתבו על-ידי הרון יחיא.

זוהי, ללא ספק, תולדה של חכמת הקוראן ובהירותו. המחבר מועיד את עצמו בענווה לשמש כעזר לאנושות בחיפושה אחר דרכו הנכונה של האל. אין הוא מבקש כל רווח חומרי בפרסום עבודות אלו.

אותם אנשים המעודדים אחרים לקרוא ספרים אלו, להרחיב את חשיבתם ואת לבם, ומדריכים אותם לעבוד את האל ביתר מסירות, משרתים את הנושא שירות יקר ערך.

במקביל לכך, זה יהיה רק בזבז זמן ואנרגיה להפיץ ספרים אחרים שזורעים בלבול במוחם של אנשים, שמובילים אותם לכאוס אידיאולוגי, ושאינן להם בבירור כל השפעה חזקה ומדויקת על סילוק הספקות מלבם, כפי שמוכיח ניסיון העבר.

אכן, ספרים שמיועדים להדגיש את כוחו הספרותי של המחבר, במקום את המטרה האצילית של הושעת בני אדם מפני אובדן האמונה, אינם יכולים להיות בעלי השפעה עמוקה. אלו המפקקים בכך יכולים להיווכח על נקלה שהמטרה הבלעדית של ספרי הרון יחיא הינה לגבור על חוסר אמונה ולהפיץ את ערכיו המוסריים של הקוראן. הוכחת ההצלחה והשפעתו של שירות זה ניכרות בשכנוע הקוראים.

ראוי לזכור נקודה אחת: הסיבה העיקרית להמשכם של האכזריות, הסכסוך וחוויות קשות אחרות מהן סובל הרוב הגדול הינה נפיצותו האידיאולוגית של חוסר אמונה. הדבר יכול להגיע לידי סיום רק על-ידי מיגור אידיאולוגי של חוסר האמונה והפצת פלאי הבריאה

והמוסריות הקוראנית באופן שאנשים יוכלו לחיות לאורם. בבוחננו את מצב העולם הנוכחי, המתדרדר לאלימות, לשחיתות ולסכסוכים, אין ספק שיש להעניק שירות זה במהירות וביעילות, לבל יהיה מאוחר מדי.

ספריו של הרון יחיא ממלאים תפקיד מוביל במאמץ זה. בעזרתו של האל, יהוו ספרים אלו אמצעים דרכם יוכלו אנשים במאה העשרים ואחת להגיע לשלום, לצדק ולאושר המובטח בקוראן.

חוכמה ועצות טובות מן התנ"ך

הַרְוֵן יִתִּיא

אל הקורא

כל ספריו של המחבר מבהירים סוגיות הנוגעות לאמונה לאורם של פסוקים מהקוראן, ומזמינים קוראים ללמוד את מילות האל ולחיות לפיהן. כל הנושאים הנוגעים לפסוקי האל מוסברים באופן שאינו מותיר ספקות או שאלות פתוחות אצל הקורא. הסגנון המהימן, הפשוט והקולח של הספרים מבטיח שכל אדם בכל גיל ומכל קבוצה חברתית יוכל להבינם בקלות. הודות לכתיבה הסיפורית הבהירה והיעילה, ניתן לקרוא כל ספר ברצף אחד ללא הפסקות. גם אותם אנשים שדוחים בנוקשות את הרוחניות, מוצאים את עצמם מושפעים מהעובדות המתועדות בספרים אלו ואינם יכולים להמשיך ולפסול את אמיתות תכניהם.

ספר זה, כמו גם ספריו האחרים של המחבר, מיועד לקריאה יחידנית כמו גם לדיון בקבוצה. קוראים הלהוטים להפיק תועלת מהספרים ימצאו שהשתתפות בדיון עליהם מועילה מאוד ומאפשרת להם לשתף במחשבותיהם ובניסיונם זה את זה.

נוסף על כך, כל תרומה לפרסום הספרים שנכתבו אך ורק כדי להסב עונג לאל, וקריאתם, מהווה שירות חשוב לאיסלם. כל ספריו של המחבר משכנעים ביותר. לכן, אחת השיטות היעילות ביותר להפצת דת אמת בקרב אנשים היא לעודדם לקרוא ספרים אלו.

אנו מקווים שהקורא יעיין בסקירת הספרים האחרים של המחבר המוצגת בסוף הספר. כתבי המקור העשירים, העוסקים בסוגיות הנוגעות לאמונה, הינם מועילים מאוד ותענוג לקרוא בהם.

בספרים אלו, בשונה מבכמה ספרים אחרים, לא תמצאו ביטוי להשקפותיו הפרטיות של המחבר, הסברים הנשענים על מקורות מפוקפקים, סגנונות שאינם מכבדים את קדושת הנושאים, ואף לא טיעונים פסימיסטים וחסרי תקווה הזורים ספקות בשכל וטעיות בלב.

תוכן העניינים

8	פסוקי קוראן אודות התורה שניתנה ליהודים
10	אהבת ה' בתנ"ך
12	יראת ה' בתנ"ך
16	קרבת ה' ועומק האמונה בתנ"ך
36	מאפייני ה' בתנ"ך
56	האמונה בעולם הבא לפי התנ"ך
64	חובות האמונה לפי התנ"ך
100	מעלות מוסריות המומלצות בתנ"ך
171	החשיבות של זכירת ה' ושמירת הלשון בתנ"ך
185	מצוות ואיסורים בתנ"ך התואמים למצוות הקוראן
194	מנהגים דתיים בתנ"ך התואמים לקוראן
201	מנהגים בתנ"ך התואמים לדרכיו של הנביא מוחמד ע"ה
225	כמה קטעים הדומים בקוראן ובתנ"ך

פסוקי קוראן אודות התורה שניתנה ליהודים

הורדנו את התורה ממרומים, ובה הדרכה ואור. על-פיה היו הנביאים אשר התמסרו חורצים משפט ליהודים, וגם הרבנים והחכמים שפטו על פי ספר הא-ל שהופקד בידיהם למשמרת, ואשר עליו העידו...
(סורה 5: השולחן הערוך, 44)

זאת ואף זאת: נתנו למשה את הספר למען יביא את מלוא חסדנו על עושי הטוב, ולמען יציג דבר דבור על אופניו, ויביא הדרכה ורחמים למען יאמינו כי ייפגשו עם ריבונם.
(סורה 6: המקנה, 154)

לפניו היה ספרו של משה למופת ולרחמים, וזהו ספר המאשר (את קודמיו) וניתן בלשון ערבית כדי להזהיר את בני העוולה ולהביא בשורה למיטיבים.
(סורה 46: גבעות החול, 12)

שלחנו את משה להביא את אותותינו - הוצא את בני עמך מחושך לאור והזכר להם את ימי הא-ל, כי בזאת צפונים אותות לכל אשר יאריך רוחו ויכיר טובה.
(סורה 14: אברהם, 5)

אמר (הא-ל): משה, אני בחרתיך להיות מעל האנשים בשולחי אותך ובדברי אליך, אֶחָזוּ בְּאִשֶּׁר נָתַתִּי לְךָ וְהָיָה בְּמוֹדִים. כְּתַבְנוּ לּוֹ בְּלוּחוֹת מוֹסֵר הַשְּׂכָל מִכָּל סוּג. דְּבַר דְּבוֹר עַל אֹפְנֵינוּ. - אֶחָזוּ בְּהֵם הֵיטֵב וְצוּוּה עַל בְּנֵי עַמְּךָ כִּי יֵיטִיבוּ לְאַחֲזוּ בְּדַבְרֵיהֶם הַנְּאִים. עוֹד אֲרָאָה לָכֶם אֶת נַחֲלַת הַמוֹפְקָרִים.
(סורה 7: מְרֹום הַחוּמָה, 144-145)

הריון יחיאל (עדן אוקטר)

כאשר שככה חמת משה,
נטל את הלוחות, ועליהם
חרותים דברי הדרכה
ורחמים ליראים את
ריבונם.

(סורה 7: מְרוֹם הַחוּמָה,
154)

נתנו למשה את הספר, לכן
אל תפקפק במפגש עמו. עשינו אותו מקור הדרכה לבני ישראל.
(סורה 32: ההשתחויה, 23)

אמרו, מאמינים אנו בא-ל ובאשר הורד אלינו מרומים, ובכל אשר הורד מרומים
אל אברהם וישמעאל ויצחק ויעקב והשבטים, ובאשר ניתן למשה ולישוע ובאשר
ניתן לנביאים מעם ריבונם. לא נפלה איש מהם, ומתמסרים אנו לו.
(סורה 2: הפרה, 136)

הוא נתן לכם את חוקי הדת אשר ציווה לנח, ואת אשר גילינו לך, ואת אשר ציוונו
לאברהם, ולמשה ולישוע, לאמור, קיימו את הדת ואל תתפלגו בה ...
(סורה 42: המועצה, 13)

הא-ל קנה מן המאמינים את נפשם ואת רכושם ובתמורה יזפו בגן עדן. הם יילחמו
למען הא-ל, וינהרגו וינהרגו. הוא קיבל עליו לקיים את הבטחתו לאמיתה, בתורה
ובאוונגליון ובקוראן. היש נאמן מהא-ל להבטחתו? על כן שִׁמְחו בעסקה אשר
עשיתם! זוהי הזכיה הכבירה.
(סורה 9: ההצהרה, 111)

אהבת ה' בתנ"ך

וְאַהֲבַת אֵת ה' אֶל-לִהְיוֹת בְּכֹל-לִבְבְּךָ וּבְכֹל-נַפְשְׁךָ וּבְכֹל-מְאֹדְךָ.
(דברים ו', ה')

... כִּי מִנְסָה ה' אֶל-לֵהִיכֶם אֶתְכֶם לְדַעַת הִישְׁכֶם אֲהַבִּים אֶת-ה' אֶל-לֵהִיכֶם בְּכֹל-לִבְבְּכֶם וּבְכֹל-נַפְשְׁכֶם.
(דברים י"ג, ד')

... מָה ה' אֶל-לִהְיוֹת שְׂאֵל מֵעַמְּךָ כִּי אִם-לִירְאָה אֶת-ה' אֶל-לִהְיוֹת לְלַכֵּת בְּכֹל-דְרָכָיו וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת-ה' אֶל-לִהְיוֹת בְּכֹל-לִבְבְּךָ וּבְכֹל-נַפְשְׁךָ. לִשְׁמֹר אֶת-מִצְוֹת ה' וְאֶת-חֻקֹּתָיו אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם לְטוֹב לָךְ.
(דברים י', י"ב-י"ג)

וְאַהֲבַת אֵת ה' אֶל-לִהְיוֹת וְשִׁמְרַת מִשְׁמֶרְתוֹ וְחֻקֹּתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וּמִצְוֹתָיו כָּל-הַיָּמִים.
(דברים י"א, א')

אֲנִי אֲהַבִּי אֲהַב ...
(משלי ח', י"ז)

וַעֲשֵׂה חֶסֶד לְאֵלִים וְלֹאֲהַבִּי וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתָי.
(דברים ה', י')

... לְאַהֲבָה אֶת-ה' אֶל-לִהְיוֹת ...
(דברים ל', כ')

... **לאַהבה אַת-ה' אַ-להיכם** וְלָלֶכֶת בְּכָל-דַּרְכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו, וּלְדַבְּרָהּ-בוֹ; וּלְעַבְדּוֹ,
בְּכָל-לְבַבְכֶם וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם.
(יהושע כ"ב, ה')

וְיָדַעְתָּ, כִּי-ה' אַ-לֹהֶיךָ הוּא הָא-לֹהִים: הָא-ל, הַנֶּאֱמָן--שְׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֲסֵד **לְאַהֲבָיו**
וּלְשִׁמְרֵי מִצְוֹתוֹ, לְאֶלֶף דּוֹר.
(דברים ז', ט')

וְהָיָה, אִם-שָׁמַעַתְּ שִׁמְעוּ אֶל-מִצְוֹתַי, אֲשֶׁר אֲנִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם, הַיּוֹם--**לְאַהֲבָה אַת-ה'**
אַ-לֹהֵיכֶם, וּלְעַבְדּוֹ, בְּכָל-לְבַבְכֶם, וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם. וְנָתַתִּי מִטֶּר-אֶרְצְכֶם בָּעֵתוֹ, יוֹרֵה
וּמִלְקוֹשׁ ...
(דברים י"א, י"ג-י"ד)

... אֲנִי ה' אַ-לֹהֵי הַשָּׁמַיִם--הָא-ל הַגָּדוֹל, וְהַנּוֹרָא: שְׁמֵר הַבְּרִית וְחֲסֵד, **לְאַהֲבָיו** וּלְשִׁמְרֵי
מִצְוֹתָיו.
(נחמיה א', ה')

ה'--**אַהֲבָתִי**, מַעֲוֹן בֵּיתֶךָ; וּמְקוֹם, מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ.
(תהלים כ"ו, ח')

מֵה-יָדִידוֹת מִשְׁכַּנּוֹתֶיךָ-- **ה' צָבָאוֹת**. נִכְסְפָה וְגַם-כָּלְתָהּ, נִפְשֵׁי-- לְחַצְרוֹת ה': לְפִי
וּבְשׁוּרֵי-- יִרְגְּנוּ, אֶל א-ל-לְחֵי.
(תהלים פ"ד, ב'-ג')

יראת ה' בתנ"ך

וְחֶסֶד ה', מְעוֹלָם וְעַד-עוֹלָם-- עַל-יִרְאַיוֹ.
(תהלים ק"ג, י"ז)

רֵאשִׁית חֲקֻמָּה, יִרְאַת ה'-- שֶׁכֶּל טוֹב, לְכָל-עֲשִׂיהֶם;
(תהלים קי"א, י')

עֲבָדוּ אֶת-ה' בִּירְאָה; וְגִילוּ, בְּרַעְדָּה.
(תהלים ב', י"א)

אֲשֶׁרֵי, כָּל-יִרְאֵי ה'-- הֵחֵלֶה, בְּדַרְכָיו. יִגִּיעַ פִּפְיָהּ, כִּי תֹאכַל; אֲשֶׁרֶיהָ, נְטוּב לָהּ. ... הַגֵּה
כִּי-כֹן, וְיִכְרַח גְּבַר-- יִרְאֵי ה'.
(תהלים קכ"ח, א', ב', ד')

יִרְאַת ה' לְחַיִּים; וְשׁוֹבַע יְלִיוֹ, כָּל-יִפְקֹד רַע.
(משלי י"ט, כ"ג)

אֶל-תְּהִי חֲכָם בְּעֵינֶיךָ; יִרְאֵי אֶת-ה', וְסוּר מִרַע. רַפְאוֹת, תִּהְיֶי לְשִׁמְךָ; וְנִשְׁקוּי,
לְעֲצָמוֹתֶיךָ.
(משלי ג', ז'-ח')

בִּירְאַת ה', מִבְּטַח-עַז ...
(משלי י"ד, כ"ו)

... מָה ה' אֱ-לֹהֶיךָ שְׂאֵל מֵעַמָּךְ כִּי אִם-לִירְאָה אֶת-ה' אֱ-לֹהֶיךָ לְלַכֵּת בְּכָל-דְּרָכָיו
וּלְאֲהַבָּה אֹתוֹ וְלַעֲבֹד אֶת-ה' אֱ-לֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ.
(דברים י', י"ב)

אֲחֲרֵי ה' א-לֹהֵיכֶם תִּלְכוּ וְאֹתוֹ תִּירָאוּ וְאֶת-מִצְוֹתָיו תִּשְׁמְרוּ וּבְקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ וְאֹתוֹ תַעֲבֹדוּ
וּבֹ תִדְבְּקוּן.
(דברים י"ג, ה')

יִרְאֵת ה', טְהוֹרָה--עוֹמֶדֶת לְעַד ...
(תהלים י"ט, י')

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-הָעָם אֶל-תִּירָאוּ כִּי לִבְעֹבוֹר נִסוֹת אֶתְכֶם בָּא הָא-לֹהִים וּבְעֹבוֹר תִּהְיֶה
יִרְאֵתוּ עַל-פְּנֵיכֶם לְבִלְתִּי תִחַטְּאוּ.
(שמות כ', י"ז)

וְהָיָה אַמוּנַת עֵתִיד, חֶסֶן וְשׁוֹעֵת חֲכָמַת וְדַעַת; יִרְאֵת ה', הִיא אוֹצְרוֹ.
(ישעיהו ל"ג, ו')

אִם-לֹא תִשְׁמַר לַעֲשׂוֹת, אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת, הַכְּתוּבִים, בְּסֵפֶר הַזֶּה: לִירְאֵת אֶת-
הַשֵּׁם הַנּוֹכַח וְהַנּוֹרָא, הַזֶּה--אֵת, ה' א-לֹהֵיךָ. וְהִפְלֵא ה' אֶת-מִכְתָּב, וְאֵת מִכּוֹת זִרְעֶךָ:
מִכּוֹת גְּדֻלַּת וְנֹאמָנוֹת, וְחֻלִּים רְעִים וְנֹאמָנִים.
(דברים כ"ח, נ"ח-נ"ט)

וְעַתָּה יִרְאוּ אֶת-ה', וְעָבְדוּ אוֹתוֹ--בְּתַמִּים וּבְאֵמַת ...
(יהושע כ"ד, י"ד)

אֶת-ה' צְבָאוֹת, אֹתוֹ תִקְדִּישׁוּ; וְהוּא מוֹרְאָכֶם, וְהוּא מַעֲרָצְכֶם.
(ישעיהו ח', י"ג)

אֶת-ה' א-לֹהֵיךָ תִירָא, אֹתוֹ תַעֲבֹד; וּבֹ תִדְבְּק, וּבִשְׂמוֹ תִשָּׁבַע.
(דברים כ', י')

וְשִׁמְרַת, אֶת-מִצְוֹת ה' א-לֹהֵיךָ, לְלַכֵּת בְּדַרְכָּיו, וּלְיִרְאֵת אוֹתוֹ.
(דברים ח', ו')

למען תירא את-ה' א-להיך, לשמר את-כל-חקתיו ומצותיו אשר אנכי מצנך, אתה ובנך ובן-בנך, כל ימי חייה--ולמען, יארכו ימיה.
(דברים ו', ב')

הללו-י-ה. אשרי-איש, ירא את-ה'; במצותיו, חפץ מאד.
(תהלים קי"ב, א')

יראי ה', הללוהו
(תהלים כ"ב, כ"ד)

יראת ה', שנאת-רע ...
(משלי ח', י"ג)

א-ל נערץ, בסוד-קדשים רבה; ונורא, על-כל-סביביו.
(תהלים פ"ט, ח')

חבר אני, לכל-אשר יראוך; ולשמרי, פקודיך.
(תהלים קי"ט, ס"ג)

מי-יתן והיה לבבם זה להם, ליראה אתי ולשמר את-כל-מצותי--כל-הימים: למען ייטב להם ולבניהם, לעלם.
(דברים ה', כ"ו)

ותיראן המילדות, את-הא-להים, ולא עשו, באשר דבר אליהן מלך מצרים; ותחנין, את-הקדשים.
(שמות א', י"ז)

ויהי, כי-יראו המילדות את-הא-להים; ויעש להם, בתיים.
(שמות א', כ"א)

הריו יחיאל (עדנו אוקט)

איש הנה בארץ עוץ, איוב שמו; והנה האיש ההוא, תם ונשר וירא אֱ-לֹהִים--וְסָר מֵרָע.

(איוב א', א')

הָרִים רָעָשׁוּ מִמֶּנּוּ, וְהַגְּבָעוֹת הִתְמַלְּגוּ; וַתִּשָּׂא הָאָרֶץ מִפְּנֵיו, וַתִּבֶּל וְכָל-יוֹשְׁבֵי בָהּ.

(נחום א', ה')

קרבת ה' ועומק האמונה בתנ"ך

קרבת ה'

קרוב ה', לְכֹל-קִרְאָיו-- לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת.
(תהלים קמ"ה, י"ח)

אֵךְ לֹא-לֵהִימ, דוּמִי בְּפִשִׁי: כִּי-מִמְנוֹ, תִקְנֹתִי.
(תהלים ס"ב, ו')

... אֵלֶיךָ ה', בְּפִשִׁי אֶשָׂא.
(תהלים כ"ה, א')

וְהָיָה לְבַבְכֶם שְׁלֹם, עִם ה' אֶל-לֵהִינּוּ, לְלֶכֶת בְּחֻקָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו, כִּיּוֹם הַזֶּה.
(מלכים א' ח', ס"א)

אֲנִי, אֶהְבֵּי אֶהָב; וּמִשְׁתַּרִּי, יִמְצְאוּנִי.
(משלי ח', י"ז)

לְאֶהְבָה אֶת-ה' אֶל-לֵהִיךָ, לְשִׁמְעַע בְּקִלּוֹ וּלְדַבְּקָה-בּוֹ: כִּי הוּא תַיִיד, וְאֶרְךָ יָמֶיךָ...
(דברים ל', כ')

הַשְׁמֵר לָךְ, פֶּן-תִּשְׁכַּח אֶת-ה' אֶל-לֵהִיךָ, לְבִלְתִּי שְׁמֹר מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְחֻקֹתָיו, אֲשֶׁר
אֲנִכִּי מִצְנֹדָה הַיּוֹם.
(דברים ח', י"א)

כִּי אִם-בַּה' אֶל-לֵהִיכֶם, תִּדְבְּקוּ, כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתֶם, עַד הַיּוֹם הַזֶּה.
(יהושע כ"ג, ח')

הריו יחיאל (עדנו אוקטר)

ומלתם, את ערלת לבבכם; וערפכם--לא תקשו, עוד.
(דברים י', ט"ז)

דַרְשׁוּ ה', בַּהֲמָצְאוֹ; קִרְאוּהוּ, בַּהֲיֹתוֹ קְרוֹב.
(ישעיהו נ"ה, ו')

אִף אֵל-אֱלֹהִים, דוֹמְיָה נִפְשֵׁי...
(תהלים ס"ב, ב')

קְרוֹב ה', לְכָל-קִרְאָיו-- לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת. רִצּוֹן-יִרְאִיו יַעֲשֶׂה; וְאֵת-שׁוֹנְעֵתָם יִשְׁמַע, וְיוֹשִׁיעֵם. שׁוֹמֵר ה', אֶת-כָּל-אֲהֻבָּיו...
(תהלים קמ"ה, י"ח-כ')

וְאִתָּה שְׁלֹמֶה-בְּנֵי דַע אֶת-אֱלֹהֵי אֲבִיךָ וְעַבְדֶּהוּ, בְּלֵב שְׁלֵם וּבְנֶפֶשׁ חֲפִצָּה--כִּי כָל-
לְבָבוֹת דּוֹרֵשׁ ה', וְכָל-יִצְרַר מִחֻשְׁבוֹת מִבֵּין: אִם-תִּדְרָשְׁנֵנוּ יִמְצָא לָךְ, וְאִם-תַּעֲזֹבֵנוּ
יִזְנִיחֶךָ לְעַד.
(דברי הימים א' כ"ח, ט')

וְעַתָּה יִרְאוּ אֶת-ה', וְעַבְדוּ אֹתוֹ--בְּתַמִּים וּבְאֵמֶת; וְנִסִּירוּ אֶת-אֱלֹהִים, אֲשֶׁר עַבְדוּ
אֲבוֹתֵיכֶם ... וְעַבְדוּ, אֶת-ה'.
(יהושע כ"ד, י"ד)

(השמר לך) ... וְשִׁכַחְתָּ אֶת-ה' אֱלֹהֶיךָ ...
(דברים ח', י"ד)

... מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל מֵעַמּוֹד כִּי אִם-לִירְאָה אֶת-ה' אֱלֹהֶיךָ לְלַכֵּת בְּכָל-דְּרָכָיו וּלְאַהֲבָה
אֹתוֹ וּלְעַבְדוֹ אֶת-ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ.
(דברים י', י"ב)

אֶת-ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא, אֹתוֹ תַעֲבֹד; וְבוֹ תִדְבַק, וּבְשִׁמוֹ תִשָּׁבַע.
(דברים כ', י')

וְהִנֵּה, אִם-שָׁמַעַתְּמַעוּ אֶל-מִצְוֹתַי, אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוֶה אֶתְכֶם, הַיּוֹם--לְאַהֲבָה אֶת-ה'
אֱ-לֹהֵיכֶם, וּלְעַבְדוֹ, בְּכָל-לִבְבְּכֶם, וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם.
(דברים י"א, י"ג)

אֲחֵרֵי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם תֵּלְכוּ וְאֵתוּ תִירָאוּ וְאֵת-מִצְוֹתָיו תִּשְׁמְרוּ וּבְקִלּוֹ תִשְׁמְעוּ וְאֵתוּ
תֵעַבְדוּ וּבֹו תִדְבְּקוּן.
(דברים י"ג, ה')

וְאַתָּה ה', מִגֵּן בְּעַדִּי; כְּבוֹדִי, וּמְרִים רֵאשִׁי.
(תהלים ג', ד')

מִגֵּנִי עַל-אֱ-לֹהִים; מוֹשִׁיעַ, יִשְׂרָאֵל-לִבִּי.
(תהלים ז', י"א)

בְּשָׁלוֹם יִחַדוּ, אֲשֶׁכְּבֹה וְאִישׁוֹן: כִּי-אַתָּה ה' לְבַדְּדִי; לְבָטָח, תוֹשִׁיבֵנִי.
(תהלים ד', ט')

... אֵלַיִךְ כִּסְתִי. לְמַדְנִי, לְעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ-- כִּי-אַתָּה אֱ-לֹהֵי:
(תהלים קמ"ג, ט"י')

וְנִדְעָה נִרְדְּפָה, לְדַעַת אֶת-ה', כְּשִׁחַר, נִכּוֹן מִצְאוֹ ...
(הושע ו', ג')

וַיֹּאמֶר אֱ-דֹנָי, יַעַן כִּי נִגַּשׁ הָעַם הַזֶּה, בְּפִיו וּבִשְׁפָתָיו כְּבָדוֹנִי, וְלִבּוֹ רַחַק מִמֶּנִּי ...
(ישעיהו כ"ט, י"ג)

אֲרוּר הַגִּבֹּר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּאַדָּמָה, וְשָׁם בְּשָׂר, זָרְעוּ; וּמִן-ה', יִסּוּר לִבּוֹ. וְהִנֵּה כְּעַרְעַר
בְּעַרְבָה, וְלֹא יִרְאֶה כִּי-יָבֹוא טוֹב ...
(ירמיהו י"ז, ה'-ו')

פי-שְׁמַרְתִּי, דָּרְכֵי ה'; וְלֹא-רָשַׁעְתִּי, מֵא-לֹהֵי.
(תהלים י"ח, כ"ב)

התלהבות ושמחה של אמונה בתנ"ך

... גִּילּוֹ וְשִׂמְחוֹ בַּה' א-לֹהֵיכֶם ...
(יואל ב', כ"ג)

לְעֲשׂוֹת-רִצּוֹנְךָ א-לֹהֵי תַפְצְצֹתִי; וְתוֹרַתְךָ, בְּתוֹךְ מַעֲי.
(תהלים מ', ט')

בְּדַרְךָ עֲדוֹתֶיךָ שִׁשְׁתִּי-- כַּעַל כָּל-הוֹן. בַּפְּקוּדֵיךָ אֲשִׁיחָה; וְאֲבִיטָה, אֲרַחֲמֶיךָ. בַּחֲקוֹתֶיךָ
אֲשַׁתְּעֲשֶׂע; לֹא אֲשַׁכַּח דְּבָרְךָ.
(תהלים קי"ט, י"ד-ט"ז)

... כִּי מְנוּסָה ה' א-לֹהֵיכֶם, אֲתָכֶם, לְדַעַת הַיְשָׁכֶם אֲהַבִּים אֶת-ה' א-לֹהֵיכֶם, בְּכָל-
לְבַבְכֶם וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם.
(דברים י"ג, ד')

רַבִּים מְקַאֲבִים, לְרָשָׁע: וְהַבּוֹטֵחַ בַּה'-- חֲסֵד, יְסוּבְכֶנּוּ. שִׂמְחוֹ בַּה' וְגִילּוֹ, צַדִּיקִים;
וְהַרְנִינוּ, כָּל-יִשְׂרָאֵל.
(תהלים ל"ב, י"א-א)

... אֲנִי, בְּכָל-לֵב אֲצַר פְּקוּדֵיךָ. טָפַשׁ כַּחֲלָב לְבָב; אֲנִי, תוֹרַתְךָ שֶׁעֲשִׂעְתִּי ...
(תהלים קי"ט, ס"ט-ע')

טוֹב-לִי תוֹרַת-פִּיךָ-- מֵאֲלֵפִי, זָהָב וְכֶסֶף.
(תהלים קי"ט, ע"ב)

וְאֶהְבֶּתְ אֶת ה' אֱ-לֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאֹדְךָ.
(דברים ו', ה')

אֲשֶׁרֵי הָאִישׁ-- אֲשֶׁר לֹא הֵלֵךְ, בְּעֵצַת רְשָׁעִים; וּבְדַרְכֵי חַטָּאִים, לֹא עָמַד, וּבְמוֹשָׁב לְצִיִּים,
לֹא יָשָׁב. כִּי אִם בְּתוֹרַת ה', תִּפְצֹו; וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה, יוֹמָם וּלְיָלֵה.
(תהלים א', א'-ב')

וּתְתַפְּלֵל חַנּוּה, וּתְאָמַר, עֲלֵץ לִפְנֵי בַה', כָּמֹה קִרְנֵי בַה'; רַחֵב פִּי עַל-אוֹיְבֵי, כִּי שָׁמַחְתִּי
בִּישׁוּעָתְךָ. אִין-קְדוֹשׁ כַּה', כִּי אִין בְּלִתְךָ; וְאִין צוֹר, כַּא-לְהִינּוּ.
(שמואל א' ב', א'-ב')

וְאֲשַׁמְעֶשֶׁע בְּמִצְוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר אֶהְבֶּתִי. וְאֲשָׂא-כַפִּי--אֶל- מִצְוֹתֶיךָ, אֲשֶׁר אֶהְבֶּתִי;
וְאֲשִׁיחָה בְחַקֶּיךָ.
(תהלים קי"ט, מ"ז-מ"ח)

צַר-וּמִצּוֹק מִצְאוּנֵי; מִצְוֹתֶיךָ, שְׁעִשְׁעֵי. צַדִּיק עֲדוּתֶיךָ לְעוֹלָם; הִבְיַנֵּי וְאֶחְנֶה.
(תהלים קי"ט, קמ"ג-קמ"ד)

שְׁלוֹם רַב, לְאֶהְבֵי תוֹרָתְךָ; וְאִין-לְמוֹ מְכַשׁוֹל. שִׁבְרַתִּי לִישׁוּעָתְךָ ה'; וּמִצְוֹתֶיךָ עֲשִׂיתִי.
שָׁמְרָה נְפְשִׁי, עֲדוּתֶיךָ; וְאֶהְבֶּם מְאֹד.
(תהלים קי"ט, קס"ה-קס"ז)

תוֹרַת ה' תְּמִימָה, מוֹשִׁיבַת נְפֶשׁ; עֲדוּת ה' נְאֻמָּנָה, מְחַכֵּימַת פֶּתִי. פְּקוּדֵי ה' יִשְׁרָיִם,
מְשַׁמְחֵי-לֵב; מִצְוֹת ה' בְּרָה, מְאִירַת עֵינָיִם. יִרְאֵת ה', טְהוֹרָה--עוֹמְדַת לְעַד: מְשַׁפְּטֵי-ה'
אָמַת; צַדִּיקוֹ יִחְדָּו. הַנְּחַמְדִּים--מְזַהֵב, וּמְפֹז רַב; וּמְתוֹקִים מִדְּבַשׁ, וְנֹפֶת צוֹפִיִם.
(תהלים י"ט, ח'-י"א)

גְּדִלִים, מְעִשֵׂי ה'; דְּרוֹשִׁים, לְכָל-תְּפִצִּיחֵם.
(תהלים קי"א, ב')

גם יָשְׁבוּ שָׂרִים, בִּי נִדְבְּרוּ-- עֲבָדָה, יְשִׁיחַ בְּחֻמָּה. גַּם-עֲדֹתֶיהָ, שְׁעֵשְׁעֵי-- אֲנִשִּׁי
עֲצָתִי.

(תהלים קי"ט, כ"ג-כ"ד)

הוֹרֵנִי ה', דְּרַחֵם חֻמָּה; וְאַצְרֵנִי עֶקֶב. הִבִּינֵנִי, וְאַצְרֵה תוֹרָה; וְאַשְׁמְרֵנִי בְּכָל-לֵב.
הִדְרִיכֵנִי, בְּנִתִיב מִצְוֹתֶיהָ: **כִּי-בוֹ חִפְצָתִי.**

(תהלים קי"ט, ל"ג-ל"ה)

יְהִי-נָא חֶסֶדְךָ לְנַחֲמֵנִי-- כְּאַמְרֹתֶךָ לְעֲבָדֶךָ. יְבֹאוּנִי רַחֲמֶיךָ וְאַחֲזֵה: **כִּי-תוֹרָתֶךָ,
שְׁעֵשְׁעֵי.**

(תהלים קי"ט, ע"ו-ע"ז)

וּבִקְשָׁתֶם מִשָּׁם אֶת-ה' אֶ-לֹהֶיךָ, וּמִצָּאתָ: **כִּי תִדְרָשׁוּנִי, בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ.**
(דברים ד', כ"ט)

וְאַחֲזֵה אֶצְלוֹ, אֲמוֹן: **וְאַחֲזֵה שְׁעֵשְׁעֵי, יוֹם יוֹם; מִשְׁחַקֶּת לִפְנֵי בְּכָל-עֵת.** מִשְׁחַקֶּת,
בְּתַבַּל אֲרָצוֹ; וְשְׁעֵשְׁעֵי, אֶת-בְּגֵי אָדָם.

(משלי ה', ל'-ל"א)

לוֹלִי תוֹרָתֶךָ, **שְׁעֵשְׁעֵי-- אֲזוּ, אֲבִדְתִּי בְּעֵגְוִי.** לְעוֹלָם, לֹא-אֲשַׁכַּח פְּקוּדֶיךָ: **כִּי בָם,
חִיִּיתֵנִי.**

(תהלים קי"ט, צ"ב-צ"ג)

תִּבְעֵנָה שְׁפָתַי תְּהַלֵּה: **כִּי תִלְמַדְנִי חֻמָּה.** תַּעַן לְשׁוֹנִי, אֲמַרְתֶּךָ: **כִּי כָל-מִצְוֹתֶיךָ צָדִק.**
(תהלים קי"ט, קע"א-קע"ב)

תִּמְאַבְתִּי לִישׁוּעָתֶךָ ה'; **וְתוֹרָתֶךָ, שְׁעֵשְׁעֵי.** תַּחֲוִי-נַפְשִׁי, וְתַהַלְלֶךָ; וּמִשְׁפָּטֶיךָ יַעֲזָרְנִי.
(תהלים קי"ט, קע"ד-קע"ה)

אֲשַׁרִּי, נִצְרִי עֲדֹתֶיךָ; **בְּכָל-לֵב יִדְרָשׁוּהוּ.**
(תהלים קי"ט, ב')

והנה, אם-שְׁמַעַתְּ שְׁמֵעוּ אֶל-מִצְוֹתַי, אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם, הַיּוֹם--**לֹאֲהַבָה אֶת-ה'**
אֱ-לֹהֵיכֶם, וּלְעַבְדוֹ, בְּכָל-לִבְבְּכֶם, וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם. וְנָתַתִּי מִטֶּר-אֲרֻצְכֶם בְּעֵתוֹ, יוֹרֵה
וּמְלָקוֹשׁ ...
(דברים י"א, י"ג-י"ד)

... **הֲרִיעוּ לֵה', כָּל-הָאָרֶץ. עַבְדוֹ אֶת-ה' בְּשִׂמְחָה; בָּאוּ לִפְנֵיו, בְּרִנָּה.** דָּעוּ-- כִּי ה'
הוא אֱ-לֹהֵים: הוא-עֲשֹׁבוּ, וְלוֹ אֲנַחְנוּ ... באו שְׁעָרָיו, בְּתוֹדָה--תְּצַרְתִּי בְּתִהְלָה; הוֹדוּ-
לוֹ, בְּרִכּוֹ שְׂמוֹ.
(תהלים ק', א'-ד')

עֲזִי וְזַמְרַת נִ-ה', וַיְהִי-לִי לִישׁוּעָה; זֶה אֱ-לִי וְאֲנַחְוּ, אֱ-לֹהֵי אָבִי וְאֶרְמָנָהוּ.
(שמות ט"ו, ב')

והתענג על-ה'; וַיְתוֹ-לֵה, מִשְׁאַלֹת לְבָה.
(תהלים ל"ז, ד')

הִלְלוּ-נִ-ה'. **אֲשֶׁר־י-אִישׁ, יֵרָא אֶת-ה'; בְּמִצְוֹתָיו, חֲפִץ מְאֹד.**
(תהלים קי"ב, א')

אֲשִׁירָה לֵה' בְּחַיִּי; אֲזַמְרָה לֹא-לֵהי בְּעוֹדִי. **יַעֲרֹב עָלָיו שִׁיחִי; אֲנֹכִי, אֲשָׁמַח בֵּה' ... בְּרִכִּי**
בְּפִשִׁי, אֶת-ה';
הִלְלוּ-נִ-ה'.
(תהלים ק"ד, ל"ג-ל"ה)

אֲשֶׁר־י הַעַם, יִדְעִי תְרוּעָה; ה', בְּאוֹר-פְּנִיָה יִהְלֹכוּ. **בְּשִׂמְחָה, יִגִּילוּ כָל-הַיּוֹם; וּבְצַדִּיקָה**
יְרוּמוּ. כִּי-תִפְאֶרֶת עֲזָמוֹ אַתָּה; וּבְרִצְוֹנָה, תָּרוּם קַרְנֵינוּ.
(תהלים פ"ט, ט"ז-י"ח)

יִשִּׁישׁוּ וַיִּשְׂמְחוּ, בָּה'-- כָּל-מְבַקְשֶׁיהָ: יֹאמְרוּ תְמִיד, יִגְדַל ה'-- אֲהַבִּי, תְּשׁוּעָתָה.
(תהלים מ', י"ז)

נאבואָה, אַל-מִזְבַּח אֶ-לֹהִים-- אַל-א-ל, שְׂמַחַת גִּילִי: נְאוּדָה בְּכַנּוֹר-- אֶ-לֹהִים אֶ-לֹהֵי.
(תהלים מ"ג, ד')

נִמְצְאוּ דְבָרֶיךָ, נְאֻלָּם, וְנִהְי דְבָרְךָ לִי, לְשִׁשׁוֹן וְלְשִׂמְחַת לִבִּי: כִּי-נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלַי,
ה' אֶ-לֹהֵי צְבָאוֹת.
(ירמיהו ט"ו, ט"ז)

נְצַדִּיקִים--שְׂמַחוּ יַעֲלִצוּ, לִפְנֵי אֶ-לֹהִים; וְנִשְׁשׂוּ בְשִׂמְחָה. שִׁירוּ, לֹא-לֹהִים-- זְמִרוֹ
שְׁמוֹ:
(תהלים ס"ח, ד'-ה')

נְדָבוֹת פִּי, רָצָה-נָא ה'; וּמִשְׁפָּטֶיךָ לְמַדְבִּי.
(תהלים קי"ט, ק"ח)

נִחַלְתִּי עֲדוּתֶיךָ לְעוֹלָם: כִּי-שִׁשׁוֹן לִבִּי הִמָּה.
(תהלים קי"ט, קי"א)

וְיַדְעֵתִי אֶ-לֹהֵי--כִּי אַתָּה בַּחוּן לִבִּי, וּמִיִּשְׁרַיִם תִּרְצָה; אֲנִי, בִּישׁוֹר הַתְּנַדְבָּתִי כָל-
אֱלֹהִים, וְעַתָּה עֲמֹד הַנִּמְצְאוּ-פֶה, רְאִיתִי בְשִׂמְחָה לְהַתְּנַדֵּב-לָךְ. ה' ... שְׂמַרְהָ-זֹאת לְעוֹלָם,
לִיצֹר מִחֲשָׁבוֹת לִבִּי עֲמֹד; וְהִכּוֹן לִבִּי, אֱלֹהֵי. וְלִשְׁלֹמֹה בְּנִי, תֵּן לִבִּי שְׁלֵם, לְשִׁמּוֹר
מִצְוֹתֶיךָ, עֲדוּתֶיךָ וְחֻקֶּיךָ; וְלַעֲשׂוֹת הַכֹּל, וְלִבְנוֹת הַבֵּיכָרָה אֲשֶׁר-הִכִּינוֹתִי.
(דברי הימים א' כ"ט, י"ז-י"ט)

הַרְנִינוּ, לֹא-לֹהִים עוֹזְנוּ; הָרִיעוּ, לֹא-לֹהֵי יַעֲקֹב. שְׂאוּ-זְמֶרָה, וְתַנּוּ-תֹר; כְּנוֹר נְעִים
עִם-נְבָל.
(תהלים פ"א, ב'-ג')

לִב טְהוֹר, בְּרָא-לִי אֶ-לֹהִים; וְרוּחַ נְכוֹן, מִדַּשׁ בְּקִרְבִּי.
(תהלים נ"א, י"ב)

השיבה לי, ששון ישעך; ורוח נדיבה תקמכני.
(תהלים נ"א, י"ד)

... תרנן לשוני, צדקתך. א-דני, שפתי תפתח; ופי, יגיד תהלתך.
(תהלים נ"א, ט"ז-י"ז)

פלאות עדותיך; על-כן, נצרתם נפשי. פתח דבריך נאיר; מכין פתיים. פי-פערתני,
ונאשאפה: פי למצותיך יאבתי.
(תהלים קי"ט, קכ"ט-קל"א)

גם-אני, אודך בכלי-נבל-- אמתך א-להי: אומרה לך בכנור ... תרננה שפתי, פי
אומרה-לך; ונפשי, אשר פדית. גם-לשוני-- כל-היום, תהגה צדקתך ...
(תהלים ע"א, כ"ב-כ"ד)

ויהללו, עד-לשמחה, ויקדו, וישתחוו.
(דברי הימים ב' כ"ט, ל')

ויענו בהלל ובהודת לה', ... וכל-העם הריעו תרועה גדולה בהלל, לה' ...
(עזרא ג', י"א)

... פי התפלל וחקקנהו עליהם לאמר, ה' הטוב יכפר בעד כל-לכבו הכין, לדרוש
הא-להים ה' א-להי אבותיו; ולא, כטקרת הקדש.
(דברי הימים ב' ל', י"ה-י"ט)

ישר-לבי אמרי; ודעת שפתי, ברור מללו. רוח-א-ל עשתני; ונשמתי ש-די תחיני.
(איוב ל"ג, ג'-ד')

וישמחו העם, על-התנדבכם, פי בלב שלם, התנדבו לה'; וגם דניד המלך, שמח שמחה
גדולה.
(דברי הימים א' כ"ט, ט')

וַיָּבֵאוּ, כָּל-אִישׁ אִשׁוֹ-נִשְׂאוֹ לְבוֹ; וְכָל אִשָּׁר נָדְבָה רִחוּ אוֹתוֹ, הֵבִיאוּ אֶת-תְּרוּמַת ה' לְמִלְאֶכֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְלִכְל-עֲבֹדָתוֹ, וְלִבְגָדֵי הַקֹּדֶשׁ. וַיָּבֵאוּ הָאָנָשִׁים, עַל-הַנָּשִׁים; כָּל נָדִיב לֵב ...
(שמות ל"ה, כ"א-כ"ב)

כָּל-אִישׁ וְאִשְׁוֹ, אִשָּׁר נָדַב לְפָנָם אֹתָם, לְהֵבִיא לְכָל-הַמְּלָאכָה, אִשָּׁר צָוָה ה' לַעֲשׂוֹת בְּיַד-מֹשֶׁה ...
(שמות ל"ה, כ"ט)

מִי-יָתֵן וְהָיָה לְכַבֵּם זֶה לָהֶם, לִירְאָה אֹתִי וּלְשֹׁמֵר אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי--כָּל-הַיָּמִים: לְמַעַן יִיטַב לָהֶם וּלְבָנֵיהֶם, לְעַלְמִם.
(דברים ה', כ"ו)

אָנָּה א-דָּנִי, תְּהִי נָא אֲזִנְךָ-קִשְׁבָת אֶל-תְּפִלַּת עַבְדְּךָ וְאֶל-תְּפִלַּת עַבְדֶּיךָ הַחֹפְצִים לִירְאָה אֶת-שְׁמֶךָ, וְהַצְּלִיחָה-נָא לְעַבְדְּךָ הַיּוֹם ...
(נחמיה א', י"א)

... תַּחֲדָהוּ בְּשִׁמְחָה, אֶת-פְּנֵיךָ. כִּי-הִמְלַךְ, בְּטַח בַּה'; וּבְחֶסֶד עָלְיוֹן, בַּל-יִמוּט.
(תהלים כ"א, ז'-ח')

וַיְהִי כְּאֶחָד לְמַחְצָרִים וּלְמִשְׁתַּרְרִים לְהַשְׁמִיעַ קוֹל-אֶחָד, לְהַלְלֵל וּלְהַדוֹת לַה', וּבְהָרִים קוֹל בְּתַצְצָרוֹת וּבְמַצְלֵתִים וּבְכָלֵי הַשִּׁיר וּבְהַלְלֵל לַה' כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ ...
(דברי הימים ב' ה', י"ג)

כֵּן אֲבָרְכֶךָ בְּחַיֵּי; בְּשִׁמְךָ, אִשָּׁא כְּפִי. כִּמוֹ חֶלֶב וְדָשָׁן, תִּשְׁבַּע נַפְשִׁי; וְשׁוֹפְתֵי רִנְנוֹת, יִהְלָל-פִּי.
(תהלים ס"ג, ה'-ו')

זָמְרוּ כְבוֹד-שְׁמוֹ; שִׁימוּ כְבוֹד, תְּהַלְתּוּ.
(תהלים ס"ו, ב')

רוּמָה ה' בְּעֵדָה; נְשִׁירָה וּנְזַמְרָה, גְּבוּרָתְךָ.
(תהלים כ"א, י"ד)

... שְׂמַחוּ לְפָנָי כְּשִׂמְחַת בְּקִצִיר, כְּאֲשֶׁר יִגִּילוּ בְּחֻלְקֵם שְׁלָל.
(ישעיהו ט', ב')

וּמַהֲלָלִים לַה' יוֹם בְּיוֹם הַלְלוּם וְהִפְתְּנִים, בְּכָל־עוֹ--לַה'.
(דברי הימים ב' ל', כ"א)

גִּדְלוּ לַה' אֶתִּי; וּגְרוּמָמָה שְׂמוֹ יִחַדּוּ.
(תהלים ל"ד, ד')

יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכַבּוֹד; יִרְנְנוּ, עַל-מִשְׁכְּבוֹתָם.
(תהלים קמ"ט, ה')

הִנֵּה עֲבָדֵי יְרֻנוּ, מֵטוֹב לֵב; וְאַתֶּם תִּצְעַקוּ מִכָּאֵב לֵב, וּמִשְׁכַּר רוּחַ תִּגְלִילוּ.
(ישעיהו ס"ה, י"ד)

תַּחַת, אֲשֶׁר לֹא-עֲבַדְתָּ אֶת-ה' אֶל-לִהְיֶה, בְּשִׂמְחָה, וּבְטוֹב לֵב--יִרְבֶּה, כָּל. וְעַבַדְתָּ אֶת-
אֱלֹהִים, אֲשֶׁר יִשְׁלַחְנֻךָ ה' בְּךָ, בְּרָעַב וּבְצָמָא וּבְעִירָם, וּבְחֹסֶר כָּל ...
(דברים כ"ח, מ"ז-מ"ח)

חשיבותה של מחשבה מעמיקה

אם-יִכְרַתֶּיךָ עַל-יְצוּעֵי-- בְּאִשְׁמֵרוֹת, אֶהְיֶה-בְּךָ.
(תהלים ס"ג, ז')

כִּי אִם בְּתוֹרַת ה', תִּפְצוּ; וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה, יוֹמָם וּלְיָלַיָּה.
(תהלים א', ב')

אָנפֿור מעללי-גַּה: פּי-אַנפֿרָה מְקַדֵּם פֿלֶאַף. וְהִגִּיתִי בְּכָל-פִּעֻלָּה; וּבְעֵלִילוֹתַי אֲשִׁיחָה.

(תהלים ע"ז, י"ב-י"ג)

גַּם יָשְׁבוּ שָׂרִים, בִּי נִדְבְּרוּ-- עֲבָדָה, וְשִׁיחַ בְּחִקְיָה. גַּם-עֲדֹתַי, שִׁעֲשַׁעִי-- אֲנָשִׁי עֲצָתִי.

(תהלים קי"ט, כ"ג-כ"ד)

מָה-אַהֲבֵתִי תוֹרְתָהּ: פֶּל-הַיּוֹם, הִיא שִׁיחַתִּי. מֵאִיבִי, תַּחֲכַמְנִי מִצֹּתָהּ: פִּי לְעוֹלָם הִיא-לִי. מִכָּל-מַלְמְדֵי הַשִּׁפְלֹתַי: פִּי עֲדוֹתַי, שִׁיחָה לִּי.

(תהלים קי"ט, צ"ז-צ"ט)

קִדְמַתִּי בְּנִשְׁפָּה, וְאַשְׁנֹעָה; לְדַבְּרָה יִחְלַתִּי. קִדְמוּ עֵינַי, אֲשֶׁמְרוֹת-- לְשִׁיחַ, בְּאַמְרֹתָהּ.

(תהלים קי"ט, קמ"ז-קמ"ח)

וְאַחֲזָה אֲנֹכִי, אֲשִׁית לְבִי; רְאִיתִי, לְקַחְתִּי מוֹסֵר.
(משלי כ"ד, ל"ב)

רְאֵה, אֵת-מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים: פִּי מִי יוּכַל לְתַקֵּן, אֵת אֲשֶׁר עָנְתוּ. בְּיוֹם טוֹבָה הִנֵּה בְּטוֹב,
וּבְיוֹם רָעָה רְעָה רְאֵה...

(קהלת ז', י"ג-י"ד)

בְּדַבְּרָה עֲדוֹתַי שִׁשִּׁיתִי-- כָּעַל כָּל-הוֹן. בְּפִקּוּדֵיהָ אֲשִׁיחָה; וְאַבִּיטָה, אַרְחֹתַיֶךָ. בְּחִקְיָה אֲשַׁתְּעֲשַׁע; לֹא אֲשַׁפַּח דְּבָרָה.

(תהלים קי"ט, י"ד-ט"ז)

הָאֲזִינָה זֹאת אִיּוֹב; עֲמֹד, וְהִתְבּוֹנֵן בְּפִלְאוֹת אֱלֹהִים.
(איוב ל"ז, י"ד)

לֹא-יָמוּשׁ סֶפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיהָ, וְהִגִּיתִי בּוֹ יוֹמָם וּלְלַיְלָה, לְמַעַן תִּשְׁמַר לַעֲשׂוֹת, כְּכֹל-
הַכְּתוּב בּוֹ: פִּי-אֲזַן תְּצַלִּיחַ אֵת-דְּרָכָה, וְאֲזַן תִּשְׁכִּיל.

(יהושע א', ח')

זכרתי ימים, מקדם-- **הגייתי בכל-פעלי**; במעשה נדיד אשוחת. פרשתי ידי אליה;
נפשי, בארץ-ענפה לה סלה.
(תהלים קמ"ג, ה'ו')

גדלים, מעשי ה'; **דרושים**, לכל-חפציהם.
(תהלים קי"א, ב')

אך יראו את-ה', ועבדתם אתו באמת--**בכל-לבבכם**: פי ראו, את אשר-הגדל
עמכם.
(שמואל א' כ"ד, י"ב)

ואשתעשע במצותיה, אשר אהבתי. ואשא-כפי--אל-מצותיה, אשר אהבתי; ואשיחה
בחקיה.
(תהלים קי"ט, מ"ז-מ"ח)

חם-לבי, בקרבי--**בהגיגי** תבער-אש; דברתי, בלשוני. הודיעני ה', קצי--ומדת ימי
מה-היא; אדעה, מה-חדל אני.
(תהלים ל"ט, ד'-ה')

דור לדור, ישבח מעשיה; וגבורתי גידו. קבוד הודך--**נדברי נפלאתי**
אשיחה. נעזוז נוראתיה יאמרו; וגדלתה אספרנה.
(תהלים קמ"ה, ד'-ו')

ועתה, כה אמר ה' צבאות: **שימו לבבכם, על-דרכיכם**.
(חגי א', ה')

ועתה שימו-נא לבבכם, מן-היום הנה ומעלה... הכיתי אתכם בשדפון ובירקון,
ובכרך--את, כל-מעשה ידיכם; ואין-אתכם אלי, נאם-ה'. **שימו-נא לבבכם** ...
(חגי ב', ט"ו, י"ז-י"ח)

פי את-כל-זה נְתַתִּי אֶל-לְבַי, וְלְבוֹר אֶת-כָּל-זֶה, אֲשֶׁר הִצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים וְעַבְדֵי־הֶם,
בְּיַד הָאֱלֹהִים...
(קהלת ט', א')

על-כֵּן, מִפְּנֵי אֲבָהָל; אֲתַבּוּן, וְאֶפְחַד מִמֶּנּוּ.
(איוב כ"ג, ט"ו)

קטעים בתנ"ך המעודדים בדיקה של הסימנים המובילים לאמונה

כִּי-אַתָּה, קִנִּיתָ כְּלִי־תִי; תִּסְכַּנִּי, בְּבֶטֶן אִמִּי. אוֹדָה-- עַל כִּי נִוְרָאוֹת, נִפְלִיתִי: נִפְלְאִים
מַעֲשֵׂיךָ; וְנִפְשִׁי, יִדְעַת מַאֲד. לֹא-נִכְחַד עֲצָמִי, מִמֶּךָ: אֲשֶׁר-עָשִׂיתִי בְּסִתְר; רִשְׁמִתִּי,
בְּתַחֲתִיּוֹת אֶרֶץ. גָּלְמִי, רָאוּ עֵינַיְךָ, וְעַל-סִפְרָךָ, כָּל־מִי יִפְתָּבוּ: יָמִים יֵצְרוּ; וְלוֹ אֶחָד
בָּהֶם...
(תהלים קל"ט, י"ג-ט"ז)

שָׂאוּ-מְרוֹם עֵינֵינוּכֶם וּרְאוּ מִי-כָּרָא אֱלֹהִים, הַמוֹצִיא בְּמִסְפָּר צְבָאָם; לְכֹל־מִי, בְּשֵׁם יְקִרָא,
מֵרֵב אוֹנִים וְאִמִּיץ כַּח, אִישׁ לֹא נֶעְדָר.
(ישעיהו מ', כ"ו)

... אֶ-אֱלֹהֵי עוֹלָם ה' בּוֹרָא קְצוֹת הָאֶרֶץ-- לֹא יֵיעַר, וְלֹא יִיגַע: אִין חֲקָר, לְתַבּוּנָתוֹ.
(ישעיהו מ', כ"ח)

יִוְרְדֵי הַיָּם, בְּאֲנִיּוֹת; עֲשֵׂי מְלָאכָה, בְּמַיִם רַבִּים. הִמָּה רָאוּ, מַעֲשֵׂי ה'; וְנִפְלְאוֹתָיו,
בְּמִצּוֹלָה.
(תהלים ק"ז, כ"ג-כ"ד)

כה-אמר ה' גאלֵךְ, ויצַרְךָ מִבָּטָן: אֲנֹכִי ה', עֲשֵׂה כֹל--נֹטֵה שָׁמַיִם לְבַדִּי, רִקַּע הָאָרֶץ מֵאֲתִי.

(ישעיהו מ"ד, כ"ד)

אֲזַכּוֹר מֵעַלְלֵי-יְהוָה: כִּי-אֲזַכְּרָה מִקֵּדָם פְּלֹאֵךְ. וְהִגִּיתִי בְּכֹל-פְּעֻלָּךְ; וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה.

(תהלים ע"ז, י"ב-י"ג)

רְבוֹת עֲשִׂיתָ, אֲתָה ה' אֱ-לֹהֵי-- נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמִחֲשָׁבוֹתֶיךָ, אֲלִינוּ: אֵין, עֲרֹךְ אֵלֶיךָ--אֲגִידָה וְאֲדַבְּרָה; עֲצָמוֹ, מִסִּפֵּר.

(תהלים מ', ו')

גְּדֹלִים, מַעֲשֵׂי ה'; דְּרוֹשִׁים, לְכֹל-חֲפָצֵיהֶם. הוֹד-וְהִדָּר פְּעָלוֹ; וְצַדִּיקָתוֹ, עֲמֻדַת לְעַד. יִזְכָּר עֲשֵׂה, לְנִפְלְאוֹתָיו; חֲנוּן וְרַחוּם ה'.

(תהלים קי"א, ב'-ד')

יִדְוֹ לֵה' חֲסִדוֹ; וְנִפְלְאוֹתָיו, לְבִנְי אָדָם. כִּי-הִשְׁבִּיעַ, נֶפֶשׁ שִׁקְקָה; וְנֶפֶשׁ רַעֲבָה, מִלֵּא-טוֹב.

(תהלים ק"ז, ח'-ט')

וְאָכַלְתֶּם אֹכּוֹל, וְשָׂבוֹעַ, וְהִלַּלְתֶּם אֶת-שֵׁם ה' אֱ-לֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר-עָשָׂה עִמָּכֶם לְהַפְּלִיא...

(יואל ב', כ"ו)

הִדָּר, כְּבוֹד הוֹדֶךָ-- וְדַבְּרִי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה. נַעֲזוּי גוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ; וּגְדַלְתֶּךָ אֲסַפְּרָנָה.

(תהלים קמ"ה, ה'-ו')

כִּי-גָדוֹל אֲתָה, וְעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת; אֲתָה אֱ-לֹהִים לְבַדְּךָ. (תהלים פ"ו, י')

... למדני חקיה. דרד-פקודיה הבינני; ואשיחה, בנפלאותיך.
(תהלים קי"ט, כ"ו-כ"ז)

ברוך, ה' א-להים ... עשה נפלאות לבדו.
(תהלים ע"ב, י"ח)

פה-אמר ה', עשה: ה', יוצר אותה להכינה--ה' שמו.
(ירמיהו ל"ג, ב')

פי הנה יוצר הרים וברא רות, ומגיד לאדם מה-שחו, עשה שחר עיפה, ודרד על-
במתי ארץ--ה' א-להי-צבאות, שמו.
(עמוס ד', י"ג)

עשה כימה וכסיל, והפך לבקר צלמנת, ניום, לילה הקשיף; הקורא למי-הים,
וישפכם על-פני הארץ--ה' שמו.
(עמוס ה', ח')

ותשפח ה' עשף, נוטה שמים ויסד ארץ ...
(ישעיהו נ"א, י"ג)

פי כה אמר-ה' בורא השמים הוא הא-להים, יצר הארץ ועשה הוא כוננה--לא-תהו
ברא, לשבת יצרה; אני ה', ואין עוד.
(ישעיהו מ"ה, י"ח)

יוצר אור ובורא חשף, עשה שלום ובורא רע; אני ה', עשה כל-אלה.
(ישעיהו מ"ה, ז')

הלא בכטון, עשני עשהו; ויכננו, ברחם אחד.
(איוב ל"א, ט"ו)

אזן שמעתי, ועין ראיה-- ה', עשה גם-שניהם.
(משלי כ', י"ב)

עשה, שמים וארץ-- את-הים ואת-כל-אשר-בם ...
(תהלים קמ"ו, ו')

אלה תולדות השמים והארץ, בהבראם: ביום, עשות ה' א-להים--ארץ ושמים. וכל שית השדה, טרם יהיה בארץ, וכל-עשב השדה, טרם יצמח: כי לא המטיר ה' א-להים, על-הארץ, ואדם אין, לעבד את-האדמה. ואד, יעלה מן-הארץ, והשקה, את-כל-פני האדמה. וייצר ה' א-להים את-האדם, עפר מן-האדמה, ויפח באפיו, נשמת חיים; ויהי האדם, לנפש חיה.
(בראשית ב', ד'-ז')

קטעים בתנ"ך המבהירים את ארעיותו של העולם הזה

כי כל-ימינו, פנו בעברתך; כלינו שנינו כמו-הגה. ימי-שנותינו בהם שבעים שנה,
ואם בגבורת שמונים שנה-- ורקבם, עמל ואון: כי-גז חיש, ונעפה.
(תהלים צ', ט'-י')

... כצל ימינו על-הארץ ...
(דברי הימים א' כ"ט, ט"ו)

גם-כספם גם-זקבם לא-יוכל להצילם ...
(צפניה א', י"ח)

אדם, להקבל דמה; ימיו, כצל עובר.
(תהלים קמ"ד, ד')

עצמותיו, מלאו עלומו; ועמו, על-עפר תשקב.
(איוב כ', י"א)

חם-לבי, בקרבי--בהגיגי תבער-אש; דברתי, בלשוני. הודיעני ה', קציי--ומדת ימי
מה-היא; אדעה, מה-חדל אני. הנה טפחות, נתתה ימי-- וחלדי כאין נגדה; אף
פל-הקבל פל-אדם, נצב סלה. אף-בצלם, יתהלך-איש-- אף-הקבל יתמיון; יצבר,
ולא ידע מי-אספם. נעתה מה-קויתי א-דני-- תוחלתי, לה היא.
(תהלים ל"ט, ד'-ח')

פי-הוא, ידע יצרנו; זכור, פי-עפר אנחנו. אנוש, פתציר ימיו; פציץ השדה, פן
יציץ. פי רוח עברה-בו ואיננו; ולא-יפירנו עוד מקומו. וחסד ה', מעולם ועד-
עולם-- על-יראיו...
(תהלים ק"ג, י"ד-י"ז)

שמעו-זאת, כל-העמים; האזינו, כל-ישבי חלד. גם-בני אדם, גם-בני-איש-- יחד,
עשיר ואביון... למה אירא, בימי רע-- עון עקבי יסובני. הבטחים על-חילם; וברב
עשקם יתהללו. אף--לא פדה יפדה איש; לא-יתן לא-להים כפרו. ויקר, פדיון נפשם;
וחדל לעולם. ויחי-עוד לנצח; לא יראה השחת. כי יראה, חכמים ימותו-- יחד פסיל
ובער יאבדו; ועזבו לאחרים חילם. קרבם בתימו, לעולם-- משכנתם, לדור נדר;
קראו בשמותם, עלי אדמות. ואדם ביקר, פל-ילין; נמשל פכהמות נדמו... אל-תירא,
פי-נעשר איש: פי-ירבה, כבוד ביתו. פי לא במותו, יקח הפל; לא-ירד אחריו
כבודו. פי-נפשו, בחייו יברך; ויודה, פי-תיטיב לה. תבוא, עד-דור אבותיו; עד-נצח,
לא יראו-אור. אדם ביקר, ולא יבין; נמשל פכהמות נדמו.
(תהלים מ"ט, ב'-ג', ז'-כ"א)

המה, יאבדו-- ואתה תעמד: וכלם, פכגד יבלו; פלבוש תחליפם ויחלפו. ואתה-
הוא; ושנותיך, לא יתמו.
(תהלים ק"ב, כ"ז-כ"ח)

עֲשֶׂר-וְכַבֹּד אֲתִי; הוֹן עֲתִק, וְצַדִּיקָה.
(משלי ח', י"ח)

פִּי לֹא לְעוֹלָם חֶסֶן; וְאִם-גִּזַּר, לְדוֹר וָדוֹר.
(משלי כ"ז, כ"ד)

שִׁקְר הַחַו, וְהַבֵּל הַיָּפִי: אִשָּׁה יִרְאֵת-ה', הִיא תִתְהַלֵּל.
(משלי ל"א, ל')

בוֹטֵחַ בְּעֵשָׂרוֹ, הוּא יִפּוֹל; וְכַעֲלָה, צַדִּיקִים יִפְרָחוּ.
(משלי י"א, כ"ח)

... עַל-כֵּן יִתְרַת עֲשָׂה, אֲבָדוּ.
(ירמיהו מ"ח, ל"ו)

בְּיֹמֵם הַהוּא יִסִּיר אֶ-דַּנְי, אֵת תִּפְאֶרֶת הַעֲכָסִים וְהַשְּׂבִיטִים--וְהַשְּׂהֲרָנִים. הַנְּטָפוֹת וְהַשִּׁירוֹת, וְהַרְעָלוֹת. הַפְּאָרִים וְהַצְּעָדוֹת וְהַקְּשָׁרִים, וּבְתֵי הַנְּפֹשׁ וְהַלְחָשִׁים. הַטְּבָעוֹת, וְנִזְמֵי הָאֶף. הַמְחַלְצוֹת, וְהַמְעַטְפוֹת, וְהַמְטַפְחוֹת, וְהַחֲרִיטִים. וְהַגְּלִינִים, וְהַסְּדִינִים, וְהַצְּנִיפוֹת, וְהַרְדִּידִים. וְהָיָה תַחַת בְּשֵׁם מִק יִהְיֶה, תַחַת חֲגוּרָה נִקְפָה תַחַת מַעֲשָׂה מְקֻשָּׁה קְרָחָה, וְתַחַת פְּתִיגִיל, מִחֲגֶרֶת שִׁק: פִּי-תַחַת, יָפִי.
(ישעיהו ג', י"ח-כ"ד)

וּמָה-תַעֲשׂוּ לְיֹמֵם פְּקָדָה, וְלִשְׂוֹאָה מִמְרָחֵק תְּבוּאָ: עַל-מִי תִנוּסוּ לְעִזְרָה, וְאָנָה תַעֲזֹבוּ פְּבוֹדְכֶם.
(ישעיהו י', ג')

אֵל-תִּיגַע לְהַעֲשִׂיר ... הַתַּעֲיַף עֵינֶיךָ בּוֹ, וְאֵינְנוּ: פִּי עֲשָׂה יַעֲשֶׂה-לוֹ כְּנַפִּים; כְּנֹשֶׁר, יַעוֹף הַשָּׁמַיִם.
(משלי כ"ג, ד'-ה')

לא-יועיל הון, ביום עברה ...
(משלי י"א, ד')

כפר נפש-איש עשור ...
(משלי י"ג, ח')

אל-ירא בפלגות-- נהרי נחלי, דבש נחמא. משיב גגע, ולא יבלע; כחיל תמוכתו,
ולא יעלם ... פי, לא-ידע שלו בבטנו; בתמודו, לא ימלט.
(איוב כ', י"ז-כ')

רוחי חבלה, ימי נזעכו; קברים לי.
(איוב י"ז, א')

ניאמר ה', לא-ידון רוחי באדם לעלם, בשגם, הוא בשר ...
(בראשית ו', ג')

ונהמת באחריתה; בכלות בשרה, ושארה.
(משלי ה', י"א')

חזלו לכם מן-האדם, אשר נשמה באפו: פי-במה נחשב, הוא.
(ישעיהו ב', כ"ב')

מאפייני ה' בתנ"ך

אחדות ה'

אני ה' ואין עוד, זולתי אין א-להים ... למען ידעו, ממזרח-שמש וממערבה, פי-אפס, בלעדי: אני ה', ואין עוד.
(ישעיהו מ"ה, ה'-'ר')

... כי אנכי א-ל ואין עוד, א-להים ואפס כמוני.
(ישעיהו מ"ו, ט')

למען, דעת כל-עמי הארץ, כי ה', הוא הא-להים: אין, עוד.
(מלכים א' ח', ס')

פנו-אלי והנשעו, כל-אפסי-ארץ: כי אני-א-ל, ואין עוד.
(ישעיהו מ"ה, כ"ב)

כה אמר ה' ... אף בך א-ל ואין עוד אפס א-להים.
(ישעיהו מ"ה, י"ד)

... ה' א-להינו, ה' אחד.
(דברים ו', ד')

אין-כמוך בא-להים א-דני; ואין כמעשיך. כל-גוים, אשר עשית--יבואו וישתחוו לפניך א-דני; וכבדו לשמך. כי גדול אתה, ועשה נפלאות; אתה א-להים לבדך.
(תהלים פ"ו, ח'-'י')

ה' צְבָאוֹת ... אַתָּה-הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדָּה, לְכֹל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ; אַתָּה עֹשֶׂת, אֶת-
הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ.
(ישעיהו ל"ז, ט"ז)

... וַיִּדְעוּ כָל-מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ, כִּי-אַתָּה ה' לְבַדָּה.
(ישעיהו ל"ז, כ')

כֹּה-אָמַר ה' גְּאֻלָּהּ, וַיִּצְרָהּ מִבְּטָן: אֲנֹכִי ה', עֹשֶׂה כָל--נְטִיחַ שָׁמַיִם לְבַדִּי, רַקַּע הָאָרֶץ
מֵאֲתֵי.
(ישעיהו מ"ד, כ"ד)

וּמַעֲוֹלָם לֹא-שָׁמְעוּ, לֹא הֶאֱזִינוּ; עֵינַי לֹא-רָאִיתָהּ, אֶ-לֹהִים זֹלָתָהּ--נַעֲשֶׂה, לְמַחְכָּה-לוֹ.
(ישעיהו ס"ד, ד')

כִּי כֹה אָמַר-ה' בֹּרְכֵה שָׁמַיִם הוּא הָאֱלֹהִים, יִצְרַח הָאָרֶץ וְעֹשֶׂה הוּא כֹנֵנָה--לֹא-תִהְיֶה
בְּרָאָה, לְשִׁבְתָּ יִצְרָה; אֲנִי ה', וְאִין עוֹד.
(ישעיהו מ"ה, י"ח)

... הֲלוֹא אֲנִי ה' וְאִין-עוֹד אֶ-לֹהִים מִבְּלַעֲדִי--אֶ-ל-צַדִּיק וּמוֹשִׁיעַ, אִין זֹלָתִי.
(ישעיהו מ"ה, כ"א)

רְאוּ עַתָּה, כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא, וְאִין אֶ-לֹהִים, עִמָּדִי: אֲנִי אֲמִית וְאַחֲזֶיהָ, מְחַצְתִּי וְאֲנִי אֲרַפָּא
...
(דברים ל"ב, ל"ט)

... לְמַעַן תִּדְעַ, כִּי-אִין כֹּה' אֶ-לֹהֵינוּ.
(שמות ח', ו')

... ה' ... אִין-כְּמוֹד אֶ-לֹהִים, בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל, וְעַל-הָאָרֶץ מִתַּחַת ...
(מלכים א' ח', כ"ג.)

... ה' ... אין-כְמוֹדָה אֱ-לֹהִים--בְּשָׂמִים, וּבְאַרְצֵי...
(דברי הימים ב' ו', י"ד)

וַיִּקְרָא אֶסָא אֶל-ה' אֱ-לֹהָיו, וַיֹּאמֶר, ה' אֵין-עֲמָדָה לְעֹזֵר בֵּין רַב לְאֵין כַּח...
(דברי הימים ב' י"ד, י"א)

אֲנֹכִי אֲנֹכִי, ה'; וְאֵין מִבְּלַעֲדִי, מוֹשִׁיעַ.
(ישעיהו מ"ג, י"א)

עַל-כֵּן גְּדַלְתָּ, ה' אֱ-לֹהִים: כִּי-אֵין כְּמוֹדָה, וְאֵין אֱ-לֹהִים זוֹלָתָהּ, בְּכֹל אֲשֶׁר-שָׁמַעְנוּ,
בְּאֲזַנֵּינוּ.
(שמואל ב' ז', כ"ב)

ה' אֵין כְּמוֹדָה, וְאֵין אֱ-לֹהִים זוֹלָתָהּ, בְּכֹל אֲשֶׁר-שָׁמַעְנוּ, בְּאֲזַנֵּינוּ.
(דברי הימים א' י"ז, כ')

אֵין-קְדוֹשׁ כַּה', כִּי אֵין בְּלִתְּהָ; וְאֵין צוּר, כַּא-לֹהֵינוּ.
(שמואל א' ב', ב')

חָכֵם לֵבָב, וְאֲמִיץ כַּח-- מִי-הִקְשָׁה אֵלָיו, וַיִּשְׁלֵם.
(איוב ט', ד')

כִּי-גָדוֹל אַתָּה, וְעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת; אַתָּה אֱ-לֹהִים לְבַדְּךָ.
(תהלים פ"ו, י')

הִלְלוּהוּ בְּגִבּוֹרֹתָיו; הִלְלוּהוּ, כְּרַב גְּדָלוֹ.
(תהלים ק"ן, ב')

אתה-הוא ה', **לבדך--אתה עשית את-השמים שמי השמים** וכל-צבאם הארץ
וכל-אשר עליה הימים וכל-אשר בהם, ואתה מחיה את-כלם; וצבא השמים, לה
משתחוים.
(נחמיה ט', ו')

אף בה' לי אומר, צדקות ועו ...
(ישעיהו מ"ה, כ"ד)

אתה הראת לדעת, כי ה' הוא הא-להים: אין עוד, מלבדו.
(דברים ד', ל"ה)

... הושא-לוה מפלעדי, ואין צור בל-ידעתי.
(ישעיהו מ"ד, ח')

מהותו הנצחית והאינסופית של ה'

פה-אמר ה' מלך-ישראל וגאלו, ה' צבאות: **אני ראשון ואני אחרון,** ומפלעדי אין
א-להים.
(ישעיהו מ"ד, ו')

מי-פעל ועשה, קרא הדרות מראש: **אני ה' ראשון,** ואת-אחרנים אני-הוא.
(ישעיהו מ"א, ד')

הלוא אתה מקדם, ה' א-להי קדשי ...
(חבקוק א', י"ב)

ידעתי, כי כל-אשר יעשה הא-להים הוא יהיה לעולם --עליו אין להוסיף, וממנו
אין לגרע; **והא-להים עשה,** שיראו מלפניו.
(קהלת ג', י"ד)

בְּטָרֵם, הָרִים יִלְדוּ-- וְתַחֲוֹלַל אֶרֶץ וְתַבֵּל; וּמַעֲוֹלָם עַד-עוֹלָם, אֶתְהָ אֶ-ל.
(תהלים צ', ב')

כִּסְאָךָ אֶ-לֹהִים, עוֹלָם וָעַד ...
(תהלים מ"ה, ז')

כִּי כֹה אָמַר רַם וְנִשְׂא, שִׁכֵּן עַד וְקָדוֹשׁ שָׁמוּ ...
(ישעיהו נ"ז, ט"ו)

עֲנֵה דְנִיָּאל, וְאָמַר-- לִקְהֵנָא שְׁמָה דִי-אַ-לְהָא מְבַרְכָּה, מִן-עֲלֻמָּא וְעַד עֲלֻמָּא: דִּי חֲכַמְתָּא
וּגְבוּרְתָּא, דִּי לֵה-הִיא.
(דניאל ב', כ')

אֶת-הַכֹּל עֲשֵׂה, יָפֶה בְּעֵתוֹ; גַּם אֶת-הָעֵלָם, נָתַן בְּלִבָּם--מִבְּלֵי אֲשֶׁר לֹא-יִמָּצָא הָאָדָם
אֶת-הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר-עֲשֵׂה הָאֶ-לֹהִים, מֵרֹאשׁ וְעַד-סוֹף.
(קהלת ג', י"א)

ה' ברא את כל המציאות

בְּרֵאשִׁית, בְּרָא אֶ-לֹהִים, אֶת הַשָּׁמַיִם, וְאֶת הָאָרֶץ. וְהָיְתָה תְהוֹ וְבָהוּ, וְחָשׁוּךְ,
עַל-פְּנֵי תְהוֹם; וְרוּחַ אֶ-לֹהִים, מְרַחֶפֶת עַל-פְּנֵי הַמַּיִם. וַיֹּאמֶר אֶ-לֹהִים, יְהִי אוֹר; וַיְהִי-
אוֹר.
(בראשית א', א'-ג')

וַיֹּאמֶר אֶ-לֹהִים, יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וַיְהִי מִבְּדִיל, בֵּין מַיִם לְמַיִם. וַיַּעַשׂ אֶ-לֹהִים,
אֶת-הַרְקִיעַ, וַיְבַדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרָקִיעַ, וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לְרָקִיעַ; וַיְהִי-
כֵן.
(בראשית א', ו'-ז')

ויאמר אֱ-לֹהִים, יקוו המים מתחת השמים אל-מקום אֶחָד, וְתִרְאָה, הַיַּבְשָׁה; וַיְהִי-כֵן.
(בראשית א', ט')

ויאמר אֱ-לֹהִים, תִּדְשֵׂא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֹשֵׁב מִזְרִיעַ זֵרַע, עֵץ פְּרִי עֹשֶׂה פְּרִי לְמִינּוּ, אֲשֶׁר זָרְעוּ-בוּ עַל-הָאָרֶץ; וַיְהִי-כֵן. וַתּוּצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֹשֵׁב מִזְרִיעַ זֵרַע, לְמִינֵהוּ, וְעֵץ עֹשֶׂה-פְּרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ-בוּ, לְמִינֵהוּ ...
(בראשית א', י"א-י"ב)

ויאמר אֱ-לֹהִים, יְהִי מְאֹרֹת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, לְהַבְדִּיל, בֵּין הַיּוֹם וּבֵין הַלַּיְלָה; וַיְהִי לָאֵתַת וּלְמוֹעֲדִים, וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם. וַיְהִי לְמְאֹרֹת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, לְהַאִיר עַל-הָאָרֶץ; וַיְהִי-כֵן. וַיַּעַשׂ אֱ-לֹהִים, אֶת-שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים: אֶת-הַמְּאֹר הַגָּדֹל, לְמַמְשֶׁלֶת הַיּוֹם, וְאֶת-הַמְּאֹר הַקָּטָן לְמַמְשֶׁלֶת הַלַּיְלָה, וַאֲת הַכּוֹכָבִים.
(בראשית א', י"ד-ט"ז)

... הִרְמַתִּי יָדִי אֶל-ה' א-ל עֲלִיוֹן, קִנְיָה שָׁמַיִם וָאָרֶץ.
(בראשית י"ד, כ"ב)

ויאמר אֱ-לֹהִים--יִשְׂרְצוּ הַמַּיִם, שָׂרָץ נֹפֵשׁ חַיָּה; וְעוֹף יַעֲוֹפֵף עַל-הָאָרֶץ, עַל-פְּנֵי רִקִּיעַ הַשָּׁמַיִם. וַיִּבְרָא אֱ-לֹהִים, אֶת-הַתַּיִמָּנוֹם הַגְּדֹלִים; וְאֵת כָּל-נֹפֵשׁ הַחַיָּה הַרְמִשָּׁת אֲשֶׁר שָׂרְצוּ הַמַּיִם לְמִינֵיהֶם ...
(בראשית א', כ"א-כ"א)

ויאמר אֱ-לֹהִים, תּוּצֵא הָאָרֶץ נֹפֵשׁ חַיָּה לְמִינָהּ, בְּהֵמָה וּבְחַיֵּי הָאָרֶץ, לְמִינָהּ; וַיְהִי-כֵן. וַיַּעַשׂ אֱ-לֹהִים אֶת-חַיַּת הָאָרֶץ לְמִינָהּ, וְאֵת-הַבְּהֵמָה לְמִינָהּ, וְאֵת כָּל-רֶמֶשׂ הָאֲדָמָה, לְמִינֵהוּ ...
(בראשית א', כ"ד-כ"ה)

ויאמר אֱ-לֹהִים, נַעֲשֵׂה אָדָם ... וַיִּרְדּוּ בְדִגְתַּת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם, וּבַבְּהֵמָה וּבְכָל-הָאָרֶץ, וּבְכָל-הַרְמִשׁ, הַרְמִשׁ עַל-הָאָרֶץ. וַיִּבְרָא אֱ-לֹהִים אֶת-הָאָדָם ... בָּרָא אֹתוֹ: זָכָר וּנְקֵבָה, בָּרָא אֹתָם.
(בראשית א', כ"ו-כ"ז)

מי-כמכה באלם ה', מי כמכה נאדר בקדש; נורא תהלת, עשה פלא.
(שמות ט"ו, י"א)

... הלוא-הוא אביד קנה, הוא עשה ויכנה.
(דברים ל"ב, ו')

אזן שמעת, ועין ראה-- ה', עשה גם-שניהם.
(משלי, כ', י"ב)

... ויטש א-לוה עשהו ...
(דברים ל"ב, ט"ו)

צור ילדה, תשי; ותשפח, א-ל מחללה.
(דברים ל"ב, י"ח)

... לא-ל עליון, קנה שמים וארץ.
(בראשית י"ד, י"ט)

כל-אלהי העמים, אלילים-- וה', שמים עשה.
(דברי הימים א' ט"ז, כ"ו)

עשה-עש, כסיל וכימה; ותדרי תמו.
(איוב ט', ט')

הלא-בבטון, עשני עשהו; ויכנו, כרחם אהד.
(איוב ל"א, ט"ו)

היצר יחד לבם; המבין, אל-כל-מעשיהם.
(תהלים ל"ג, ט"ו)

ברוך, ה' א-להים ... עשה נפלאות לבדו.
(תהלים ע"ב, י"ח)

אתה הצבת, כל-גבולות ארץ; קיץ וחרף, אתה יצרתם.
(תהלים ע"ד, י"ז)

אתה הא-ל, עשה פלא; הודעת בעמים ענף.
(תהלים ע"ז, ט"ו)

באו, נשתחנה ונכרעה; נברכה, לפני-ה' עשנו.
(תהלים צ"ה, ו')

כי, כל-אלהי העמים אלילים; נה', שמים עשה.
(תהלים צ"ו, ה')

דעו-- כי ה', הוא א-להים: הוא-עשנו, ולו אנחנו-- עמו, וצאן מרעיתו.
(תהלים ק', ג')

ברוכים אתם, לה'-- עשה, שמים וארץ.
(תהלים קט"ו, ט"ו)

עזרי, מעם ה'-- עשה, שמים וארץ.
(תהלים קכ"א, ב')

עזרנו, בשם ה'-- עשה, שמים וארץ.
(תהלים קכ"ד, ח')

עשה, שמים וארץ-- את-הים ואת-כל-אשר-בם;
(תהלים קמ"ו, ו')

כְּאֲשֶׁר אֵינְךָ יוֹדֵעַ מֵה-דָּרְךָ הָרוּחַ, כַּעֲצָמִים בְּכַטָּן הַמְּלֵאָה: כִּכְהָ, לֹא תִדַע אֶת-מַעֲשֵׂה
הָ-אֱ-לֹהִים, אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה, אֶת-הַכֹּל.
(קהלת י"א, ה')

הַלּוֹא יָדַעְתָּ אִם-לֹא שָׁמַעְתָּ, אֶ-לֹהֵי עוֹלָם ה' בּוֹרֵא קִצּוֹת הָאָרֶץ--לֹא יִיעַר, וְלֹא יִיגַע:
אִין חֶקֶר, לְתַבּוּנָתוֹ.
(ישעיהו מ', כ"ח)

וְעַתָּה כֹּה-אָמַר ה', בְּרָאָה יַעֲקֹב, וַיִּצְרָה ...
(ישעיהו מ"ג, א')

כֹּה-אָמַר ה' עֹשֶׂה וַיִּצְרָה מִבְּטֹן, יַעֲזֹרֶךָ ...
(ישעיהו מ"ד, ב')

כֹּה-אָמַר ה' גְּאֻלָּה, וַיִּצְרָה מִבְּטֹן: אֲנֹכִי ה', עֹשֶׂה כֹל--נֹטָה שָׁמַיִם לְבִדִי, רִקַּע הָאָרֶץ
מֵאֲתִי.
(ישעיהו מ"ד, כ"ד)

יּוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ, עֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא רָע; אֲנִי ה', עֹשֶׂה כֹל-אֵלֶּה.
(ישעיהו מ"ה, ז')

וּתְשַׁכַּח ה' עֹשֶׂה, נֹטָה שָׁמַיִם וַיִּסַּד אָרֶץ ...
(ישעיהו נ"א, י"ג)

עֹשֶׂה אָרֶץ בְּכַחוֹ, מִכִּיּוֹ תַבַּל בְּחֻקְמָתוֹ; וּבְתַבּוּנָתוֹ, נֹטָה שָׁמַיִם.
(ירמיהו י', י"ב)

כֹּה-אָמַר ה', עֹשֶׂה: ה', יּוֹצֵר אוֹתָהּ לְהַכְיִנָּה--ה' שְׁמוֹ.
(ירמיהו ל"ג, ב')

כי הנה יוצר הרים וברא רוח, ומגיד לאדם מה-שחור, עשה שחר עיפה, ודרך על-
במתי ארץ--ה' א-להי-צבאות, שמו.
(עמוס ד', י"ג)

עשה כימה וקסיל, והפך לבקר צלמות, ניום, לילה החשיך; הקורא למי-הים,
וישפכם על-פני הארץ--ה' שמו.
(עמוס ה', ח')

... נאת-ה' א-להי השמים, אני ירא, אשר-עשה את-הים, ואת-היבשה.
(יונה א', ט')

אתה-הוא ה', לבדך--אתה עשית את-השמים שמי השמים וכל-צבאם הארץ
וכל-אשר עליה הימים וכל-אשר בהם, ואתה מחיה את-כלם; וצבא השמים, לה
משתחיים.
(נחמיה ט', ו')

ה' רואה הכל, שומע הכל ויודע הכל

אתה ידעת, שבתי וקומי; בנתה לרעי, מרחוק. ארחי ורבעי זריתי; וכל-דרכי
הסכנותה. פי אין מלה, בלשוני; הן ה', ידעת כלה.
(תהלים קל"ט, ב'-ד')

הנטע און, הלא ישמע; אם-יצר עין, הלא יביט.
(תהלים צ"ד, ט')

אל-תרכבו תדברו גבחה גבחה, יצא עתק מפיכם: כי א-ל דעות ה' ...
(שמואל א' ב', ג')

רְאֵתָהּ, כִּי-אַתָּה עֲמַל וְכַעַס תִּבְיִט-- לְתֵת בְּיָדְךָ: עָלֶיךָ, נִעְזֵב חִלְקָהּ; יָתוּם, אַתָּה הָיִיתָ עוֹזֵר.

(תהלים י', י"ד)

שָׁמַרְתִּי פְקוּדֶיךָ, וְעִלְתִּיךָ: כִּי כָל-דְּרָכַי נִגְדָּה.

(תהלים קי"ט, קס"ח)

ה'--בְּקָר, תִּשְׁמַע קוֹלִי; בְּקָר אֶעֱרֹךְ-לָךְ, וְאֶצְפֶּה.

(תהלים ה', ג')

תִּאֲזוּת עֲנוּיִם שְׁמַעְתָּ ה'; תִּכְיִן לִבִּם, תִּקְשִׁיב אֲזָנְךָ.

(תהלים י', י"ז)

... וְנִתְתָּ לְאִישׁ כָּל-דְּרָכָיו, אֲשֶׁר תִּדְעַת אֶת-לִבָּבוֹ:

(מלכים א' ח', ל"ט)

א-דָּנִי, נִגְדָּה כָל-תִּאֲזוּתִי; וְאֶנְחַתִּי, מִמֶּה לֹא-נִסְתַּרְהָ.

(תהלים ל"ח, י')

... וְאַתָּה, יִדְעַת נְתִיבָתִי:

(תהלים קמ"ב, ד')

וְאַתָּה ה', יִדְעַתְנִי--תִּרְאֵנִי, וּבְחַנּוּת לִבִּי אַתָּה ...

(ירמיהו י"ב, ג')

... מוֹצֵא שְׁפָתַי, נִכַח פְּנֵיךָ הָיָה.

(ירמיהו י"ז, ט"ז)

וַיֹּאמֶר ... א-לֵהִיִּם עִמָּךְ, בְּכֹל אֲשֶׁר-אַתָּה עוֹשֶׂה.

(בראשית כ"א, כ"ב)

נאתה שלמה-בני דע את-א-להי אביה ועבדהו, בלב שלם ובגפוש הפצה--פי כל-
לכבות דורש ה', וכל-יצר מחשבות מבין: אם-תדרשנו ימצא לך, ואם-תעזבנו
יזניחך לעד.
(דברי הימים א' כ"ח, ט')

ה' הוא הכח היחיד ואין עוד מלבד רצונו

ש-די לא-מצאנהו, שגיא-כח ...
(איוב ל"ז, כ"ג)

ה', מוריש ומעשיר; משפיל, אף-מרום.
(שמואל א' ב', ז')

... ויאמר אליו אני-א-ל ש-די--התהלך לפני, והיה תמים.
(בראשית י"ז, א')

וא-ל ש-די יברך אתה, ויברך ויברך; והיית, לקהל עמים.
(בראשית כ"ח, ג')

ויאמר לו א-להים אני א-ל ש-די...
(בראשית ל"ה, י"א)

וא-ל ש-די, יתן לכם רחמים לפני האיש ...
(בראשית מ"ד, י"ד)

אם-אתה, תשחר א-ל-א-ל; וא-ל ש-די, תתחנן.
(איוב ה', ה')

אשר בידו, נפש כל-חי; ורוח, כל-בשר-איש.
(איוב י"ב, י')

עמו, חכמה וגבורה; לו, עצה ותבונה.
(איוב י"ב, י"ג)

ונזכרת, את-ה' א-להיה--פי הוא הנתן לה כח, לעשות חיל ...
(דברים ח', י"ח)

הן נהרוס, ולא יבנה; יסגר על-איש, ולא יפתח. הן יעצר במים ויבשו; וישלחם,
ויהפכו ארץ. עמו, עז ותושיה ...
(איוב י"ב, י"ד-ט"ז)

מגלה עמקות, מני-חשף; ויצא לאור צלמנת. משגיא לגוים, ונאבדם; שטח לגוים,
וינחם.
(איוב י"ב, כ"ב-כ"ג)

א-דני ה' ... אשר מי-א-ל בשמים ובארץ, אשר-יעשה כמעשיה וכגבורתה.
(דברים ג', כ"ד)

ה' העניק נשמה לבני האדם

אכן, רוח-היא באנוש; ונשמת ש-די תבינם.
(איוב ל"ב, ח')

רוח-א-ל עשתיני; ונשמת ש-די תחיני.
(איוב ל"ג, ד')

(זכרהו לפני ש...) וישב העפר על-הארץ, פשהיה; ונהרוח תשוב, אל-הא-להים
אשר נתנה.
(קהלת י"ב, ז')

כה-אמר הא-ל ה', בורא השמים ונוטיהם, רקע הארץ, וצאצאיה; נתן נשמה לעם עליה, ורוח להלכים בה.
(ישעיהו מ"ב, ה')

כה אמר א-דני ה', לעצמות האלה: הנה אני מביא בכם, רוח--וחייתם.
(יחזקאל ל"ז, ה')

ונתתי עליכם גידים והעלתי עליכם בשר, וקרמתי עליכם עור, ונתתי בכם רוח, וחייתם; וידעתם, פי-אני ה'.
(יחזקאל ל"ז, ו')

ואולם, אנכי מלאתי כח את-רוח ה' ...
(מיכה ג', ח')

ונתתי לכם לב חדש, ורוח חדשה אתו בקרבכם; ונסרתי את-לב האבן, מבשרכם, ונתתי לכם, לב בשר. ואת-רוחי, אתו בקרבכם; ועשיתי, את אשר-בחקי תלכו, ומשפטי תשמרו, ועשיתם.
(יחזקאל ל"ו, כ"ו-כ"ז)

ה' צדיק לעולמי עד

לכו, אנשי לבב--שמעו-לי: חללה לא-ל מרשע; וש-די מעול.
(איוב ל"ד, י')

אף-אמנם, א-ל לא-ירשע; וש-די, לא-יענות משפט.
(איוב ל"ד, י"ב)

ש-די לא-מצאנהו, שגיא-כח; ומשפט רב-צדקה, לא יענה.
(איוב ל"ז, כ"ג)

עשה צדקות ה'; ומשפטים, לכל-עשוקים.
(תהלים ק"ג, ו')

נשגב ה', כי שכנ מרום; מלא ... משפט וצדקה.
(ישעיהו ל"ג, ה')

רבים, מבקשים פני-מושל; ומה', משפט-איש.
(משלי כ"ט, כ"ו)

הצור תמים פעלו, כי כל-דרךיו משפט.
(דברים ל"ב, ד')

להגיד, פי-ישר ה'; צורי, ולא-עולתה בו.
(תהלים צ"ב, ט"ז)

כי אני ה' אהב משפט, שא גזל בעולה ...
(ישעיהו ס"א, ח')

נקסד ה', מעולם ועד-עולם-- על-ראיו; וצדקתו, לבני בנים.
(תהלים ק"ג, י"ז)

ולכן יחפה ה', לחונקם, ולכן ירום, לרחמכם: כי-א-להי משפט ה', אשרי כל-חוכי
לו.

(ישעיהו ל', י"ח)

ה' רחום ומוחל לכל

כי-עמך הסליחה ...
(תהלים ק"ל, ד')

אולי ישמעו ... למען ישובו, איש מדרבנו הרעה, וסלחתי לעונם, ולחטאתם.
(ירמיהו ל"ו, ג')

לא-דני א-להינו, הרחמים והסלחות: כי מרדנו, בו.
(דניאל ט', ט')

כי-אתה א-דני, טוב וסלח; ורב-חסד, לכל-קראיך.
(תהלים פ"ו, ה')

הוא רחום, וכפר עון-- ולא-ישחית:
(תהלים ע"ח, ל"ח')

וימאנו לשמע, ולא-זכרו נפלאותיך אשר עשית עמכם, ויקשו את-ערכם, ויתנו-ראש
לשוב לעבדכם במרים; ואתה א-לוי סליחות חנוך ורחום, ארך-אפים ורב-חסד-
-ולא עזבתם.
(נחמיה ט', י"ז')

ה', ארך אפים ורב-חסד, נשא עון, ופשע; ונקה, לא ינקה--פקד עון אבות על-
בנים, על-שלישים ועל-רבעים.
(במדבר י"ד, י"ח')

נצר חסד לאלפים, נשא עון ופשע וחסאה; ונקה, לא ינקה--פקד עון אבות על-
בנים ועל-בני בנים, על-שלישים ועל-רבעים.
(שמות ל"ד, ז')

הסלח לכל-עונכי; הרפא, לכל-תחלואיכי.
(תהלים ק"ג, ג')

... רחם ה', על-יראיו.
(תהלים ק"ג, י"ג')

רחום וחנון ה'; אַרְךָ אַפִּים וְרַב-חֶסֶד.
(תהלים ק"ג, ה')

פִּי כַגְבֵה שָׁמַיִם, עַל-הָאָרֶץ-- גִּבֹר חֶסֶדוֹ, עַל-יִרְאָיו.
(תהלים ק"ג, י"א)

טוֹב-ה' לְפָלֵל; וְרַחֲמָיו, עַל-כָּל-מַעֲשָׂיו.
(תהלים קמ"ה, ט')

אִף חִבֵּב עַמִּים, כָּל-קַדְשָׁיו בְּיָדָהּ ...
(דברים ל"ג, ג')

אַהֲבוּ אֶת-ה', כָּל-חֲסִידָיו: אַמּוּנִים, נֹצֵר ה'; וּמְשַׁלֵּם עַל-יָתֵר, עֲשֵׂה גְאוּנָה.
(תהלים ל"א, כ"ד)

אַתָּה, סֵתֵר לִי-- מִצָּר תִּצְרֵנִי: רִנֵּי פִלְט; תְּסוּבְּכֵנִי סֵלָה.
(תהלים ל"ב, ז')

ה', יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ-- וְאַשֶׁר בְּאָרְץ; וְאֵל-תַּתְּנֵהוּ, בְּנֶפֶשׁ אֲבִיּוֹ.
(תהלים מ"א, ג')

אַהֲבֵי ה', שְׁנָאוּ-רָע: שֹׁמְרֵ, נִפְשׁוֹת חֲסִידָיו; מִיַּד רָשָׁעִים, יִצִּילֵם.
(תהלים צ"ו, י')

שֹׁמֵר פֶּתָאִים ה'; דַּלְתֵי, וְלִי הוֹשִׁיעַ.
(תהלים קט"ז, ו')

ה', יִשְׁמְרֵךָ מִכָּל-רָע: יִשְׁמֹר, אֶת-נַפְשֶׁךָ.
(תהלים קכ"א, ז')

אם-אלה, בקרב צרה-- תתיני ... ותושיעני מיגד.
(תהלים קל"ח, ז')

שומר ה', את-כל-אהביו; ואת כל-הרשעים ישמיד.
(תהלים קמ"ה, כ')

ה', שומר את-גרים--תום ואלמנה ועודד; ודרך רשעים יענת.
(תהלים קמ"ו, ט')

לנצר, ארחות משפט; ודרך חסידו ישמר.
(משלי ב', ח')

טוב ה', למעוז ביום צרה; וידע, חסי בו.
(נחום א', ז')

מכסה פשעיו, לא יצליח; ומודה ועזב רחם.
(משלי כ"ח, י"ג)

לא ירעבו ולא יצמאו, ולא יפם שרב ושמש: פי-מרחמם ינהגם, ועל-מבועי מים
ינהלם.
(ישעיהו מ"ט, י')

רבו שמים וגילי ארץ, ופצחו הרים רנה: פי-נחם ה' עמו, וענניו ורחם.
(ישעיהו מ"ט, י"ג)

יעזב רשע דרכו, ואיש אנון מחשבתיו; וישב אל-ה' וירחמהו, ואל-א-להינו פי-ירבה
לסלות.
(ישעיהו נ"ה, ז')

פי לא יזנח לעולם, א-דני. פי אם-הוגה, ורחם קרב חסדיו.
(איכה ג', ל"א-ל"ב)

חסדי ה' פי לא-תמנו, פי לא-כלו רחמיו.
(איכה ג', כ"ב)

אהב, צדקה ומשפט; חסד ה', מלאה הארץ.
(תהלים ל"ג, ה')

ה' זן ומפרנס לכל

ויאמר א-להים, הנה נתתי לכם את-כל-עשב זרע זרע אשר על-פני כל-הארץ, ואת-
כל-העץ אשר-בו פרי-עץ, זרע זרע: לכם יהיה לאכלה.
(בראשית א', כ"ט)

ולכל-חית הארץ ולכל-עוף השמים ולכל רמש על-הארץ, אשר-בו נפש חיה, את-
כל-ירק עשב, לאכלה ...
(בראשית א', ל')

כל-רמש אשר הוא-חי, לכם יהיה לאכלה: כינק עשב, נתתי לכם את-כל.
(בראשית ט', ג')

עשה משפט יתום, ואלמנה; ואהב גר, לתת לו לחם ושמלה.
(דברים י', י"ח)

נתן לחם, לכל-בשר: פי לעולם חסדו. הודו, לא-ל השמים: פי לעולם חסדו.
(תהלים קל"ו, כ"ה-כ"ו)

המכסה שמים, בעבים-- המכין לארץ מטר; המצמיח הרים קציר. נוטן לבהמה
לקמה; לבני ערב, אשר יקראו.
(תהלים קמ"ז, ה'-ט')

ה' שליט בכל

הו' לה' אלהיה, השמים ושמי השמים, הארץ, וכל אשר-בה.
(דברים י', י"ד)

הוא, ה' אלהינו-- בכל הארץ, משפטיו.
(דברי הימים א' ט"ז, י"ד; תהלים ק"ה, ז')

אם אפק שמים, שם אמה; ואציעה שאול הנב. אשא כנפי-שחר; אשכנה, באחרית ים.
גם-שם, ידך תנחני ...
(תהלים קל"ט, ה'-י')

אחור וקדם צרתני; ותשת עלי כפכה.
(תהלים קל"ט, ה')

ה' מושלם ואין בו מתום

מענה אלהי קדם, ומתחת זרעת עולם ...
(דברים ל"ג, כ"ז)

הלוא ידעת אם-לא שמעת, אלהי עולם ה' בורא קצות הארץ--לא ייעף, ולא ייגע:
אין חקר, לתבונתו.
(ישעיהו מ', כ"ח)

האמונה בעולם הבא לפי התנ"ך

תחית המתים

ורבים, מיִשְׁנֵי אֲדַמַּת-עֶפְרָר יִקְיָצוּ; אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם, וְאֵלֶּה לְחַרְפוֹת לְדַרְאוֹן עוֹלָם.
(דניאל י"ב, ב')

וידעתם, פִּי-אֲנִי ה': בְּפִתְחֵי אֶת-קְבְרוֹתֵיכֶם, וּבְהַעֲלוֹתִי אֶתְכֶם מִקְבְרוֹתֵיכֶם--עַמִּי.
וְנִתְּתִי רוּחִי בְכֶם וְחַיִּיתֶם ... נְאֻם-ה'.
(יחזקאל ל"ז, י"ג-י"ד)

יִחְיֶי מֵתֵיהֶּ, נִבְלָתֵי יְקוּמוּן; הִקְיָצוּ וְרָנְנוּ שְׂכָנֵי עֶפְרָר ... וְאָרְצָר, רִפְאִים תִּפִּיל.
(ישעיהו כ"ו, י"ט)

ה'--הַעֲלִיתָ מִן-שָׂאוֹל נַפְשֵׁי; חַיִּיתִנִּי, מִיְרְדֵי בּוֹר.
(תהלים ל', ד')

וְאַתָּה, לֹד לְחַיִּי; וְתַנּוּחַ וְתַעֲמֹד לְגִרְלָהּ, לְחַיִּי הַיָּמִין.
(דניאל י"ב, י"ג)

אחרית הימים

הַמוֹנִים הַמוֹנִים, בְּעַמְּקֵי הַחַרוּץ; פִּי קָרוֹב יוֹם ה', בְּעַמְּקֵי הַחַרוּץ. שֶׁמֶשׁ וַיְרֵחַ, קָדְרוּ;
וְכוֹכְבִים, אֶסְפוּ נְגָהֶם ... וְרָעְשׁוּ, שָׁמַיִם וְאָרְצָר ...
(יואל ד', י"ד-ט"ז)

ונתתי, מופתים, בשמים, ובארץ: דם נאש, ותימרות עשן. השמש יהפך לחשך,
והירח לדם--לפני, בוא יום ה', הגדול, והנורא.
(יואל ג', ג'-ד')

לפניו רגזה ארץ, רעשו שמים; שמש וירח קדרו, וכוכבים אספו נגהם ... כן-גדול
יום-ה' ונורא מאד, ומי יכילנו.
(יואל ב', י'-יא)

ותליתם ישלכו ... ונמקו כל-צבא השמים, ונגלו כספר השמים; וכל-צבאם יבול-
-כנבל עלה מגפן, וכנבלת מתאנה.
(ישעיהו ל"ד, ג'-ד')

קרוב יום-ה' הגדול, קרוב ומהר מאד; קול יום ה', מר צרת שם גבור. יום עברה,
היום ההוא: יום צרה ומצוקה, יום שאה ומשואה, יום חשך ואפלה, יום ענן וערפל.
יום שופר, ותרועה, על הערים הבצרות, ועל הפנות הגבוהות. וקצתי לאדם, ונהלכו
פעורים--כי לה', חטאו ... גם-כספם גם-זהבם לא-יוכל להצילם, ביום עברת ה'
...
(צפניה א', י"ד-י"ח)

אָהָה, לַיּוֹם: כִּי קָרוֹב יוֹם ה', וְכָשֶׁד מִשְׁ-דֵּי יָבוֹא.
(יואל א', ט"ו)

... וְרָגְזוּ, כֹּל יִשְׂרָאֵל הָאָרֶץ: כִּי-בָא יוֹם-ה', כִּי קָרוֹב.
(יואל ב', א')

... כִּי קָרוֹב יוֹם ה'; כָּשֶׁד, מִשְׁ-דֵּי יָבוֹא. עַל-כֵּן, כָּל-יָדַיִם תִּרְפִּינָה; וְכָל-לֵב אָנוּשׁ,
יָמָס. וְנִבְהָלוּ--צִירִים וְתִבְלִים יֵאחָזוּן, כִּי־לִדָּה יִחִילוּן; אִישׁ אֶל-רַעְיוֹ יִתְמָהוּ, פְּנֵי
לְהָבִים פְּנִיָּהֶם. הִנֵּה יוֹם-ה' בָּא, אֲכַזְרִי וְעִבְרָה וְחָרוֹן אַף--לְשׁוֹם הָאָרֶץ לְשִׁמָּה, וְחִטָּאֵיהָ
לְשִׁמִּיד מִמֶּנָּה. כִּי-כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכִסְיֵיהֶם, לֹא יִהְיוּ אֹרָם; חֲשַׁךְ הַשָּׁמַשׁ בְּצֵאתוֹ,

וְרַחַח לֹא-יִגִּיעַ אֹרֹז. וּפְקֻדָּתִי עַל-תַּבַּל רָעָה, וְעַל-רְשָׁעִים עֹנָם; וְהִשְׁבַּתִּי גְאוֹן זָדִים,
וּגְאוֹת עָרִיצִים אֲשַׁפִּיל.
(ישעיהו י"ג, ו'–י"א)

כִּי-הִנֵּה הַיּוֹם בָּא, בְּעַר פְּתִנּוֹר; וְהָיוּ כָל-זָדִים וְכָל-עֹשֵׂה רִשְׁעָה, קִשׁ, וְלֹהֵט אִתָּם הַיּוֹם
הַבָּא אָמַר ה' צְבָאוֹת, אֲשֶׁר לֹא-יֵעֻזּב לָהֶם שֹׁרֵשׁ וְעֵנָף.
(מלאכי ג', י"ט)

וּבָאוּ בַמַּעְרֹת צָרִים, וּבַמַּחְלוֹת עֶפֶר--מִפְּנֵי פַחַד ה', וּמִהֲדַר גְּאוֹנוֹ, בְּקוֹמוֹ, לְעָרֶץ
הָאָרֶץ.
(ישעיהו ב', י"ט)

... לְמַה-זֶּה לָכֶם יוֹם ה', הוּא-חֲשֹׁךְ וְלֹא-אוֹר. כְּאֲשֶׁר יָנוּס אִישׁ מִפְּנֵי הָאָרֶץ, וּפְגָעוּ
הַדָּב; וּבָא הַבַּיִת--וְסָמַךְ יָדוֹ עַל-הַקִּיר, וַיִּנְשְׁכוּ הַנְּחֹשׁ. הֲלֹא-חֲשֹׁךְ יוֹם ה', וְלֹא-אוֹר;
וְאֶפְלַל, וְלֹא-נִגְהַ לּוֹ.
(עמוס ה', י"ה–כ')

כָּל-גֵּיא, יִנְשָׂא, וְכָל-הַר וּגְבֻעָה, יִשְׁפְּלוּ; וְהָיָה הָעֵקֶב לְמִישׁוֹר, וְהָרְכָסִים לְבִקְעָה.
וַיִּגְלֶה, כְּבוֹד ה'; וַיָּרֹאוּ כָל-בָּשָׂר יַחְדָּו, כִּי פִי ה' דִּבֶּר.
(ישעיהו מ', ד'–ה')

וַיִּשְׂא-גַם לְגוֹיִם מִרְחוֹק, וַיִּשְׂרַק לוֹ מִקְצֵה הָאָרֶץ; וְהִנֵּה מִהֲרָה, קֹל יְבוּא ... וַיִּנְהָם עָלָיו
בַּיּוֹם הַהוּא, כְּנִהְמַת-יָם; וַיִּנְבֹּט לְאָרֶץ, וְהִנֵּה-חֲשֹׁךְ, צָר וְאוֹר, חֲשֹׁךְ בְּעָרִיפִיהָ.
(ישעיהו ה', כ"ו, ל')

יום הדין

הַמוֹנִים הַמוֹנִים, בְּעַמֶּק הַחֲרוֹץ: כִּי קָרוֹב יוֹם ה', בְּעַמֶּק הַחֲרוֹץ.
(יואל ד', י"ד)

ואתה תלך רשע ... אשר-בא יומו, בעת צון קץ.
(יחזקאל כ"א, ל')

פי-קרוב יום-ה', על-כל-הגוים: כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ יַעֲשֶׂה לָּךְ, גְּמֻלָּהּ יָשׁוּב בְּרֵאשִׁי.
(עובדיה א', ט"ו)

לא-כן הִרְשָׁעִים: פי אם-כמִן, אֲשֶׁר-תִּדְפְּנוּ רִיחַ. על-כֵּן, לא-יִקְמוּ רְשָׁעִים--בְּמִשְׁפָּט;
וְחַטָּאִים, בְּעֵדַת צְדִיקִים. פי-יִדְעֵהוּ, דָּרְךְ צְדִיקִים; וְדָרְךְ רְשָׁעִים תֵּאבֵד.
(תהלים א', ד'-ו')

נודע, ה'--מִשְׁפָּט עֲשֶׂה: בְּפַעַל כְּפִי, נֹקֵשׁ רְשָׁע; הַגִּיּוֹן סָלָה. יָשׁוּבוּ רְשָׁעִים
לְשִׂאוֹלָה: כָּל-גּוֹיִם, שִׁכַּחִי אֶ-לֵהֶם.
(תהלים ט', י"ז-י"ח)

אמרו צדיק, פי-טוב: פי-פְּרִי מַעֲלֵיָהֶם, יֹאכְלוּ. אוי, לְרִשָׁע רָע: פי-גְּמוֹל יִדְיוֹ, יַעֲשֶׂה
לוֹ.
(ישעיהו ג', י-י"א)

... אשר-בא יומם, בעת צון קץ.
(יחזקאל כ"א, ל"ד)

גיהנום

... אַתְּנֶה רַעְדָה חֲנֻפִים; מִי יִגּוֹר לָנוּ, אֵשׁ אוֹכְלָה--מִי-יִגּוֹר לָנוּ, מוֹקְדֵי עוֹלָם.
(ישעיהו ל"ג, י"ד)

בְּטָרֵם אֵלֶיךָ, וְלֹא אָשׁוּב-- אֶל-אֶרֶץ חֲשֹׁךְ וְצִלְמוֹת. אֶרֶץ עֲפָתָה, כְּמוֹ אֶפֶל--צִלְמוֹת,
וְלֹא סְדָרִים; וְתַפֵּעַ כְּמוֹ-אֶפֶל.
(איוב י', כ"א-כ"ב)

אלה לחיי עולם, ואלה לחרפות לדראוך עולם.
(דניאל י"ב, ב')

צ'ה גם-חם, יגזלו מימי-ש'ג; שאול תטאו.
(איוב כ"ד, י"ט)

פ'ה ענו, וילד; פו יורד שאול, לא יעלה.
(איוב ז', ט')

שאול נאבדה, לא תשבענה ...
(משלי כ"ז, כ')

פי-חסדד, גדול עלי; והצלת נפשי, משאול תתתה.
(תהלים פ"ו, י"ג)

ונתתי את-פני, בהם ... והאש תאכלם ...
(יחזקאל ט"ו, ז')

פי-אש קדחה באפי, ותיקד עד-שאול תתתית;
(דברים ל"ב, כ"ב)

לכו, הרחיבה שאול נפשה, ופערה פיה, לבל-חק ... וישח אדם, וישפל-איש;
ועיני גבהים, תשפלנה.
(ישעיהו ה', י"ד-ט"ו)

... ירדו שאול תיים: פי-רעות במגורם בקרבם.
(תהלים נ"ה, ט"ו)

ה', ממית ומחיה; מוריד שאול, ויעל.
(שמואל א' ב', ו')

וַיִּרְדּוּ הֵם וְכָל-אֲשֶׁר לָהֶם, תַּיִם--שְׂאֵלָה ...
(במדבר ט"ז, ל"ג)

... שְׁלוֹשׁ הַנָּה, לֹא תִשְׁבַּעְנָה; אַרְבַּע, לֹא-אָמְרוּ הוּן. שְׂאוּל ...
(משלי ל', ט"ו-ט"ז)

זֶה דַרְכָם, כִּסּוּל לָמוֹ; וְאִתְחַרְתֶּם, בְּפִיָּהֶם יִרְצוּ סֵלָה. כִּצְאוֹן, לְשְׂאוּל שְׂתוּ-- מִנֵּת יִרְעֵם
... וְצוּרָם לְבָלוֹת שְׂאוּל; מִזְבֵּל לוֹ. אֶד-אֶ-לֵהִים--יִפְדֶּה נַפְשִׁי, מִיַּד-שְׂאוּל: פִּי יִקְחֵנִי
סֵלָה.
(תהלים מ"ט, י"ד-ט"ז)

אֶד אֶל-שְׂאוּל תוֹרֵד, אֶל-יִרְכַּתִּי-בוֹר. רֹאִיךְ אֵלֶיךָ יִשְׁגִּיחוּ, אֵלֶיךָ יִתְבוֹנְנוּ: הַזֶּה הָאִישׁ
מִרְגִּזוֹ הָאֶרֶץ, מִרְעִישׁ מִמְּלָכוֹת. שֵׁם תִּבַּל כַּמְדָּבָר, וְעָרְיוֹ הֶרֶס; אֲסִירָיו, לֹא-פָתַח
בְּיָתָהּ.
(ישעיהו י"ד, ט"ו-י"ז)

גן עדן

... אֵלֶּה לְחַיֵּי עוֹלָם, וְאֵלֶּה לְחַרְפוֹת לְדַרְאוֹן עוֹלָם. וְהַמְשַׁכְּלִים--יִזְהָרוּ, בְּזִהַר הַרְקִיעַ;
וּמִצְדִּיקֵי, הַרְבִּים, כְּפֹכְכִים, לְעוֹלָם וָעֶד.
(דניאל י"ב, ב'-ג')

אֲרַח תַּיִם, לְמַעַלָּה לְמַשְׁכִּיל-- לְמַעַן סוּר, מִשְׂאוּל מִטָּה.
(משלי ט"ו, כ"ד)

לוֹלֵא--הַאֲמַנְתִּי, לְרֵאוֹת בְּטוֹב-ה': בְּאֶרֶץ תַּיִם.
(תהלים כ"ז, י"ג)

אֲתַהַלֵּךְ, לְפָנֵי ה'-- בְּאֶרְצוֹת, הַתַּיִם.
(תהלים קט"ז, ט')

... כי-הלך האדם אל-בית עולמו ... וישב העפר על-הארץ, כשנה; וקרוח תשוב,
אל-הא-להים אשר נתנה.
(קהלת י"ב, ה', ז')

הלך צדקות, ודבר מישרים; מאס בכצע מעשקות, נער כפיו מתמך בשחד, אטם אָזנו
משמע דמים, ונעצם עיניו מראות ברע. הוא מרומים ישכון, מצדות סלעים משגבו;
לקמו נתן, מימיו נאמנים.
(ישעיהו ל"ג, ט"ו-ט"ז)

הפוך רשעים ואינם; ובית צדיקים יעמד.
(משלי י"ב, ז')

תקרני א-ל, ודע לבבי ... ונחני, בדרכי עולם.
(תהלים קל"ט, כ"ג-כ"ד)

ואמר ביום ההוא, הנה א-להינו זה קוינו לו ויושיענו; זה ה' קוינו לו, נגילה ונשמחה
בישועתו.
(ישעיהו כ"ה, ט')

פרי-צדיק, עץ חיים ...
(משלי י"א, ל')

אדם הראשון ע"ה וגן העדן

ויטע ה' א-להים, גן-בעדן--מקדם; וישם שם, את-האדם אשר יצר.
(בראשית ב', ה')

... כה אמר א-דני ה', אתה חותם תכנית, מלא חכמה וכליל יפי. **ביעזן גו-א-להים**
היית, פל-אבו יקרה מסכתך אדם פטדה ונהלם תרשיש שהם וישפה, ספיר נפו,
וברקת וזהב; מלאכת תפיד ונקביד פו, **ביום הכראף כוננו.**
(יחזקאל כ"ח, י"ב-י"ג)

וישלחהו ה' א-להים, מגו-יעזן--לעבד, את-האדמה, אשר לקת, משם.
(בראשית ג', כ"ג)

חובות האמונה

לפי התנ"ך

אמונה בה' ללא שיתוף אלים אחרים

וְאָנֹכִי ה' אֱ-לֹהֶיךָ ... וְאֱלֹהִים זִוְלָתִי לֹא תִדְעוּ, וּמוֹשִׁיעַ אֲנִי בְלָתִי.
(הושע י"ג, ד')

... אִין-כְּמוֹד אֱ-לֹהִים, בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל, וְעַל-הָאָרֶץ מִתַּחַת ...
(מלכים א' ח', כ"ג)

אֲנִי ה' וְאִין עוֹד, זִוְלָתִי אִין אֱ-לֹהִים ... לְמַעַן יִדְעוּ, מִמְזִכְרַח-שְׁמַשׁ וּמִמְעַרְבָהּ, כִּי-
אֶפְסָ, בְּלִעְדֵי: אֲנִי ה', וְאִין עוֹד.
(ישעיהו מ"ה, ה'-ו')

אֲנֹכִי ה' אֱ-לֹהֶיךָ ... לֹא-יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים, עַל-פְּנֵי. לֹא-תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל, וְכָל-
תְּמוּנָה, אֲשֶׁר בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל, וְאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתַּחַת--וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם, מִתַּחַת לְאָרֶץ. לֹא-
תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם, וְלֹא תַעֲבֹדֵם ...
(שמות כ', ב'-ד')

כֹּה-אָמַר ה' ... ה' צָבָאוֹת: אֲנִי רֹאשׁוֹן וְאֲנִי אַחֲרוֹן, וּמִבְּלַעֲדֵי אִין אֱ-לֹהִים.
(ישעיהו מ"ד, ו')

יִצְרֵי-פֶסֶל כְּלָם תִּהְיוּ, וְחַמּוּדֵיהֶם כָּל-יִוְעִילוּ; וְעַדִּיהֶם הִמָּה, כָּל-יִקְרָאוּ וּכְל-יִדְעוּ-
לְמַעַן יִבְשׂוּ. מִי-יִצַר אֵל, וּפֶסֶל נֹסֶף--לְבִלְתִּי, הוֹעִיל. הֵן כָּל-תְּחַבְּרֵי יִבְשׂוּ, וְתִרְשִׁים
הִמָּה מְאֹדָם; יִתְקַבְּצוּ כְּלָם יַעֲמִדוּ, יִפְחָדוּ יִבְשׂוּ יָחַד.
(ישעיהו מ"ד, ט'-י"א)

... לא ידעו, הנשאים את-עץ פסלם ... הלוא אני ה' נאין-עוד א-להים מבלעדי--א-
ל-צדיק ומושיע, אין זולתי. פנו-אלי והנשעו, כל-אפסי-ארכץ: פי אני-א-ל, נאין עוד.
(ישעיהו מ"ה, כ'-כ"ב)

... נאני ה' א-להיכם, נאין עוד ...
(יואל ב', כ"ז)

את-ה' א-להיך תירא, נאתו תעבד; ובשמו, תשבע. לא תלכונו, אחרי אלהים אחרים-
מאלהי, העמים, אשר, סביבותיכם.
(דברים ו', י"ג-י"ד)

... לפני לא-נוצר א-ל, נאחרי לא יהיה. אנכי אנכי, ה'; נאין מבלעדי, מושיע. אנכי
הגדתי והושעתי, והשמעתי--נאין בכם, זר ... נאני-א-ל. גם-מיום אני הוא, נאין מנדי
מציל; אפעל, ומי ישיבנה.
(ישעיהו מ"ג, י"ג)

מה-הועיל פסל, פי פסלו יצרו--מסכה, ומורה שקר: פי בטח יצר וצרו, עליו,
לעשות, אלילים אלמים. הוי אמר לעץ הקיצה, עורי לאבן דומם; הוא יזכה--הנה-
הוא תפוש זקב נכסף, וכל-רוח אין בקרבו.
(חבקוק ב', י"ח-י"ט)

הן כלם, און אפס מעשיהם; רוח ותהו, נסביהם.
(ישעיהו מ"א, כ"ט)

רבות עשית, אתה ה' א-להי-- נפלאותיך ומחשבתך, אלינו: איו, ערף אליך--אגידה
נאדברה; עצמו, מספר.
(תהלים מ', ו')

פי מי בשחק, יערף לה'; ידמה לה', בבני א-לים ... ה', א-להי צבאות--מי-כמוך חסין
יה-... לה שמים, אף-לה ארכץ; תבל ומלאה, אתה נסדתם.
(תהלים פ"ט, ז', ט', י"ב)

נסגור אחר יבשו בשת, הבטחים בפסל; האמרים למסכה, אתם אלהינו.
(ישעיהו מ"ב, י"ז)

ואם-תשובו אתם--ועזבתם חקותי ומצותי, אשר נתתי לפניכם; ונהלכתם, ועבדתם
אלהים אחרים, והשתחיתם, להם. ונתשתים, מעל אדמתי אשר נתתי להם ...
(דברי הימים ב' ז', י"ט-כ')

לא-תשתחוו לאלהיהם ולא תעבדם, ולא תעשה כמעשיהם: כי הרס תהרסם, ושב
תשוב מצבתיהם. ועבדתם, את ה' א-להיכם ...
(שמות כ"ג, כ"ד-כ"ה)

בעברכם את-ברית ה' א-להיכם, אשר צוה אתכם, ונהלכתם ועבדתם אלהים אחרים,
והשתחיתם להם--והרה אף-ה', בכם, ואבדתם מהרה, מעל הארץ הטובה אשר נתן
לכם.
(יהושע כ"ג, ט"ז)

זבח לאלהים, יחרם--בלתי לה', לבדו.
(שמות כ"ב, י"ט)

ואתם עזבתם אותי, ותעבדו אלהים אחרים ...
(שופטים י', י"ג)

הכרת תודה לה'

גם כל-האדם אשר נתן-לו ה-א-להים עשר ונכסים והשליטו לאכל ממנו, ולשאת את-
חלקו, ולשמח, בעמלו--זה, מתת א-להים היא.
(קהלת ה', י"ט)

זמרו לה' חסידיה; והודו, לזכר קדשו... למען, זמרה כבוד-- ולא ידם: ה' א-להי,
לעולם אודך.
(תהלים ל', ד', י"ב)

אודָה לעולם, פי עשית ...
(תהלים נ"ב, י"א)

הודינו לָהּ, אֶל־לֵהִים--הודינו, וקרוב שמה; ספרו, נפלאותיה.
(תהלים ע"ה, ב')

ואנחנו עמה, וצאן מרעימה-- נודה לָהּ, לעולם: לדור נדר-- נספר, תהלתה.
(תהלים ע"ט, י"ג)

ויאמר ערם יצתי מבטן אמי, וערם אשוב שמה--ה' נתן, וה' לקח; יהי שם ה', מברכה.
(איוב א', כ"א)

... ושיר-תהלה נהדות, לא-להים.
(נחמיה י"ב, מ"ו)

באו שערכיו, בתודה--תצרתיו בתהלה; הודו-לו, ברכו שמו.
(תהלים ק', ד')

אודה ה', בכל-לבי; אספרה, כל-נפלאותיה. אשמחה ואעלצה בך; אשמרה שמה
עליון.
(תהלים ט', ב'-ג')

והעֵשֶׂר והכבוד, מלפניך, ואתה מושל בכל, ובך פת וגבורה; ובך, לגדל ולתוע
לכל. ועתה אֶל־לֵהִינו, מודים אנחנו לך; ומהללים, לשם תפארתה.
(דברי הימים א' כ"ט, י"ב-י"ג)

הללו-נְ-ה': הודו לה' פי-טוב-- פי לעולם חסדו.
(תהלים ק"ו, א')

הָלְלוּ-יְ-ה': **אוֹדָה ה'**, **בְּכַל-לֵבָב**; בְּסוּד יְשָרִים וְעֵדָה.
(תהלים קי"א, א')

יודו לה' חסדו; וּנְפִלְאוֹתָיו, לִבְנֵי אָדָם. כִּי-הִשְׁפִּיעַ, נֶפֶשׁ שִׁקְקָה; וּנְפֶשׁ רַעְבָּה, מִלֵּא-טוֹב.
(תהלים ק"ז, ח'-ט')

... **אוֹדָה בְּכַל-לִבִּי**; וְגַד אֶל-לֵהִים אֲזַמְרֶנָּה ... **וְאוֹדָה אֶת-שְׁמֶךָ--עַל-חֲסִדְךָ וְעַל-אַמְתְּךָ** ...
... כִּיּוֹם קִרְאתִי, וַתַּעֲנֵנִי; תִּרְהַבְנִי בְּנִפְשֵׁי עֹז. **יִוְדוּךָ ה'**, **כָּל-מַלְכֵי-אֶרֶץ** ...
(תהלים קל"ח, א'-ד')

יודוה ה', **כָּל-מַעֲשֵׂיךָ**; וַחֲסִידְךָ, יְבָרְכוּכָה.
(תהלים קמ"ה, י')

אוֹדָה, בְּיִשְׂרָאֵל לֵבָב-- בְּלִמְדֵי, מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה. **אֶת-חֲקוּדְךָ אֲשַׁמֵּר**; אֵל-תַּעֲזֹבֵנִי עַד-מָאֹד.
(תהלים קי"ט, ז'-ח')

הודו לה' כִּי-טוֹב: כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
(תהלים קי"ח, א')

פִּתְחוּ-לִי שַׁעֲרֵי-צְדָקָה; אֲבֹא-בָם, אוֹדָה יְ-הוָה. זֶה-הַשַּׁעַר לַה'; צַדִּיקִים, יָבֹאוּ בּוֹ. **אוֹדָה**, כִּי עֲנִיתָנִי; וַתֵּהִי-לִי, לִישׁוּעָה.
(תהלים קי"ח, י"ט-כ"א)

אֵלֵי אִפְסָה וְאוֹדְךָ; אֵל-הוָה, אֲרוֹמְמֶנָּה. הודו לה' כִּי-טוֹב: כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ.
(תהלים קי"ח, כ"ח-כ"ט)

אוֹדָה, אֵל-דֹנְי אֵל-לֵהִי--**בְּכַל-לֵבָבִי**; וְאֲכַבְדָּה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם. כִּי-חֲסִדְךָ, גָּדוֹל עָלַי; וְהִצַּלְתָּ נַפְשִׁי, מִשְׂאוֹל תַּחְתָּיָה.
(תהלים פ"ו, י"ב-י"ג)

... הודו לה', פי לעולם חסדו.
(דברי הימים ב' כ', כ"א)

הודו לה', קראו בשמו--הודיעו בעמים, עלילתיו. שירו לו, זמרו-לו--שיחו, בכל-
נפלאותיו. התהלךו, בשם קדשו--ישמח, לב מבקשי ה'.
(דברי הימים א' ט"ז, ח'-י')

ולעמד בבקר בבקר, להזות ולהלל לה'; וכו, לערב.
(דברי הימים א' כ"ג, ל')

טוב, להזות לה'; ולזמר לשמח עליון. להגיד בבקר חסדך; וצמונתך, בלילות. עלי-
עשור, ועלי-נבל; עלי הגיון בכנור.
(תהלים צ"ב, ב'-ד')

שמחו צדיקים, בה'; והודו, לזכר קדשו.
(תהלים צ"ז, י"ב)

באו שערכו, בתודה--חצרתיו בתהלה; הודו-לו, ברכו שמו. פי-טוב ה', לעולם חסדו;
ועד-דר נדר, אמונתו.
(תהלים ק', ד'-ה')

הודו לה', קראו בשמו; הודיעו בעמים, עלילותיו. שירו-לו, זמרו-לו; שיחו, בכל-
נפלאותיו.
(תהלים ק"ה, א'-ב')

הודו לה' פי-טוב: פי לעולם חסדו.
(תהלים קל"ו, א')

... אודה ה' ... הנה א-ל ישועתי אבטח, ולא אפחד: פי-עזי וזמרת י-ה ה', ונהי-לי
לישועה ... ואמרתם ביום ההוא, הודו לה' קראו בשמו, הודיעו בעמים, עלילותיו;
הזכירו, פי נשגב שמו.
(ישעיהו י"ב, א'-ב', ד')

יודוך עמִים אֶ-להִים: יודוך, עמִים בָּלם. יִשְׁמְחוּ וִירְנְנוּ, לְאֲמִים: כִּי-תִשְׁפֹּט עַמִּים
מִיִּשְׂרָאֵל; וְלְאֲמִים, בְּאֶרֶץ תְּנַחֵם סֵלָה.
(תהלים ס"ז, ד'-ה')

הִלְלוּ-נִי-ה': הִלְלוּ, עַבְדֵי ה'; הִלְלוּ, אֶת-שֵׁם ה'.
(תהלים קי"ג, א')

בטחון בה'

ה', עֲזֵי וּמְגִנִי-- בּוֹ בָטַח לְבִי, וְנִעְזַרְתִּי ...
(תהלים כ"ח, ז')

... הַבְּטָחִים בַּה' ... לֹא-יִמוּט, לְעוֹלָם יֵשֵׁב.
(תהלים קכ"ה, א')

וַיֹּאמֶר: ה' סִלְעִי וּמִצְדָּתִי, וּמִפְלִטֵי-לִי. אֶ-לֹהֵי צוּרִי, אֶחְסֶה-בּוֹ; מִגְּנֵי וְקִרְוֵי יִשְׁעִי,
מִשְׁגָּבֵי וּמְנוּסֵי, מִלְּשָׁעִי, מִחֶמְסַת תִּשְׁעֵנִי.
(שמואל ב' כ"ב, ב'-ג')

תְּרַדַּת אָדָם, יִתֵּן מוֹקֵשׁ; וּבּוֹטַח בַּה' יִשְׁגָּב.
(משלי כ"ט, כ"ה)

הִנֵּה אֶ-לֹהִים, עֹזֵר לִי; אֶ-דֹנִי, בְּסִמְכֵי נַפְשִׁי.
(תהלים נ"ד, ו')

... ה', אֹרֵי וַיִּשְׁעִי-- מִמֵּי אֵירָא; ה' מְעוֹז-חַיִּי, מִמֵּי אֶפְתָּד. בְּקִרְבִּי עָלִי, מֵרַעִים-
- לְאָכַל אֶת-בְּשָׂרִי: צָרִי וְאֵיבִי לִי; הִמָּה כְּשִׁלּוֹ וְנִפְלוֹ. אִם-תִּחַנֶּה עָלַי, מִחַנֶּה-- לֹא-יִירָא
לְבִי: אִם-תִּמְקוֹם עָלַי, מִלְּחָמָה-- בְּזֹאת, אֲנִי בּוֹטַח.
(תהלים כ"ז, א'-ג')

בטח בה' ... והתענג על-ה'; ויתן-לך, משאלת לבך. גול על-ה' דרכך; ובטח עליו, והוא יעשה.

(תהלים ל"ז, ג'-ה')

קנה אל-ה', ושמר דרכו ... בהכרת רשעים תראה.

(תהלים ל"ז, ל"ד)

ותשועת צדיקים, מה'; מעוזם, בעת צרה. ויעזרם ה', ויפלטם מפלטים, וישועם--פי-חסו בו.

(תהלים ל"ז, ל"ט-מ')

משכיל על-דבר, ימצא-טוב; ובטח בה' אשריו.

(משלי ט"ז, כ')

רחב-נפש, יגרה מדון; ובטח על-ה' ידשן.

(משלי כ"ח, כ"ה)

הנה א-ל ישועתי אבטח, ולא אפחד: כי-עזי וזמרת י-ה ה', ויהי-לי לישועה.

(ישעיהו י"ב, ב')

יצר סמוך, תצר שלום שלום: כי בך, בטוח. בטחו בה', עדי-עד: כי בן-ה ה', צור עולמים.

(ישעיהו כ"ו, ג'-ד')

כי כה-אמר א-דני ה' קדוש ישראל, בשוכה ונחת תנשעון--בהשקט ובבטחה, תהיה גבורתכם; ולא, אביתם.

(ישעיהו ל', ט"ו)

מי בכם ירא ה', שמע בקול עבדו--אשר הלך חשכים, ואין נגה לו, ובטח בשם ה', וישעו בא-להיו.

(ישעיהו נ', י')

ברוך הגבר, אשר יבטח בה'; וְהָיָה ה', מבטחו. וְהָיָה כְּעֵץ שְׂתוּל עַל-מַיִם, נֶעַל-יִוְבֵל
יִשְׁלַח שָׂרְשָׁיו, וְלֹא יִרְאֶה כִּי-יָבֵא חֹם, וְהָיָה עֲלֵהוּ רֶעֶן; וּבִשְׁנַת בַּצֹּרֶת לֹא יִדָּאָג, וְלֹא
יָמִישׁ מַעֲשׂוֹת פָּרִי.
(ירמיהו י"ז, ז'-ח')

הָלוֹא צְוִיתִיךָ חֶזֶק וְאֶמֶץ, אֶל-תַּעֲרֹץ וְאֶל-תַּחַת: כִּי עָמַד ה' אֶ-לֹהֶיךָ, בְּכָל אֲשֶׁר תַּלְוֶה.
(יהושע א', ט')

אִךְ בָּדַח אֶל-נְאֻמֵי עוֹד אֶפְסֵי אֱלֹהִים.
(ישעיהו מ"ה, י"ד)

לֹוּלֵא--הֶאֱמַנְתִּי, לְרָאוֹת בְּטוֹב-ה': בְּאֶרֶץ חַיִּים. כֹּוֹה, אֶל-ה': חֶזֶק, וְנֶאֱמַץ לְבָב; וְכֹוֹה,
אֶל-ה'.
(תהלים כ"ז, י"ג-י"ד)

... אֶרְחַמְךָ ה' חֶזְקִי. ה', סִלְעֵי וּמַצוֹדְתֵי-- וּמִפְלָטֵי: אֶ-לֵי צוּרִי, אֶחְסֶה-בוֹ; מִגְּנֵי
וְקָרוֹ-יִשְׁעֵי, מִשְׁגָּבֵי. מִהֲלֵל, אֶקְרָא ה'; וּמִן-אֵיבֵי, אֲנִשֶׁע.
(תהלים י"ח, ב'-ד')

בְּצַר-לִי, אֶקְרָא ה'-- וְאֶל-אֱלֹהֵי אֲשׁוּעַ:
(תהלים י"ח, ז')

... יִמְשְׁנֵי, מִמֵּיִם רַבִּים. יִצְיִלְנִי, מֵאֵיבֵי עוֹ; וּמִשְׁנָאֵי, כִּי-אֶמְצוּ מְמֹנֵי. יִקְדְּמוּנֵי בְיוֹם-
אִידִי; וְנִהְיֶה-ה' לְמִשְׁעוֹן לִי. וַיּוֹצִיאֵנִי לְמִרְחֵב; יַחֲלִצֵנִי, כִּי חִפְּץ בְּנִי.
(תהלים י"ח, י"ז-כ')

כִּי-אַתָּה, תֵּאִיר נְרִי; ה' אֶ-לֹהֵי, יִגִּיעַ חֶשְׁכִּי.
(תהלים י"ח, כ"ט)

... מָגֵן הוּא, לְכָל הַחֲסִים בּוֹ. כִּי מִי אֶל־לוֹהֶה, מִבְּלַעֲדֵי ה'; וּמִי צוֹר, זוֹלָתִי אֶל־לֹהֵינוּ.
הֶאֱ-ל, הַמְאֻזְנֵנִי חֵיל; וַיִּתֵּן תְּמִים דְּרָכָי.
(תהלים י"ח, ל"א-ל"ג)

וַתִּתֵּן־לִי, מָגֵן יִשְׁעֶךָ ... תִּרְחִיב צַעֲדֵי תַחְתֵּי; וְלֹא מְעֻדוֹ, קִרְסְלִי.
(תהלים י"ח, ל"ו-ל"ז)

... וַנְרוּם, אֶל־לוֹהֵי יִשְׁעֵי! מִפְּלִטִי, מֵאֲזִבִּי ... מֵאִישׁ חָמָס, תִּצִּילֵנִי.
(תהלים י"ח, מ"ז, מ"ט)

בַּד־ה' חֲסִיתִי, אֶל־אֲבוֹשָׁה לְעוֹלָם; בְּצַדִּיקְתָּךְ פִּלְטֵנִי ... הִנֵּה לִי, לְצוֹר־מְעוֹז--לְבֵית
מְצוּדוֹת; לְהוֹשִׁיעֵנִי. כִּי־סִלְעֵי וּמְצוּדֹתַי אָתָּה; וְלִמְעַן שְׁמֹךְ, תִּנְחַנְנֵנִי וּתְנַהַלֵּנִי. תוֹצִיאֵנִי--
מִרְשַׁת זֶה, טָמְנֵנוּ לִי: כִּי־אָתָּה, מְעוֹזִי. בְּיָדְךָ, אֶפְקֵיד רוּחִי: פְּדִית אוֹתִי ה'--אֶל־אֶמֶת.
שְׁנֵאתִי, הַשְׁמֵרִים הַבְּלִי־שָׁנָא; וְאֲנִי, אֶל־ה' בְּטַחַתִּי.
(תהלים ל"א, ב'-ז)

אֶף אֶל־אֶל־לֹהִים, דּוֹמִיָּה נִפְשִׁי; מִמְּנוֹ, יִשׁוּעָתִי. אֶף־הוּא צוֹרִי, וַיִּשׁוּעָתִי; מִשְׁגָּבִי,
לֹא־אֲמוּט רִבְּה.
(תהלים ס"ב, ב'-ג')

אֶף לֹא־לֹהִים, דּוֹמִי נִפְשִׁי: כִּי־מִמְּנוֹ, תִּקְנֹתִי. אֶף־הוּא צוֹרִי, וַיִּשׁוּעָתִי; מִשְׁגָּבִי, לֹא
אֲמוּט. עַל־אֶל־לֹהִים, יִשְׁעֵי וּקְבוּדֵי; צוֹר־עֲזִי מִחֲסִי, בְּאֶל־לֹהִים. בְּטַחֲוֹ בּוֹ בְּכָל־עַתָּה, עִם־
- שְׁפָכוֹ לְפָנָיו לְבַבְכֶם; אֶל־לֹהִים מִחֲסֶה־לְנֹו סְלָה.
(תהלים ס"ב, ו'-ט')

אֲנִי, אֶל־אֶל־לֹהִים אֶקְרָא; וְה', יוֹשִׁיעֵנִי.
(תהלים נ"ה, י"ז)

הַשְׁלַף עַל־ה', יִהְיֶה--וְהוּא יִכְלַףְךָ: לֹא־יִתֵּן לְעוֹלָם מוֹט-- לְצַדִּיק. וְאָתָּה אֶל־לֹהִים,
תוֹרְדָם לְבָאֵר שַׁחַת--אֲנָשֵׁי דָמִים וּמְרָמָה ... וְאֲנִי, אֶבְטַח־בְּךָ.
(תהלים נ"ה, כ"ג-כ"ד)

בה' א-להי-ישראל, בטח ... ונדבק, בה', לא-סר, מאחקיו; וישמר, מצותיו, אשר-
צנה ה', את-משה. והיה ה' עמו, בכל אשר-יצא ישפיל ...
(מלכים ב' י"ח, ה'-ז')

ואני, עליך בטחתי ה'; אמרת, א-להי אתה. בנדך עתתי; הצילני מיד-אויבי,
ומרדפי. האירה פניך, על-עבדך; הושיעני בחסדך.
(תהלים ל"א, ט"ו-י"ז)

תסתירם, בסתר פניך-- מרדסי-איש: תצפנם בספה; מריב לשנות.
(תהלים ל"א, כ"א)

אָהבו את-ה', כל-חסידיו: אמונים, נצר ה' ... חזקו, ונאמץ לבבכם-- כל-המיקלים,
לה'.
(תהלים ל"א, כ"ד-כ"ה)

אתה, סתר לי-- מצר תצרני: רני פלט; תסובבני סלה.
(תהלים ל"ב, ז')

רבים מכאובים, לרשע: והבוטח בה'--חסד, יסובבנו. שמחו בה' נגילו, צדיקים;
והרנינו, כל-ישרי-לב.
(תהלים ל"ב, י"א)

... יראו רבים וייראו; ויבטחו, בה'. אשרי הגבר-- אשר-שם ה', מבטחו; ולא-פנה
אל-רהבים, ושטי כנב.
(תהלים מ', ד'-ה')

רצה ה', להצילני; ה', לעזרתי חושה ... עזרתי ומפלטי אתה: א-להי ...
(תהלים מ', י"ד, י"ח)

... ביום רעה, ימלטהו ה'. ה', ישמרהו ויחיהו--נאשר בארץ ... ה'--יסעדנו, על-
ערש דני; כל-משכבו, הפכת בחליו.
(תהלים מ"א, ב'-ד')

פי לא בְּקוֹשְׁתִי אֶבְטָח; וְחֲרָבִי, לֹא תוֹשִׁיעֵנִי. פִּי הוֹשַׁעְתָּנוּ, מִצָּרֵינוּ; וּמִשֹּׁנְאֵינוּ
הִבִּישׁוּת.

(תהלים מ"ד, ז'-ח')

בְּ--אֲרָחוֹת, כָּל-שִׁכְחֵי אֶ-ל; וְתִקְוֹת חֲנֹף תֵּאבֹד. אֲשֶׁר-יִקְוֶה כְּסֵלוֹ; וּבֵית עֲכָבִישׁ,
מִבְּטָחוֹ. יִשְׁעוּ עַל-בֵּיתוֹ, וְלֹא יִצְמַד; יִחְזִיק בּוֹ, וְלֹא יָקוּם.

(איוב ח', י"ג-ט"ו)

וַיְהִי ה' מִשְׁגֵּב לְדָד; מִשְׁגֵּב, לְעֵתוֹת בְּצָרָה. וַיִּבְטְחוּ בָּהּ, יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ: כִּי לֹא-עֲזַבְתָּ
דְּרָשֶׁיךָ ה'.

(תהלים ט', י"א-י"א)

שׁוֹיֵתִי ה' לְנִגְדֵי תְמִיד: כִּי מִימֵינִי, בַּל-אֲמוּט. לִכֹּן, שְׁמַח לְבִי--וַיִּגַּל כְּבוֹדִי; אֶה-בְּשָׂרִי,
יִשְׁכַּח לְבַטַח ... תוֹדִיעֵנִי, אֲרַח חַיִּים: שִׁבְעַת שְׁמַחוֹת, אֶת-פְּנֵיךָ; נְעֻמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח.

(תהלים ט"ז, ח'-ט', י"א)

אֵלֶּה בְּרַכְבִּי, וְאֵלֶּה בְּסוּסֵים; וְאֲנַחְנוּ, בְּשֵׁם-ה' אֶ-לֹהֵינוּ נִזְכִּיר. הִמָּה, פָּרְעוּ וְנִפְלוּ;
וְאֲנַחְנוּ קָמְנוּ, וּנְתַעֲוֹד.

(תהלים כ', ח'-ט')

כִּי-הִמְלַח, בְּטַחַת בַּה'; וּבְחֶסֶד עָלְיוֹן, כָּל-יְמוּט.

(תהלים כ"א, ח')

גַּם כִּי-אֵלֶּךָ בְּגִיא צִלְמוֹת, לֹא-אִירָא רָע-- כִּי-אַתָּה עֲמַדִּי; שִׁבְטְךָ וּמִשְׁעֲנֶתְךָ, הִמָּה
יְנַחֲמֵנִי ... אַךְ, טוֹב וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי-- כָּל-יְמֵי חַיִּי; וְשִׁבְתִּי בְּבֵית-ה', לְאֲרָךְ יָמִים.

(תהלים כ"ג, ד', ו')

אֵלֶיךָ ה', נִפְשֵׁי אֲשָׂא. אֶ-לֹהֵי--בָּהּ בְּטַחְתִּי, אֶל-אֲבוֹשָׁה ... גַּם כָּל-קִנְיָה, לֹא יִבְשׁוּ; וּבִשׁוּ,
הַבּוֹגְדִים רִיקָם ... כִּי-אַתָּה, אֶ-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל; אוֹתָךְ קוֹיֵתִי, כָּל-הַיּוֹם.

(תהלים כ"ה, א'-ג', ה')

... ובה' בטחתי, לא אִמְעַד.
(תהלים כ"ו, א')

בְּשִׁלּוֹם יִחַדְדוּ, אֲשַׁכְּבָה וְאִישׁוֹן: כִּי-אַתָּה ה' לְבִדְדִי; לְבִטָּח, תּוֹשִׁיבֵנִי.
(תהלים ד', ט')

... הָאֲמִינוּ בַּה' אֶ-לֵהִיכֶם וְתִאֲמְנוּ, הָאֲמִינוּ בְּנִבְיָאֵיו וְנִהְיִלְיָחוּ.
(דברי הימים ב' כ', כ')

הִנֵּה הַגָּבֵר-- לֹא יִשִּׁים אֶ-לֵהִים, מְעוּזוֹ ... וְאֲנִי, כְּזִזִית רַעְיוֹנִי-- בְּבֵית אֶ-לֵהִים; בְּטַחְתִּי
בְּחֶסֶד-אֶ-לֵהִים, עוֹלָם וָעֶד.
(תהלים נ"ב, ט"ו')

יוֹם אֵיכָא-- אֲנִי, אֵלֶיךָ אֲבִטָּח. בַּא-לֵהִים, אֶהְלֵל דְּבָרוֹ: בַּא-לֵהִים בְּטַחְתִּי, לֹא אֵיכָא;
מֵה-יַעֲשֶׂה בְּשָׁר לִי ... זֶה-יִדְעָתִי, כִּי-אֶ-לֵהִים לִי.
(תהלים נ"ו, ד'-ה', י')

בַּא-לֵהִים, אֶהְלֵל דְּבָרִי; בַּה', אֶהְלֵל דְּבָרִי. בַּא-לֵהִים בְּטַחְתִּי, לֹא אֵיכָא; מֵה-יַעֲשֶׂה
אָדָם לִי ... כִּי הִצַּלְתָּ נַפְשִׁי, מִמָּוֶת-- הֲלֹא רַגְלִי, מִדְּחִי: לִהְתַּהַלֵּךְ, לִפְנֵי אֶ-לֵהִים-- בְּאוֹר,
הַחַיִּים.
(תהלים נ"ו, י"א-י"ד)

וַיִּקְרָא אֶסָא אֶל-ה' אֶ-לֵהִיו, וַיֹּאמֶר, ה' אֵין-עִמָּךְ לַעְזוֹר בֵּין רַב לְאִין פֶּתַח, עֲזָרְנוּ ה'
אֶ-לֵהִינוּ כִּי-עָלִיךָ נִשְׁעַנּוּ וּבִשְׁמָךְ בָּאנוּ עַל-הַהֶמוֹן הַזֶּה: ה' אֶ-לֵהִינוּ אַתָּה ...
(דברי הימים ב' י"ד, י')

וַיָּקָם אָדָם לְרַדְפָּךְ, וּלְבַקֵּשׁ אֶת-נַפְשֶׁךָ; וְהִיָּתָה נַפְשׁ אֲדָנִי צְרוּכָה בְּצָרוֹר הַחַיִּים, אֵת ה'
אֶ-לֵהִיךָ, וְנָאת נַפְשׁ אִבְיָיִךְ וְקִלְעֹנָה, בְּתוֹךְ כַּף הַקְּלָע.
(שמואל א' כ"ה, כ"ט)

אל-תיקרא, מפחד פתאם; ומשאאת רשעים, כי תבא. פי-ה', יקנה בכסלה; ושמר רגלה
מלכד.

(משלי ג', כ"ה-כ"ו)

ה' לי, לא אירא; מה-יעשה לי אדם. ה' לי, בעזרי; ... טוב, לחסות בה'-- מבטח,
באדם.

(תהלים קי"ח, ו'-ח')

דחה דחיתני לנפל; ונה' עזרני. עזי וזמרת י-ה; ויהי-לי, לישועה.

(תהלים קי"ח, י"ג-י"ד)

יראי ה', בטחו בה'; עזרם ומגנם הוא.

(תהלים קט"ו, י"א)

משמועה רעה, לא יירא; נכון לבו, בטח בה'. סמוך לבו, לא יירא; עד אשר-יראה
בצרו.

(תהלים קי"ב, ז'-ח')

פי שמש, ומגן-- ה' א-להים: חן וכבוד, יתן ה'; לא ימנע-טוב, להלכים בתמים. ה'
צבאות-- אשרי אדם, בטח בך.

(תהלים פ"ד, י"ב-י"ג)

ישימו בא-להים, פסלם: ולא ישכחו, מעללי-א-ל; ומצותיו יצרו. ולא יהיו,
פאבותם-- דור, סורר ומרה: דור, לא-הכין לבו; ולא-נאמנה את-א-ל רוחו.

(תהלים ע"ח, ז'-ח')

בך-ה' חסיתי; אל-אבושה לעולם ... הנה לי, לצור מעון לבוא-- תמיד ... פי-סלעי
ומצודתי אטה. א-להי--פלטני, מיד רשע; מפרץ מעול וחומץ. פי-אתה תקנתי; א-דני

ה', מבטחי מנעורי. עליה, נסמכתי מבטן-- ממעי אמי, אתה גווי; בך תהלתי תמיד.
כמופת, הייתי לרבים; ואתה, מחסי-עז.

(תהלים ע"א, א', ג'-ז')

אל-תירא, מפחד פתאם; ומשאת רשעים, פי תבא. פי-ה', יקיה בכסלך ...
(משלי ג', כ"ה-כ"ו)

הלוא צויתיה חזק ואמץ, אל-תערץ ואל-תחמת: פי עמך ה' א-לקיך, בכל אשר תלך.
(יהושע א', ט')

חזקו ואמצו, אל-תיראו ואל-תערצו מפניהם: פי ה' א-לקיך, הוא ההלך עמך--לא
ירפה, ולא יעזבך.
(דברים ל"א, ו')

וה' הוא ההלך לפניך, הוא יקיה עמך--לא ירפה, ולא יעזבך; לא תירא, ולא
תחמת.
(דברים ל"א, ח')

חזקו ואמצו--אל-תיראו ואל-תחמתו ... פי-עמנו רב, מעמו.
(דברי הימים ב' ל"ב, כ"ז)

ישב, בסתר עליון; בצל ש-די, יתלונן. אמר--לה', מחסי ומצודתי; א-לחי, אבטח-בו.
פי הוא יצילך, מפח יקושי; מדבר היות. באבכתו, יסוד לך--ותחת-כנפיו תחסה; צנה
וסחרה אמתו. לא-תירא, מפחד לילה; מחץ, יעוף יומם. מדבר, באפל יהלך; מקטב,
ישוד צהריים.
(תהלים צ"א, א'-ו')

פי-אתה ה' מחסי; עליון, שמת מעונך. לא-תאנה אליך רעה; ונגע, לא-יקרב
באחלך. פי מלאכיו, יצנה-לך; לשמרה, בכל-דרכיך. על-פנים ישאונך: פן-תגף באבן
רגלך. על-שחל נפתו, תדרך; תרמס כפיר ותנין. פי בי חשק, ואפלטתו; אשגבהו,
פי-נדע שמי. יקראני--עמו-אנכי בצרה; אחלצהו, ואכבדהו. ארף ימים,
אשביעהו; ואראהו, בישועתי.
(תהלים צ"א, ט'-ט"ז)

הריו יחיא (עדנו אוקטר)

ויצַעֲקוּ אֶל-ה', בַּצַּר לָהֶם; מִמַּצּוֹקוֹתֵיהֶם, יִצִּילֵם.
(תהלים ק"ז, ו')

מִן-הַמַּצַּר, קָרָאתִי יְ-הֵ; עֲנֵנִי בַמֶּרְחֹב יְ-הֵ.
(תהלים קי"ח, ה')

צַעֲקוּ, וְה' שָׁמַע; וּמִכָּל-צָרוֹתֵם, הִצִּילֵם.
(תהלים ל"ד, י"ח)

אֶ-לֹהִים לְנוּ, מִחֶסֶד נָעֲזוּ ...
(תהלים מ"ו, ב')

ציות למצוות ה'

וּשְׁמַרְתֶּם לַעֲשׂוֹת, כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶ-לֹהֵיכֶם אֲתֶכֶם: לֹא תִסְרוּ, יְמִין וּשְׂמָאל. כָּכֹל-הִדְרֹדוּ,
אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶ-לֹהֵיכֶם אֲתֶכֶם--תִּלְכוּ: לְמַעַן תַּחֲיִיו, וְטוֹב לָכֶם, וְהֶאֱרַכְתֶּם יָמִים,
בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר תִּירְשׁוּן.
(דברים ה', כ"ח-כ"ט)

מִי-יִתֵּן וְהָיָה לְכַבֵּם זֶה לָהֶם, לִירְאֵה אֹתִי וּלְשַׁמֵּר אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי--כָּל-הַיָּמִים: לְמַעַן
יִיטֵב לָהֶם וּלְבָנֵיהֶם, לְעֹלָם.
(דברים ה', כ"ה)

שָׁמֹר תִּשְׁמְרוּן, אֶת-מִצְוֹת ה' אֶ-לֹהֵיכֶם, וְעִדְתִּיו וְחֻקָּיו, אֲשֶׁר צִוָּה. וְעֲשִׂיתָ הַיֵּשֶׁר
וְהַטּוֹב, בְּעֵינַי ה'--לְמַעַן, יִיטֵב לָךְ, וּבָאתָ וְנִרְשַׁתָּ אֶת-הָאָרֶץ הַטֹּבָה, אֲשֶׁר-נִשְׁבַּע ה'
לְאַבְרָהָם.
(דברים ו', י"ז-י"ח)

וַיִּצְוֵנוּ ה', לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-הַחֻקִּים הָאֵלֶּה, לִירְאֵה, אֶת-ה' אֶ-לֹהֵינוּ--לְטוֹב לְנוּ כָּל-
הַיָּמִים, לְחַיֵּינוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וּצְדָקָה, תִּהְיֶה-לְנוּ: כִּי-נִשְׁמַר לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-הַמִּצְוָה
הַזֹּאת, לְפָנַי ה' אֶ-לֹהֵינוּ--כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ.
(דברים ו', כ"ד-כ"ה)

וְזָכַרְתָּ אֶת-כָּל-הַדְּרָכַי, אֲשֶׁר הוֹלִיכָה ה' אֵל-לִהְיוֹת זֶה אַרְבָּעִים שָׁנָה--בַּמִּדְבָּר: לְמַעַן עֲנִתָּהּ לְנִסְתָּהּ, לְדַעַת אֶת-אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ הִתְשַׁמֵּר מִצִּוֹתַי--אִם-לֹא.
(דברים ה', ב')

אֶת-מִשְׁפָּטַי תַּעֲשׂוּ וְאֶת-חֻקֹּתַי תִּשְׁמְרוּ, לְלָמַת בָּהֶם: אֲנִי, ה' אֵל-לִהְיוֹתְכֶם. וּשְׁמַרְתֶּם אֶת-חֻקֹּתַי וְאֶת-מִשְׁפָּטַי, אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּכֶם הָאֱדֹם וְחַי בָּהֶם: אֲנִי, ה'.
(ויקרא י"ח, ד'-ה')

... שׁוּבוּ וְהִשִּׁיבוּ מִכָּל-פְּשָׁעֵיכֶם, וְלֹא-יִהְיֶה לְכֶם לְמַכְשׁוֹל עוֹן. הִשְׁלִיכוּ מֵעֲלֵיכֶם, אֶת-כָּל-פְּשָׁעֵיכֶם אֲשֶׁר פָּשַׁעְתֶּם בָּם, וַעֲשׂוּ לְכֶם לֵב חֲדָשׁ, וְרוּחַ חֲדָשָׁה ...
(יחזקאל י"ח, ל'-ל"א)

... כִּי שָׁחַת עַמִּי, אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מִמִּצְרָיִם: סָרוּ מִהֵרָ, מִן-הַדְּרָכַי אֲשֶׁר צִוִּיתִם--עֲשׂוּ לָהֶם, מִסַּכָּה. וַיֹּאמֶר ה', אֵלַי לֵאמֹר: ... וְהִנֵּה עִם-קִשְׁיָה-עַרְפָּה הוּא. הֲרַף מִמְּנִי, וְאֲשַׁמִּידֶם, וְאֶמְחָה אֶת-שְׁמֵם, מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם ...
(דברים ט', י"ב-י"ד)

... וּתְמַרוּ, אֶת-פִּי ה' אֵל-לִהְיוֹתְכֶם, וְלֹא תִּזְכְּרוּ לִי, וְלֹא תִשְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי. מִמְּרוֹת הַיָּיִתִּים, עִם-ה', מִיּוֹם, דַּעַתִּי אֶתְכֶם.
(דברים ט', כ"ג-כ"ד)

וּמִלִּתְּם, אֶת עֵרְלַת לְבַבְכֶם; וְעַרְפְּכֶם--לֹא תִקְשׁוּ, עוֹד. כִּי, ה' אֵל-לִהְיוֹתְכֶם--הוּא אֵל-לִהְיוֹתֵי הָאֵל-לִהְיוֹתִים, וְאֶדְגִּי הָאֵל-דְּגִיִּים: הָאֵל-לִהְיוֹתֵי הַגְּדֹל הַגָּבֹר, וְהַנּוֹרָא ...
(דברים י', ט"ז-י"ז)

... ה' אֵל-לִהְיוֹתְכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְהַפְּקֵד מִבֵּית עַבְדִּים--לְהַדְיָתְךָ מִן-הַדְּרָכַי, אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֵל-לִהְיוֹתֵךְ לְלָמַת בָּהֶם; וּבַעֲרַת הָרָע, מִקִּרְבְּךָ.
(דברים י"ג, ו')

... למען ילמד, ליראה את-ה' א-להיו, לשמר את-כל דברי התורה הזאת ואת-
החקים האלה, לעשתם. לבלתי רום-לכבו מאחיו, ולבלתי סור מן-המצוה ...
(דברים י"ז, י"ט-כ')

היום הזה, ה' א-להיה מצוה לעשות את-החקים האלה--ואת-המשפטים; ושמרת
ועשית אותם, בכל-לבבך ובכל-נפשך. את-ה' האמרת, היום: להיות לך לא-להים
וללכת בדרכיו, ולשמר חקיו ומצותיו ומשפטיו--ולשמע בקלו ... ולשמר, כל-
מצותיו.
(דברים כ"ו, ט"ז-י"ח)

ארור, אשר לא-נקים את-דברי התורה-הזאת--לעשות אותם; ואמר כל-העם,
אמן.
(דברים כ"ז, כ"ו)

ויאמר שמואל אל-שאול, נספלת: לא שמרת, את-מצות ה' א-להיה אשר צוה ...
(שמואל א' י"ג, י"ג)

... הנה שמע מזבח טוב, להקשיב מחלב אילים ... יען, מאסת את-דבר ה',
וימאסה ממך.
(שמואל א' ט"ו, כ"ב-כ"ג)

איש תוכחות, מקשה-ערה--פתע ישבר, ואין מרפא.
(משלי כ"ט, א')

... פי עם-קשה-ערה, אמה ... ממרים הייתם, עם-ה'.
(דברים ט', ו-ז')

וימאנו לשמע, ולא-זכרו נפלאתיה אשר עשית עמכם, ויקשו את-ערפם, ויתנו-
ראש לשוב לעבדתם במרים; ואתה א-לוה סליחות חנון ורחום, ארה-אפים ורב-
חסד--ולא עזבתם.
(נחמיה ט', י"ז')

והיה, אם-לא תשמע בקול ה' א-להיך, לשמר לעשות את-כל-מצותיו וחקותיו, אשר אנכי מצוה היום--ובאו עליך כל-הקלות האלה, והשיגוף. ארור אתה, בעיר; וארור אתה, בשדה. ארור טנף, ומשארתך. ארור פרי-בטנף, ופרי אדמתך-שגר אלפיה, ועשתרת צאנף. ארור אתה, בבאף; וארור אתה, בצאתך. ישלח ה' בך את-המארה את-המהומה, ואת-המגערת, בכל-משלח ידך, אשר תעשה--עד השמדה ועד-אבדה מהר, מפני רע מעלליך אשר עזבתני. ידבק ה' בך, את-הדבר--עד, פלתו אתך, מעל האדמה, אשר-אתה בא-שמה לרשתה.
(דברים כ"ח, ט"ו-כ"א)

אם-לא תשמר לעשות, את-כל-דברי התורה הזאת, הפתבים, בספר הזה: ליראה את-השם הנכבד והנורא, הנה--את, ה' א-להיך. והפלא ה' את-מכתך, ואת מכות זרעך: מכות גדלת ונאמנות, וחקלים רעים ונאמנים. והשיב בך, את כל-מדונה מצרים, אשר יגרת, מפניהם; ודבקו, בך. גם כל-חלי, וכל-מכה, אשר לא כתוב בספר התורה הזאת--יעלם ה' עליך, עד השמדה.
(דברים כ"ח, נ"ח-ס"א)

כי אנכי ידעתי את-מרוך, ואת-ערפך הקשה; הן בעודני חי עמכם היום, מקרים היתם עם-ה', ואף, פי-אחרי מותי.
(דברים ל"א, כ"ז)

הוי בנים סוררים, נאם-ה' ... למען ספות חטאת, על-חטאת.
(ישעיהו ל', א')

... כל הנחרים בך; יהיו כאין ויאבדו ...
(ישעיהו מ"א, י"א)

פלם פרי סוררים, הלכי רכיל נחשת וברזל; פלם משחיתים, הפה.
(ירמיהו ו', כ"ח)

ולא ישמעו, ולא הטו את-אזנם; וינקשו, את-עַרְפָּם, לבלתי שמוע, ולבלתי קחת מוסר.
(ירמיהו י"ז, כ"ג)

כה-אמר ה' צבאות ... הנני מבי אל-העיר הזאת ועל-כל-עריה, את כל-הרעה אשר דברתי עליה: כי הקשו את-עַרְפָּם, לבלתי שמוע את-דְבָרִי.
(ירמיהו י"ט, ט"ו)

... המה נאבותם פשעו בי, עד-עצם היום הזה. והבנים, קשי פנים וחזקי-לב--אני שולח אותך, אליהם; ואמרת אליהם, כה אמר א-דני ה'. והמה אם-ישמעו ואם-יחדלו, כי בית מרי המה--ונדעו, כי נביא הנה בתוכם. ואתה כן-אדם אל-תירא מהם ומדבריהם אל-תירא, כי סרבים וסלונים אותך, ואל-עקרבים, אתה יושב: מדבריהם אל-תירא ומפניהם אל-תחת, כי בית מרי המה. ודברת את-דברי אליהם, אם-ישמעו ואם-יחדלו: כי מרי, המה.
(יחזקאל ב', ג'-ז')

... לא-תירא אותם ולא-תחת מפניהם, כי בית מרי המה. ויאמר, אלי: כן-אדם--את-כל-דברי אשר אדבר אליה, קח בלבבך ובאזניך שמע. וליך בא אל-הגולה, אל-בני עמה, ודברת אליהם ואמרת אליהם, כה אמר א-דני ה': אם-ישמעו, ואם-יחדלו.
(יחזקאל ג', ט'-י"א)

ה' יחתו מריבו, עלו בשמים ירעם--ה', ידיו אפסי-ארץ ...
(שמואל א' ב', י')

אם-תיראו את-ה', ונעבדתם אתו וישמעתם בקולו, ולא תמרו, את-פי ה'--והייתם גם-אתם, וגם-המלך אשר מלך עליכם, אחר, ה' א-להיכם. ואם-לא תשמעו בקול ה', ומריתם את-פי ה'--והייתה יד-ה' בכם, ובאבתיכם.
(שמואל א' י"ב, י"ד-ט"ו)

לא שמרו, ברית א-להים; ובתורתו, מאנו ללכת. וישכחו עלילותיו; ונפלאותיו,
אשר הראם.
(תהלים ע"ח, י"א)

וינסו וימרו, את א-להים עליון; ועדותיו, לא שמרו. ויסגו ויבגדו, באבותם; נהפכו,
בקשת רמיה.
(תהלים ע"ח, נ"ו-נ"ז)

כי-המרו אמרי-א-ל; ונעצת עליון נאצו ... אולים, מדרך פשעם; ומעונתיהם,
יתענו.
(תהלים ק"ז, י"א, י"ז)

אמה, צניטה פקדיה-- לשמר מאד. אחלי, יפנו דרכי-- לשמר חקיה. אז לא-
אבו-- בהביטי, אל-כל-מצותיה. אוך, בישר לב-- בלמדי, משפטי צדקה. את-
חקיה אשר; אל-מעזבני עד-מאד.
(תהלים קי"ט, ד'-ח')

... כי פקודיה נצרת. מכל-ארח רע, פלאתי רגלי-- למעו, אשר דברך. ממשפטי
לא-סרתי: כי-אמה, הורתני. מה-נמלצו לחכי, אמרתך-- מדבש לפי. מפקודיה
אתבונן; על כן, שנאתי כל-ארח שקר. נר-לרגלי דברך; נאור, לנתיבתי. נשבעתי
ואקמה-- לשמר, משפטי צדקה.
(תהלים קי"ט, ק'-ק"ו)

תועבת ה', כל-גבה-לב; יד ליד, לא ינקה.
(משלי ט"ז, ה')

... שמעו בקולי ונשיתם אותם, ככל אשר-אצוה, אתכם ... ולא שמעו, ולא-הטו
את-אזנם, וילכו, איש בשרירות לבם הרע; ואביא עליהם את-כל-דברי הברית-
הזאת, אשר-צויתי לעשות--ולא עשו.
(ירמיהו י"א, ד' ח')

מפני אשר קטרותם ואשר חטאתם לה', ולא שמעתם בקול ה', ובתרתו ובחוקתו
ובעדותיו, לא הלכתם; על-כן קראת אתכם, הרעה הזאת--כיום הזה.
(ירמיהו מ"ד, כ"ג)

ואם-בחוקתי תמאסו, ואם את-משפטי תגעל נפשכם, לבלתי עשות את-כל-מצותי,
להפרכם את-בריתי. אף-אני אעשה-זאת לכם, והפקדתי עליכם בקלה את-השחפת
ואת-הקדחת, מכלות עינים, ומדיבת נפש; וזרעתם לריק זרעכם, ואכלהו איביכם.
(ויקרא כ"ו, ט"ו-ט"ז)

ואם-תלכו עמי קרי, ולא תאבו לשמע לי--ויספתי עליכם מכה, שבע כחטאתיכם
... ואם-באלה--לא תנסו, לי; והלכתם עמי, קרי. והלכתי אף-אני עמכם, בקרי;
והפיתי אתכם גם-אני, שבע על-חטאתיכם ... ואם-בזאת--לא תשמעו, לי; והלכתם
עמי, בקרי. והלכתי עמכם, בחמת-קרי; ויסרתי אתכם אף-אני, שבע על-חטאתיכם.
(ויקרא כ"ו, כ"א, כ"ד, כ"ז-כ"ח)

פי דבר-ה' בזה, ואת-מצותו הפר; הפרת תפירת הנפש ההוא, עונה בה.
(במדבר ט"ו, ל"א)

ואדבר אליכם, ולא שמעתם; ותמרו את-פי ה', ותזדו ותעלו ההרה.
(דברים א', מ"ג)

ותמר את-משפטי לרשעה, מן-הגוים, ואת-חוקתי, מן-הארצות אשר סביבותיה; פי
במשפטי מאסו, וחוקתי לא-הלכו בהם. לכן כה-אמר א-דני ה', יען המנכם מן-הגוים
אשר סביבותיכם, בחוקתי לא הלכתם, ואת-משפטי לא עשיתם; וכמשפטי הגוים
אשר סביבותיכם, לא עשיתם. לכן, כה אמר א-דני ה', הנני עליו, גם-אני; ועשיתי
בתוכך משפטים, לעיני הגוים.
(יחזקאל ה', ו'-ח')

וימרו-בי, ולא אבו לשמע אלי--איש את-שקוצי עיניהם לא השליכו, ואת-גלולי
מצרים לא עזבו; ואמר לשפך חמתי עליהם, לכלות אפי בהם, בתוך, ארץ מצרים.
(יחזקאל כ', ה')

וימרו-בי הבנים, בקקותי לא-הלכו ואת-משפטי לא-שמרו לעשות אותם אשר
יעשה אותם האדם נחי בקם ... וברותי מקם, המרזים והפושעים בי--מארץ
מגוריהם אוציא אותם ...
(יחזקאל כ', כ"א, ל"ח)

בטמאתם וכפשעיהם, עשיתי אתם ...
(יחזקאל ל"ט, כ"ד)

כאשר לא-שמעת בקול ה' ... על-כן הדבר הזה, עשה-לך ה' היום הזה.
(שמואל א' כ"ח, י"ח)

אם-שוב תשבון אתם ובניכם, מאחרי, ולא תשמרו מצותי חקתי, אשר נתתי
לפניכם; ונהלכתם, ועבדתם אלהים אחרים, והשתחוויתם, להם. והכרתי ... מעל פני
האדמה אשר נתתי להם ...
(מלכים א' ט', ו'-ז')

... שמרו ודרשו, כל-מצות ה' א-להיכם--למען תירשו את-הארץ הטובה, והנחלתם
לבניכם אחרים עד-עולם.
(דברי הימים א' כ"ח, ח')

ורוח א-להים, לבשה את-זכריה בן-יהוידע הכהן, ויעמד, מעל לעם; ויאמר להם כה
אמר ה-א-להים, למה אתם עברים את-מצות ה' ולא תצליחו--כי-עזבתם את-ה',
ויעזב אתכם.
(דברי הימים ב' כ"ד, כ')

ועתה מה-נאמר א-להינו, אחרי-זאת: כי עזבנו, מצותיך. אשר צוית, כי עבדיך
הנביאים ...
(עזרא ט', י'-י"א)

חבל, חבלנו לך; ולא שמרנו את-המצות, ואת-החקים ואת-המשפטים, אשר צוית, את-משה עבדך. זכר-נא, את-הדבר, אשר צוית את-משה עבדך, לאמר: אתם תמעלו--אני, אפיץ אתכם בעמים. ושבתם אלי--ושמרתם מצותי, ועשיתם אתם: אם-יהיה נדחקם בקצה השמים, משם אקבצם, והביאתים אל-המקום, אשר בחרתי לשפן את-שמי שם.
(נחמיה א', ז'-ט')

ותעד בהם להשיבם אל-תורתך, והמה הזידו ולא שמעו למצותיך ובמשפטיך חטאו-בם, אשר-יעשה אדם, ותיה בהם; ויתנו כתף סוררת, ונערפם הקשו ולא שמעו.
(נחמיה ט', כ"ט)

... ובאים באלה ובשבועה ללכת בתורת ה'--להים, אשר נתנה ביד משה עבד-ה'--להים; ולשמור ולעשות, את-כל-מצות ה' א-דנינו, ומשפטי, וחקיו.
(נחמיה י', ל')

ולא שמענו, בקול ה' א-להינו--ללכת בתורתיו אשר נתן לפנינו, ביד עבדיו הנביאים ... עברו את-תורתך, וסור, לבלתי שמוע בקלך; ונתת עלינו האלה והשבועה, אשר כתובה בתורת משה עבד-ה'--להים--כי חטאנו, לו. ונקם את-דברו אשר-דבר עלינו, ועל שפטינו אשר שפוטנו--להביא עלינו, רעה גדלה ... כאשר כתוב בתורת משה, את כל-הרעה הזאת באה עלינו; ולא חלינו את-פני ה' א-להינו, לשוב מעוננו, ולהשכיל, באמתך.
(דניאל ט', י"ג)

פה, אמר ה' ... לא אשיבנו: על-מאסם את-תורת ה', וחקיו לא שמרו, ונתעומו. פזביהם, אשר-הלכו אבותם אחריהם.
(עמוס ב', ד')

שמיעה בקול המצפון

בצדקתי הִחַזַקְתִּי, וְלֹא אֲרַפֶּה; לֹא-יִחַרֶּף לִבִּי, מִיָּמִי.
(איוב כ"ז, ו')

אֲבָרָךְ--אֵת-ה', אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי; אֶף-לִילֹת, יִסְרוּנִי כְלִיֹּתִי.
(תהלים ט"ז, ז')

אָדָם, עֲנֹשׁק בְּדָם-נִפְשׁוֹ -- עַד-בּוֹר יָנוּס ...
(משלי כ"ח, י"ז)

... בָּתֵם-לִבִּי וּבִגְלוֹן כָּפִי, עָשִׂיתִי זֹאת.
(בראשית כ', ה')

... אִין-שְׁלוֹם בַּעֲצָמַי, מִפְּנֵי חַטָּאתִי. כִּי עֹנֵתִי, עָבְרוּ רֵאשֵׁי; כַּמֶּשֶׂא כְבֹד, יִכְבְּדוּ
מִיָּמִי.
(תהלים ל"ח, ד'-ה')

אמונה בגורל שמעל הזמן

כִּי אֶלֶף שָׁנִים, בְּעֵינַיֶךָ-- כִּיֹּם אֶתְמוֹל, כִּי יַעֲבֹר; וְאֲשַׁמְרָה בְּלִילָה.
(תהלים צ', ד')

אֲמַרְתִּי אָנִי, בְּלִבִּי--אֵת-הַצַּדִּיק וְאֵת-הַרְשָׁע, יִשְׁפֹּט הָאֱלֹהִים: כִּי-עַתָּה לְכָל-חַפְזִי, וְעַל
כָּל-הַמַּעֲשֵׂה שָׁם.
(קהלת ג', י"ז)

בַּחִיק, יוֹטֵל אֶת-הַגּוֹרֵל; וּמַה', כָּל-מִשְׁפָּטָיו.
(משלי ט"ז, ל"ג)

**בְּטַרְם אַצְרָהּ בַּבֶּטֶן יִדְעֵתִיהָ, וּבְטַרְם תִּצָּא מִרְחֶם הַקִּדְשִׁיתִי: נְבִיא לַגּוֹיִם, נְתַתִּיהָ.
(ירמיהו א', ה')**

**יִדְעֵתִי, כִּי כָל-אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאֱ-לֹהִים הוּא יִהְיֶה לְעוֹלָם--עָלְיוֹ אֵין לְהוֹסִיף, וּמִמְנוֹ
אֵין לְגָרַע; וְהָאֱ-לֹהִים עָשָׂה, שִׁירָאוּ מִלְּכַנּוֹ.
(קהלת ג', י"ד)**

**זָכְרוּ רֵאשִׁנוֹת, מֵעוֹלָם: כִּי אֲנֹכִי אֶ-ל נְאִין עוֹד, אֶ-לֹהִים נְאָפֶס כְּמוֹנִי. מִגִּיד מֵרֵאשִׁית
אֲחֵרִית, וּמִקֶּדֶם אֲשֶׁר לֹא-נַעֲשׂוּ ...
(ישעיהו מ"ו, ט"ז')**

**גְּלָמִי, רָאוּ עֵינָיָהּ, וְעַל-סִפְרָהּ, כָּלֶם יִכְתְּבוּ: יָמִים יִצְרוּ; וְלוֹ אֶחָד בָּהֶם.
(תהלים קל"ט, ט"ז')**

**לְכָל, זְמַן; וְעַת לְכָל-חַפְּזִי, תַּחַת הַשָּׁמַיִם.
(קהלת ג', א')**

**עַת לְלֶדֶת, וְעַת לְמוֹת; עַת לְטַעַת, וְעַת לְעִקּוֹר נְטוּעַ.
(קהלת ג', ב')**

**... עַת קִץ: כִּי-עוֹד, לְמוֹעֵד.
(דניאל י"א, ל"ה)**

**כִּי גַם לֹא-יִדַע הָאָדָם אֶת-עֵתוֹ, כַּדְּגָיִם שֶׁנֹּאֲחָזִים בְּמִצּוֹדָה רְעָה, וּכְצַפְרִים, הָאֲחֻזּוֹת
בְּפֶח; כִּהֵם, יוֹקְשִׁים בְּנֵי הָאָדָם, לְעַת רְעָה, כְּשֶׁתְּפוּל עָלֵיהֶם פְּתָאֵם.
(קהלת ט', י"ב')**

**זְרוּ רְשָׁעִים מִרְחֶם; תָּעוּ מִבֶּטֶן, דְּכַרְי כֹּזֵב.
(תהלים נ"ח, ג')**

שמעו אִיִּים אֲלֵי, וְהִקְשִׁיבוּ לְאָמִים מְרַחֵקִים; ה' מִבְּטֶן קִרְאָנִי, מִמְּעֵי אִמִּי הִזְכִּיר
שְׁמִי.
(ישעיהו מ"ט, א')

בְּחִיק, יוֹטֵל אֶת-הַגּוֹרֵל; וּמַה', כָּל-מִשְׁפָּטוֹ.
(משלי ט"ז, ל"ג)

הֲלוֹא-שָׁמַעַתְּ לְמִרְחֹק אוֹתָהּ עֲשִׂיתִי, מִיָּמִי קָדָם וַיִּצְרַתִּיהָ; עֲתָה הִבֵּאתִיהָ--וַתְּהִי
לְהִשְׁאוֹת גְּלוִים נְצִים, עָרִים בְּצָרוֹת ... וְשִׁבְתָּהּ נִצְאָתָהּ וּבּוֹאֶתָהּ, וְדַעְתִּי ...
(ישעיהו ל"ז, כ"ו, כ"ח)

... וְלֹא הִבְטַחְתֶּם אֶל-עֲשִׂיָהּ, וַיִּצְרָה מִרְחֹק לֹא רֵאִיתֶם ... אִם-יִכְפַּר הָעֵזוֹן הַזֶּה לָכֶם,
עַד-תִּמָּתוּן ...
(ישעיהו כ"ב, י"א, י"ד)

תִּקְתַּב זֹאת, לְדוֹר אַחֲרוֹן; וְעַם נִבְרָא, יִהְלַל-יָ-ה.
(תהלים ק"ב, י"ח)

... וְרִבְצָה בּוֹ כָּל-הָאֱלֹהִים הַקְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַזֶּה; וּמָחָה ה' אֶת-שְׁמוֹ, מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם.
(דברים כ"ט, י"ט)

... הִנְנִי מֵבִיא רָעָה עַל-הַמְּקוֹם הַזֶּה וְעַל-יּוֹשְׁבָיו: אֵת כָּל-הָאֱלֹהִים, הַקְּתוּבוֹת עַל-הַסֵּפֶר
...
(דברי הימים ב' ל"ד, כ"ד)

הֲלוֹא-שָׁמַעַתְּ לְמִרְחֹק אוֹתָהּ עֲשִׂיתִי, לְמִיָּמִי קָדָם וַיִּצְרַתִּיהָ; עֲתָה הִבֵּאתִיהָ--וַתְּהִי
לְהִשְׁאוֹת גְּלוִים נְצִים, עָרִים בְּצָרוֹת.
(מלכים ב' י"ט, כ"ה)

חשיבותה של התפילה

קרוב ה', לְכַל-קְרָאִיו-- לְכַל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאֵמֶת. רְצוֹן-יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה; וְאֵת-שׁוֹנְעֵתָם יִשְׁמַע, וְיוֹשִׁיעֵם. שׁוֹמֵר ה', אֶת-כָּל-אֲהָבָיו ...
(תהלים קמ"ה, י"ח-כ')

... גִּלְכָה הַלּוֹף לְחַלּוֹת אֶת-פְּנֵי ה', וּלְבַקֵּשׁ, אֶת-ה' צָבָאוֹת ...
(זכריה ח', כ"א)

שְׂאֵלוֹ מֵה' מִטֶּר בַּעַת מַלְקוֹשׁ, ה' עֲשֵׂה חֲזִיזִים; וּמִטֶּר-גֶּשֶׁם יִתֵּן לָהֶם ...
(זכריה י', א')

בְּהִתְעַשֵּׂף עָלַי בְּפִשִׁי ... וּתְבוֹא אֵלַי תְּפִלָּתִי ...
(יונה ב', ח')

וְאִתְּנָה אֶת-פְּנֵי, אֵל-אֲ-דָנִי הָאֵל-לֵהִים, לְבַקֵּשׁ תְּפִלָּה, וְתַחֲנוּנִים--בְּצוּם, וְשִׁק וְאֶפֶר.
וְאִתְּפִלָּה לֵה' אֵל-לֵהִי, וְאִתְּנָדָה; וְאִמְרָה, אֲנִי אֲ-דָנִי הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא, שְׁמֵר
הַבְּרִית וְהַחֶסֶד, לְאֲהָבָיו וּלְשִׁמְרֵי מִצְוֹתָיו.
(דניאל ט', ג'-ד')

... וּבִלְיָלָה, שִׁירָה עִמִּי--תְּפִלָּה, לֵא-ל חַיִּי.
(תהלים מ"ב, ט')

יַעֲמַר אֵל-אֵלֹהֵי, וְיִרְצָהוּ, וְיִרְא פָּנָיו, בְּתַרְוֵעָה; וְיָשֵׁב לְאֲנוּשׁ, צְדָקָתוֹ.
(איוב ל"ג, כ"ו)

... וְעַתָּה, תִּזְק אֶת-יָדַי.
(נחמיה ו', ט')

... וַיִּתְפַּלֵּל בְּעֵדוֹ תָּמִיד; כָּל-הַיּוֹם, יִבְרַכְנָהוּ.
(תהלים ע"ב, ט"ו)

קוּלִי, אֱלֹהֵי אֲזַעֲקָךְ; קוּלִי, אֱלֹהֵי אֲתַחַנּוּן ... זַעֲקוּתִי אֵלֶיךָ, ה'!
אֲמַרְתִּי, אַתָּה מַחְסִי; חֲלָקִי, בְּאֶרֶץ הַחַיִּים.
(תהלים קמ"ב, ב', ו')

... עָמִי אֲשֶׁר נִקְרָא-שְׁמִי עֲלֵיהֶם, וַיִּתְפַּלְלוּ וַיִּבְקְשׂוּ פָנַי, וַיִּשְׁבוּ, מִדַּרְכֵיהֶם הַרְעִים-
וְנָאֲנִי ... וְאֶסְלַח לַחַטָּאתָם, וְאֶרְפָּא אֶת-אֲרָצָם.
(דברי הימים ב' ז', י"ד)

... וַנִּתְפַּלֵּל, אֱלֹהֵי-לֵהֲיֵנוּ ...
(נחמיה ד', ג')

אַתָּה-הוּא ה', לְבַדְּךָ--אַתָּה עֹשֵׂית אֶת-הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל-צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל-אֲשֶׁר
עֲלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל-אֲשֶׁר בָּהֶם, וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת-כָּל־כֵּלָם; וְצָבָא הַשָּׁמַיִם, לָךְ מִשְׁתַּחֲוִים.
(נחמיה ט', ו')

כֹּה-אָמַר ה', עֲשֹׂה: ה', יוֹצֵר אוֹתָהּ לְהַכְיִנּוּה--ה' שְׁמוֹ. קְרָא אֵלַי, וְאֶעֱנֶךָ; וְנִאֲגִידָה לָּךְ
גְּדוּלוֹת וּבְצֻרוֹת, לֹא יִדְעֶתֶם.
(ירמיהו ל"ג, ב'-ג')

קוּלִי, אֱלֹהֵי אֲזַעֲקָךְ; קוּלִי, אֱלֹהֵי אֲתַחַנּוּן ... בְּהִתְעַטֵּף עָלַי, רוּחִי-- וְאַתָּה, יַדְעֵת
נִתְיַבְתִּי; בְּאֶרֶץ-זוֹ אֶהְלָךְ-- טָמְנוּ פֶּחַ לִי ... זַעֲקוּתִי אֵלֶיךָ, ה': אֲמַרְתִּי, אַתָּה מַחְסִי;
חֲלָקִי, בְּאֶרֶץ הַחַיִּים ... הִקְשִׁיבָה, אֱלֹהֵי-רַנְתִּי-- כִּי-דַלּוֹתִי-מְאֹד: הֲצִילֵנִי מִרְדְּפֵי-- כִּי
אֲמַצּוּ מִמֶּנִּי.
(תהלים קמ"ב, ב'-ז')

וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה, אֵל-ה' אֱ-לֹהֵיו, מִמְעַי, הַדְּגָה. וַיֹּאמֶר, קִרְאתִי מִצְרָה לִי אֵל-ה'--וַיַּעֲנֵנִי ... שְׁמַעְתָּ קוֹלִי. וַתִּשְׁלִכֵנִי מִצֹּלָה בַלְבַב יָמַי, וַנִּהַר יִסְבְּבֵנִי; כָּל-מִשְׁבְּרֵיהָ וַגְּלִיהָ, עָלַי עָבְרוּהָ ... וַתַּעַל מִשַּׁחַת חַיִּי, ה' אֱ-לֹהֵי. בְּהַתְעַטֵּף עָלַי נֶפְשִׁי, אֶת-ה' זָכַרְתִּי; וַתְּבוֹא אֵלַי תְּפִלָּתִי ... אֲשֶׁר נִדְרָתִי, אֲשַׁלְמָה: יִשְׁמַעְתָּה, לה'.

(יונה ב', ב'י')

ה', שְׁמַע תְּפִלָּתִי-- הַאֲזִינָה אֶל-תַּחֲנוּנָי; בְּאֲמַנְתָּה עֲנֵנִי, בְּצַדִּיקְתָּה ... פִּרְשִׁיתִי יַדַי אֵלַיָּה; נֶפְשִׁי, בְּאֶרְץ-צִיפָה לָהּ סָלָה. מִהַר עֲנֵנִי, ה'-- פְּלִתָה רוּחִי: אֶל-תִּסְתֵּר פְּנֵיהָ מִמֶּנִּי; וַנִּמְשַׁלְתִּי, עִם-יַרְדֵי בּוֹר. הַשְּׁמִיעֵנִי בִבְקָר, חֲסִדָּה-- כִּי-בָהּ בִטְחֹתִי: הוֹדִיעֵנִי, דְּרָה-זוֹ אֵלֶיךָ-- כִּי-אֵלֶיךָ, נִשְׁאָתִי נֶפְשִׁי. הַצִּילֵנִי מֵאִיְבֵי ה'-- אֵלֶיךָ כִּסְתִי. לְמַדְנִי, לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ-- כִּי-אַתָּה אֱ-לֹהֵי: רוּחְךָ טוֹבָה; תִּנְחַנֵּנִי, בְּאֶרְץ מִישׁוֹר. לְמַעַן-שְׁמָה ה' תַּחֲנִינִי; בְּצַדִּיקְתָּה, תּוֹצִיא מִצְרָה נֶפְשִׁי.

(תהלים קמ"ג, א', ו'י"א)

וַתִּתְפַּלֵּל חֲנָה, וַתֹּאמֶר, עֲלֵץ לִפְנֵי בַּה', רַמָּה קַרְנֵי בַּה' ... אִין-קְדוֹשׁ בַּה', כִּי אִין בְּלִתָּה; וְאִין צוֹר, כֹּא-לֹהֵינוּ ... כִּי אֶ-ל דְּעוֹת ה', וְלוֹ נִתְּכַנּוּ עֲלֵלוֹת ... ה', מִמִּית וּמַחְיָה; מוֹרִיד שָׁאוֹל, וַיַּעַל. ה', מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׂיר; מִשְׁפִּיל, אֶף-מְרוֹמָם. מְקִים מַעְפָּר דָּל, מֵאֲשַׁפַּת יָרִים אֲבִיוֹן ... כִּי לֵה' מַצְקֵי אֶרֶץ ... רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמֹר, וּרְשָׁעִים בַּחֲשָׁף יִדְמוּ: כִּי-לֹא בְכַח, יִגְבַר-אִישׁ.

(שמואל א' ב', א'ט')

וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם, אֶל-הָאֱ-לֹהִים; וַיִּרְפָּא אֱ-לֹהִים ... וַיִּלְדוּ.

(בראשית כ', ז')

וַיֹּאמֶר--ה' אֱ-לֹהֵי אֲדָנִי אַבְרָהָם, הִקְרָה-נָא לִפְנֵי הַיּוֹם; וַעֲשֵׂה-חֶסֶד, עִם אֲדָנִי אַבְרָהָם.

(בראשית כ"ד, י"ב)

וַיֵּצֵא מֹשֶׁה, מֵעַם פְּרָעָה; וַיַּעֲמֵר, אֶל-ה'.

(שמות ח', כ"ו)

ויצא, מעם פרעה; ויעתר, אל-ה'.
(שמות י', י"ח)

... כי התפלל יחזקיהו עליהם לאמר, ה' הטוב יכפר בעד. כל-לכבו הכין, לדרוש
הא-להים ה' א-להי אבותיו ...
(דברי הימים ל', י"ח-י"ט)

ויצמד שלמה ... ויפרש בפיו, השמים. ניאמר, ה' ... אין-כמוך א-להים, בשמים ממעל,
ועל-הארץ מתחת: שמר הברית, והחסד, לעבדיך, ההלכים לפניך בכל-לכם ... ופניתי
אל-תפלת עבדך, ואל-תחנונו--ה' א-להי: לשמע אל-הרנה ואל-התפלה, אשר עבדך
מתפלל לפניך היום ... לשמע, אל-התפלה, אשר יתפלל עבדך, אל-המקום הזה.
ושמעת אל-תחנונת עבדך, ועמך ... אשר יתפללו, אל-המקום הזה ... את אשר יקטא
איש לרעהו, ונשא-בו אלה להאלתו; וכן, אלה לפני מזבחה--בבית הזה ... ועשית
ושפטת את-עבדיך--להרשיע רשע, לתת דרכו בראשו ... ושבו אליה והודו את-שמה,
והתפללו והתחנונו אליה בבית הזה ... וסלחת, לחטאת עמך ... והשבתם, אל-האדמה,
אשר נתת, לאבותם ... בהעצר שמים ולא-יהיה מטר, פי יקטאו-לה; והתפללו אל-
המקום הזה, והודו את-שמה, ומחטאתם ישובו, פי תענם ... וסלחת לחטאת עבדיך
ועמך ... כי תורם את-הדבר הטובה, אשר ילכו-בה; ונתתה מטר על-ארצה, אשר-
נתתה לעמך לנחלה. רעב פי-יהנה בארץ, דבר פי-יהנה שדפון ירקון ארבה חסיל פי
יהנה, פי יצר-לו איבו, בארץ שערי--פל-נגע, כל-מחלה. כל-תפלה כל-תחנונה, אשר
תהנה לכל-האדם, לכל, עמך ... אשר ידעו, איש נגע לבבו, ופרש בפיו, אל-הבית
הזה ... וסלחת ועשית ... כי-אתה ידעת לבדך, את-לבב כל-בני האדם. למען, יראוה,
כל-הימים, אשר-הם חיים על-פני האדמה--אשר נתתה, לאבותינו. וגם, אל-הנכרי
... וכן מארץ רחוקה, למען שמה. פי ישמעו, את-שמה הגדול, ואת-ידך הנוקמה,
וירצה הנוטוה; וכן והתפלל, אל-הבית הזה ... למען ידעו כל-עמי הארץ את-שמה,
ליראה אתה ... ושבו והתחנונו אליה, בארץ שביהם לאמר, חטאנו והעוינו, רשענו.
ושבו אליה, בכל-לכם ובכל-נפשם, בארץ איביהם, אשר-שבו אתם; והתפללו
אליה, דרה ארצם אשר נתתה לאבותם, העיר אשר בחרת, והבית אשר-בנית לי שמה.
ושמעתי ... את-תפלתם ואת-תחנונתם; ועשית, משפטם. וסלחת לעמך אשר קטאו-לה,

ולכל-פשעיהם אשר פשעו-בך ... להיות עיניך פתחת אל-תחנת עבדך, ואל-תחנת עמך ... לשמע אליהם, בכל קרצם אליך ... ויהי ככלות שלמה, להתפלל אל-ה', את כל-התפלה והתחנה, הזאת; קם מלפני מזבח ה', מפרע על-ברכיו, וכפיו, פרושות השמים.
(מלכים א' ח', כ"ב-נ"ד)

ואתנה את-פני, אל-א-דני הא-להים, לבקש תפלה, ותחנונים--בצום, ושק נאפר. ואתפללה לה' א-להי, ואתודה; נאמרה, אבא א-דני ... חטאנו ועונו, הרשענו ומרדנו; וסור ממצותך, ומשפטך. ולא שמענו, אל-עבדך הנביאים, אשר דברו בשם, אל-מלכינו שרינו ואבותינו--ואל, כל-עם הארץ. לה א-דני הצדקה, ולנו בשרת הפנים ... בכל-הארצות אשר הדחתם שם, במעלם אשר מעלו-בך. ה', לנו בשרת הפנים, למלכינו לשרינו, ולאבותינו: אשר חטאנו, לה. לא-דני א-להינו, הרחמים והסלחות: פי מרדנו, בו. ולא שמענו, בקול ה' א-להינו--ללכת בתורתו אשר נתן לפנינו, ביד עבדו הנביאים ... ונתת עלינו האלה והשבעה, אשר כתובה בתורת משה עבד-ה'--להים--כי חטאנו, לו. ונקם את-דברו אשר-דבר עלינו, ועל שפטינו אשר שפטונו--להביא עלינו, רעה גדלה ... כאשר כתוב בתורת משה, את כל-הרעה הזאת באה עלינו; ולא-חלינו את-פני ה' א-להינו, לשוב מעוננו, ולהשפיל, באמתך ... ועתה שמע א-להינו, אל-תפלת עבדך ואל-תחנוני ... כי לא על-צדקתינו, אנחנו מפילים תחנונינו לפניך--כי, על-רחמיך הרבים. א-דני שמעה, א-דני סלחה, א-דני הקשיבה ועשה, אל-תאחר: למענה א-להי ...
(דניאל ט', ג'-י"ט)

... ויגש אליהו הנביא ויאמר ... ואני עבדך; ובכרך עשיתי, את כל-הדברים האלה. ענני ה', ענני ... ואתה הסבת את-לבם, אחרנית.
(מלכים א' י"ח, ל"ו-ל"ז)

... ואהי צם ומתפלל, לפני א-להי השמים. נאמר, אבא ה' א-להי השמים--האל-הגדול, והנורא ... תהי נא אונה-קשבת ועיניך פתוחות לשמע אל-תפלת עבדך אשר אנכי מתפלל לפניך היום, יומם ולילה ... והצליחה-נא לעבדך היום ...
(נחמיה א', ד'-ז', י"א)

וַיִּקַּח חֲזַקְנָהוּ אֶת-הַסְּפָרִים ... וַיִּפְרָשֶׁהוּ חֲזַקְנָהוּ לְפָנָי ה' . וַיִּתְפַּלֵּל, חֲזַקְנָהוּ, אֶל-ה',
לֵאמֹר ... אַתָּה-הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדָּךְ, לְכֹל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ; אַתָּה עֲשִׂיתָ, אֶת-הַשָּׁמַיִם
וְאֶת-הָאָרֶץ.
(ישעיהו ל"ז, י"ד-ט"ז)

וְדַרְשׁוּ אֶת-שְׁלוֹם הָעִיר ... וְהִתְפַּלְלוּ בְעַדָּהּ, אֶל-ה' ...
(ירמיהו כ"ט, ז')

... וְנִשְׂאֵת תְּפִלָּהּ, בְּעַד הַשָּׂרִית הַנִּמְצָאָה.
(מלכים ב' י"ט, ד')

וַיִּתְפַּלֵּל חֲזַקְנָהוּ לְפָנָי ה', וַיֹּאמֶר, ה' ... אַתָּה-הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדָּךְ לְכֹל מַמְלָכוֹת
הָאָרֶץ; אַתָּה עֲשִׂיתָ, אֶת-הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ.
(מלכים ב' י"ט, ט"ו)

וַיִּתְפַּלֵּל אֱלִישֶׁע, וַיֹּאמֶר, ה', פָּקַח-נָא אֶת-עֵינָיו וַיִּרְאֶה ...
(מלכים ב' ו', י"ז)

וַיִּתְמַדַּד עַל-הַגִּלְד שְׁלֹשׁ פְּעָמִים, וַיִּקְרָא אֶל-ה' וַיֹּאמֶר: ה' אֱלֹהֵי, תִשָּׁבַב נָא נֶפֶשׁ-הַגִּלְד
הַזֶּה עַל-קַרְבּוֹ.
(מלכים א' י"ז, כ"א)

שָׁמַע-ה' קוֹלִי אֶקְרָא ... עֲזַרְתִּי הָיִיתָ; אֶל-תְּשׁוּבֵי נְאֻל-תַּעֲזֹבֵנִי, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל ... הוֹרַנִי
ה', דַּרְכֶּךָ; וּנְחַנֵּנִי, בְּאֵרַח מִישׁוֹר ...
(תהלים כ"ז, ז'-י"א)

אמונה במלאכים

פִּי מִלְאָכָיו, וַצֹּהֶ-לָדָךְ; לְשִׁמְרָהּ, בְּכָל-דַּרְכֶיךָ. עַל-כַּפְּתַיִם וְשִׂאוֹנָדָךְ: פֶּן-תִּגְּף בְּאֶבֶן רַגְלֶךָ.
עַל-שַׁחַל וּפְתוֹן, תִּדְרֹךְ; תִּרְמָס כַּפִּיר וְתַנּוּן. כִּי בִי חֶשֶׁק, וְאֶפְלָטָהוּ; אֲשַׁבְּהוּ, כִּי-יָדַע

שְׁמִי. יִקְרָאֵנִי, וְאֶעֱנֶהוּ--עִמּוֹ-אֶנְכִי בְּצָרָה; אֶחְלֶצְהוּ, וְאֶכְבְּדֶהוּ. אֲרֹךְ יָמִים, אֲשַׁבֵּיעָהוּ; וְאֶרְאֶהוּ, בִּישׁוּעָתִי.
(תהלים צ"א, י"א-ט"ז)

... וְהִנֵּה-זֶה מִלְאָךְ נִגַע בּוֹ, וַיֹּאמֶר לוֹ קוֹם אֲכוֹל. וַיִּבֶט, וְהִנֵּה מִרְאֲשׁוֹתָיו עֲגַת רֶצְפִים וְצַפְחַת מַיִם; וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֶּה, וַיֵּשֶׁב וַיִּשְׁכַּב. וַיֵּשֶׁב מִלְאָךְ ה' שְׁנִית וַיִּגַע-בוֹ, וַיֹּאמֶר קוֹם אֲכַל: כִּי רַב מִמֶּךָ, הִדְרֹךְ. וַיִּקָּם, וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתֶּה; וַיִּלֶךְ בְּכַח הָאֲכִילָה הַזֶּה, אֶרְבָּעִים יוֹם וְאֶרְבָּעִים לַיְלָה, עַד הָרַק-לֵהִים, חָרַב.
(מלכים א' י"ט, ה'-ח')

וַיֹּאמֶר, אֵלַי: ה' אֲשֶׁר-הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנָיו, יִשְׁלַח מִלְאָכּוֹ אֵתְךָ וְהִצְלִיחַ דְרָכְךָ ...
(בראשית כ"ד, מ')

וַעֲתָה לֹךְ נָחָה אֶת-הָעַם, אֵל אֲשֶׁר-דִּבַּרְתִּי לָךְ--הִנֵּה מִלְאָכִי, יֵלֵךְ לְפָנֶיךָ; וּבַיּוֹם פָּקְדִי, וּפְקֻדָּתִי עֲלֵהֶם חֲטָאתָם.
(שמות ל"ב, ל"ד)

וַיַּעֲקֹב, הֵלֵךְ לְדִרְכּוֹ; וַיִּפְגַּעוּ-בוֹ, מִלְאָכֵי אֱ-לֹהִים.
(בראשית ל"ב, ב')

וַנִּצְעַק אֵל-ה', וַיִּשְׁמַע קִלְנוֹ, וַיִּשְׁלַח מִלְאָךְ, וַיִּצְאָנוּ מִמִּצְרַיִם ...
(במדבר כ', ט"ז)

וַיֹּאמֶר ה' לְמִלְאָךְ, וַיֵּשֶׁב חֲרִבּוֹ אֵל-גִּדְדָּה.
(דברי הימים א' כ"א, כ"ז)

וּכְמוֹ הַשְּׁחַר עָלָה, וַיֵּאִיצוּ הַמִּלְאָכִים בְּלוֹט לֵאמֹר: קוֹם קַח אֶת-אֲשֶׁתְּךָ וְאֶת-שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ, הַנִּמְצָאֹת ...
(בראשית י"ט, ט"ו)

וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמְּלָאכִים סְדָמָה, בְּעָרָב, וְלוּט, יֹשֵׁב בְּשַׁעַר-סְדָם; וַיְרָא-לוֹט וַיִּקָּם לַקְרָאתָם

...

(בראשית י"ט, א')

הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח מַלְאָךְ, לְפָנֶיךָ, לְשַׁמְרָה, בְּדַרְךָ; וְלִהְבִּיאָהּ, אֶל-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הִכַּנְתִּי.
הַשְּׁמֶר מִפְּנֵי וּשְׁמַע בְּקוֹל, אֶל-תִּמְרָה בּוֹ: כִּי לֹא יוֹשֵׁא לְפִשְׁעֵכֶם, כִּי שָׁמִי בְּקִרְבּוֹ. כִּי
אִם-שָׁמוּעַ תִּשְׁמַע, בְּקוֹל, וְעָשִׂיתָ, כֹּל אֲשֶׁר אֲדַבֵּר--וְאִנִּיבְתִי, אֶת-אִנִּיבֶיךָ, וְנִצַּרְתִּי, אֶת-
צַרְרֶיךָ. כִּי-יִלְדָה מִלְאָכִי, לְפָנֶיךָ ...

(שמות כ"ג, כ'-כ"ג)

וְשִׁלַּחְתִּי לְפָנֶיךָ, מַלְאָךְ ... אֶל-אֶרֶץ זְבַת חֶלֶב, וּדְבַשׁ ...

(שמות ל"ג, ב'-ג')

וַיִּשְׁלַח ה', מַלְאָךְ, וַיִּנְחַד כָּל-גְּבוּר חֵיל וַיַּגִּיד וְשָׂר, בְּמַחְנֵה מֶלֶךְ אַשּׁוּר; וַיֵּשֶׁב בְּבִשְׁת
פְּנִים לְאַרְצוֹ ...

(דברי הימים ב' ל"ב, כ"א)

בָּרְכוּ ה', מַלְאָכָיו: גְּבַרְי כַח, עֹשֵׂי דְבָרוֹ; לְשִׁמְעַ, בְּקוֹל דְּבָרוֹ. בָּרְכוּ ה', כָּל-צְבָאָיו-
- מְשַׁרְתָּיו, עֹשֵׂי רְצוֹנוֹ. בָּרְכוּ ה', כָּל-מַעֲשָׂיו-- בְּכֹל-מְקוֹמוֹת מְמוֹשְׁלָתוֹ; בָּרְכִי נַפְשִׁי,
אֶת-ה'.

(תהלים ק"ג, כ'-כ"ב)

הִלְלוּהוּ כָל-מַלְאָכָיו; הִלְלוּהוּ, כָּל-צְבָאוֹ.

(תהלים קמ"ח, ב')

וַאֲמַר, מֵה-אֵלֶּה אֲדַנִּי; וַיֹּאמֶר אֵלַי, הַמְּלָאָךְ הַדֹּבֵר בִּי, אֲנִי אֶרְאֶה, מֵה-הַמָּה אֵלֶּה.
וַיַּעַן, הָאִישׁ הַעֲמִיד בֵּין-הַהַדְסִים--וַיֹּאמֶר: אֵלֶּה אֲשֶׁר שִׁלַּח ה', לְהַתְּהַלֵּךְ בְּאֶרֶץ. וַיַּעֲנוּ
אֶת-מַלְאָךְ ה', הַעֲמִיד בֵּין הַהַדְסִים, וַיֹּאמְרוּ, הַתְּהַלְכֵנוּ בְּאֶרֶץ; וְהִנֵּה כָל-הָאֶרֶץ, יֹשְׁבֵת
וַשְׁקֻט.

(זכריה א', ט'-י"א)

ויען המלאך הדבר בי ... לא בחיל, ולא בכח--כי אם-ברוחי, אומר ה' צבאות.
(זכריה ד', ה'-ו')

ויבא אליו, מלאך ה'; ויאמר אליו, ה' עמך גבור הקהל.
(שופטים ו', י"ב)

ויבא מלאך-ה', אל-האשה; ויאמר אליה, הנה-נא את-עקרה ולא ילדת, ונהרית, וילדת.
בן ... וישמע הא-להים, בקול מנוח; ויבא מלאך הא-להים עוד אל-האשה, והיא
יושבת בשדה ...
(שופטים י"ג, ג', ט')

מעלות מוסריות המומלצות בתנ"ך

ענווה: להמנע מגאווה ושחצנות

ויעש הרע, בעיניו ה' א-להיו: לא נכנע, מלפני ירמיהו הנביא--מפי ה'.
(דברי הימים ב' ל"ו, י"ב)

ועוד מעט, ואין רשע; והתבוננת על-מקומו ואיננו. וענוים יירשו-ארץ; והתענוגו,
על-רב שלום.
(תהלים ל"ז, י'-י"א)

בא-ידון, ויבא קלון; ואת-צנועים חכמה.
(משלי י"א, ב')

לפני-שבר גאון; ולפני כשלוך, גבה רוח.
(משלי ט"ז, י"ח)

עקב ענוה, יראת ה'; עשר וכבוד וחסים.
(משלי כ"ב, ד')

כי-רם ה', ושפל יראה; וגבה, ממרחק יידע.
(תהלים קל"ח, ו')

יראת ה', מוסר חכמה; ולפני כבוד ענוה.
(משלי ט"ו, ל"ג)

... נָאֵל-זֶה אֲבִיט--אֵל-עֲנִי וְנִכְה-רוּחַ, וְחָרַד עַל-דְּבָרֵי.
(ישעיהו ס"ו, ב')

הַגִּיד לָךְ אָדָם, מַה-טוֹב; וּמַה-ה' דוֹרֵשׁ מִמֶּךָ, כִּי אִם-עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְאֶהְבֵּת חֶסֶד, וְהִצַּנַּע לְכַת, עִם-אֶ-לֹהֶיךָ.
(מיכה ו', ח')

כָּרַב חֲכָמְתֶךָ בְּרַבְלָתֶךָ, הִרְבִּית חֵילֶךָ; וַיִּגְבֶּה לְבָבֶךָ, בְּחֵילֶךָ.
(יחזקאל כ"ח, ה')

גָּבַה לְבָבֶךָ בְּיַפְיֶךָ, שְׂחַת חֲכָמְתֶךָ עַל-יַפְעָתֶךָ; עַל-אֶרֶץ הַשְּׁלֹכְתִיךָ, לְפָנַי מְלָכִים נִתְמַתֶּיךָ-
לְרֹאשׁוֹה בָּךְ.
(יחזקאל כ"ח, י"ז')

כְּמַרְעִיתֶם, וַיִּשְׂבְּעוּ--שֹׂבְעוּ, וַיָּרֶם לָבָם; עַל-כֵּן, שִׁכַּחְוִי.
(הושע, י"ג, ו')

זָדוֹן לְבָבֶךָ הַשִּׁיאֶךָ, שִׁכְנִי בְּחֲגוּי-סֹלַע מְרוֹם שְׁבָתוֹ; אִמַּר בְּלִבּוֹ, מִי יוֹרְדֵנִי אֶרֶץ. אִם-
תִּגְבִּיהַ כַּפְשֵׁר, וְאִם-בֵּין כּוֹכְבִים שָׁיִם קָנָה--מִשָּׁם אֹרִינְךָ, נָאִם-ה'.
(עובדיה א', ג'-ד')

כֹּה אָמַר, אֶ-דְּנִי ה' ... זָאת לֹא-זָאת--הַשְּׁפֵלָה הַגְּבַה, וְהַגְּבַה הַשְּׁפִיל.
(יחזקאל כ"א, ל"א')

בְּקִשׁוֹ אֶת-ה' כָּל-עַנְוֵי הָאָרֶץ, אֲשֶׁר מִשְׁפָּטוֹ פָּעְלוּ; בְּקִשׁוֹ-צָדֵק, בְּקִשׁוֹ עֲנֹה--אוּלֵי
תִּפְתְּרוּ ...
(צפניה ב', ג')

... יִפְאָר עֲנוּיִם, בִּישׁוּעָה.
(תהלים קמ"ט, ד')

פי-אתה, עם-עני תושיע; ועינים רמות תשפיל.
(תהלים י"ח, כ"ח)

שמעו ונהאזינו, אל-תגבהו: פי ה', דבר.
(ירמיהו י"ג, ט"ו)

ידרך ענוים, במשפט; וילמד ענוים דרכו.
(תהלים כ"ה, ט')

אם-ללצים הוא-גליץ; ולענוים, יתן-תן.
(משלי ג', ל"ד)

פה-אמר ה' ... עד-מתי מאנת לענת מפני;
(שמות י', ג')

והאיש משה, ענו מאד--מכל, האדם, אשר, על-פני האדמה.
(במדבר י"ב, ג')

ואת-עם עני, תושיע; ועיניך על-רמים, תשפיל.
(שמואל ב' כ"ב, כ"ח)

... ויהלך אט ... פי-נכנע אהאב מלפני; יען פי-נכנע מפני, לא-אבי הרעה בנימיו
...
(מלכים א' כ"א, כ"ז-כ"ט)

ויפגעו עמי ... ויתפללו ויבקשו פני, וישבו, מדרכיהם הרעים ... ואסלח לחטאתם,
וארפא את-ארצם.
(דברי הימים ב' ז', י"ד)

ובראות ה' פי נכנעו, הנה דבר-ה' ... נכנעו לא אשחיתם ...
(דברי הימים ב' י"ב, ז')

ולא-כגמל עליו השיב יחזקיהו, כי גבה לבו ... ויפנע יחזקיהו בגבה לבו ... ולא-בא
עליהם קצף ה' ...
(דברי הימים ב' ל"ב, כ"ה-כ"ו)

... חלה, את-פני ה' א-להיו; ויפנע מאד, מלפני א-להי אבתיו.
(דברי הימים ב' ל"ג, י"ב)

ואקרא שם צום על-הנהר אהנא, להתענות לפני א-להינו--לבקש ממנו דרוך ישרה,
לנו ולטפנו ולכל-רכושנו.
(עזרא ח', כ"א)

ואני, בתלותם לבושי שק-- ענתי בצום נפשי;
(תהלים ל"ה, י"ג)

... לב-נשבר ונדכה-- א-להים, לא תבזה.
(תהלים נ"א, י"ט)

טוב שפל-רוח, את-ענוים; מחלק שָׁלַל, את-גאים. משכיל על-דבר, ימצא-טוב;
ובוטח בה' אשכיו.
(משלי ט"ז, י"ט-כ')

לפני-שבר, יגבה לב-איש; ולפני כבוד עונה.
(משלי י"ח, י"ב)

איש-אר, יגרה מדון; ובעל חמה רב-פשע. גאות אדם, תשפילנו; ושפל-רוח, יתמד
כבוד.
(משלי כ"ט, כ"ב-כ"ג)

כי כה אמר רם ונשא, שכן עד וקדוש שמו--מרום וקדוש, אשכון; ואת-דכא, ושפל-
רוח, להחיות רוח שפלים, ולהחיות לב נדכאים.
(ישעיהו נ"ז, ט"ו)

כי-שנא שלח, אמר ה' א-להי ישראל, וכסה חמס על-לבושו, אמר ה' צבאות;
ונשמרתם ברוחכם, ולא תבגדו.
(מלאכי ב', ט"ז)

שש-הנה, שנא ה'; ושבע, תועבת נפשו. עינים רמות, לשון שקר; וידיים, שפכות דם-
נקי. לב--חרש, מחשבות אנו; רגלים ממהרות, לרוץ לרעה. פית כזבים, עד שקר;
ומשלח מדנים, בין אחים.
(משלי ו', ט"ז-י"ט)

לפני-שבר גאון; ולפני כשלוון, גבה רוח. טוב שפל-רוח, את-ענויים; מחלק שלל,
את-גאים.
(משלי ט"ז, י"ח-י"ט)

... פי-אז אסיר מקרבו, עליזי גאנתו, ולא-תוספי לגבהה עוד ... והשארתי בקרבו,
עם עני ודל; וחסו, בשם ה'.
(צפניה ג', י"א-י"ב)

יראת ה', שנאת-רע: גאה וגאון ודך רע, ופי תהפכות שנאתי.
(משלי ח', י"ג)

רק-בזדון, יתן מצה; ואת-נועצים חכמה.
(משלי י"ג, י')

פי אין חרצבות למותם; ובריא אולם. בעמל אנוש אינמו; ועם-אדם, לא ינגעו.
לכו, ענקתמו גאנה; יעטף-שית, חמס למו. יצא, מחלב עינמו; עברו, משפיות
לבב. ימיקו, וידברו ברע עשק; ממרום ידברו. שמו בשמים פיהם; וילשונם, תהלף
בארץ.
(תהלים ע"ג, ד'-ט')

בית גאים, יסח ה' ... אָזן--שְׁמַעַת, תּוֹכַחַת חַיִּים: בְּקֶרֶב חֲכָמִים תִּלְיוּ.
(משלי ט"ו, כ"ה, ל"א)

רום-עֵינַיִם, וּרְחֹב-לֵב-- נָרַר רְשָׁעִים חֲטָאת.
(משלי כ"א, ד')

טוֹב אַחֲרִית דָּבָר, מִרְאשִׁיתוֹ; טוֹב אַרְף-רוּחַ, מִגְבַּה-רוּחַ.
(קהלת ז', ח')

כִּי יוֹם לֹה' צָבָאוֹת, עַל כָּל-גָּאֵה--וָרָם; וְעַל, כָּל-נִשְׂאָ וְשָׁפַל.
(ישעיהו ב', י"ב)

... אֶפְקֹד, עַל-פְּרִי-גִדְל לֵבָב ... וְעַל-תַּפְאֶרֶת, רוּם עֵינָיו.
(ישעיהו י', י"ב)

וּפְקַדְתִּי עַל-תִּבְל רַעָה, וְעַל-רְשָׁעִים עֲוֹנִם; וְהִשְׁבַּתִּי גָאוֹן זָדִים, וְגֵאוֹת עֲרִיצִים
אֲשָׁפִיל.
(ישעיהו י"ג, י"א)

וּבְחַזְקָתוֹ, גִּבַּה לְבוֹ עַד-לֵהֲשַׁחִית, וַיִּמְעַל, בַּה' אֶ-לֵהָיו ...
(דברי הימים ב' כ"ו, ט"ז)

וְהֵם וְאֲבֹתֵינוּ, הִזִּידוּ; וַיִּקְשׁוּ, אֶת-עֲרָפָם, וְלֹא שָׁמְעוּ, אֶל-מִצְוֹתַיָּהּ. וַיִּמְאֲנוּ לְשַׁמַּע,
וְלֹא-זָכְרוּ נִפְלְאוֹתַיָּהּ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּהֶם, וַיִּקְשׁוּ אֶת-עֲרָפָם, וַיִּתְּנוּ-רֹאשׁ לְשׁוֹב לְעַבְדְּתָם
בְּמִרְיָם ...
(נחמיה ט', ט"ז-י"ז)

אֲזַ יִגְלֶה, אֲזֵן אֲנָשִׁים; וּבְמִסְרָם יַחֲתֵם. לְהִסִּיר, אֲדָם מֵעֲשָׂה; וְגוֹה מִגְּבָר וּכְסָה. יַחֲשֹׁף
נִפְשׁוֹ, מִגִּי-שָׁחַת; וְחִתּוֹ, מֵעֵבֶר בְּשִׁלַּח.
(איוב ל"ג, ט"ז-י"ח)

שם יציעו, ולא יענה-- מפני, גאון רעים.
(איוב ל"ה, י"ב)

ויגד להם פעלם; ופשעיהם, כי יתגברו. ויגל אַנְסָם, למוסר; ויאמר, כי-ישׁובוּן מאַנְוּ.
אם-ישׁמעו, ויעבדו: יכלו ימיהם בטוב; ושׁניהם בטוב, בנעימים. ואם-לא ישׁמעו, בַּשְּׁלַח
יעברו; ויגועו, בבלי-דעת.
(איוב ל"ו, ט'-י"ב)

בגאות רשע, ידלק עני; ותפשו, במזמות זו תשובו. כי-הלל רשע, על-תאנות נפשו;
ובצע ברך, נאץ ה'. רשע--**פגבה אפו**, בל-ידרש; אין א-להים, כל-מזמותיו. תחילו
דרכו, בכל-עת--מרום משפטיה, מנגדו; כל-צורכיו, יפית בהם.
(תהלים י', ב'-ה')

אשרי הגבר-- אשר-שם ה', מבטחו; ולא-פנה אל-רִהְבִים, ושטי כזב.
(תהלים מ', ה')

משל בגבורתו, עולם-- עיניו, בגוים תצפינה; הסוררים, אל-ירומו למו סלה.
(תהלים ס"ו, ז')

שמענו גאון-מוֹאֵב, גָּאָה מאד: גָּבְהוּ וגֵּאוּנוּ ונִאֲנָתוּ, נרם לבו. אני ידעתי נאם-ה',
עברתו ולא-כו; בדיו, לא-כן עשו.
(ירמיהו מ"ח, כ"ט-ל')

... **והשבתי גאון עזים** ... קפדה-בא; ובקשו שלום, נאין.
(יחזקאל ז', כד-כ"ה)

הנה-זה הנה, עון סדם אחותך: **גאון** שבעת-לחם ושלנת השקט, הנה לה ולבנותיה,
וכד-עני ואביון, לא תחזיקה ... את-זמתה ואת-תועבותיה; את נשאתים--נאם, ה'.
(יחזקאל ט"ז, מ"ט, נ"ח)

... יען גבחה לבדה ותאמר אל אני--מושב אלהים ישבתי, בלב ימים; ואתה אדם ולא-
א-ל ...
(יחזקאל כ"ח, ב')

וענה גאון-ישראל, בפניו; ולא-שבו אל-ה' א-להיהם, ולא בקשהו בכל-זאת.
(הושע ז', י')

ותעד בהם להשיבם אל-תורתך, והמה הזידו ולא-שמעו למצותיך ובמשפט־יך חטאו-
בם, אשר-יעשה אדם, וחקיה בהם; ויתנו כתף סורכת, וערפם הקשו ולא שמעו.
(נחמיה ט', כ"ט)

אמרתיה להוללים, אל-תהליו; ונרשעים, אל-תרימו קרן ... ותדברו בצואר עתק. פי
לא ממוצא, וממערב; ולא, ממדבר הרים. פי-א-להים שיפט; זה ישפיל, וזה ירים.
(תהלים ע"ה, ה'-ח')

מלשני בסתר, רעהו-- אותו אצמית: גבחה-עינים, ורחב לבב-- אתו, לא אוכל.
(תהלים ק"א, ה')

... ה', לא-גבחה לבי-- ולא-רמו עיני ...
(תהלים קל"א, א')

יד יהיר, ליץ שמו-- עושה, בעברת זדון.
(משלי כ"א, כ"ד)

התגברות על הכעס

אל-תבהל ברוחה, לכעוס: פי כעס, בחיק כסילים ינות.
(קהלת ז', ט')

אַרְךָ אַפְּיִם, רַב-תְּבוּנָה; וְקֹצֵר-רוּחַ, מְרִיבֵי אֲנָלָת.
(משלי י"ד, כ"ט)

קֹצֵר-אַפְּיִם, יַעֲשֶׂה אֲנָלָת ...
(משלי י"ד, י"ז)

אִם-רוּחַ הַמּוֹשֵׁל תַּעֲלֶה עָלֶיךָ, מְקוֹמָהּ אֶל-תַּנַּח: פִּי מִרְפָּא, יִבְיִת חֲטָאִים גְּדוֹלִים.
(קהלת י', ד')

מִתָּן בַּסֶּתֶר, יִכְפֶּה-אָף ...
(משלי כ"א, י"ד)

אֲנִישׁ לְצִוּן, יִפְיחוּ קִרְיָהּ; וְחֲמִמִּים, יֵשִׁיבוּ אָף. אִישׁ-חֶקֶם--נִשְׁפָּט, אֶת-אִישׁ אֲוִיל: וְרָגַז
וְשָׁחַק, וְאִין נָחַת.
(משלי כ"ט, ח'-ט')

אִישׁ-אָף, יִגְרֶה מְדוּן; וּבַעַל חָמָה רַב-פֶּשַׁע.
(משלי כ"ט, כ"ב)

... אֶל-תַּתְחַר, בְּמַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ; בְּאִישׁ, עֹשֶׂה מְזֻמוֹת. הִרְרָף מֵאָף, וַעֲזַב חָמָה; אֶל-
תַּתְחַר, אֶדְ-לְהִרְעֵ. כִּי-מְרַעִים, יִכְרֹתוּן; וְקָנִי ה', חָמָה יִירָשׁוּ-אֶרֶץ.
(תהלים ל"ז, ז'-ט')

כִּי מִיַּץ חֶלֶב, יוֹצִיא חֲמָאָה ... וּמִיַּץ אַפְּיִם, יוֹצִיא רִיב.
(משלי ל', ל"ג)

אֶל-תַּתְרַע, אֶת-בַּעַל אָף; וְאֶת-אִישׁ חֲמוֹת, לֹא תְבוֹא. פֶּן-תִּאֲלַף אֶרְחֻמּוֹ; וְלִקְחַת מוֹקֵשׁ
לְנַפְשֶׁךָ.
(משלי כ"ב, כ"ד-כ"ה)

אֶזְרִיית חֵמָה, וְשֹׁטֵף אֶף ...
(משלי כ"ז, ד')

אֵייל--בַּיּוֹם, יִנְדַע פֶּעֶסוֹ; וְכֹסֶה קִלּוֹן עָרוֹם.
(משלי י"ב, ט"ז)

בְּסֹדֶם אֶל-תְּבֵא נַפְשִׁי, בְּקִהְלֶם אֶל-תַּחַד כְּבֹדִי: **כִּי בְּאִפְסֵם הִרְגוּ אִישׁ, וּבְכַצְנָם עָקְרוּ-**
שׁוֹר. אַרְוֵר אִפְסֵם כִּי עָז, וְעִבְרָתָם כִּי קִשְׁתָּה ...
(בראשית מ"ט, ו'-ז')

... אֶל-תִּתְחַר בְּמַרְעִים ...
(תהלים ל"ז, א')

מחילה

שְׁנֵאָה, תַּעֲרַר מְדַנִּים; וְעַל כָּל-פְּשָׁעִים, תִּכְסֶּה אֲהָבָה.
(משלי י', י"ב)

שֶׁכֶּל אָדָם, הָאָרִיז אָפוֹ; וְתִפְאַרְתּוֹ, עֵבֵר עַל-פְּשָׁע.
(משלי י"ט, י"א)

מִכְסֶּה-פְּשָׁע, מִבְּקֵשׁ אֲהָבָה; וְשֹׁנֵה בְדָבָר, מִפְּרִיד אֱלוֹף.
(משלי י"ז, ט')

אֶל-תֹּאמַר--כֹּאֲשֶׁר עָשָׂה-לִּי, כֵּן אַעֲשֶׂה-לוֹ; אֲשִׁיב לְאִישׁ כְּפַעְלוֹ.
(משלי כ"ד, כ"ט)

בְּחֶסֶד וְאֱמֶת, יִכְפַּר עֵוֹן; וּבִירְאָת ה', סוּר מִרָע.
(משלי ט"ז, ו')

לא-תקם ולא-תטר את-בני עמך, וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ ...
(ויקרא י"ט, י"ח)

חמלה וחיבה

בז-לרעהו חוטא; ומחויג עננים אשריו.
(משלי י"ד, כ"א)

עשק דל, חרף עשהו; ומכבדו, חנו אביו.
(משלי י"ד, ל"א)

אם-רעב שנאף, האכלהו לחם; ואם-צמא, השקהו מים. פי גחלים--אתה, חתה
על-ראשו; וה', ישלם-לך.
(משלי כ"ה, כ"א-כ"ב)

פי-יהיה כה אביו מאחד אחיה, באחד שערך, בארצה, אשר-ה' א-לֹהֶיךָ נתן לך--לא
תאמץ את-לבבך, ולא תקפיץ את-יָדְךָ, מאחיה, האביו.
(דברים ט"ו, ז')

שפטו-דל ונתום; עני ורש הצדיקו. פלטו-דל ואביו; מנד רשעים הצילו.
(תהלים פ"ב, ג'-ד')

כה אמר ה' צבאות, לאמר: משפט אמת, שפטו, נחסד ורחמים, עשו איש את-אחיו.
ואלמנה ונתום גר ועני, אל-תעשקו; ורעת איש אחיו, אל-תחשבו בלבבכם.
(זכריה ז', ט'-י')

כפה, פרשה לעני; וידיה, שלחה לאביו.
(משלי ל"א, כ')

אם-אמנע, מחפץ דלים; ועיני אלמנה אכלה. ואכל פתי לבדי; ולא-אכל יתום
ממנה. פי מנעורי, גדלני כאב; ומבטן אמי אנחנה. אם-אראה אובד, מבלי לבוש;
ואין כסות, לאביון. אם-לא ברכוני חלצו; ומגז כבשי, יתחמם. אם-הניפותי על-
יתום ידי: פי-אראה בשער, עזרתי. כתפי, משכמה תפול; ואזרעי, מקנה תשבר.
פי פחד אלי, איד א-ל; ומשאתו, לא אוכל.
(איוב ל"א, ט"ז-כ"ג)

אשרי, משכיל אל-דל; ביום רעה, ימלטהו ה'.
(תהלים מ"א, ב')

גבר-רש, ועשק דלים--מטר סחר, ואין לחם.
(משלי כ"ח, ג')

נותן לרש, אין מחסור; ומעלים עיניו, רב-מארות.
(משלי כ"ח, כ"ז)

אטם אָזנו, מזעקת-דל-- גם-הוא יקרא, ולא יענה.
(משלי כ"א, י"ג)

טוב-עין, הוא יברך: פי-נתן מלחמו לדל.
(משלי כ"ב, ט')

הלוא פרס לרעב לתמה, ועניים מרודים תביא בית: פי-תראה ערם וכסיתו,
ומבשרה לא תתעלם. אז יבקע פשח אורכה, וארכתה מהרה תצמח; והלח לִפְנֵיהָ
צדקה, כבוד ה' יאסף.
(ישעיהו נ"ח, ז'-ח')

ותפק לרעב נפשה, ונפש נענה תשביע; וזרח בחשה אורכה, ואפלתה פצהרים. ונתח
ה', תמיד, והשביע בצחצחות נפשה, ועצמתיה יחליץ; והיית, כגן רנה, וכמוצא מים,
אשר לא-יכזבו מימיו.
(ישעיהו נ"ח, י"א)

לא תטה, משפט גר יתום; ולא תחבל, בגד אלמנה ... פי תקצר קצירה בשדה ושכחת עמר בשדה, לא תשוב לקחתו--לגר ליתום ולאלמנה, יהיה: למען יברכה ה' א-להיך, בכל מעשה ידיך. פי תחבט זיתך, לא תפאר אחריה: לגר ליתום ולאלמנה, יהיה. פי תבצר פרמך, לא תעולל אחריה: לגר ליתום ולאלמנה, יהיה. (דברים כ"ד, י"ז, י"ט-כ"א)

פי תכלה לעשור את-כל-מעשר ... ונתתה ... לגר ליתום ולאלמנה, ואכלו בשעריך, ושבעו. ואמרת לפני ה' א-להיך בערתי הקדש מן-הבית, וגם נתתיו ללוי ולגר ליתום ולאלמנה, ככל-מצותך, אשר צויתני: לא-עברתי ממצותיך, ולא שכחתי. (דברים כ"ו, י"ב-י"ג)

למדו היטב דרשו משפט, אשרו חמוץ; שפטו יתום, ריבו אלמנה. (ישעיהו א', י"ז)

ארור, משגה עור בדרך ... ארור, מטה משפט גר-יתום--ואלמנה; ואמר כל-העם, אמן. (דברים כ"ז, י"ח-י"ט)

את-הנחלות לא חזקתם ואת-החולה לא-רפאתם, ולנשברת לא חבשתם, ואת-הנדחת לא השבתם, ואת-האבדת לא בקשתם; ובחזקה רדיתם אתם, ובפךך. (יחזקאל ל"ד, ד')

פי אם-היטיב תיטיבו, את-דרכיכם ואת-מעלליכם: אם-עשו תעשו משפט, בין איש ובין רעהו. גר יתום ואלמנה, לא תעשקו, ודם נקי, אל-תשפכו במקום הזה ... ושפנתי אתכם, במקום הזה--בארץ, אשר נתתי לאבותיכם: למן-עולם, ועד-עולם. (ירמיהו ז', ה'-ז')

הוי החקקים, חקקי-און ... להטות מדיו, דלים, ולגזל, משפט עניי עמי--להיות אלמנות שללם, ואת-יתומים יבזו. (ישעיהו י', א'-ב')

הנה-נה הנה, עון סדם אַחותך: גאון שבַעַת-לָחֶם וְשִׁלֹּת הַשָּׁמַיִם, הִנֵּה לָהּ וְלִבְנוֹתֶיהָ,
וַיֵּד-עֲנִי וְאֶבְיוֹן, לֹא הִחֲזִיקָה.
(יחזקאל ט"ז, מ"ט)

וַיִּתֵּן אוֹתָם לְרַחֲמִים-- לְפָנַי, כָּל-שׁוֹכְבֵיהֶם.
(תהלים ק"ו, מ"ו)

וְאֵל-ל ש-דֵי, יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לְפָנַי הָאֵישׁ ...
(בראשית מ"ג, י"ד)

... לְחַמּוּ לְרַעֲב יִתֵּן, וְעִירִם יִכְסֶה-בְּגָד.
(יחזקאל י"ח, ז')

שָׁמְנוּ עֲשָׂתוֹ, גַּם עָבְרוּ דְבַר-יְרַע-- דֵּין לֹא-דָנוּ, דֵּין נְתוּם וְנִצְלִיחוֹ; וּמִשְׁפַּט אֶבְיוֹנִים,
לֹא שָׁפְטוּ.
(ירמיה ה', כ"ח)

עַם הָאָרֶץ עָשְׂקוּ עֲשָׂקוֹ, וְגָזְלוּ גֹזֵל; וְעֲנִי וְאֶבְיוֹן הוֹנוּ, וְאֶת-הַגֵּר עָשְׂקוּ כִּלְאֵי מִשְׁפָּט.
(יחזקאל כ"ב, כ"ט)

עֲשֵׂה מִשְׁפַּט נְתוּם, וְאֶלְמָנָה; וְאֶהֱבֶה גֵר, לְתֵת לוֹ לָחֶם וְשִׂמְלָה. וְאַהֲבַתְּם, אֶת-הַגֵּר ...
(דברים י', י"ה-י"ט)

לשפוט בצדק ולהגן על האמת

כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת, לְאֹמֵר: מִשְׁפַּט אֱמֶת, שְׁפֹטוּ, וְחֹסֵד וְרַחֲמִים, עֲשׂוּ אִישׁ אֶת-אֶחָיו.
(זכריה ז', ט')

הגיד לך אדם, מה-טוב; ומה-ה' דורש ממך, כי אם-עשות משפט ואהבת חסד, והצנע לכת, עם-א-לקיך.
(מיכה ו', ח')

כי אני ה' אהב משפט, שׂא גזל בעולה; ונתתי פעלתם באמת, וברית עולם אכרות להם.
(ישעיהו ס"א, ח')

ידע צדיק, דין דלים; רשע, לא-יבין דעת.
(משלי כ, ט, ז')

מלך שופט באמת דלים-- כסאו, לעד יכון.
(משלי כ"ט, י"ד)

כי ידעתיו, למען אשר יצנה את-בניו ואת-ביתו אחריו, ושמרו דבר ה', לעשות צדקה ומשפט-- למען, הביא ה' על-אברהם, את אשר-דבר, עליו.
(בראשית י"ח, ט')

הולך תמים, ופעל צדק; ודבר אמת, בלבבו. לא-רגל, על-לשנו--לא-עשה לרעהו רעה; וחרפה, לא-נשא על-קרבו.
(תהלים ט"ו, ב'-ג')

אהב, צדקה ומשפט; חסד ה', מלאה הארץ.
(תהלים ל"ג, ה')

פי-צדיק, יתגה חכמה; וילשונו, תדבר משפט. תורת א-לקיו בלבו; לא תמעד אשכיו.
(תהלים ל"ז, ל'-ל"א)

... למען, תצדק בדברה-- תזכה בשפטך.
(תהלים נ"א, ו')

ד'יו עמך בצדק; וצנניד במשפט. ישאו הרים שלום לעם; וגבעות, בצדקה. ישפט,
עניי-עם--יושיע, לבני אביון ...
(תהלים ע"ב, ב'-ד')

אשרי, שמרי משפט; עשה צדקה בכל-עת.
(תהלים ק"ו, ג')

טוב-איש, חונן ומלנה; וכלפל דבריו במשפט. פי-לעולם לא-ימוט; לזכר עולם,
יהיה צדיק.
(תהלים קי"ב, ה'-ו')

לנצר, ארחות משפט; ודרך חסדו ישמר. אז--תבין, צדק ומשפט; ומישרים, כל-
מעגל-טוב.
(משלי ב', ח'-ט')

אנשי-רע, לא-יבינו משפט; ומבקשי ה', יבינו כל.
(משלי כ"ח, ה')

מחשבות צדיקים משפט; תחבלות רשעים מרמה.
(משלי י"ב, ה')

קסם על-שפתי-מלך; במשפט, לא ימעל-פיו ... תועבת מלכים, עשות רשע: פי
בצדקה, יפון כסא. רצון מלכים, שפתי-צדק; ודבר ישרים יאהב.
(משלי ט"ז, י', י"ב-י"ג)

שחד מחק, רשע יקח--להטות, ארחות משפט.
(משלי י"ז, כ"ג)

עשה, צדקה ומשפט--נבחר לה' מנבח.
(משלי כ"א, ג')

משפיל צדיק, לבית רשע; מסלף רשעים לרע.
(משלי כ"א, י"ב)

מלך--במשפט, יעמיד ארץ ...
(משלי כ"ט, ד')

מלך שופט באמת דלים-- כסאו, לעד יכון.
(משלי כ"ט, י"ד)

רבים, מבקשים פני-מושל; ומה', משפט-איש. תועבת צדיקים, איש עול; ותועבת
רשע ישר-דרכו.
(משלי כ"ט, כ"ו-כ"ז)

פתח-פיה שפט-צדק; ודיו, עני ואביון.
(משלי ל"א, ט')

לקדו היטב דרשו משפט, אשרו חמוץ; שפטו יתום, ריבו אלמנה.
(ישעיהו א', י"ז)

פה אמר ה', שמרו משפט ועשו צדקה ...
(ישעיהו נ"ו, א')

פי אם-היטיב תיטיבו, את-דרכיכם ואת-מעלליכם: אם-עשו תעשו משפט, בין איש
ובין רעהו ...
(ירמיהו ז', ה')

פי אם-בזאת יתהלל המתהלל, השכל ונדע אותי--כי אני ה', עשה חסד משפט וצדקה
בארץ: פי-באלה חפצתי, נאם-ה'.
(ירמיהו ט', כ"ג)

... פה אָמר ה', **דִּינוּ לַבְּקָר מִשְׁפָּט**, וְהִצִּילוּ גְזוּל מִיַּד עוֹשֵׂק ...
(ירמיהו כ"א, י"ב)

פה אָמר ה', **עֲשׂוּ מִשְׁפָּט וְצִדְקָה**, וְהִצִּילוּ גְזוּל, מִיַּד עוֹשֵׂק; וְגַר יְתוֹם וְאַלְמָנָה אַל-תִּנּוּ,
אַל-תִּחְמְסוּ, וְדָם נָקִי, אַל-תִּשְׁפְּכוּ בְּמַקּוֹם הַזֶּה.
(ירמיהו כ"ב, ג')

**לֹא-תַעֲשׂוּ עוֹל, בְּמִשְׁפָּט--לֹא-תִשָּׂא פְּנֵי-דָל, וְלֹא תִהְדַּר פְּנֵי גְדוֹל: בְּצִדְקָה, תִּשְׁפָּט
עַמִּיתְךָ.**
(ויקרא י"ט, ט"ו)

... וּשְׁפָטְתֶם צְדָק ... **לֹא-תִפְּרִיזוּ פְּנִים בְּמִשְׁפָּט**, כְּקִטְן כְּגֹדֵל תִּשְׁמְעוּן--לֹא תִגְוְרוּ
מִפְּנֵי-אִישׁ ...
(דברים א', ט"ז-י"ז)

... וּמִלֶּחֶד מִלֶּחֶד וְהִשְׁפִּיל, וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאֶרֶץ.
(ירמיהו כ"ג, ה')

וּבְשׁוֹב רִשְׁעֵי, מִרְשָׁעֲתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיַּעַשׂ מִשְׁפָּט, וְצִדְקָה--הוּא, אֶת-נַפְשׁוֹ יַחֲיֶה.
(יחזקאל י"ח, כ"ז)

וּבְשׁוֹב רִשְׁעֵי מִרְשָׁעֲתוֹ, וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וְצִדְקָה--עֲלֵיהֶם, הוּא יַחֲיֶה.
(יחזקאל ל"ג, י"ט)

פֶּה-אָמַר אֶזְרָא ה', רַב-לָכֶם ... חָמָס וְשׂוֹד הִסִּירוּ, וּמִשְׁפָּט וְצִדְקָה עֲשׂוּ ...
(יחזקאל מ"ה, ט')

וְאַתָּה, בֵּא-לְהִיָּד תִּשׁוּב; חֶסֶד וּמִשְׁפָּט שֹׁמֵר ...
(הושע י"ב, ז')

שנאו-רע וְאָהָבו טוֹב, וְהִצִּיגוּ בְשֹׁעַר מִשְׁפָּט ...
(עמוס ה', ט"ו)

וַיִּגַּל פְּמִיּוֹם, מִשְׁפָּט; וַיִּצְדָּקָה, כְּנֹחַל אֵיתָן.
(עמוס ה', כ"ד)

אֵלֶּה הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ: דַּבְּרוּ אִמְתּוֹ, אִישׁ אֶת-רֵעֵהוּ--אִמְתּוֹ וּמִשְׁפַּט שְׁלוֹם, שִׁפְטוּ
בְּשֹׁעַרֵיכֶם. וְאִישׁ אֶת-רֵעֵת רֵעֵהוּ, אֶל-תִּחְשְׁבוּ בְלִבְכֶם, וּשְׁבַעַת שֹׁקֵר, אֶל-תִּאָּהָבוּ: כִּי
אֶת-כָּל-אֵלֶּה אֲשֶׁר שָׁנְאוֹתִי, נֹאֵם-ה'.
(זכריה ח', ט"ז-י"ז)

לֹא תִשָּׂא, שְׁמַע שְׁנֹא; אֶל-תִּשָּׂת יָדְךָ עִם-רָשָׁע, לְהִיֵּת עַד חֶמְסוֹ. לֹא-תִהְיֶה אַחֲרֵי-רַבִּים,
לְרַעַת; וְלֹא-תַעֲנֶה עַל-רַב, לְנִטְת אַחֲרֵי רַבִּים--לְהַטֹּת.
(שמות כ"ג, א'-ב')

לֹא תִטֶּה מִשְׁפַּט אֲבִינֶךָ, בְּרִיבּוֹ. מִדְּבַר-שֹׁקֵר, תִּרְחֶק; וְנִקְי וְצַדִּיק אֶל-תִּהְרַג, כִּי לֹא-
אֲצַדִּיק רָשָׁע. וְשֹׁחַד, לֹא תִקַּח: כִּי הַשֹּׁחַד יַעֲנֵר פְּקֻחִים, וְיִסְלַף דְּבָרֵי צַדִּיקִים.
(שמות כ"ג, ו'-ח')

... מִשְׁפַּט אִמְתּוֹ יַעֲשֶׂה, בֵּין אִישׁ לְאִישׁ.
(יחזקאל י"ח, ח')

... הָלוֹא לְכֶם, לְדַעַת אֶת-הַמִּשְׁפָּט ... וְאוֹלָם, אֲנִכִּי מְלֹאתִי כֹחַ אֶת-רוּחַ ה', וּמִשְׁפָּט,
וּגְבוּרָה ... שְׁמַעוּ-נָא זֹאת ... הִמְתַּעְבִּים מִשְׁפָּט, וְאֵת כָּל-הַיְשָׁרָה יַעֲקֹשׂוּ.
(מיכה ג', א', ח'-ט')

אִין-קִרְא בְּצַדִּיק, וְאִין נִשְׁפָּט בְּאַמוּנָה; בְּטוֹחַ עַל-תְּהוֹ וְנִדְבַר-שְׁנֹא, הָרוּ עֲמָל וְהוֹלִיד
אָנוּ.
(ישעיהו נ"ט, ד')

דְּרֹךְ שְׁלוֹם לֹא יָדְעוּ, וְאִין מִשְׁפָּט בְּמַעֲגָלוֹתָם; נְתִיבוֹתֵיהֶם, עֲקוּשׁוּ לָהֶם--כָּל דֶּרֶךְ בָּהּ, לֹא יָדַע שְׁלוֹם. עַל-כֵּן, רָחַק מִשְׁפָּט מִמֶּנּוּ, וְלֹא תִשְׁיַגְּנוּ, צְדָקָה; נִקְנָה לְאוֹר וְהִנֵּה-חֹשֶׁךְ, לְנִגְהוֹת בְּאֲפָלוֹת נְהַלֶּךְ ... נִקְנָה לְמִשְׁפָּט וְאִין, לִישׁוּעָה רָחֵקָה מִמֶּנּוּ.
(ישעיהו נ"ט, ח'-ט', י"א)

שִׁפְטִים וְשֹׁטְרִים, תִּתֶּן-לָהּ בְּכָל-שְׁעָרֶיהָ, אֲשֶׁר ה' אֱ-לֹהֶיהָ נָתַן לָהּ, לְשִׁבְטֶיהָ; וְשִׁפְטוֹ אֶת-הָעָם, מִשְׁפָּט-צְדָקָה. לֹא-תִטֶּה מִשְׁפָּט, לֹא תִכִּיר פְּנִים; וְלֹא-תִקַּח שֹׁחַד--כִּי הַשְׁחַד יַעֲוֶר עֵינֵי חֲכָמִים, וְיִסְלַף דְּבַרֵי צַדִּיקִים.
(דברים ט"ז, י"ח-י"ט)

יְהִי ה' אֱ-לֹהֶיהָ ... וְיִשְׁמָרָהּ לְמַלְאָךְ, לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְצְדָקָה.
(מלכים א' י', י"ט)

וַיִּמְלֹךְ דָּוִד ... וַיְהִי, עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וְצְדָקָה--לְכָל-עַמּוֹ.
(דברי הימים א' י"ח, י"ד)

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ, לְחַכְמֵי יַדְעֵי הָעַתִּים: כִּי-כֵן, דָּבַר הַמֶּלֶךְ, לְפָנָי, כָּל-יַדְעֵי דַת וְדִין.
(אסתר א' י"ג)

צְדָק לְבִשְׁתִּי, וַיִּלְבָּשְׁנִי; כַּמַּעִיל וְצַנִּיחַ, מִשְׁפָּטִי. עֵינַיִם הֵייתִי, לַעֲוֹר; וְרַגְלַיִם לַפֶּסֶחַ אֲנִי. אָב אֲנֹכִי, לְאֲבִיוֹנִים; וְרַב לֹא-יָדַעְתִּי אֲחַקְרָהוּ.
(איוב כ"ט, י"ד-ט"ז)

לֹא-רַבִּים יַחֲכְמוּ; וְזִקְנִים, יִבְיֵנוּ מִשְׁפָּט.
(איוב ל"ב, ט')

הֵאֵף, תִּפְרַר מִשְׁפָּטִי; תִּרְשִׁיעַנִי, לְמַעַן תִּצְדָּק.
(איוב מ', ח')

... ושאלת לך הבין, לשמע משפט. הנה עשיתי, כדברך ...
(מלכים א' ג', י"א-י"ב)

ושפט בצדק דלים, והוכיח במישור לענוי-אָרֶץ; והפה-אָרֶץ בשבט פיו, וברוח
שפתיו זמית רשע. והיה צדק, אזור מתניו; והאמונה, אזור חלציו.
(ישעיהו י"א, ד'-ה')

והוכן בהסד פסא, וישב עליו באמת ... שפט ודרש משפט, ומהר צדק.
(ישעיהו ט"ז, ה')

הו לצדק, ימלך-מלך; ולשרים, למשפט ישרו.
(ישעיהו ל"ב, א')

ושכו במדבר, משפט; וצדקה, בפרמל תשב. והיה מעשה הצדקה, שלום; ועבדת,
הצדקה--השקט נבטח, עד-עולם.
(ישעיהו ל"ב, ט"ז-י"ז)

הו עבדי אַתְּמֶ-בו, בחירי רצתה נפשי; נתתי רוחי עליו, משפט לגוים יוציא.
לא יצעק, ולא ישא; ולא-ישמיע בחוץ, קולו. קנה רצוץ לא ישבור, ופשתה כהה
לא יכבנה; לאמת, יוציא משפט. לא יכהה ולא ירוץ, עד-נשים בארץ משפט;
ולתורתו, איים ייחלו.
(ישעיהו מ"ב, א'-ד')

הוי החקקים, חקקי-אָנו; ומכתבים עמל, כתבו. להטות מדיו, דלים, ולגזל, משפט
עניי עמי--להיות אלמנות שללם, נאת-ותומים נבו.
(ישעיהו י', א'-ב')

שוטטו בחצות ... וראו-נא ודעו ובקשו ברחובותיה, אם-תמצאו איש, אם-יש עשה
משפט מבקש אמונה--ואסלח, לה.
(ירמיהו ה', א')

האמנם--אלם צדק, תדברון; מישרים תשפטו, בני אדם. אף-בלב, עולת תפעלון;
בארץ--חמס ידכם, תפלסון.
(תהלים נ"ח, ב'-ג')

ויאמר א-להים אליו, יען אשר שאלת את-הדבר הזה ולא-שאלת לה ימים רבים
ולא-שאלת לה עשר, ולא שאלת, נפש איביה; ושאלת לה הביו, לשמע משפט. הנה
עשיתי, בדבריה; הנה נתתי לה, לב חכם ונבון, אשר כמוה לא-הנה לפניה, ואחריה
לא-יקום כמוה.
(מלכים א' ג', י"א-י"ב)

וישמעו ... את-המשפט אשר שפט המלך, ויראו, מפני המלך: כי ראו, כי-חכמת א-
להים בקרבו לעשות משפט.
(מלכים א' ג', כ"ח)

כי-עד-צדק, ישוב משפט; ואחריו, כל-ישרי-לב.
(תהלים צ"ד, ט"ו)

ועז מלך, משפט אהב: אתה, כוננת מישרים; משפט וצדקה ... אתה עשית.
(תהלים צ"ט, ד')

לקחת, מוסר השפל; צדק ומשפט, ומשרים. לתת לפתאים ערמה; לנער, דעת
ומזמה.
(משלי א', ג'-ד')

שאת פני-רשע לא-טוב-- להטות צדיק, במשפט.
(משלי י"ח, ה')

עד בליעל, יליץ משפט; ופי רשעים, בלע-אנו.
(משלי י"ט, כ"ח)

עזרה לזולת

פי-תראָה חמור שְׁנָאָה, רִבֵּץ תַּחַת מַשְׂאוֹ, וְחַדְלָתָּ, מֵעֹזֵב לוֹ--עֹזֵב תַּעֲזֹב, עֲמוּז.
(שמות כ"ג, ה')

וכי-יָמוּךְ אַחִיךָ, וּמָטָה יָדוֹ עִמָּךְ--וְהִחֲזַקְתָּ בּוֹ, גֵר וְתוֹשֵׁב וְחֵי עִמָּךְ.
(ויקרא כ"ה, ל"ה)

וכן תַּעֲשֶׂה לְחַמְרוֹ, וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׁמְלָתוֹ, וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל-אַבְדַּת אַחִיךָ אֲשֶׁר-תֵּאבֹד
מִמֶּנּוּ, וּמִצָּאֲתָהּ: **לֹא תוֹכֵל, לְהִתְעַלֵּם.** לֹא-תִרְאֶה אֶת-חַמּוֹר אַחִיךָ אוֹ שׂוֹרוֹ, בְּפָלִים
בַּדֶּרֶךְ, וְהִתְעַלַּמְתָּ, מֵהֵם: **הֵקֵם תְּקִיִּים, עֲמוּז.**
(דברים כ"ב, ג'-ד')

... וְרָעָה עֵינֶךָ בְּאַחִיךָ הָאֲבִיוֹן, וְלֹא תִתֵּן לוֹ; וְקָרָא עָלֶיךָ אֶל-ה', וְהָיָה בְּךָ חַטָּא. וְתֹן
תִּתֵּן לוֹ, וְלֹא-יִרְעַע לְבָבְךָ בְּתַתָּהּ לוֹ: כִּי בְגַלְלֵי הַדְּבָר הַזֶּה, יִבְרַכְךָ ה' אֱ-לֹהֶיךָ, בְּכָל-
מַעֲשֶׂיךָ, וּבְכָל מַשְׁלַח יָדְךָ. כִּי לֹא-יִחַדֵּל אֲבִיוֹן, מִקְרֹב הָאָרֶץ; עַל-כֵּן אֲנֹכִי מִצְוֶיךָ, לֵאמֹר,
שְׂתַחַח תִּשְׁתַּחֲוֶה אֶת-יְדֶךָ לְאַחִיךָ לְעִנְיָךְ וּלְאַבְיָנְךָ, בְּאַרְצְךָ.
(דברים ט"ו, ט'-י"א)

פי-אַמְלֹט, עֲנִי מִשׁוּעַ; וְיָתוֹם, וְלֹא-עֵזֵר לוֹ. בְּרַכַּת אֲבִד, עָלֶי תִבֵּא; וְלֵב אֲלֻמְנָה אֲרַגֵּן.
צָדֵק לְבִשְׁתִּי, וְיִלְבָּשֵׁנִי; כִּמְעִיל וְצַנִּיף, מִשְׁפָּטִי. עֵינַיִם הֵייתִי, לְעוֹר; וְרַגְלַיִם לְפֶסֶח
אֲנִי. אֵב אֲנֹכִי, לְאַבְיּוֹנִים; וְרֹב לֹא-יִדְעֵמִי אַחֲקֶרְהוּ.
(איוב כ"ט, י"ב-ט"ז)

פי לא-בָּזָה וְלֹא שָׁקַץ, עֲנוּת עֲנִי-- וְלֹא-הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ;
וּבְשׁוּעוֹ אֲלִיו שָׁמַע.
(תהלים כ"ב, כ"ה)

אִישׁ אֶת-רַעְהוּ, וְעֵזְרוּ; וּלְאַחִיו, יֹאמֵר תְּזַק.
(ישעיהו מ"א, ו')

הלוא פרס לרעב לחמך, ונעניים מרודים תביא בית: פי-תראה ערם וכסיתו,
ומבשרך לא תתעלם. אז יבקע פשחך אוכך, וארכתך מהרה תצמח ...
(ישעיהו ב"ח, ז' ח')

הנה-זה הנה, עון סדם אחותך: גאון שכעת-לחם ושלות השקט, הנה לה ולבנותיה,
ניד-עני ואביו, לא תחזיקה.
(יחזקאל ט"ז, מ"ט)

פי לעת-יום ביום, נבאו על-דניד לעזרו ...
(דברי הימים א' י"ב, כ"ג)

לעשות טוב ולסור מרע

סור מרע, נעשה-טוב; בקש שלום ורדפהו.
(תהלים ל"ד, ט"ו)

ואלמנה ונתום גר ועני, אל-תעשקו; ורעת איש אחיו, אל-תחשבו בלבבכם.
(זכריה ז', י')

דרשו-טוב ואל-רע, למען תחיו; ויהי-כן ה' א-להי-צבאות, אתכם--כאשר אמרתם.
(עמוס ה', י"ד)

סור מרע, נעשה-טוב; ושכן לעולם.
(תהלים ל"ז, כ"ז)

אל-תהי חכם בעיניך; ירא את-ה', וסור מרע. רפאות, תהי לשוה; וישקוי,
לעצמותיך.
(משלי ג', ז' ח')

שחר טוב, בקש רצון; ודרש רעה תבואנו.
(משלי י"א, כ"ז)

הו צדיק, בארץ ישלם; אף, כי-רשע נחוטא.
(משלי י"א, ל')

הלוא-יתעו, הרשי רע; וחסד ואמת, הרשי טוב.
(משלי י"ד, כ"ב)

שנאו-רע ואהבו טוב ...
(עמוס ה', ט"ו)

חכם ירא, וסר מרע; וכסיל, מתעבר ובוטח.
(משלי י"ד, ט"ז)

נאם-פשע לרשע, בקרב לבי; איו-פחד א-להים, לנגד עיניו. פי-החליק אליו בעיניו;
למצא עונו לשנא. דברי-פיו, און ומרמה; חדל להשפיל להיטיב. און, יחשב--על-
משקבו: יתנצב, על-דרך לא-טוב; רע, לא ימאס.
(תהלים ל"ו, ב'-ה')

בטח בה', ועשה-טוב; שכן-ארץ, ורעה אמונה.
(תהלים ל"ז, ג')

אל-תט-לבי לדבר רע, להתעולל עללות ברשע--את-אישים פעלי-און ... יקלמני
צדיק חסד, ויכחיני--שמן ראש, אל-יני ראשי:
כי-עוד ותפלתי, ברעותיהם.
(תהלים קמ"א, ד'-ה')

מלנה ה', חונן דל; וגמלו, ישלם-לו.
(משלי י"ט, י"ז)

אמרו צדיק, כי-טוב: כי-פרי מעלליהם, יאכלו. אוי, לרשע רע: כי-גמול ידיו, יעשה
לו.
(ישעיהו ג', י'-י"א)

עונותיכם ... מנעו הטוב מכם. כִּי-נִמְצְאוּ בְעַמִּי, רָשָׁעִים ... כְּכֹלֹב מֵלֵא עוֹף, כֵּן פְּתִיחַם
מֵלֵאִים מִרְמָה; עַל-כֵּן אֶדְלוּ, וַיַּעֲשִׂירוּ. שְׁמִנּוּ עֲשֶׂתוֹ, גַּם עָבְרוּ דְבָרֵי-רָע--דִּין לֹא-דָנוּ,
דִּין יְתוֹם וַיִּצְלִיחוּ; וּמִשְׁפַּט אֲבִיוֹנִים, לֹא שָׁפְטוּ.
(ירמיהו ה', כ"ה-כ"ח)

אמת וכנות

צָדִק צַדִּיק, תִּרְדֹּף--לְמַעַן תַּחֲזִיק וַיִּרְשֶׁתָּ אֶת-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר-ה' אֱ-לֹהֶיךָ נָתַן לָךְ.
(דברים ט"ז, כ')

יִצְפֹּן לְיֹשְׁרִים, תּוֹשִׁיָה; מִגּוֹ, לְהִלְכֵי תֵם.
(משלי ב', ז')

כִּי-אִתָּה, תִּבְרַךְ צַדִּיק: ה'--כַּצִּנֹּה, רִצּוֹן תַּעֲטֹרֶנּוּ.
(תהלים ה', י"ג)

הוֹלֵךְ בַּתֵּם, יִלְךָ בְטָח; וּמַעֲשֵׂשׂ דַּרְכָיו, יִנְדַע.
(משלי י', ט')

אֲנֹלֵת, שְׂמֵחָה לַחֲסֵר-לֵב; וְאִישׁ תְּבוּנָה, יִישֵׁר-לֵבָת.
(משלי ט"ו, כ"א)

מִסֵּלֵת יֹשְׁרִים, סוּר מִרָע; שְׁמֵר נַפְשׁוֹ, נֹצֵר דַּרְכּוֹ.
(משלי ט"ז, י"ז)

מַעֲזוֹ לַתֵּם, דַּרְךְ ה'; וּמִחֲסָה, לַפְעֲלֵי אָנוּן. צַדִּיקָה, לְעוֹלָם בַּל-יִמוּט; וּרְשָׁעִים, לֹא
יִשְׁכְּנוּ-אָרֶץ.
(משלי י', כ"ט-ל')

תמת ישרים תנחם; וסלף בגדים ישדם. לא-יועיל הון, ביום עברה; וצדקה, תציל ממנות.

(משלי י"א, ג'-ד')

צדקת תמים, תישר דרכו; וברשעתו, יפל רשע.

(משלי י"א, ה')

צדקת ישרים, תצילם; ובהנות, בגדים ילכדו.

(משלי י"א, ו')

צדקה, תצור תם-דרכו; ורשעה, תסלף חטאת.

(משלי י"ג, ו')

צדיק, מצרה נחלץ; ונבא רשע תחתיו.

(משלי י"א, ח')

תועבת ה', עקשי-לב; ורצונו, תמימי דרכו.

(משלי י"א, כ')

ושפט בצדק דלים, והוכיח במישור לענוי-אריך ...

(ישעיהו י"א, ד')

ארח לצדיק, מישרים ...

(ישעיהו כ"ו, ז')

ה', ידיו עמים: שפטני ה'; כצדקי וכתמי עלי.

(תהלים ז', ט')

אולים, גליץ אשם; ובין ישרים רצון.

(משלי י"ד, ט')

למען--תלך, בְּדַרְךָ טוֹבִים; וְאַרְחֹת צְדִיקִים תִּשְׁמַר. כִּי-יִשְׁרִים יִשְׁכְּנוּ-אַרְצִי;
וּתְמִימִים, יִנְתְּרוּ בָהּ. וְיִשְׁעִים, מֵאַרְץ יִכְרְתוּ; וּבֹגְדִים, יִסְחוּ מִמֶּנָּה.
(משלי ב', כ'-כ"ב)

אֲשַׁפִּילָה, בְּדַרְךָ תְּמִים ...
(תהלים ק"א, ב')

מִתְהַלֵּךְ בְּתִמּוֹ צְדִיק; אֲשֶׁרֵי בָנָיו אֲחֻרָיו.
(משלי כ', ז')

יבוא שְׁלוֹם ... הַלֵּךְ, נִכְחוּ.
(ישעיהו נ"ז, ב')

אֲבָד חֲסִיד מֶ-הָאָרֶץ ... עַל-הֲרַע פְּפִים, לְהִיטִיב, הַשָּׁר שְׂאֵל, וְהִשְׁפֹּט בְּשִׁלוֹם;
וְהַגְדֹּל, דַּבָּר הַנֶּחַד נִפְשׁוֹ הוּא--וְיַעֲבֹתוּהָ. טוֹבֶם כְּחֶדְקָה, יִשָּׁר מִמְּסוּכָה; יוֹם מְצַפִּיָּה
פְּאֻדְתָּהּ בָּאָה, עֲתָה תִהְיֶה מְבוֹכָתָם.
(מיכה ז', ב'-ד')

כִּי שָׁמַשׁ, וּמִגֶּן-- ה' אֶ-לֵהִים: חֵן וְכְבוֹד, יִתֵּן ה'; לֹא יִמְנַע-טוֹב, לְהִלְכִים בְּתְמִים.
(תהלים פ"ד, י"ב)

... הַלֵּךְ, בְּדַרְךָ תְּמִים-- הוּא, יִשְׁרְתֵנִי.
(תהלים ק"א, ו')

זָרַח בְּחֶשֶׁךְ אֹר, לְיִשְׁרִים; חֲנוּן וְרַחוּם וְצַדִּיק.
(תהלים קי"ב, ד')

אֵף צְדִיקִים, יוֹדוּ לְשִׁמְךָ; יִשְׁבּוּ יִשְׁרִים, אֶת-פְּנֵיךָ.
(תהלים ק"מ, י"ד)

טוב-רש, הולך בתמו-- מעקש שפתי, והוא כסיל.
(משלי י"ט, א')

טוב-רש, הולך בתמו-- מעקש דרכים, והוא עשיר.
(משלי כ"ח, ו')

ואתה תחזוה מכל-העם אנשי-חיל יראי א-להים, אנשי אמת-- שונאי בצע; ושמת
עלהם, שרי אלפים שרי מאות, שרי חמשים, ושרי עשרות.
(שמות י"ח, כ"א)

יחן רשע בל-למד צדק, בארץ נכחות יעול; ובל-יראה, גאות ה'.
(ישעיהו כ"ו, י')

... פי-אני, בתמי הלכתי; ובה' בטחתי, לא אמצד.
(תהלים כ"ו, א')

אשר-בידיהם זמה; וימינם, מלאה שחד. ואני, בתמי אלך; פדני וחסני.
(תהלים כ"ו, י'-י"א)

ולא יחשבו את-האנשים, אשר יתנו את-הכסף על-ידם, לתת, לעשי המלאכה: פי
באמנה, הם עשים.
(מלכים ב' י"ב, ט"ז)

... באשר הלוך לפניך באמת ובצדקה ובישורת לבב, עמך ...
(מלכים א' ג', ו')

... חי-ה' פי-ישר אתה טוב בעיני ...
(שמואל א' כ"ט, ו')

אנשי דמים, ישנאו-תם; וישרים, יבקשו נפשו.
(משלי כ"ט, י')

תועבת צדיקים, איש עול; ותועבת רשע ישר-דָרָך.
(משלי כ"ט, כ"ז)

סבלנות

דום, לה' -- **וְהִתְחַלֵּל-לוֹ**: אל-תתחר, במצליח דרכו; באיש, עשה מזמות.
(תהלים ל"ז, ז')

קוֹה קוֹיְתִי ה'; וַיֵּט אֵלַי, וַיִּשְׁמַע שְׁוֹעֹתַי.
(תהלים מ', ב')

איש חמה, יגרה מדון; וְאָרָךְ אַפַּיִם, יִשְׁקִיט רֵיב.
(משלי ט"ו, י"ח)

טוב ארך אפים, מגבור; ומשל ברוחו, מלכד עיר.
(משלי ט"ז, ל"ב)

שָׁקַל אָדָם, הָאָרִיץ אָפוּ; וְתִפְאֲרוֹ, עָבַר עַל-פִּשְׁעוֹ.
(משלי י"ט, י"א)

טוב אחרית דבר, מראשיתו; **טוֹב אָרָךְ-רוּחַ, מְגַבַּה-רוּחַ**.
(קהלת ז', ח')

רוח-איש, יכַלְכַּל מַחְלָהוּ; וְרוּחַ נְכָאָה, מִי יִשְׁאַנְהָ.
(משלי י"ח, י"ד)

נאמנות

חסד נאמת, אל-יעזבך: קשרם על-גרגרותיה; פתבם, על-לוח לבך. ומצא-חן ושכל-טוב-- בעיני א-להים נאדם.
(משלי ג', ג'-ד')

ולא יהיו, פאבותם-- דור, סורר ומרה: דור, לא-הכין לבו; ולא-נאמנה את-א-ל רוחו.
(תהלים ע"ח, ח')

הגיד לך אדם, מה-טוב; ומה-ה' דורש ממך, כי אם-עשות משפט ואהבת חסד, והצנע לכת, עם-א-להיה.
(מיכה ו', ח')

בטח בה', ועשה-טוב; שכן-ארכך, ורעה אמונה.
(תהלים ל"ז, ג')

חסד נאמת, יצרו-מלך; וסעד בחסד כסאו.
(משלי כ', כ"ח)

חסד-נאמת נפגשו; צדק ושלום נשקו. אמת, מארכך תצמח; וצדק, משמים נשקף.
(תהלים פ"ה, י"א-י"ב)

... פי באמונתם, יתקדשו-קדש.
(דברי הימים ב' ל"א, י"ח)

לנצר, ארחות משפט; ודרך חסידו ישמר.
(משלי ב', ח')

חריו יחיאל (עדנו אוקטר)

פֶּל-אַרְחֻזֹת ה', חֶסֶד וְאֵמֶת-- לְנִצְרֵי בְרִיתוֹ, וְעֵדֻתָיו.
(תהלים כ"ה, י')

דָּרָה-אַמוּנָה בְּחַרְתִּי ...
(תהלים קי"ט, ל')

רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמֹר, וּרְשָׁעִים בַּחֲשָׁף יִדְמוּ: כִּי-לֹא בְכַח, יִגְבֵּר-אִישׁ.
(שמואל א' ב', ט')

וְהָיָה צֶדֶק, אֲזוֹר מִתְּנוּי; וְהָאֲמוּנָה, אֲזוֹר חֲלָצִיו.
(ישעיהו י"א, ה')

וְהוֹכַח בְּחֶסֶד כֶּסֶף, וַיִּנְשַׁב עָלָיו בְּאֵמֶת ... שִׁפְט וְדָרַשׁ מִשְׁפָּט ...
(ישעיהו ט"ז, ה')

... לְאֵמֶת, יוֹצִיא מִשְׁפָּט ... לֹא יִכְהֶה וְלֹא יִרוּז, עַד-יָשִׁים בְּאָרְץ מִשְׁפָּט ...
(ישעיהו מ"ב, ג'-ד')

הוֹשִׁיעָה ה', כִּי-גָמַר חֲסִיד: כִּי-פָסוּ אֲמוּנִים, מִבְּנֵי אָדָם. שָׁנֵא, וְדָבְרוּ--אִישׁ אֶת-רֵעֵהוּ:
שְׁפַת חֲלָקוֹת--בְּלֵב וְלֵב וְדָבְרוּ.
(תהלים י"ב, ב'-ג')

כִּי, לֹא-תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל; לֹא-תִתֵּן חֲסִידְךָ, לְרֵאוֹת שְׂחַת.
(תהלים ט"ז, י')

אֶהְבֹּ אֶת-ה', כָּל-חֲסִידָיו: אֲמוּנִים, נִצַּר ה'; וּמְשָׁלֵם עַל-נֶתֶר, עֲשֵׂה גְאוּנָה.
(תהלים ל"א, כ"ד)

כִּי ה', אֶהְבֵּ מִשְׁפָּט, וְלֹא-יַעֲזֹב אֶת-חֲסִידָיו, לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ; וְזָרַע רְשָׁעִים וְנִכְרַת.
(תהלים ל"ז, כ"ח)

וּלְבָבְךָ, לֹא-נִכּוֹן עִמּוֹ; וְלֹא נֶאֱמָנוּ, בְּבִרְיֹתוֹ.
(תהלים ע"ח, ל"ז)

... כִּי, יִדְבַר שְׁלוֹם--אֶל-עַמּוֹ וְאֶל-חֲסִידָיו; וְאֶל-יְשׁוּבוֹ לְכַסְלָה.
(תהלים פ"ה, ט')

אֲהַבִּי ה', שְׁנְאוּ-רָע: שֹׁמֵר, נִפְשׁוֹת חֲסִידָיו ...
(תהלים צ, ז, י')

כַּהֲנִיף יִלְבָּשׁוּ-צַדִּיק; וְחֲסִידֶיהָ יִרְנְנוּ.
(תהלים קל"ב, ט')

וְכַהֲנִיף, אֶלְבִּישׁ יְשַׁע; וְחֲסִידֶיהָ, רִנּוּ וְרִנְנוּ.
(תהלים קל"ב, ט"ז)

יִזְדוּף ה', כָּל-מַעֲשֵׂיהָ; וְחֲסִידֶיהָ, יִבְרָכֻכָּה.
(תהלים קמ"ה, י')

הִלְלוּ-יְ-ה': שִׁירוּ לֵה', שִׁיר חֲדָשׁ; תְּהַלְלוּ, בְּקִהַל חֲסִידִים.
(תהלים קמ"ט, א')

יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד; יִרְנְנוּ, עַל-מִשְׁכַּבֹּתָם.
(תהלים קמ"ט, ה')

... הַדָּר הוּא, לְכָל-חֲסִידָיו ...
(תהלים קמ"ט, ט')

רַב-אֲדָם--יִקְרָא, אִישׁ חֲסִידוֹ; וְאִישׁ אֲמוּנִים, מִי יִמְצָא.
(משלי כ', ו')

וְנִשְׁבַּעְתָּ, חַי-ה', בְּאֵמֶת, בְּמִשְׁפָּט וּבַצְדָקָה ...
(ירמיהו ד', ב')

... אֲשֶׁר נִשְׁבַּרְתִּי אֶת-לִבִּי הַזּוֹנֶה אֲשֶׁר-סָר מֵעֲלֵי ...
(יחזקאל ו', ט')

בֶּן-אָדָם, אֲרִיז כִּי תַחֲטֵא-לִי לְמַעַל-מַעַל, וְנִטִּיתִי גְדֵי עֲלֵיךָ, וְנִשְׁבַּרְתִּי לָהּ מִטָּה-לָהֶם;
וְהִשְׁלַחְתִּי-בָהּ רֶעֶב, וְהִכַּרְתִּי מִמָּוֶה אָדָם וּבַהֲמָה.
(יחזקאל י"ד, י"ג)

וְנִתַּתִּי אֶת-הָאָרֶץ, שְׂמָמָה--יַעַן מַעַלּוֹ מַעַל, נְאֻם אֲ-דְנִי ה' .
(יחזקאל ט"ו, ח')

... וְנִשְׁפָּטְתִי אֹתוֹ שָׁם, מַעַלּוֹ, אֲשֶׁר מַעַל-בִּי .
(יחזקאל י"ז, כ')

וּבְשׁוֹב צְדִיק מִצְדָקְתּוֹ, וְעָשָׂה עֲוֹל, כְּכֹל הַתּוֹעֵבוֹת אֲשֶׁר-עָשָׂה הִרְשַׁע יַעֲשֶׂה, וְחַי--כָּל-
צְדִיקְתּוֹ אֲשֶׁר-עָשָׂה לֹא תִזְכְּרֶנָּה, בְּמַעַלּוֹ אֲשֶׁר-מַעַל וּבַחֲטָאתוֹ אֲשֶׁר-חָטָא בָּם יָמוּת.
(יחזקאל י"ח, כד)

לְךָ אֲ-דְנִי הַצְדָקָה ... כְּכֹל-הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר הִדַּחְתָּם שָׁם, בְּמַעַלְם אֲשֶׁר מַעַלּוֹ-בְךָ .
(דניאל ט', ז')

... כִּי אִין-אֵמֶת וְאִין-חֶסֶד וְאִין-דַּעַת אֶ-לֵהִים, בְּאֲרִיז. אֵלֶּה וְכַחֲשׁ, וְרַצַּח וְגַנְבִּי וְנֹאֲפִי;
פְּרָצוּ, וְדַמִּים בְּדַמִּים נִגְעוּ.
(הושע ד', א'-ב')

הִנֵּה עֹפְלָה, לֹא-יִשְׁרָה נִפְשׁוֹ בּוֹ; וְצְדִיק, בְּאֵמוּנָתוֹ יִחְיֶה.
(חבקוק ב', ד')

אֲבַד חֶסֶד מִן-הָאָרֶץ, וְיָשָׁר בְּאָדָם אֵין ...
(מיכה ז', ב')

עִם-חֶסֶד תִּתְחַסֵּד ...
(תהלים י"ח, כ"ו)

עֵינַי, בְּנֶאֱמַנֵי-אָרֶץ ...
(תהלים ק"א, ו')

המנעות מעריצות

כֹּל-יָמַי רָשָׁע, הוּא מִתְחוֹלֵל; וּמִסֵּפֶר שָׁנַיִם, נִצְפְּנוּ לְעָרִיץ.
(איוב ט"ו, כ')

וּמִשָּׁף אֲבִירִים בְּכַחוֹ; יָקוּם, וְלֹא-יֵאֱמִין בְּחַיִּין.
(איוב כ"ד, כ"ב)

יָשׁוּב עָמְלוֹ בְּרֵאשׁוֹ; וְעַל קִדְקִדּוֹ, חָמְסוּ יָרֵד.
(תהלים ז', י"ז)

ה', צְדִיק יִבְחֶן: וְרָשָׁע, וְאֵהָב חָמָס--שׁוֹנְאָה נִפְשׁוֹ.
(תהלים י"א, ה')

אֶל-תִּבְטְחוּ בְּעֵשֶׂק, וּבְגֹזֵל אֶל-תִּהְבְּלוּ: תִּל פִּי-יָנוּב--אֶל-תִּשְׁתִּיתוּ לֵב.
(תהלים ס"ב, י"א)

מִפְרֵי פִי-אִישׁ, יֵאָכֵל טוֹב; וְנִפְשׁ בְּגָדִים חָמָס.
(משלי י"ג, ב')

אִישׁ חָמָס, יִפְתָּה רַעְהוֹ; וְהוֹלִיכוֹ, בְּדַרְךָ לֹא-טוֹב.
(משלי ט"ז, כ"ט)

שד-רשעים יגורם: כי מאנו, לעשות משפט.
(משלי כ"א, ז')

... מעשיהם, מעשי-און, ופעל חמס, בכפיהם. רגליהם, לרע ירצו, וימקרו, לשפף
דם נקי; מחשבותיהם, מחשבות און--שד נשבר, במסלותם. דרך שלום לא ידעו, ואין
משפט במעגלותם; נתיבותיהם, עקשו להם--כל דרך בה, לא ידע שלום.
(ישעיהו נ"ט, ו'-ח')

הלך צדקות, ודבר מישרים; מאס בכצע מעשקות, נער כפיו מתמד בשחד, אטם
אזנו משמע דמים, ועצם עיניו מראות ברע. הוא מרומים ישכן ... לקמו נתן, מימיו
נאמנים.
(ישעיהו ל"ג, ט"ו-ט"ז)

פה-אמר א-דני ה', רב-לכם ... חמס נשד הסירו, ומשפט וצדקה עשו ... נאם א-דני
ה'.
(יחזקאל מ"ה, ט')

יתכסו שקים, האדם והבהמה, ויקראו אל-א-להים, בחזקה; וישבו, איש מדרכו
הרעה, ומן-החמס, אשר בכפיהם.
(יונה ג', ח')

יראו גוים ויבשו, מכל גבורתם; ישומו יד על-פה, אזניהם תחרשנה.
(מיכה ז', ט"ז)

פי-שנא שלח ... וכסה חמס על-לבושו, אמר ה' צבאות; ונשמרתם ברוחכם, ולא
תבגדו.
(מלאכי ב', טז, טז)

חשיבות השלום והידידות

כי-תקרב אל-עיר, להלחם עליה--וקראת אליה, לשלום.
(דברים כ', י')

... הנה מה-טוב, ומה-נעים-- שבת אחים גם-יחד.
(תהלים קל"ג, א')

כי-הוא (שלמה) רדה בכל-עבר הנקר ... ושלום, הנה לו מפל-עבריו--מסביב.
(מלכים א' ה', ד')

מרמה, בלב-חרשי רע; וליעצי שלום שמחה.
(משלי י"ב, כ')

סור מרע, ועשה-טוב; בקש שלום ורחמיהו.
(תהלים ל"ד, ט"ו)

הלוא אב אחד לכלנו, הלוא א-ל אחד בראנו; מדוע, נבגד איש באחיו--לחלל, ברית
אבותינו.
(מלאכי ב', י')

ויאמרו אלינו זקנינו וכל-ישרי ארצנו לאמר, קחו בנדכם צידה לדרכו, ולכו,
לקראתם; ואמרתם אליהם ... נעתה כרתו-לנו ברית.
(יהושע ט', י"א)

ויעש להם יהושע שלום, ויכרת להם ברית לחיותם; וישבעו להם, נשיאי העדה.
(יהושע ט', ט"ו)

וישלחו, כל-העדה ... ויקראו להם, שלום.
(שופטים כ"א, י"ג)

וה', נתן חכמה לשלמה, כפאשר, דבר-לו; ויהי שלם, בין חירם ובין שלמה, ויבחרתו
ברית, שניהם.

(מלכים א' ה', כ"ו)

... ויאמר, הלוא אם-שלום נאמת יהיה בימי.

(מלכים ב' כ', י"ט)

... ותשקט הממלכה, לפניו.

(דברי הימים ב' י"ד, ד')

ותשקט, מלכות ... וינח לו א-להיו, מסביב.

(דברי הימים ב' כ', ל')

שמר-תם, וראה ישר: פי-אחרית לאיש שלום.

(תהלים ל"ז, ל"ז)

אני-שלום, וכי אדבר; המה, למלחמה.

(תהלים ק"כ, ז')

נחה שקטה, כל-הארץ; פאחו, רנה.

(ישעיהו י"ד, ז')

תחת הנחשת אביא זקב, ותחת הפרזל אביא כסף, ותחת העצים נחשת, ותחת האבנים

פרזל; ושומתי פקדתי שלום, ונגשתי צדקה.

(ישעיהו ס', י"ז)

... ונבחרתה קשת מלחמה, ודבר שלום לגוים ...

(זכריה ט', י')

הַאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה שְׁלָמִים הֵם אִתָּנוּ, וַיָּשְׁבוּ בְּאֶרֶץ וַיִּסְתְּרוּ אֹתָהּ, וְהָאֶרֶץ הִנְּהָ רַחֲבַת-
יָדַיִם, לְפָנֵיהֶם ...
(בראשית ל"ד, כ"א)

וַיִּכְרַת יְהוֹנָתָן וְדוֹד, בְּרִית, בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ, כְּנֹפֶשׁוֹ.
(שמואל א' י"ח, ג')

לֹא-רָגַל, עַל-לְשׁוֹנוֹ--לֹא-עָשָׂה לְרַעְהוּ רָעָה; וְחָרְפָה, לֹא-נָשָׂא עַל-קְרָבוֹ.
(תהלים ט"ו, ג')

חֵבֵר אָנִי, לְכָל-אִשָּׁר יִרְאוּדָּ; וְלִשְׁמֵרִי, פְּקוּדִידָּ.
(תהלים קי"ט, ס"ג)

בְּכָל-עֵת, אֶהֱבֶה הַרְעֵ; וְאָח לְצָרָה, יוֹלֵד.
(משלי י"ז, י"ז)

... וַיִּרְאֵת מֵאֶ-לְהִידָּ; וַחֲמֵי אַחִידָּ, עֲמִידָּ.
(ויקרא כ"ה, ל"ו)

וְכִי-יָמוּד אַחִידָּ עֲמִידָּ, וְנִמְכַר-לָּדָּ--לֹא-תַעֲבֹד בּוֹ, עַבְדַּת עֲבָדָּ.
(ויקרא כ"ה, ל"ט)

וְאַצְנֶה, אֶת-שְׁפָטִיכֶם, בְּעֵת הַהוּא, לְאֹמֹר: שְׁמַע בֵּין-אַחִיכֶם וּשְׁפָטֵתֶם צְדָק ...
(דברים א', ט"ז)

וְזֶה, דְּבַר הַשְּׁמִטָּה--שְׁמוּט כָּל-בְּעַל מִשָּׁה יָדוּ, אִשָּׁר יִשֶּׂה בְּרַעְהוֹ: לֹא-יִגְשׂ אֶת-רַעְהוּ
וְאֶת-אַחִיו ...
(דברים ט"ו, ב')

כִּי לֹא-יִחַדֵּל אֲבִיוֹן, מִקְרֹב הָאֶרֶץ; עַל-כֵּן אֲנֹכִי מִצְוָה, לְאֹמֹר, פֶּתַח תִּפְתַּח אֶת-יָדְךָ
לְאִחִידָּ לְעִנְיָדָּ וּלְאֲבִינָדָּ, בְּאַרְצָדָּ.
(דברים ט"ו, י"א)

לא-תתעב אדםי, כי אחידה הוא ...
(דברים כ"ג, ח')

דרכיה דרכי-נעם; וכל-גתיבותיה שלום.
(משלי ג', י"ז)

נהיה מעשה הצדקה, שלום; ועבדת, הצדקה--השקט נבטח, עד-עולם. וישב עמי,
בגוה שלום; ובמשפנות, מבטחים, ובמנוחת, שאננות.
(ישעיהו ל"ב, י"ז-י"ח)

... אמת ומשפט שלום, שפטו בשעריכם ... ושבעת שקר, אל-תאָהבו: כי את-כל-
אלה אשר שנאתי, נאם-ה' ... והאמת והשלום, אָהבו.
(זכריה ח', ט"ז-י"ז, י"ט)

... והנה כל-הארץ, ישבת ושקטת.
(זכריה א', י"א)

... ישליו, אהביו. יהי-שלום בחילד; שלוה, בארמנותיה. למען, אחי ורעי-
- אדברה-נא שלום בך.
(תהלים קכ"ב, ו'-ח')

חשיבותם של ההגיון והחוכמה

תחלת חכמה, יראת ה'; ודעת קדשים בינה.
(משלי ט', י')

קנה-חכמה--מה-טוב מתרויץ; וקנות בינה, נבחר מקסף.
(משלי ט"ז, ט"ז)

יִרְאֵת ה', מוֹסֵר חֲקֵמָה; וְלִפְנֵי כְבוֹד עֲנֶנּוּה.
(משלי ט"ו, ל"ג)

רְאֵמוֹת וְגִבּוּשׁ, לֹא יִזְכָּר; וּמִשֹּׁף חֲקֵמָה, מִפְּנִינִים.
(איוב כ"ח, י"ח)

וַיֹּאמֶר, לְאָדָם--הֵן יִרְאֵת אֶ-דֹנָי, הִיא חֲקֵמָה; וְסוּר מִרְעַע בִּינָה.
(איוב כ"ח, כ"ח)

אָכֵן, רוּחַ-הָיָא בְּאֲנוּשׁ; וְנִשְׁמַת לִשְׁ-דֵי תְבִינָם. לֹא-רַבִּים יִחְכְּמוּ; וְזִקְנִים, יִבְיִנוּ
מִשֹּׁפֵט.
(איוב ל"ב, ח'-ט')

גָּבַר-חֲכָם בַּעוֹז; וְאִישׁ-דַּעַת, מֵאֲמִץ-כַּח.
(משלי כ"ד, ה')

אֲשֶׁר־י אָדָם, מֵצֵא חֲקֵמָה; וְאָדָם, יִפְיֵק תְּבוּנָה.
(משלי ג', י"ג)

עֵץ-חַיִּים הִיא, לַמְחַזְיָקִים בָּהּ; וְתִמְכִּינָה מֵאֲשֶׁר.
(משלי ג', י"ח)

הַחֲכָם, יַעֲנֶה דַעַת-רוּחַ; וַיִּמְלֵא קִדְיִם בְּטִנּוּ. הוֹכַח בְּדָבָר, לֹא-יִסְפוֹן; וּמְלִים, לֹא-
יִזְעִיל בָּם.
(איוב ט"ו, ב'-ג')

תַּחַת גְּעֵרָה בְּמִבְיָן-- מִהֲכֹת כְּסִיל מֵאֵה.
(משלי י"ז, י')

לְשׁוֹן חֲכָמִים, תִּיטִיב דַּעַת; וּפִי כְּסִילִים, יַבִּיעַ אֲוֵלַת.
(משלי ט"ו, ב')

הריו יחיאל (עזנו אוקטר)

שפתי חכמים, יזרו דעת; וְלֵב כְּסִילִים לֹא-כֹן.
(משלי ט"ו, ז')

אנלת, שמחה לחסר-לב; ואיש תבונה, יישר-לקת.
(משלי ט"ו, כ"א)

מי, כהחכם, ומי יודע, פשר דבר; חכמת אדם תאיר פניו, ועז פניו ישנא.
(קהלת ח', א')

החכם עיניו בראשו, והכסיל בחשף הולך ...
(קהלת ב', י"ד)

לב חכם לימינו, וְלֵב כְּסִיל לְשִׂמְאֵלוֹ.
(קהלת י', ב')

דברי פי-חכם, חן; ושפתות כסיל, תבלענו.
(קהלת י', י"ב)

כפשע ארץ, רבים שרקה; ובאדם מבין ידע, כן יאריך.
(משלי כ"ח, ב')

בוטח בלבבו, הוא כסיל; והולך בחכמה, הוא ימלט.
(משלי כ"ח, כ"ו)

חושף אמריו, יודע דעת; יקר-רוח, איש תבונה. גם אויל מקריש, חכם יחשב; אים
שפתיו נבון.
(משלי י"ז, כ"ז-כ"ח)

מים עמקים, דברי פי-איש; נחל נבע, מקור חכמה.
(משלי י"ח, ד')

לב נבון, יקנה-דעת; ואזן חכמים, תבקש-דעת.
(משלי י"ח, ט"ו)

אזן--שמעת, תוכחת חיים; בקרב חכמים תליו.
(משלי ט"ו, ל"א)

ויגדל המלך שלמה, מפל מלכי הארץ--לעשר, ולחכמה.
(מלכים א' י', כ"ג)

תורת ה' תמימה, משיבת נפש; עדות ה' נאמנה, מחכימת פתי.
(תהלים י"ט, ח')

פי-צדיק, יהנה חכמה; ולשונו, תדבר משפט.
(תהלים ל"ז, ל')

ויגד-לך, תעלמות חכמה--פי-כפלים לתושיה ...
(איוב י"א, ו')

פי-טובה חכמה, מפנינים; וכל-תפצים, לא ישוו-בה. אני-חכמה, שכנתי ערמה;
ודעת מזמות אמצא.
(משלי ח', י"א-י"ב)

קנה חכמה, קנה בינה; אל-תשכח ואל-תט, מאמרי-פי. אל-תעזבה ותשמרד; אהבה
ותצרך. ראשית חכמה, קנה חכמה; ובכל-קנינה, קנה בינה. סלסלה ותרומקך;
תכבדך, פי תחבקנה.
(משלי ד', ה'-ח')

בני, אם-תקח אמרי; ומצותי, תצפן אתך. להקשיב לחכמה אזנה; תטה לבך,
לתבונה. פי אם לבינה תקרא; לתבונה, תתן קולך. אם-תבקשנה כסף; וכמטמונים
תחפשנה. אז--תבין, יראת ה'; ודעת א-להים תמצא.
(משלי ב', א'-ה')

פּי-ה', יתו חֲקֵמָה; מפיו, דעת ותבונה.
(משלי ב', ו')

פּי-תבוא חֲקֵמָה בְּלִבָּהּ; ודעת, לנפשׁ ינעם. מזמה, תשמר עליה; תבונה תנצחקה.
להצילה, מדרך רע; מאיש, מדבר תהפכות. העזבים, ארחות ישׁר-- ללכת, בדרך-
חשׁף.
(משלי ב', י"ג-ג')

בָּא-זֶדוֹן, ויבא קלון; ואת-צנועים חֲקֵמָה.
(משלי י"א, ב')

בְּשִׁפְתַי נבון, תמצא חֲקֵמָה; ושׁכט, לגו חסר-לב.
(משלי י', ג')

בְּשִׁחוּק לְכִסִּיל, עשות זמה; וחֲקֵמָה, לאיש תבונה.
(משלי י', כ"ג)

ישׁ בוטה, כמדקרות חרב; ולשון חֲכָמִים מרפא.
(משלי י"ב, י"ח)

בן חכם, מוסר אב; ולץ, לא-שמע גערה.
(משלי י"ג, א')

רק-בזדון, יתן מצה; ואת-נועצים חֲקֵמָה.
(משלי י"ג, י')

קצר-אפים, יעשה אַנְלָת; ואיש מזמות, ישׁנא.
(משלי י"ד, י"ז)

אָרֶךְ אַפַּיִם, רב-תבונה; וקצר-רוח, מרים אַנְלָת.
(משלי י"ד, כ"ט)

בְּצָרוֹר אָבֹן, בְּמַרְגָּמָה -- בֶּן-נֹתָן לְכָסִיל כְּבוֹד.
(משלי כ"ו, ח')

תורת חכם, מקור חיים -- לסור, ממקשי מנת. שכל-טוב, יתן-חו; ונדרה בגדים איתן.
כל-ערום, יעשה בדעת; וכסיל, יפרש אולת.
(משלי י"ג, י"ד-ט"ז)

יראת ה', ראשית דעת; חכמה ומוסר, אגילים בוז.
(משלי א', ז')

ועתה ירא פרעה, איש גבון וחכם; וישיתהו, על-ארץ מצרים.
(בראשית מ"א, ל"ג)

ויאמר פרעה אל-יוסף, אחרי הודיע א-להים אותך את-כל-זאת, אין-גבון וחכם,
במוד. אתה תהיה על-ביתי, ועל-פיה ישק כל-עמי; רק תפסא, אגדל ממך. ויאמר
פרעה, אל-יוסף: ראה נתתי אותך, על כל-ארץ מצרים.
(בראשית מ"א, ל"ט-מ"א)

גם ישובו שרים, בי נדברו -- עבדה, ישיח בחקיה. גם-עדותיה, שעשעי -- אנשי
עצתי.
(תהלים קי"ט, כ"ג-כ"ד)

מאיבי, תחכמני מצותך: כי לעולם היא-לי. מכל-מלמדי השפלתני: כי עדותיה,
שיחה לי. מזקנים אתבונן: כי פקודיה נצרתני. מכל-ארח רע, פלאתי רגלי -- למען,
אשמר דברך. ממשפטיה לא-סרתני: כי-אתה, הורתני. מה-גמלצו לחכי, אמרתה-
- מדבש לפי. מפקודיה אתבונן; על כן, שנאתי כל-ארח שקר.
(תהלים קי"ט, צ"ח-ק"ד)

הבו לכם אנשים חכמים ונבונים, וידעים-- לשבטיכם; ואשימם, בראשיכם ... ואקח את-ראשי שבטיכם, אנשים חכמים וידעים, ואמן אותם ראשים, עליכם: שרי אלפים ושרי מאות, ושרי חמשים ושרי עשרות, ושטרים, לשבטיכם. (דברים א', י"ג, ט"ו)

ושמרתם, ועשיתם-- כי הוא חכמתכם ובינתכם, לעיני העמים: אשר ישמעו, את כל-החקים האלה, ואמרו רק עם-תכם ונבון, הגוי הגדול הזה. (דברים ד', ו')

הלה', תגמלו-זאת-- עם נבל, ולא תכם: הלא-הוא אביה קנה, הוא עשה ויכנה. (דברים ל"ב, ו')

וייטב הדבר, בעיני א-דני: כי שאל שלמה, את-הדבר הזה. ויאמר א-להים אליו, יען אשר שאלת את-הדבר הזה ולא-שאלת לה זמנים רבים ולא-שאלת לה עשר, ולא שאלת. נפש איך; ושאלת לה הביו, לשמע משפט. הנה עשיתי, כדברך; הנה נתתי לה, לב תכם ונבון, אשר כמוה לא-היה לפניך, ואחריה לא-יקום כמוה. (מלכים א' ג', י"ב-י"ב)

... כי ראו, כי-תקמת א-להים בקרבו לעשות משפט. (מלכים א' ג', כ"ח)

וימן א-להים חכמה לשלמה ותבונה, הרבה מאד; ורחב לב-- כחול, אשר על-שפת הים. ותרב חכמת שלמה, מחכמת כל-בני-קדם, ומכל, חכמת מצרים. ויחכם, מכל-האדם ... ויבאו, מכל-העמים, לשמע, את חכמת שלמה-- מאת כל-מלכי הארץ, אשר שמעו את-חכמתו. (מלכים א' ד', ט"ו-י"ד)

... ויאמר דוד אל-ה', חטאתי מאד אשר עשיתי, ועתה ה' העבר-נא את-עון עבדך, כי נספתי מאד. (שמואל ב' כ"ד, י')

ויאמר חורם מלך-צר בכתב, נישלח אל-שלמה ... ברוך ה' א-להי ישראל, אשר עשה
את-השמים ואת-הארץ: אשר נתן לְדָוִד הַמֶּלֶךְ בַּן חָכָם, יוֹדַע שְׂכָל וּבִינָה ... וְעַתָּה,
שְׁלַחְתִּי אִישׁ-חָכָם יוֹדַע בִּינָה ...
(דברי הימים ב' ב', י"א-י"ב)

עמו, חכמה וגבורה; לו, עצה ותבונה.
(איוב י"ב, י"ג)

שמעו חכמים מלי; וידעים, האזינו לי. כי-אזן, מלין תבקון; וחד, וטעם לאכל. משפט
בקהרה-לנו; נדעה בינינו מה-טוב.
(איוב ל"ד, ב'-ד')

ועתה, מלכים השפילו; הנסרו, שפטי ארץ. עבדו את-ה' ביראה; וגילו, ברעדה.
(תהלים ב', י'-י"א)

... ובחן לבות, וקליות-- א-להים צדיק.
(תהלים ז', י')

... אמר נבל בלבו, אין א-להים; השחיתו, התעיבו עלילה-- אין עשה-טוב. ה'-
משמים, השקיף על-בני-אדם: לראות, הגש משפיל-- דרש, את-א-להים. הפל סר,
יחדו נאלחו: אין עשה-טוב--אין, גם-אחד.
(תהלים י"ד, א'-ג')

ואני-בער, ולא אדע; בהמות, הייתי עמך. ואני תמיד עמך; אצחֶתָּה, בנד-ימיני. בעצתך
תנחני; ואחר, כבוד תקחני.
(תהלים ע"ג, כ"ב-כ"ד)

מה-גדלו מעשיך ה'; מאד, עמקו מחשבתך. איש-בער, לא נדע; וכסיל, לא-נבין
את-זאת.
(תהלים צ"ב, ו'-ז')

בינו, בערים בעם; וכסילים, מתי תשפילו. הוטע און, הלא ישמע; אם יצר עון, הלא יביט.

(תהלים צ"ד, ח' ט')

פתח דבריה יאיר; מבין פתחים.

(תהלים קי"ט, ק"ל)

צדק עדותיה לעולם; הבינני ואחיה.

(תהלים קי"ט, קמ"ד)

תקרב רנתי לפניה ה'; פדברה הבינני.

(תהלים קי"ט, קס"ט)

אל-תהי חכם בעיניה; ירא את-ה', וסור מרע.

(משלי ג', ז')

בדרה חכמה, הריתיה; הדרכתיה, במעגלי-ישר.

(משלי ד', י"א)

בני, לחכמתי הקשיבה; לתבונתי, הט-אזנה. לשמור מזמות; ודעת, שפתיך ינצרו.

(משלי ה', א'-ב')

... הוכח לחכם, ונאכהך. תן לחכם, ויחכם-עוד; הודע לצדיק, ויוסף לקח.

(משלי ט', ח'-ט')

אם-חכמת, חכמת לך; ולצת, לבדה תשא.

(משלי ט', י"ב)

אשת פסילות, המיה; פתיות, ובל-נדעה מה.

(משלי ט', י"ג)

חֲכָמִים יִצְפְּנוּ-דַעַת; וּפִי-אָוִיל, מִחֲתָה קֹרֶבָה.
(משלי י', י"ד)

פְּרִי-צַדִּיק, עֵץ חַיִּים; וְלֶקַח נַפְשׁוֹת חֲכָם.
(משלי י"א, ל')

הוֹלֵךְ אֶת-חֲכָמִים יַחֲכָם; וְרַעָה כְּסִילִים יְרוּעַ.
(משלי י"ג, כ')

בְּקֶשׁ-לֵץ חֲכָמָה וְאֵין; וְדַעַת לְנָבוֹן נִקְלָה.
(משלי י"ד, ו')

יֵלֶךְ מִנְגִּיד, לְאִישׁ כְּסִיל; וּבַל-יִדְעֶתָ, שְׂפִתֵי-דַעַת.
(משלי י"ד, ז')

חֲכָמַת עָרוֹם, הִבִּין דַּרְכּוֹ; וְאִנְלֵת כְּסִילִים מִרְמָה.
(משלי י"ד, ח')

חֲכָם יֵרָא, וְסָר מִרְעַע; וּכְסִיל, מִתְעַבֵּר וּבוֹטֵחַ.
(משלי י"ד, ט"ז)

נִחְלוּ פְתָאִים אִנְלֵת; וְעָרוֹמִים, יִכְתְּרוּ דַעַת.
(משלי י"ד, י"ח)

עֲטָרַת חֲכָמִים עֲשָׂרָם; אִנְלֵת כְּסִילִים אִנְלֵת.
(משלי י"ד, כ"ד)

מִזְרָה רִשְׁעִים, מְלֶךְ חֲכָם; וַיִּשָּׁב עֲלֵיהֶם אוֹפֵן.
(משלי כ', כ"ו)

בָּלֵב נִבּוֹן, תְּנוּחַת חֻכְמָה; וּבִקְרֹב כְּסִילִים, תִּנְדָּע.
(משלי י"ד, ל"ג)

פּוֹרַע מוֹסֵר, מוֹאֵס בְּפִשׁוֹ; וְשׂוֹמֵעַ תּוֹכַחַת, קוֹנֵה לֵב.
(משלי ט"ו, ל"ב)

לְחֻכְמ-לֵב, יִקְרָא נִבּוֹן; וּמִתֵּק שְׁפֹתַיִם, יִסִּיר לְקַח.
(משלי ט"ז, כ"א)

**אֶת-פְּנֵי מַבִּין חֻכְמָה; וְעַיְנֵי כְּסִיל, בְּקִצֵּה-אֶרֶץ. כַּעַס לְאֲבִיו, בֶּן כְּסִיל; וּמְמַר,
לִיּוֹלְדָתוֹ.**
(משלי י"ז, כ"ד-כ"ה)

בַּעֲנֹש-לֵץ, יִחַפְּסוּ-פִתִּי; וּבִהֲשִׁיל לְחֻכְמ, יִקַּח-דַּעַת.
(משלי כ"א, י"א)

הֵט אֶזְנוֹךָ--וּשְׁמַע, דְּבָרֵי חֻכְמִים; וְלִבְךָ, תְּשִׁית לְדַעְתִּי.
(משלי כ"ב, י"ז)

בְּאֶזְנֵי כְּסִיל, אֶל-תִּדְבֹר; כִּי-יָבוֹז, לְשֹׁכֵל מְלִיד.
(משלי כ"ג, ט')

שְׁמַע-אֶתְּהָ בְּנֵי וְחֻכְמ; וְאַשֵּׁר בְּדַרְךָ לִבְךָ.
(משלי כ"ג, י"ט)

אֶמֶת קוֹנֵה, וְאֶל-תִּמְכֹּר; חֻכְמָה וּמוֹסֵר וּבִינָה.
(משלי כ"ג, כ"ג)

כֹּן, דַּעַת חֻכְמָה--לְנִפְשֶׁךָ: אִם-מִצָּאתָ, וְיֵשׁ אַחֲרֶיךָ; וְתִקְנֶתָּה, לֹא תִכְרַת.
(משלי כ"ד, י"ד)

גם-אלה לַחֲכָמִים: הִכַּר-פָּנִים בְּמִשְׁפָּט בַּל-טוֹב.
(משלי כ"ד, כ"ג)

אל-תַּעַן כְּסִיל, פְּאוּלְתּוֹ: פֶּן-תִּשְׁנֶה-לוֹ גַם-אֶתָּה.
(משליח כ"ו, ד')

חֲכָם בְּנִי, וְשִׂמַּח לְבִי; וְאֲשִׁיבָה חֲרָפִי דָבָר. עָרוֹם, רָאָה רָעָה גִסְתָּר; פְּתָאִים, עָבְרוּ
נִעְנָשׁוּ.
(משלי כ"ז, י"א-י"ב)

אֲנָשִׁי לְצוֹן, יִפְיחוּ קִרְיָה; וְחֲכָמִים, יִשְׁיבוּ אָרֶץ. אִישׁ-חֲכָם--נִשְׁפָּט, אֶת-אִישׁ אֲוִיל: וְרָגַז
וְשָׁחַק, וְאִין נַחַת.
(משלי כ"ט, ח'-ט')

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ, לְאֲשֻׁפְנֹז רַב סְרִיסָיו: לְהִבִּיא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּמְזַרַע הַמְּלוּכָה--וּמִן-
הַפְּרָתִים. יְלָדִים אֲשֶׁר אִין-בָּהֶם כָּל-מְאוֹם וְטוֹבֵי מִרְאָה וּמִשְׁפָּלִים בְּכָל-חֲכָמָה, וַיִּדְעֵי
דַּעַת וּמִבְּנֵי מַדְעָ, וְאֲשֶׁר כַּח בָּהֶם, לְעַמֵּד בְּהִיכַל הַמֶּלֶךְ... ד
(דניאל א', ג'-ד')

... וְתוֹשִׁיָּה יִרְאָה שְׂמֵךְ ...
(מיכה ו', ט')

עֲנֵה כְּסִיל, פְּאוּלְתּוֹ: פֶּן-יִהְיֶה חֲכָם בְּעֵינָיו.
(משלי כ"ו, ה')

מִקְצֵה רִגְלִים, חָמָס שִׁתָּה-- שְׁלַח דְּבָרִים בְּיַד-כְּסִיל.
(משלי כ"ו, ו')

דְּלִיּוֹ שָׁקִים, מִפְּסָח; וּמִשָּׁל, בְּפִי כְּסִילִים.
(משלי כ"ו, ז')

נדיבות והמנעות מקמצנות

יש מַפְזֵר, וְנוֹסֵף עוֹד; וְחֹשֵׁף מִיָּשָׁר, אֶדְ-לְמַחְסוֹר. נֶפֶשׁ-בְּרַכָּה תִדְשֹׁן; וּמְרֻנָּה, גַּם-
הוא יוֹרָא.

(משלי י"א, כ"ד-כ"ה)

לְנֶה רָשָׁע, וְלֹא יִשְׁלָם; וְצַדִּיק, חוֹנֵן וְנוֹתֵן.

(תהלים ל"ז, כ"א)

... לֹא תֵאֱמָץ אֶת-לִבְכָדְךָ, וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת-יָדְךָ, מֵאַחֲיֶיךָ, הָאֲבִיוֹן. כִּי-פָתַח תִּפְתַּח אֶת-
יָדְךָ, לוֹ ...

(דברים ט"ו, ז'-ח')

רַחֵם-נַפְשׁ, וְיִגְרָה מְדוּן; וּבִטַח עַל-ה' יִדְשֹׁן.

(משלי כ"ח, כ"ה)

כָּל-הַיּוֹם, חוֹנֵן וּמְלֻנָּה; וְנוֹרְעוּ, לְבַרְכָּה.

(תהלים ל"ז, כ"ו)

טוֹב-אִישׁ, חוֹנֵן וּמְלֻנָּה; יִכְלֹפֵל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט. כִּי-לְעוֹלָם לֹא-יִמוּט ...

(תהלים קי"ב, ה'-ו')

אֶהָב כֶּסֶף לֹא-יִשְׁבַּע כֶּסֶף, וּמִי-אֶהָב בְּהֵמוֹן לֹא תִבּוֹאֶה; גַּם-זָה, הַכֹּל. בְּרַבּוֹת,
הַטּוֹבָה, רַבּוֹ, אוֹכְלֶיהָ; וּמֵה-כְּשָׁרוֹן, לְבַעֲלֶיהָ, כִּי, אִם-רְאוּת עֵינָיו. מִתּוֹקָה שְׁנַת הָעֶבֶד,

אִם-מְעַט נְאֻם-הַרְבֵּה יֹאכַל; וְהַשְּׁבַע, לְעֹשִׂיר--אֵינָנו מְנִיחַ לוֹ, לִישׁוֹן.

(קהלת ה', ט'-י"א)

טוֹב-עֵינָן, הוּא יִבְרָךְ; כִּי-נָתַן מִלְחָמוֹ לְדָל.

(משלי כ"ב, ט')

... לא תאמץ את-לבבך, ולא תקפץ את-יָדְךָ, מאַחֲרֶיהָ, הֶאֱבִינֶךָ ... נָתַן נָתַן תַּמּוֹן לֹו, וְלֹא-יָרַע לְבַבְךָ בַּתְּתִיבָה לֹו: כִּי בַגְלַל הַדְּבָר הַזֶּה, יִבְרַכְךָ ה' אֱ-לֹהֶיךָ, בְּכָל-מַעֲשֶׂיךָ, וּבְכָל מַשְׁלַח יָדְךָ ... עַל-כֵּן אֲנֹכִי מִצְוֶה, לֵאמֹר, פֶּתַח תִּפְתַּח אֶת-יָדְךָ לְאַחֲרֶיהָ לְעִנְיָהּ וּלְאַבְיָנָהּ, בְּאַרְצָהּ.
(דברים ט"ו, ז', י"ג-י"א)

כִּי, לֹא-יָדַע שְׁלֹו בְּבִטְנוֹ; בְּחַמוּדוֹ, לֹא יִמְלֹט. אִין-שָׂרִיד לְאַכְלוֹ; עַל-כֵּן, לֹא-יִחַיל טוֹבוֹ. בְּמִלְאוֹת שִׁפְקוֹ, יִצָּר לֹו; כָּל-יַד עֹמֵל תִּבְאָנֶנּוּ. יְהִי, לְמִלְאָ בִטְנוֹ--יִשְׁלַח-בוֹ, חֶרוֹן אִפּוֹ; וַיִּמָּטֵר עֲלֵימוֹ, בְּלַחֲמוֹ.
(איוב כ', כ"ג-ג')

אֶל-תִּלְחַם--אֶת-לִחְמֹ, רַע עֵינֶיךָ; וְאֶל-תִּתְאָו, לְמִטְעַמְתֵּינִי. כִּי, כָּמוֹ שֶׁעַר בְּנִפְשׁוֹ--כֵּן-הוּא: אֹכוֹל וּשְׂתִיָה, יֹאמֵר לָךְ; וְלִבּוֹ, בַל-עֲמָךְ.
(משלי כ"ג, ו'-ז')

נִבְהַל לַהוֹן--אִישׁ, רַע עֵינֶיךָ; וְלֹא-יָדַע, כִּי-חָסֵר יִבְאָנֶנּוּ.
(משלי כ"ח, כ"ב)

נֹתַן לְרֵשׁ, אִין מַחְסוֹר; וּמַעֲלִים עֵינָיו, רַב-מְאֹרוֹת.
(משלי כ"ח, כ"ז)

... וּבְמִרְבֵּית, לֹא-תִתֵּן אֶכְלָהּ.
(ויקרא כ"ה, ל"ז)

אִישׁ אַמוֹנוֹת, רַב-בְּרָכוֹת; וְאֵץ לְהַעֲשִׂיר, לֹא יִנְקֶה.
(משלי כ"ח, כ')

וּכְלָפוֹ הַנּוֹצְבִים הָאֵלֶּה אֶת-הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה, וְאֵת כָּל-הַקְּרֹב אֶל-שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ-שְׁלֹמֹה-
-אִישׁ חַדְשׁוֹ: לֹא יַעֲדְרוּ, דְבָר.
(מלכים א' ה', ז')

לבטוח בה' ולא בכח גשמי

להנחיל אהבי יש; ואצרתיהם אמלא.
(משלי ח', כ"א)

הבטחים על-חילם; וכרב עשכם יתהללו.
(תהלים מ"ט, ז')

הון עשיר, קרית עזו; וכחומה נשגבה, במשפתי.
(משלי י"ח, י"א)

הנה הגבר -- לא גשים א-להים, מעוזו: ויבטח, ברב עשרו; יעז, בהנתו.
(תהלים נ"ב, ט')

ומה-תעשו ליום פקדה, ולשואה ממרחק תבוא: על-מי תנוסו לעזרה, ואנה תעזבו
כבודכם.
(ישעיהו י', ג')

יודע ה', ימי תמימים; ונחלתם, לעולם תהיה. לא-יבשו, בעת רעה; ובימי רעבון
ישבעו. כי רשעים, יאבדו, ואיבי ה', כיקר פרים; פלו בעשן פלו.
(תהלים ל"ז, י"ח-כ')

לא-יועיל הון, ביום עברה; וצדקה, תציל ממנות.
(משלי י"א, ד')

במות אדם רשע, תאבד תקוה; ותחלת אונים אבדה.
(משלי י"א, ז')

ברב חכמתך ברכלתך, הרבית חילך; ויגבה לבך, בחילך.
(יחזקאל כ"ח, ה')

יש מתעשר, ואין כל; מתרושש, והון רב. כֹּפֶר נֶפֶשׁ-אִישׁ עֲשָׂרוּ; וְרֵשׁ, לֹא-שָׁמַע גְּעָרָה.

(משלי י"ג, ז' ח-')

אל-תיגע להעשיר; מבינתה חֲדָל. הִתְעַרְף עֵינֶיךָ בּוֹ, וְאֵינָנוּ; כִּי עֲשֵׂה נַעֲשֶׂה-לוֹ כְּנַפְיָם; כְּנֶשֶׁר, יַעוֹף הַשָּׁמַיִם.

(משלי כ"ג, ד' ה')

... עֶשֶׂר שְׁמוֹר לְבַעְלֶיךָ, לְרַעְתּוֹ. וְאַבְדַּ הָעֶשֶׂר הַהוּא ...
(קהלת ה', י"ב-י"ג)

הִנְעִרְךָ שׁוֹעֵרָה, לֹא בָצָר; וְכֹל, מֵאֲמָצִי-כַח.
(איוב ל"ו, י"ט)

אם-יִצְבֹּר כְּעֶפְרָה כֶּסֶף; וְכַחֲמָר, יִכִּין מִלְּבוּשׁ. יִכִּין, וְצַדִּיק יִלְבָּשׁ; וְכֶסֶף, וְקִי יִחַלֵּק.
בְּנָה כְעֵשׂ בֵּיתוֹ; וְכִסְפָּה, עֲשֵׂה נֶצֶר. עֲשִׂיר יִשְׁכַּב, וְלֹא יֵאָסֶף; עֵינָיו פָּקַח וְאֵינָנוּ.
(איוב כ"ז, ט"ז-י"ט)

המנעות מרווח לא הוגן

... הוֹי הַמְרָבָה לֹא-לוֹ--עַד-מָתִי, וּמִכְבִּיד עָלָיו עֲבָטִיט.
(חבקוק ב', ו')

כִּי-חָמָה, פֶּן-יִסִּיתָה בְּסִפְקָ; וְרַב-כֹּפֶר, אֶל-יִטְן.
(איוב ל"ו, י"ח)

קֹרָא דָגֵר וְלֹא יִלְד, עֲשֵׂה עֶשֶׂר וְלֹא בְּמִשְׁפָּט; בְּחָצִי יָמוֹ יַעֲזָבָנוּ, וּבְאַחֲרֵיתוֹ יִהְיֶה נָבֵל.
(ירמיהו י"ז, א')

הוֹן, מִהֲבֵל יִמְעָט; וְקִבֵּץ עַל-יַד יִרְבָּה.
(משלי י"ג, י"א)

כספו, לא-נתן בְּנֹשֶׁף-- וְשָׁחַד עַל-נָקִי, לֹא לָקַח: עֲשֵׂה-אַלֶּה-- לֹא יִמוּט לְעוֹלָם.
(תהלים ט"ו, ה')

טוב-מְעַט, לְצַדִּיק-- מִהַמּוֹן, רְשָׁעִים רַבִּים.
(תהלים ל"ז, ט"ז)

הוֹי בְּנֵה בֵּיתוֹ בְּלֹא-צָדֵק ... בְּרַעְיָהוּ יַעֲבֹד חַנּוּם, וּפְעָלוֹ לֹא יִתֵּן-לוֹ.
(ירמיהו כ"ב, י"ג)

עֲשֵׂק דָל, לְהַרְבּוֹת לוֹ-- נָתַן לְעֹשִׂיר, אֶף-לְמַחְסוֹר.
(משלי כ"ב, ט"ז)

עוֹד, הָאֵשׁ בֵּית רְשָׁע--אֶצְרוֹת, רְשָׁע; וְאֵיפֶת רְזוֹן, זְעוּמָה. הֶאֱזָפָה, בְּמֵאזְנֵי רְשָׁע;
וּבְכִיסִּים, אֲבָנֵי מִרְמָה. אֲשֶׁר עֲשִׂיכֶיָּהּ מְלֵאוֹ חֶמְסִים, וְיִשְׁבִּיחַ דְּבָרוֹ-שָׁקֵר ...
(מיכה ו', י"ג-י"ב)

לְחֻלְקָה, יִגִּיד רַעִים; וְעֵינֵי בְּנָיו תִּכְלָנָה.
(איוב י"ז, ה')

כִּי הֶעֱשָׂק, יִהְיֶה חֶכֶם; וַיֹּאבֵד אֶת-לֵב, מִתְּנָה.
(קהלת ז', ז')

גִּמְלַנְפוּשׁוֹ, אִישׁ חֶסֶד; וְעֵכָר שְׂאֵרוֹ, אֲכֹזְרִי. רְשָׁע--עֲשֵׂה פְעֻלַּת-שָׁקֵר; וְזֹרַע צִדְקָה,
שָׁקֵר אֶמֶת.
(משלי י"א, י"ז-י"ח)

וְאִישׁ, לֹא יוֹנֶה--חֲבַלְתוֹ חוֹב יִשִּׁיב, גְּזֻלָּה לֹא יִגְזֹל; לְחֶמּוֹ לְרַעֵב יִתֵּן, וְעִירִם יְכַסֶּה-
בְּגָד. בְּנֹשֶׁף לֹא-יִתֵּן, וְתַרְבִּית לֹא יִקַּח--מֵעֹל, יִשִּׁיב יָדוֹ; מִשְׁפַּט אֶמֶת יַעֲשֶׂה, בֵּין אִישׁ
לְאִישׁ.
(יחזקאל י"ח, ז'-ח')

הוי, **בַּצַּע בַּצַּע רַע**--לְבִיתוֹ ...
(חבקוק ב', ט')

... וְאוֹתָם לֹא יַעֲשׂוּ: כִּי-עֲגָבִים בְּפִיהֶם הֵמָּה עֹשִׂים, אַחֲרֵי **בַּצַּעַם לֶבֶם הִלְךְ**.
(יחזקאל ל"ג, ל"א)

... וְנִשָּׂא וְתִרְבִּית לְקַחְתָּ, וְתִבְצָעֵי רַעֲיָךְ **בַּעֲשָׂק**, וְאֹתִי שְׂכַחְתָּ, נָאִם אֶ-דַּנְי ה' .
(יחזקאל כ"ב, י"ב)

נְגִיד--חֶסֶר תְּבוּנֹת, וְרַב מַעֲשָׂקוֹת; **שׂוֹנֵא בַּצַּע**, וְאַרְיֵךְ יָמִים.
(משלי כ"ח, ט"ז)

הוֹלֵךְ תָּמִים, יִנְשָׁע; וְנִעַקֵּשׁ דְּרָכָיִם, יִפּוֹל בְּאַחַת.
(משלי כ"ח, י"ח)

טוֹב-רָשׁ, הוֹלֵךְ בְּתִמּוֹ-- מַעַקֵּשׁ דְּרָכָיִם, וְהוּא עֲשִׂיר.
(משלי כח, ו')

כּוֹן--אַרְחֻחֹת, כָּל-**בַּצַּע בַּצַּע**; אֶת-נַפְשׁ בְּעֵלְיוֹ יִקַּח.
(משלי א', י"ט)

הוֹרְנֵי ה', דְּרָךְ חֲקִידָה ... הֵט-לִבִּי, אֶל-עֲדוֹתֶיךָ; וְאֵל אֶל-בַּצַּע.
(תהלים קי"ט, ל"ג, ל"ט)

וְלֹא-תִלְכוּ בְּנֵי בְּדַרְכּוֹ, וַיִּטּוּ אַחֲרֵי הַבַּצַּע; וַיִּקְחוּ-שַׁחַד--וַיִּטּוּ, מִשְׁפָּט.
(שמואל א' ח', ג')

... עַל-מִכְרָם בְּכֶסֶף צְדִיקָה, וְאַבְיוֹן בְּעֵבוֹר נַעֲלִים.
(עמוס ב', ו')

ואתה תחזוה מכל-העם אנשי-חיל יראי א-להים, אנשי אמת--שנאי בצע; ושמות עליהם, שרי אלפים שרי מאות, שרי חמשים, ושרי עשרת. (שמות י"ח, כ"א)

חריצות והמנעות מעצלנות

בכל-עצב, יהיה מותר; ודבר-שפתים, אף-למחסור. (משלי י"ד, כ"ג)

דרך עצל, כמשכת חדק; וארח ישרים סללה. (משלי ט"ו, י"ט)

נד-חרוצים תמשול; ורמיה, תהיה למס. (משלי י"ב, כ"ד)

מתאנה נאון, נפשו עצל; ונפש חרצים תדשן. (משלי י"ג, ד')

תאות עצל תמיתנו; פי-מאנו נדיו לעשות. (משלי כ"א, כ"ה)

לא-יחרף רמיה צידו; והו-אדם יקר חרוץ. (משלי י"ב, כ"ז)

ראש--עשה כר-רמיה; ונד חרוצים תעשיר. (משלי י', ד')

לך-אל-נמלה עצל; ראה דרכיה וחכם. (משלי ו', ו')

עצלה, תפיל תרדמה; ונפש רמיה תרעב.
(משלי י"ט, ט"ו)

מחרף, עצל לא-נחרש; ושאל בקציר ואין.
(משלי כ', ד')

עבד אדמתו, ישבע-לחם; ומרדף ריקים, ישבע-ריש.
(משלי כ"ח, י"ט)

פעצלתים, ימך המקרה; ובשפלות ידים, ידלף הבית.
(קהלת י', י"ח)

בחמץ, לשנים--וכעשן לעינים: בן העצל, לשלחיו.
(משלי י', כ"ו)

צופיה, הליכות ביתה; ולחם עצלות, לא תאכל.
(משלי ל"א, כ"ז)

... וירא שלמה את-הנער, פי-עשה מלאכה הוא, ויפקד אתו, לכל-סבל בית יוסף.
(מלכים א' י"א, כ"ח)

ויעשו עשי המלאכה, ותעל ארוכה למלאכה בידם ...
(דברי הימים ב' כ"ד, י"ג)

מחשבות חרוץ, אף-למותר; וכל-אץ, אף-למחסור.
(משלי כ"א, ה')

המנעות מליצנות

ויהיו מלעבים, במלאכי הא-להים, ובזים דבריו, ומתעתעים בנבאיו ...
(דברי הימים ב' ל"ו, ט"ז)

גֶּרֶשׁ לֵץ, וּנְצֵא מְדוּר; וּשְׁבַת, דִּין וְקִלוּן.
(משלי כ"ב, י')

אֲנָשִׁי לְצוּן, פִּיחוּ קִרְיָה; וְחֲכָמִים, יָשִׁיבוּ אָרֶץ.
(משלי כ"ט, ח')

וְאֵל-תִּרְאָ בַּיּוֹם-אֶחָדָה, בַּיּוֹם נִכְרוּ, וְאֵל-תִּשְׁמַח ... בַּיּוֹם אֶבְדָּם; וְאֵל-תִּגְדֵּל פִּידָה, בַּיּוֹם צָרָה.
(עובדיה א', י"ב)

בְּקֶשׁ-לֵץ חֲכָמָה וְאִינוּ; וְנִדְעַת לְנִבּוֹן נִקְלָה.
(משלי י"ד, ו')

... חֲרַפְתָּ אָדָם, וּבְזוּי עָם. כָּל-רֹאֵי, יִלְעָגוּ לִי; וַיִּפְטְרוּ בְּשׂוֹפָה, וַיְנִיעוּ רֹאשִׁי. גַּל אֵל-
ה' יִפְלֹטְהוּ; וַיִּצִּילְהוּ, כִּי חָפֵץ בּוֹ. כִּי-אֲתָה גֹחִי מִבְּטָן; מִבְּטִיחִי, עַל-שְׂדֵי אִמִּי. עָלִידָה,
הַשְּׁלֹכְתִי מִרְחֹם; מִבְּטָן אִמִּי, אֶ-לִי אֲתָה.
(תהלים כ"ב, ז'-י"א)

נִכְוֹנוּ לְלִצִּים שְׂפָטִים; וּמִקְלָמוֹת, לָגוּ כְּסִילִים.
(משלי י"ט, כ"ט)

עַד-מָתִי, פְּתִים-- תִּאֲהָבוּ-פְתִי: וְלִצִּים-- לְצוּן, תִּמְדוּ לָהֶם; וּכְסִילִים, יִשְׁנְאוּ-דַעַת.
(משלי א', כ"ב)

בְּחִנְפִי, לַעֲגִי מְעוּג-- חֲרַק עָלַי שְׁנִימוּ ... הַשִּׁיבָה נִפְשִׁי, מִשְׂאִיָּהֶם ...
(תהלים ל"ה, ט"ז-י"ז)

אִם-לְלִצִּים הוּא (ה') ? לִיץ; וְלַעֲנוּיִם, יָסוּ-חַן.
(משלי ג', ל"ד)

לא יֵאָהֵב לֵץ, הוֹכַח לוֹ; אֶל-חֲכָמִים, לֹא יִלָּךְ.
(משלי ט"ו, י"ב)

לַעֲג לְרֵשׁ, חֲרַף עֲשֵׂהוּ ...
(משלי י"ז, ה')

בַּעֲנֹש-לֵץ, יִחַכְכֶּם-פְּתִי; וּבַהֲשִׁפִּיל לְחַכָּם, יִקַּח-דָּעַת.
(משלי כ"א, י"א)

זֶד יִהְיֶה, לֵץ שָׂמוּ-- עוֹשֶׂה, בְּעִבְרַת זְדוֹן.
(משלי כ"א, כ"ד)

וְעַתָּה, אֵל-תִּתְּלוּצְצוּ, פֶן-יִחְזְקוּ, מוֹסְרֵיכֶם: כִּי-כָלָה וְנִחְרָצָה שְׁמַעְתִּי, מֵאֵת אֶ-דְּנִי ה'
צָבָאוֹת--עַל-כָּל-הָאָרֶץ.
(ישעיהו כ"ח, כ"ב)

כִּי-אֶפֶס עָרִיץ, וְכָלָה לֵץ; וְנִכְרְתוּ, כָּל-שִׁקְדֵי אֲנֹן.
(ישעיהו כ"ט, כ')

זֹאת לָהֶם, תַּחַת גְּאוֹנָם: כִּי חֲרָפוּ וַיִּגְדְּלוּ ... נוֹרָא ה', עֲלֵיהֶם ...
(צפניה ב', י'-י"א)

כִּי יִסִּיף עַל-חֲטָאתוֹ פֶשַׁע, בִּיַּיְנֵנוּ יִשְׁפּוֹק; וְנִרְבַּב אֲמָרְיוֹ לֹא-ל.
(איוב ל"ד, ל"ז)

התרחקות מהיאוש ומציאת שלווה באמצעות אמונה בה'

... וְאֵל-תַּעֲצְבוּ, כִּי-חֲדוֹת ה' הִיא מְעֻזְכֶם.
(נחמיה ח', י')

חיי בשרים, לב מרפא; ורקב עצמות קנאה.
(משלי י"ד, ל')

פי-לאויל, יתרג-כעש; ופתה, תמית קנאה.
(איוב ה', ב')

לב שמח, ייטב פנים; ובעצבת-לב, רוח נכאה.
(משלי ט"ו, י"ג)

... בשובה ונחת תושעון--בהשקט ובבטחה, תהיה גבורתכם; ולא, אביתם.
(ישעיהו ל', ט"ו)

נהיה מעשה הצדקה, שלום; ונעבדת, הצדקה--השקט ובטח, עד-עולם.
(ישעיהו ל"ב, י"ז)

תודיעני, ארץ חיים: שבע שמחות, את-פניך; נעמות בימיך נצח.
(תהלים ט"ז, י"א)

אף אל-א-להים, דומיה נפשי; ממנו, ישועתי.
(תבלים ס"ב, ב')

אף לא-להים, דומי נפשי: פי-ממנו, תקנתי.
(תהלים ס"ב, ו')

אמרת לה', א-דני אתה; טובתי, כל-עליך.
(תהלים ט"ז, ב')

ויוציאני למרחב; יחלצני, פי חפץ בי.
(תהלים י"ח, כ')

ו**יֵצֵא לְמִרְתָּב, אֲתִי**; וְחִלְצֵנִי, כִּי-חָפֵץ בִּי.
(שמואל ב' כ"ב, כ')

ו**אָנֹכִי, אֲמַרְתִּי בְשִׁלְוִי**-- בַּל-אֲמוּט לְעוֹלָם.
(תהלים ל', ז')

וּנְעוּנִים יִירָשׁוּ-אֶרֶץ; וְהִתְעַנְּנֻוּ, עַל-רַב שְׁלוֹם.
(תהלים ל"ז, י"א)

הַתְּרַפִּיתָ, בְּיוֹם צָרָה-- צַר כְּחֶכֶה.
(משלי כ"ד, י')

... **אֶל-תִּתְחַמֵּר בְּמַרְעֵים**; אֶל-תִּקְנֵנָּא, בְּעֲשֵׂי עוֹלָה ... דוּם, לֵה' -- וְהִתְחוּלַל-לוֹ: אֶל-
תִּתְחַמֵּר, בְּמַצְלִיחַ דַּרְכּוֹ; בְּאִישׁ, עֹשֶׂה מְזֻמּוֹת. הֲרַף מְאֹד, וְעֹזֵב חֲמָה; **אֶל-תִּתְחַמֵּר, אֶד-
לְהַרְע.**
(תהלים ל"ז, א', ז'-ח')

אֶל-תִּתְחַמֵּר בְּמַרְעֵים; אֶל-תִּקְנֵנָּא, בְּרִשְׁעִים. כִּי, לֹא-תִהְיֶה אַחֲרֵית לְרָע; נִרְשָׁעִים
יִדְעֵךְ.
(משלי כ"ד, י"ט-כ')

צַדִּיק, מַצְרֵה נַחֲלִיץ; וַיָּבֵא רִשְׁעַתְּחַתִּיּוֹ.
(משלי י"א, ח')

בַּצַּר לֶךְ--וּמִצְאוּדָה, כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה; בְּאַחֲרֵית, הַיָּמִים, וְשִׁבְתָּ עַד-ה' א-לֹהֶיךָ,
וְשִׁמְעַתָּ בְּקוֹלוֹ.
(דברים ד', ל')

... **וַיֵּצֵא מַצְרֵה צַדִּיק.**
(משלי י"ב, י"ג)

... ויִלְכוּ לְאַהֲלֵיהֶם, שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי לֵב, עַל כָּל-הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה' ...
(מלכים א' ח', ס"ו)

אֲשֶׁרֵי אֲנֹשִׁיךָ, אֲשֶׁרֵי עֲבָדֶיךָ אֱלֹהִים, הַעֲמִידִים לְפָנֶיךָ תָּמִיד, הַשְׁמָעִים אֶת-הַכְּמָתֶךָ.
(מלכים א' י', ח'; דברי הימים ב' ט', ז')

... אֲשֶׁרֵי הָעָם, שִׁיח' אֶ-לֵהִיו.
(תהלים קמ"ד, ט"ו)

... כִּי הָאֱ-לֹהִים מַעֲנֶה, בְּשִׂמְחַת לִבּוֹ.
(קהלת ה', י"ט)

הִנֵּה עֲבָדֵי יְרוּשָׁה, מְטוֹב לֵב; וְאַתֶּם תִּצְעֲקוּ מִכָּאֵב לֵב, וּמִשָּׂכָר רֹחַ תִּגְלִילוֹ.
(ישעיהו ס"ה, י"ד)

בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר, אֲשֶׁר יִבְטַח בּוֹ; וְהָיָה ה', מִבְּטַחוֹ.
(ירמיהו י"ז, ז')

יִשְׁיִשׂוּ וְיִשְׂמְחוּ, בָּךְ-- כָּל-מִבְקָשֶׁיךָ: יֵאמְרוּ תָּמִיד, יִגְדַּל ה' -- אֲהַבֵּי, תְּשׁוּעָתֶךָ.
(תהלים מ', י"ז)

... נִגַּל לְבָבְךָ בְּה'.
(זכריה י', ז')

שׁוֹבֵי נַפְשֵׁי, לְמִנְחֹתֶיכֶי: כִּי-ה', גָּמַל עָלֶיכֶי.
(תהלים קט"ז, ז')

דָּרָךְ-מַצּוֹתֶיךָ אֲרוּץ: כִּי תִרְחִיב לְבִי.
(תהלים קי"ט, ל"ב)

... ישליו, אהבנו.
(תהלים קכ"ב, ו')

ושמע לי, ישכון-בטח; ושאנו, מפחד רעה.
(משלי א', ל"ג)

... ואהיה שעשועים, יום יום; משחקת לפניו בכל-עת.
(משלי ח', ל')

נקיון רוחני

אשרי תמימי-דרך-- ההלכים, בתורת ה'.
(תהלים קי"ט, א')

הרב, כבסני מעוני; ומחטאתי טהרני.
(תהלים נ"א, ד')

כבסי מרעה לבך ... למען תושעי: עד-מתי תלין בקרבו, מקשבות אונך.
(ירמיהו ד', י"ד)

ויאמר יעקב אל-ביתו, ואל כל-אשר עמו: הסרו את-אלהי הנכר, אשר בתככם,
והטהרו, והחליפו שמלתיכם.
(בראשית ל"ה, ב')

ולא ישמאו עוד, בגלוליהם ובשקוציהם, ובכל, פשעיהם; והושעתי אתם, מכל
מושבתייהם אשר חטאו בהם, וטהרתי אותם ...
(יחזקאל ל"ז, כ"ג)

יתבררו ויתלבנו ויצרפו, רבים, והרשיעו רשעים, ולא יבינו כל-רשעים; והמשפלים,
יבינו.
(דניאל י"ב, י')

נְקִי כַפַּיִם, וּבֵר-לִבָּב: אֲשֶׁר לֹא-נִשְׂאָ לְשׂוֹא נַפְשִׁי; וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה. יֵשׂא בְרָכָה,
מֵאֵת ה'; וְצַדִּיקָה, מֵאֶ-לֹהֵי יִשְׁעוֹ. זֶה, דוֹר דְּרָשׁוּ ...
(תהלים כ"ד, ד'-ו')

וַיֵּאחַז צַדִּיק נְרִכּוֹ; וַיִּתְּהַר-גְּדִים, יִסִּיף אִמְצִי.
(איוב י"ז, ט')

... וַיִּתְּהַרִים, אִמְרֵי-נַעַם.
(משלי ט"ו, כ"ו)

מִגְּנֵי עַל-אֶ-לֹהִים; מוֹשִׁיעַ, יִשְׁרֵי-לֵב.
(תהלים ז', י"א)

לֵב טָהוֹר, בְּרָא-לִי אֶ-לֹהִים; וְרוּחַ נְכוֹן, חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי.
(תהלים נ"א, י"ב)

... מִטְמֵאֹת ... וּמִפְשָׁעֵיהֶם, לְכֹל-חַטֹּאתֵם; וְכֹן יַעֲשֶׂה, לְאֵהָל מוֹעֵד, הַשֹּׁכֵן אִתְּם, בְּתוֹךְ
טְמֵאֹתֵם.
(ויקרא ט"ז, ט"ז)

... וַיִּתְּהַרְתָּ, אִתְּם.
(במדבר ח', ו')

... וַיִּתְקַדְּשׁוּ, וַיֵּבֵאוּ כַמְצוֹת-הַמִּלֶּךְ בְּדַבְרֵי ה', לְטָהַר, בֵּית ה'?
(דברי הימים ב' כ"ט, ט"ו)

כִּי-בָחַנְתָּנוּ אֶ-לֹהִים; צָרַפְתָּנוּ, כַּצָּרֶף-כֶּסֶף.
(תהלים ס"ו, י')

מִצָּרֶף לְכֶסֶף, וְכִיֹּר לְזָהָב; וּבְחָן לְבוֹת ה'?
(משלי י"ז, ג')

דור, טהור בעיניו; ומצאתו, לא רחץ.
(משלי ל', י"ב)

וְרַקְמֵי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים, וְטְהַרְתֶּם: מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל-גְּלוּלֵיכֶם, אֲטַהֵר אֶתְכֶם.
(יחזקאל ל"ו, כ"ה)

כֹּה אָמַר, אֲ-דְנִי ה', בְּיוֹם טְהַרֵי אֶתְכֶם, מִכָּל עֲוֹנוֹתֵיכֶם--וְהוֹשַׁבְתִּי, אֶת-הָעֲרִים, וְנִבְנְוּ, הַחֲרֻבוֹת.
(יחזקאל ל"ו, ל"ג)

וּמִן-הַמְשֻׁפְּלִים יִפְשְׁלוּ, לְאֲרוֹף בָּהֶם וּלְכַרֵּר וּלְלַבֵּן--עַד-עַת קֵץ: כִּי-עוֹד, לְמוֹעֵד.
(דניאל י"א, ל"ה)

... יִהְיֶה מְקוֹר נִפְתָּח ... לְחַטָּאת, וּלְנֹדָה.
(זכריה י"ג, א')

יִגְמְלֵנִי ה', בְּצַדִּיקוֹתַי; כְּבָר יָדִי, וְיָשִׁיב לִי.
(שמואל ב', כ"ב, כ"א)

אִם-יָדַף וְיָשַׁר, אֶתָּה ... וְשָׁלַם, נֹת צַדִּיקָה.
(איוב ח', ו')

שָׁמַחוּ בְּה' וְגִילוּ, צַדִּיקִים; וְהִרְנִינוּ, כָּל-יִשְׂרָאֵל-לֵב.
(תהלים ל"ב, י"א)

מִשֶּׁף חֲסִדָּה, לִידְעִיד; וְצַדִּיקָהּ, לְיִשְׂרָאֵל-לֵב.
(תהלים ל"ו, י"א)

ישמח צדיק בה', וְחָסָה בו'; וַיִּתְהַלְּלוּ, כָּל-יִשְׂרָאֵל-לֵב.
(תהלים ס"ד, י"א)

אף טוב ... א-לֹהִים-- לְכָרִי לֵבָב.
(תהלים ע"ג, א')

כִּי-עַד-צָדָק, לְשׁוֹב מִשְׁפָּט; וְאַחֲרָיו, כָּל-יִשְׂרָאֵל-לֵב.
(תהלים צ"ד, ט"ו)

אֲהַבִּי ה', שְׁנָאוּ-רָע: שֹׁמֵר, נְפֹשׁוֹת חֹסֵדָיו; מִיַּד רָשָׁעִים, יִצְלָם. אִוֵּר, זָרַע לְצַדִּיק;
וְלִישְׂרָאֵל-לֵב שִׂמְחָה.
(תהלים צ"ז, י"י-י"א)

... לֵךְ ה' אֲזַמְרָה. אֲשַׁכֵּלָה, בְּדַרְכֵי תְמִים-- מְתִי, תְבוֹא אֵלַי; אֲתַהַלֵּךְ בְּתֵם-לֵבָבִי,
בְּקֶרֶב בֵּיתִי. לֹא-אֲשִׁית, לְנֶגֶד עֵינַי-- דְּבַר-בְּלִיעַל ...
(תהלים ק"א, א'-ג')

אֲשָׁרֵי תְמִימֵי-דָרְךָ-- הַהֹלְכִים, בְּתוֹרַת ה'.
(תהלים קי"ט, א')

אֲדַבֵּר, בִּישָׁר לֵבָב-- בְּלִמְדֵי, מִשְׁפָּטֵי צְדָקָה.
(תהלים קי"ט, ז')

הִיטִיבָה ה', לְטוֹבִים; וְלִישְׂרָאֵל, בְּלִבּוֹתָם.
(תהלים קכ"ה, ד')

אֲהַב טָהוֹר-לֵב-- חֵן שִׁפְתָיו, רַעְהוּ מְלֹךְ.
(משלי כ"ב, י"א)

המשרתים שהובטח להם אושר מאת ה'

ברוך הגֹבֵר, אֲשֶׁר יִבְטַח בְּה'; וְהָיָה ה', מִבְּטַחוֹ.
(ירמיהו י"ז, ז')

אֲשֶׁרִי, נִצְרִי עֲדֹתָיו; בְּכָל-לֵב יִדְרָשׁוּהוּ.
(תהלים קי"ט, ב')

... אֲשֶׁרִי, כָּל-יָרָא ה' -- הַהֲלֹף, בְּדַרְכָּיו.
(תהלים קכ"ח, א')

אֲשֶׁרִי תְּמִימֵי-דָרְךָ -- הַהֲלֹכִים, בְּתוֹרַת ה'.
(תהלים קי"ט, א')

אֲשֶׁרִי הַגֹּבֵר -- אֲשֶׁר-שָׂם ה', מִבְּטַחוֹ; וְלֹא-פָנָה אֶל-רֵהֲבִים, וְשָׁטִי כְזָב.
(תהלים מ', ה')

אֲשֶׁרִי אָדָם, עוֹז-לוֹ בָךְ; מְסֻלוֹת, בְּלִבְכֶם.
(תהלים פ"ד, ו')

אֲשֶׁרִי, נִצְרִי עֲדֹתָיו; בְּכָל-לֵב יִדְרָשׁוּהוּ.
(תהלים קי"ט, ב')

אֲשֶׁרִי הָאִישׁ -- אֲשֶׁר לֹא הִלֵּף, בַּעֲצַת רְשָׁעִים; וּבְדַרְךָ חַטָּאִים, לֹא עָמַד, וּבְמוֹשֵׁב
לְצִים, לֹא יָשָׁב.
(תהלים א', א')

אֲשֶׁרִי אָדָם ... וְאִין בְּרוּחוֹ רָמְיָה.
(תהלים ל"ב, ב')

ה' צבאות-- אשרי אדם, בטח בד'.
(תהלים פ"ד, י"ג)

... אשרי-איש, נרא את-ה'; במצותיו, חפץ מאד.
(תהלים קי"ב, א')

טוב-איש, חונן ומלנה; יכלכל דבריו במשפט.
(תהלים קי"ב, ה')

אשרי, שמרי משפט; עשה צדקה בכל-עת.
(תהלים ק"ו, ג')

אשרי אדם, מצא חכמה; ואדם, יפיק תבונה.
(משלי ג', י"ג)

הנה אשרי אנוש, יוכחנו א-לוה ...
(איוב ה', י"ז)

עץ-חיים היא, למתזקקים בה; ותמכה מאשר.
(משלי ג', י"ח)

משכיל על-דבר, ומצא-טוב; ובושת בה' אשריו.
(משלי ט"ז, כ')

... פי-טוב ה'; אשרי הנגבר, יחסה בו.
(תהלים ל"ד, ט')

... אשרי עבדיך אלה, העמדים לפניך תמיד, השמעים את-תקמתך.
(מלכים א' י', ח'; דברי הימים ב' ט', ז')

... אשרי, פל-חוסי בו.
(תהלים ב', י"ב)

אֲשֶׁרִי נְשׁוּי-פָשַׁע; כָּסוּי חַטָּאָה.
(תהלים ל"ב, א')

אֲשֶׁרִי, מִשְׁפִּיל אֶל-דָּל; בַּיּוֹם רָעָה, יִמְלֹטְהוּ ה'?
(תהלים מ"א, ב')

... אֲשֶׁרִי הָעַם, נִשְׁהָ אֶ-לֵהָיו.
(תהלים קמ"ד, ט"ו)

... וְאֲשֶׁרִי, דָּרְכֵי יִשְׁמְרוּ.
(משלי ח', ל"ב)

... וּמְחֻגָּן עֲנוּיִם אֲשֶׁרִיו.
(משלי י"ד, כ"א)

... שִׁמְרוּ מִשְׁפָּט וַעֲשׂוּ צְדָקָה ... אֲשֶׁרִי אֲנוֹשׁ יַעֲשֶׂה-זֹאת, וּבֶן-אָדָם יִחְזִיק בָּהּ ...
(ישעיהו נ"ו, א'-ב')

אֲשֶׁרִי הָעַם, יִדְעֵי תְרוּעָה; ה', בְּאוֹר-פְּנִיךָ יִתְלַכּוּן.
(תהלים פ"ט, ט"ו)

החשיבות של זכירת ה' ושמירת הלשון בתנ"ך דבור על ה'

בכל-דְרָכֶיךָ דַעְהוּ; וְהוּא, יְיָ יֵשֶׁר אֲדַחֲתֶיךָ.
(משלי ג', ו')

לא-יִמּוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ, וְהִגִּיתָ בוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה, לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת, כְּכֹל-
הַפְּתוּב בּוֹ: כִּי-אֵץ תִּצְלִיחַ אֶת-דְרָכֶךָ, וְאֵץ תִּשְׁכִּיל.
(יהושע א', ח')

וְשָׁמַתָּם אֶת-דְבָרֵי אֱלֹהִים, עַל-לִבְבְּכֶם וְעַל-נַפְשְׁכֶם ... וְלִמְדַתְּם אֹתָם אֶת-בְּנֵיכֶם, לְדַבֵּר
בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ וּבְלִקְתְּךָ בְּדַרְךָ, וּבְשֹׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ.
(דברים י"א, י"ח-י"ט)

יִמְלֵא פִי, תִּהְלֶתְךָ; כָּל-הַיּוֹם, תִּפְאַרְתְּךָ.
(תהלים ע"א, ח')

זִכְרָתִי בְלִילָה שְׁמֶךָ ה'; וְאֲשַׁמְרָה, תּוֹרַתְךָ.
(תהלים קי"ט, נ"ה)

אֲבָרְכָה אֶת-ה' בְּכָל-עֵת; תִּמְיִד, תִּהְלֶתוּ בְּפִי. בַּה', תִּתְהַלֵּל נַפְשִׁי ... גִּדְלוּ לַה' אֹתִי;
וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יְיָ יְהוָה.
(תהלים ל"ד, ב'-ד')

... לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת ה', בְּפִיךָ: כִּי בְיַד חֲזָקָה, הוֹצֵאתָ ה' מִמִּצְרָיִם.
(שמות י"ג, ט')

פי-קרוב אליה הדבֵר, מאד: בפיה ובִלְבָבָהּ, לַעֲשׂוֹתוֹ.
(דברים ל', י"ד)

וְאַמְרָתֶם בַּיּוֹם הַהוּא, הוֹדוּ לַה' קְרָאוּ בְשִׁמוֹ, הוֹדִיעוּ בְעַמִּים, עֲלִילֹתָיו; הִזְכִּירוּ, פִּי נִשְׁגָב שְׁמוֹ. זְמְרוּ ה', פִּי גֵאוֹת עָשָׂה; מוֹדַעַת זֹאת, בְּכָל-הָאָרֶץ.
(ישעיהו י"ב, ד'-ה')

הָבוּ לַה', מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים-- הָבוּ לַה', כְּבוֹד נַעֲזוּ.
(דברי הימים א' ט"ז, כ"ח)

... אֶ-לֹהֵי תְשׁוּעָתִי: תְרַנְּנוּ לְשׁוֹנֵי, צְדָקָתְךָ. אֶ-דֹנֵי, שְׁפָתַי תִּפְתַּח; וּפִי, יִגִּיד תְהִלָּתְךָ.
(תהלים נ"א, ט"ז-י"ז)

רוּחַ ה', דַּבֵּר-בִּי; וּמִלֵּתוֹ, עַל-לְשׁוֹנִי.
(שמואל ב' כ"ג, ב')

וְאַנִּי, אֲשִׁיר עֲזָךְ-- וְאֶרְנֶנּוּ לְבַקֵּר, חֲסִדֶּךָ: פִּי-תְהִיֶת מִשְׁגָּב לִי; וּמְנוּסוֹ, בַּיּוֹם צָר-לִי. עֲזֵי, אֵלֶיךָ אֲזַמְרָה: פִּי-אֶ-לֹהִים מִשְׁגָּבִי, אֶ-לֹהֵי חֲסִדִּי.
(תהלים נ"ט, י"ז-י"ח)

אֵלָיו פִּי-קָרָאתִי; וְרוּמִם, תַּחַת לְשׁוֹנִי.
(תהלים ס"ו, י"ז)

תְרַנְּנָה שְׁפָתַי, פִּי אֲזַמְרָה-לְךָ; וּנְפֹשִׁי, אֲשֶׁר פָּדִיתָ. גַּם-לְשׁוֹנִי-- כָּל-הַיּוֹם, תְהַגֵּה צְדָקָתְךָ ...
(תהלים ע"א, כ"ג-כ"ד)

... וַיֹּאמְרוּ תְמִיד, יִגְדַל ה'; הֶחְפִּיז, שְׁלוֹם עַבְדּוֹ. וּלְשׁוֹנִי, תְהַגֵּה צְדָקָה; כָּל-הַיּוֹם, תְהִלָּתְךָ.
(תהלים ל"ה, כ"ז-כ"ח)

כי-נעים, כי-תשקמם בבטנה; יכנו יחדו, על-שפתיה.
(משלי כ"ב, י"ח)

כי-טוב חסדה, מחיים; שפתי ישבחונה. פן אברכה בחיי; בלשמה, אשא כפי ... ושפתי
הננות, יהלל-פי.
(תהלים ס"ג, ד'-ו')

בשפתי ספרתי-- כל, משפטי-פיה. בדכה עדותיה שפתי-- כעל כל-הון.
(תהלים קי"ט, י"ג-י"ד)

תבענה שפתי תהלה: פי תלמדני חקיה. תען לשוני, אמרתה: פי כל-מצותיה צדק.
(תהלים קי"ט, קע"א-קע"ב)

... תקרא את-התורה הזאת ... הקהל את-העם, האנשים והנשים והטה, וגרה,
אשר בשעריה-- למען ישמעו ולמען ילמדו, ויראו את-ה' א-להיכם, ושמרו
לעשות, את-כל-דברי התורה הזאת. ובניהם אשר לא-ידעו, ישמעו וילמדו-- ליראה,
את-ה' א-להיכם ...
(דברים ל"א, י"א-י"ג)

ואנחנו עמה, נצאן מרעימה-- נודה לה, לעולם: לדור נדר-- נספר, תהלתה.
(תהלים ע"ט, י"ג)

... רוחי אשר עליה, ודברי אשר-שמתי בפיה: לא-ימושו מפיה ומפי ורעה ומפי
ורע ורעה, אמר ה', מעתה, ועד-עולם.
(ישעיהו נ"ט, כ"א)

להגיד דברי אמת

פי-צדיק, יהגה חכמה; ולשונו, תדבר משפט. תורת א-להיו בלב; לא תמעד
אשריו.
(תהלים ל"ז, ל'-ל"א)

מי-הָאִישׁ, הַחֲפִיץ חַיִּים; אֲהַב יָמִים, לְרֵאוֹת טוֹב. נִצַּר לְשׁוֹנֵה מַרְעֵ; וּשְׁפֹתֶיהָ, מִדְּבַר מַרְמָה.

(תהלים ל"ד, י"ג-י"ד)

אֵלֶּה הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ: דַּבְּרוּ אֱמֶת, אִישׁ אֶת-רֵעֵהוּ ... וּשְׁבַעַת שֶׁקֶר, אֶל-תִּתְּקַבּוּ ... נְאֻם-ה'.

(זכריה ח', ט"ז-י"ז)

יִפְיחַ אַמוּנָה, יַגִּיד צְדָקָה; וְעַד שֶׁקֶרִים מַרְמָה ... שְׁפֹת-אֱמֶת, תִּכּוֹן לְעַד; וְעַד-אֲרֻגִיעָה, לְשׁוֹן שֶׁקֶר. מַרְמָה, בְּלֵב-חֲרָשֵׁי רַע; וּלְיַעֲצֵי שְׁלוֹם שְׁמָחָה. לֹא-יֵאָנֶה לְצַדִּיק כָּל-אֲנֹן; וּרְשָׁעִים, מְלֹאוּ רַע. תּוֹעֵבֵת ה', שְׁפֹתֵי-שֶׁקֶר; וְעֲשֵׂי אַמוּנָה רְצוּנוֹ.

(משלי י"ב, י"ז, י"ט-כ"ב)

מְקוֹר חַיִּים, פִּי צַדִּיק; וּפִי רְשָׁעִים, יִכְסֶה חֶמְסִים.

(משלי י', י"א)

פִּי-צַדִּיק, יִנוּב חֲקֻמָּה; וּלְשׁוֹן תִּהְפְּכֹת, תִּפְכֹּת. שְׁפֹתֵי צַדִּיק, יִדְעוּן רְצוֹן; וּפִי רְשָׁעִים, תִּהְפְּכֹת.

(משלי י', ל"א-ל"ב)

דַּבֵּר-שֶׁקֶר, יִשְׁנֹא צַדִּיק; וְרָשָׁע, יִבְאִישׁ וַיִּחְפִּיר.

(משלי י"ג, ה')

אִמְרֹתַי-- אֲשַׁמְרָה דְרָכַי, מִחֲטֹא בְלִשׁוֹנֵי: אֲשַׁמְרָה לְפִי מִחֶסֶם-- בְּעַד רָשָׁע לְנִגְדִי.

(תהלים ל"ט, ב')

תּוֹרַת אֱמֶת הִיִּתָּה בְּפִיהוּ, וְעוֹלָה לֹא-נִמְצָא בְּשִׁפְתָיו; בְּשְׁלוֹם וּבְמִישׁוֹר הִלֵּךְ אֶתִּי, וְרַבִּים הִשִּׁיב מַעֲוֹן.

(מלאכי ב', ו')

... ומפתח שפתי, מישרים. כי-אמת, יהגה חפי; ותועבת שפתי רשע. בצדק כל-
אמרי-פי: אין בָּהֶם, נפתל נַעֲשֵׂה. כלם נִכְחִים, לַמְּבִינִי; וישרים, לַמְּצַאֵי דַעַת.
(משלי ח', ו'-ט')

אדם בלִיעַל, איש אָנוּ; הולך, עקשות פה.
(משלי ו', י"ב)

עד אַמוּנִים, לא יִכְזֵב; ויפית פְּזִבִים, עד שֶׁקֶר.
(משלי י"ד, ה')

... יַעֲצוּ לְהַדִּיחַ-- יִרְצוּ כְּזָב; בְּפִיו יִבְרָכוּ; וּבִקְרָבָם, יִקְלְלוּ-סֵלָה.
(תהלים ס"ב, ה')

... שְׁפִתֵיהֶם דֹּלְקִים וְלֵב-רַע. בְּשֹׁפְתוֹ, יִנְכַר שׁוֹנֵא; וּבִקְרָבוֹ, יִשִּׁית מִרְמָה.
(משלי כ"ו, כ"ג-כ"ד)

כי-כל-עוד נִשְׁמָתִי בִי; וְרוּחַ אֶ-לוֹהַּ בְּאַפִּי. אִם-תִּדְבַּרְנָה שְׁפִתֵי עוֹלָה; וּלְשׁוֹנִי, אִם-
יִהְיֶה רְמִיָּה.
(איוב כ"ז, ג'-ד')

מה-תִּתְהַלֵּל בְּרַעַה, הַגְּבוּר; חֶסֶד אֶ-ל, כָּל-הַיּוֹם. הוֹת, תִּקְשֹׁב לְשׁוֹנֶה; כִּתְעַר מִלְטָשׁ,
עֲשֵׂה רְמִיָּה. אֶהְבֵּת רַע מִטוֹב; שֶׁקֶר, מִדְּבַר צֶדֶק סֵלָה. אֶהְבֵּת כָּל-דְּבָרֵי-בִלְע; לְשׁוֹן
מִרְמָה. גַּם-אֶ-ל, יִתְצַדֵּף לְנִצָּחַת ... וְשִׁרְשָׁף מֵאֲרִץ חַיִּים סֵלָה.
(תהלים נ"ב, ג'-ז')

תִּאֲלַמְנָה, שְׁפִתֵי-שֶׁקֶר: הַדְּבָרוֹת עַל-צַדִּיק עֲתַק--בְּגִאָּנָה נְבוּז.
(תהלים ל"א, י"ט)

דְּבָרֵי-פִיו, אָנוּ וּמִרְמָה; חֲדַל לְהִשְׁכִּיל לְהִיטִיב.
(תהלים ל"ו, ד')

מפיץ וחרב, וחץ שנון-- איש ענה ברעהו, עד שקר ... רוח צפון, תחולל גשם;
ופנים נזעמים, לשון סתר.
(משלי כ"ה, י"ח, כ"ג)

לשון-שקר, ישנא נפיו ...
(משלי כ"ו, כ"ח)

ה--הצילה נפשי, משפת-שקר: מלשון רמה.
(תהלים ק"כ, ב')

... שפתותיכם, דברו-שקר--לשונכם, עולה תהגה. אין-קרא בצדק, ואין נשפט
באמונה; בטוח על-תהו ודבר-שוא, הרו עמל והוליד און.
(ישעיהו נ"ט, ג'-ד')

ואיש ברעהו יתלח, ואמת לא ידברו; למדו לשונם דבר-שקר, הענה נלאו ... חץ
שחוט לשונם, מרמה דבר; בפיו, שלום את-רעהו ידבר, ובקרבו, ישים ארבו.
(ירמיהו ט', ד', ז')

פיה, שלחת ברעה; ולשונה, תצמיד מרמה.
(תהלים נ', י"ט)

אשר פיהם, דבר-שוא; וימינם, ימיו שקר.
(תהלים קמ"ד, ח')

מכסה שואה, שפתי-שקר; ומוצא דבה, הוא כסיל.
(משלי י', י"ח)

כסה נבחר, לשון צדיק; לב רשעים כמעט. שפתי צדיק, ירעו רבים; ואנילים,
בחסר-לב ימותו.
(משלי י', כ'-כ"א)

הלה צדקות, ודבר מישרים ... הוא מרומים ישפן, מצדות סלעים משגבו; לחמו נתן,
מימיו נאמנים.

(ישעיהו ל"ג, ט"ו-ט"ז)

אלה הדברים, אשר תעשו: דברו אמת, איש את-רעהו ...

(זכריה ח', ט"ז)

דבור חכם ותמציתי

מים עמקים, דברי פי-איש; נחל נבע, מקור חכמה.

(משלי י"ח, ד')

לחכם-לב, יקרא נבון; ומתק שפתים, יסוף לקח ... לב חכם, ישפיל פיהו; ועל-
שפתיו, יסוף לקח.

(משלי ט"ז, כ"א, כ"ג)

ויגדל המלך שלמה, מכל מלכי הארץ--לעשר, ולחכמה. וכל-הארץ--מבקשים,
את-פני שלמה: לשמע, את-חכמתו, אשר-נתן א-להים, בלבו.

(מלכים א' י', כ"ג-כ"ד)

אנל--ביום, ינדע פֿעסו ... יש בוטה, כמדקרות חרב; ולשון חכמים מרפא.

(משלי י"ב, ט"ז, י"ח)

אדם ערום, כסה דעת; ולב כסילים, יקרא אנל.

(משלי י"ב, כ"ג)

כפי-אנל, חטר גֿאנה; ושפתי חכמים, תשמורם.

(משלי י"ד, ג')

לשון חכמים, תיטיב דעת; ופי כסילים, יביע אולת.
(משלי ט"ו, ב')

שפתי חכמים, יזרו דעת; ולב כסילים לא-כן.
(משלי ט"ו, ז')

שפחה לאיש, במענה-פיו; ודבר בעתו מה-טוב.
(משלי ט"ו, כ"ג')

בשפתי נבון, תמצא חכמה; ושכט, לגו חסר-לב. חכמים יצפנו-דעת; ופי-אוויל,
מחמה קרבה.
(משלי י', י"ג-י"ד')

בז-לרעהו חסר-לב; ואיש תבונות יתריש.
(משלי י"א, י"ב')

חושף אמריו, יודע דעת; יקר-רוח, איש תבונה. גם אויל מתריש, חכם יחשב; אטם
שפתיו נבון.
(משלי י"ז, כ"ז-כ"ח')

לתאנה, יבקש נפרד; בכל-תושיה, יתגלע. לא-יחפץ כסיל, בתבונה: פי, אם-
בהתגלות לבו.
(משלי י"ח, א'-ב')

יש זקב, ורב-פנינים; וכלי יקר, שפתי-דעת.
(משלי כ', ט"ו')

נצר פיו, שמר נפשו; פשק שפתיו, מחמה-לו.
(משלי י"ג, ג')

ויתן א-להים חכמה לשלמה ותבונה, הרבה מאד; ורחב לב--כחול, אשר על-שפת
הים. ותרב חכמת שלמה, מחכמת כל-בני-קדם, ומכל, חכמת מצרים. ויחכם, מכל-
האדם ... ויבאו, מכל-העמים, לשמע, את חכמת שלמה--מאת כל-מלכי הארץ,
אשר שמעו את-חכמתו.
(מלכים א' ה', ט'-י"א, י"ד)

המנעות ממלים רעות ודבור בכנות

מרפא לשון, עץ חיים; וסלף בה, שבר ברוח.
(משלי ט"ו, ד')

צוף-דבש, אמרי-נעם; מתוק לנפש, ומרפא לעצם.
(משלי ט"ז, כ"ד)

מענה-רד, ישיב חמה; ודבר-עצב, יעלה-אף.
(משלי ט"ו, א')

בארץ אפים, יפתה קציו; ולשון רפה, תשבר-גרם.
(משלי כ"ה, ט"ו)

דאגה בלב-איש ישחנה; ודבר טוב ישחנה.
(משלי י"ב, כ"ה)

... זמתי, בל-יעבר-פיו.
(תהלים י"ז, ג')

אלה, פיהו מלא--ומרמות ותד; תחת לשונו, עמל נאנו.
(תהלים י', ז')

אֲשֶׁר חָשְׁבוּ רְעוּת בְּלִב; כַּל-יּוֹם, יִגּוּרוּ מִלְחָמוֹת. שִׁנְנוּ לְשׁוֹנָם, כְּמוֹ-נֶחֱשׁ: חֶמֶת
עֲכָשׁוּב--תַּחַת שׁוֹפְתֵימוֹ סָלָה.
(תהלים ק"מ, ג'-ד')

בַּפֶּה--חֲנָף, וַיִּשְׁחַת רַעְהוּ; וּבְדַעַת, צְדִיקִים יִחְלְצוּ ... בְּבִרְכַת יִשְׂרָאֵל, תָּרוּם קָרַת;
וּבְפִי רְשָׁעִים, תִּהְרָס.
(משלי י"א, ט', י"א)

אֲשֶׁר שִׁנְנוּ כַּחֲרֵב לְשׁוֹנָם; דָּרְכוּ חֶצְמ, דָּבַר מָר. לִירַת בְּמִסְתָּרִים תָּם; פִּתְאֹם יִרְהוּ,
וְלֹא יִירָאוּ ... וַיִּכְשִׁילוּהוּ עֲלִימוֹ לְשׁוֹנָם; יִתְבַּדְּדוּ, כַּל-רֹאֵה בָם.
(תהלים ס"ד, ד'-ה', ט')

לֵב צְדִיק, יִהְיֶה לְעֲנוּת; וּפִי רְשָׁעִים, יִבְיַע רְעוּת.
(משלי ט"ו, כ"ח)

מִרַע, מִקְשִׁיב עַל-שֹׁפֵת-אָנוּ; שָׁקַר מִזִּין, עַל-לְשׁוֹן הַיּוֹת.
(משלי י"ז, ד')

... וַיִּנְחַם אוֹתָם, וַיִּדְבֹר עַל-לִבָּם.
(בראשית נ', כ"א)

רַחֵשׁ לִבִּי, דָּבַר טוֹב ... לְשׁוֹנִי, עַט סוֹפֵר מִהִיר.
(תהלים מ"ה, ב')

דבור בעד הטוב ונגד הרע

לֹא-תִשְׁנֵא אֶת-אָחִיךָ, בְּלִבְכָּךְ; הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת-עַמִּיתְךָ, וְלֹא-תִשְׂא עָלָיו חֶטְא.
(ויקרא י"ט, י"ז)

פִּיָּה, פִּתְחָה בְּחֶכְמָה; וְתוֹרַת חֶסֶד, עַל-לְשׁוֹנָה.
(משלי ל"א, כ"ו)

יתר מרעהו צדיק; ודרך רשעים תתעם.
(משלי י"ב, כ"ו)

אל-תהיו כצבתיכם אשר קראו-אליהם הנביאים הראשונים לאמר, כה אמר ה'
צבאות, שובו נא מדרכיכם הרעים, ומעלליכם הרעים; ולא שמעו ולא-הקשיבו
אלי, נאם-ה'.
(זכריה א', ד')

ויאמר: אל-נא אחי, תרעו.
(בראשית י"ט, ז')

עתה שמע בקלי, איעצה, ויהי א-להים, עמך ...
(שמות י"ח, י"ט)

... אל-אחי אל-תרעו נא ... אל-תעשו, את-הנבילה הזאת ... ולאיש הזה לא תעשו,
דבר הנבילה הזאת.
(שופטים י"ט, כ"ג-כ"ד)

מרמה, בלב-חרשי רע; וליעצי שלום שמחה.
(משלי י"ב, כ')

לכו, הנבא עליהם: הנבא, בן-אדם.
(יחזקאל י"א, ד')

... ויעזבני, ויעבדו אלהים אחרים--בן המה עשים, גם-לך ... אף, פי-העז תעיד
בָּקָהּם ...
(שמואל א' ח', ח'ט-ט')

סור מרע, ועשה-טוב; בקש שלום ורחמיהו.
(תהלים ל"ד, ט"ו)

אַאמַצְכֶם בְּמוֹ-פִי; וְנִיד שְׁפַתִי יִחְשֶׁה.
(איוב ט"ז, ה')

המנעות משיחות בטלות

בְּכָל-עֶצֶב, יִהְיֶה מוֹתֵר; וְדַבֵּר-שְׁפַתֶיךָ, אֶד-לְמַחְסוֹר.
(משלי י"ד, כ"ג)

... וְכַבְדָּתוֹ מַעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ, מִמִּצּוֹא הַקְּצֵדָה וְדַבֵּר דְּבָר. אַז, תִּתְעַנֵּג עַל-ה' ...
(ישעיהו נ"ח, י"ג-י"ד)

**הַחֶקֶם, יַעֲנֶה דַעַת-רוּחַ; וַיִּמְלֵא קִדִּים בְּטָנוֹ. הוֹכַח בְּדַבָּר, לֹא-יִסְכּוֹן; וּמְלִים, לֹא-
יֹעִיל בָּם.**
(איוב ט"ו, ב'-ג')

לָכֵן, כֹּה אָמַר אֶ-דָּנִי ה', יַעַן דִּבַּרְתֶּם שָׁוְא, וְחִזַּקְתֶּם כְּנֹב--לָכֵן הִנְנִי אֲלֵיכֶם, נְאֻם אֶ-דָּנִי
ה'.
(יחזקאל י"ג, ח')

... וְלִמָּה-זֶה, הִבֵּל תִּהְבְּלוּ.
(איוב כ"ז, י"ב)

... שָׁוְא יְדַבֵּר--לְבוֹ, יִקְבֹּץ-אֶנּוֹן לוֹ; יֵצֵא לַחוּץ וְדַבֵּר.
(תהלים מ"א, ז')

... חֲזוֹן שֶׁקֶר וְקֶסֶם וְאֲלִיל, וְתַרְמִית לָבָם, הִמָּה, מִתְנַבְּאִים לָכֶם.
(ירמיהו י"ד, י"ד)

וְאִידָה, תִּנְחַמוּנֵי הִבֵּל; וּתְשׁוּבַתֵיכֶם, בְּשֹׁאֵר-מַעַל.
(איוב כ"א, ל"ד)

המנעות מרכילות

איש תהפכות, ישלח מדון; ונרָגוּ, מפְרִיד אלוף.
(משלי ט"ז, כ"ח)

באֶפֶס עצים, תכבֶּה-אֵשׁ; וּבְאֵין נרָגוּ, יִשְׁתַּק מְדוֹן. פָּחַם לְגַחְלִים, וְעֲצִים לְאֵשׁ; וְאִישׁ מְדַיְנִים, לְחַרְחַר-רֵיב.
(משלי כ"ו, כ"ב-כ"א)

גוֹלָה-סוּד, הוֹלֵךְ רְכִיל; וּלְפִתָּה שְׁפָתָיו, לֹא תתְעַרֵב.
(משלי כ', י"ט)

הוֹלֵךְ רְכִיל, מְגַלֶּה-סוּד; וְנֶאֱמַן-רוּחַ, מְכַסֶּה דָבָר.
(משלי י"א, י"ג)

לֹא-תִלְךָ רְכִיל בְּעַמִּיךָ, לֹא תַעֲמֹד עַל-דַּם רַעְפֶּךָ: אֲנִי, ה'.

(ויקרא י"ט, ט"ז)

בְּלֶם סָרִי סוֹרְרִים, הַלְכֵי רְכִיל גְּחֹשֶׁת וּבְרִזָּל; בְּלֶם מְשַׁחֲתִים, הִמָּה ... פִּי-מָאֵס ה',

בְּהֵם.

(ירמיהו ו', כ"ח, ל')

עוד דרכי דבור מומלצות

אֶל-תִּתְהַלֵּל, בְּיוֹם מָחָר: כִּי לֹא-תִדַּע, מַה-יִלְד יוֹם. יִהְלַךְ זָר וְלֹא-פִידָה; וְנָכְרִי, וְאֶל-שְׁפָתֶיךָ.

(משלי כ"ז, א'-ב')

אֶל-תִּרְבוּ תִדְבְּרוּ גְבוּהָה גְבוּהָה, וַיֵּצֵא עֲתָק מִפִּיכֶם: כִּי אֶל-דַּעוֹת ה', וְלוֹ נִתְּכֶנּוּ עֲלֻלוֹת.

(שמואל א' ב', ג')

משיב דבר, בְּטָרֶם יִשְׁמַע-- אֲוֹלֵת הִיא-לוֹ, וְכִלְמָה.
(משלי י"ח, י"ג)

מְכַסֶּה-פֶּשַׁע, מְבַקֵּשׁ אַהֲבָה; וְשׁוֹנֵה בְדָבָר, מִפְּרִיד אֱלוֹף.
(משלי י"ז, ט')

... וְפֹה חֶלֶק, יַעֲשֶׂה מִדְּחָה.
(משלי כ"ו, כ"ח)

שֹׁפֵטִי כִסִּיל, יִבְאוּ בְרִיב; וּפְיוֹ, לְמַהֲלֹמוֹת יִקְרָא. פִּי-כִסִּיל, מְחַתֶּה-לוֹ; וּשְׁפָתָיו, מוֹקֵשׁ
נִפְשׁוֹ.
(משלי י"ח, ו'-ז')

מִפְּרִי פִי-אִישׁ, יִשְׁבַּע-טוֹב; וּגְמוּל יְדֵי-אָדָם, יָשִׁיב לוֹ.
(משלי י"ב, י"ד)

מִפְּרִי פִי-אִישׁ, יֹאכַל טוֹב; וּנְפֹשׁ בִּגְדִים תִּמְסֶה.
(משלי י"ג, ב')

אֶף-אַתָּה, תִּפְרַח יְרָאָה; וְתִגְרַע שִׁיחָה, לִפְנֵי-אֵל. פִּי יֹאמֶר עֲוֹנָה פִּיךָ; וְתִבְחַר, לְשׁוֹן
עֲרוּמִים. יִרְשִׁיעַךָ פִּיךָ וְלֹא-אֲנִי; וּשְׁפָתֶיךָ, יַעֲנוּ-בְךָ.
(איוב ט"ו, ד'-ו')

בְּפֶשַׁע שֹׁפֵטִים, מוֹקֵשׁ רַע; וַיֵּצֵא מִצָּרָה צְדִיק.
(משלי י"ב, י"ג)

יִכְרַת ה', כָּל-שֹׁפֵטִי חֶלְקוֹת-- לְשׁוֹן, מְדַבְּרַת גְּדִלוֹת. אֲשֶׁר אָמְרוּ, לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר-
שְׁפָתֵינוּ אֲתָנוּ: מִי אֲדוֹן לְנוּ.
(תהלים י"ב, ג'-ד')

מצוות ואיסורים בתנ"ך התואמים למצוות הקוראן

אסור לשקר

... ולא תשקרו ... ולא תשבעו בשמי, לשקר ...
(ויקרא י"ט, י"א-י"ב)

... לא תענה ברעף עד שקר.
(שמות כ', י"ב)

... ולא תענה ברעף עד שוא.
(דברים ה', ט"ז)

מדבר-שקר, תרסק; ונקי וצדיק אל-תהרג, פי לא-אצדיק רשע.
(שמות כ"ג, ז')

לא תשוא, שמע שוא; אל-תשת ידך עם-רשע, להית עד חמס. לא-תהנה אחר-י-רבים,
לרעת; ולא-תענה על-רב, לנטת אחרי רבים--להטת.
(שמות כ"ג, א'-ב')

או-מצא אבדה וכחש בה, ונשבע על-שקר; על-אחת, מכל אשר-נעשה האדם-
לחטא בהנה. והיה, פי-יחטא ואשם ...
(ויקרא ה', כ"ב-כ"ג)

... לא-נעשו עולה, ולא-ידברו כזב, ולא-ימצא בפיהם, לשון תרמית: פי-המה ירעו
וקבצו, ואין מחריד.
(צפניה ג', י"ג)

אסור לגנוב

... לא תגנב ...
(שמות כ', י"ב)

... ולא תגנב ...
(דברים ה', ט"ז)

לא, תגנבו; ולא-תקחשו ולא-תשקרו, איש בעמיתו.
(ויקרא י"ט, י"א)

... ונגב יבוא, פשט גדוד בחוץ. ובל-יאמרו, ללכבם, כל-רעתם, זכרתי; עתה סבבו
מעליהם, נגד פני ה'.
(הושע ז', א'-ב')

הגנב רצח ונאף, והשבע לשקר וקטר לבעל; והלך, אחרי אלהים אחרים--אשר לא-
ידעתם. ובאתם ועמדתם לפני, בבית ה' אשר נקרא-שמי עליו, ואתרתם, נצלנו-
למען עשות, את כל-התועבות האלה.
(ירמיהו ז', ט'-י')

חולק עם-גנב, שונא נפשו ...
(משלי כ"ט, כ"ד)

אסור לאכול חזיר

ואת-החזיר פי-מפריס פרסה הוא, ופשע פסע פרסה, והוא, גרה לא-יגר; טמא הוא,
לכם. מבשרם לא תאכלו, ובגבלתם לא תגעו; טמאים הם, לכם.
(ויקרא י"א, ז'-ח')

... האכלים בשר החזיר, ומרק פגלים כליהם.
(ישעיהו ס"ה, ד')

... אכלי בשר החזיר, והשקץ והעכבר-- יחדו יספו, נאם-ה'.
(ישעיהו ס"ו, י"ז)

אסור לקחת רבית

לא-תשיך לאחיד, נשך כסף נשך אכל: נשך, כל-דבר אשר ישך.
(דברים כ"כ, כ')

אם-כסף תלוה את-עמי, את-העני עמד--לא-תהיה לו, כנשה; לא-תשימון עליו, נשך.
(שמות כ"ב, כ"ד)

אל-תקח מאתו נשך ותרבית, ויראת מא-להיך; וחי אחיד, עמד. את-כסף--לא-תתן לו, כנשה; ובמרבית, לא-תתן אכלה.
(ויקרא כ"ה, ל"ו-ל"ז)

כספו, לא-נתן כנשך ... עשה-אלה-- לא ימוט לעולם.
(תהלים ט"ו, ה')

וגם-אני אחי ונערי, נשים בהם כסף ודגון; נעזבה-נא, את-המשא הזה.
(נחמיה ה', י')

ואיש, פי-יהיה צדיק; ועשה משפט, וצדקה ... כנשך לא-יתן, ותרבית לא יקח ...
(יחזקאל י"ח, ה', ח')

אסור להסיח את הדעת מה' באמצעים כמו אסטרולוגיה או הגדת עתידות

... לא תנחשו, ולא תעונו.

(ויקרא י"ט, כ"ו)

הלוא זה, אשר ישטה אדני בו, והוא, נחש ונחש בו; הרעתם, אשר עשיתם.

(בראשית מ"ד, ה')

לא-ימצא בך ... קסם קסמים, מעונו ומנחש ומכשף. וחבר, תבר; ושאל אוב וידעני, ודרש אל-המתים. **פי-תועבת ה', כל-עשה אלה;** ובגלל, התועבת האלה, ה' א-להיך, מוריש אותם מפניך.

(דברים י"ח, י'-י"ב)

פי הגוים האלה, אשר אתה יורש אותם--אל-מעונו ואל-קסמים, ישמעו; ואתה-לא כן, נתן לך ה' א-להיך.

(דברים י"ח, י"ד)

... ויקסמו קסמים, וינחשו; ויתמכרו, לעשות הרע בעיני ה'--להכעיסו.

(מלכים ב' י"ז, י"ז)

הלוא מתזה-שוא חזיתם, ומקסם פזב אמרתם; ואמרים, נאם-ה', ואני, לא דברתי. לכן, פה אמר א-דני ה', וען דברכם שוא, ונחזיתם פזב--לכן הנני אליכם, נאם א-דני ה'. והיתה ידי, אל-הנביאים החזים שוא והקסמים פזב ... לכן, שוא לא תתזינה,

וקסם, לא-תקסמנה עוד ...

(יחזקאל י"ג, ז'-ט', כ"ג)

ואתם אל-תשמעו אל-נביאיכם ואל-קסמיכם, ואל חלמתיכם, ואל-עונוכם, ואל-

פשפיכם ...

(ירמיהו כ"ז, ט')

והיה להם פקסם-שוא בעיניהם, שבעי שבעות להם; והוא-מזכיר עון, להתפש.
(יחזקאל כ"א, כ"ח)

והכרתי קשפים, מידד; ומעוננים, לא יהיו-לך. והכרתי פסיליך ומצבותיך, מקרבוד;
ולא-תשתנה עוד, למעשה ידך ... ועשיתי באף ובחמה, נקם--את-הגוים: אשר, לא
שמעו.
(מיכה ה', י"א-י"ב, י"ד)

... חזון שקר וקסם ואליל, ותרמית לבם, המה, מתנבאים לכם ... ושפכתי עליהם,
את-רעתם.
(ירמיהו י"ד, ט"ז)

אסור לקחת שוחד

ושחד, לא תקח: כי השחד יעור פקחים, ויסלף דברי צדיקים.
(שמות כ"ג, ח')

לא-תטה משפט, לא תכיר פנים; ולא-תקח שוחד--כי השחד יעור עיני חכמים,
ויסלף דברי צדיקים.
(דברים ט"ז, י"ט)

ארוך לקח שוחד, להכות נפש דם נקי ...
(דברים כ"ז, כ"ה)

הלך צדקות, ודבר מישרים; מאס בבצע מעשקות, נער פפיו מתמך בשוחד ... הוא
מרומים וישפן, מצדות סלעים משגבו; לחמו נתן, מימיו נאמנים.
(ישעיהו ל"ג, ט"ו-ט"ז)

כי ידעתי רבים פשעים, ועצמים חטאתיכם; צררי צדיק לקחי כפר, ואביונים בשער
הטו.
(עמוס ה', י"ב)

... **ושחד על-נקי, לא לקח**: עשה-אלה-- לא ימוט לעולם.
(תהלים ט"ו, ה')

הוי ... מצדיקי רשע, **יעקב שחד**; וצדקת צדיקים, יסירו ממנו.
(ישעיהו ה', כ"ב-כ"ג)

... **שמרו ופשו--פי-אין עם-ה' א-להינו עולה ומשא פנים, ומקח-שחד**.
(דברי הימים ב' י"ט, ז')

פי-חמה, פן-יסיתך בספק; ורב-כפר, אל-יטך.
(איוב ל"ו, י"ח)

אסור לרמות

... **ולא-תכחשו ולא-תשקרו, איש בעמיתו**.
(ויקרא י"ט, י"א)

אשרי אדם--לא יחשב ה' לו עון; ואין ברוחו רמיה.
(תהלים ל"ב, ב')

טוב--יפיק בצון, מה'; ואיש מזמות ירשיע.
(משלי י"ב, ב')

אסור לרצוח

לא תרצח ...
(שמות כ', י"ב; דברים ה', ט"ז)

מדבר-שקר, תרמק; ונקי וצדיק אל-תמרג, פי לא-אצדיק רשע.
(שמות כ"ג, ז')

הגנב רצח ונאף, והשבע לשקר וקטר לבועל; והלוד, אחריו אלהים אחרים--אשר לא-
ידעתם. ובאתם ועמדתם לפני, בבית הזה אשר נקרא-שמי עליו, ואמרתם, נצלנו-
למען עשות, את כל-התועבות האלה.
(ירמיהו ז', ט'-י')

בני-- אם-יפתוד חטאים, אל-תבא. אם-לאמרו, לכה אתנו: נארכה לדם; נצפנה לנקי
חנם.
(משלי א', י'-י"א)

אסור לנאוף

... לא תנאף ...
(שמות כ', י"ב)

... ולא תנאף ...
(דברים ה', ט"ז)

לא יתנו מעלליהם, לשוב אל-א-להיהם: כי רוח זנונים בקרבם, ואת-ה' לא ידעו.
(הושע ה', ד')

עמי בעצו ישאל, ומקלו יגיד לו: כי רוח זנונים התעה, ויזנו מתחת א-להיהם.
(הושע ד', י"ב)

אל-תשמה ... אל-גיל פעמים, כי זנית מעל א-להיך; אהבת אתנו, על כל-גרות
דגו.
(הושע ט', א')

כי מנאפים, מלאה הארץ ... ותהי מרוצתם רעה ...
(ירמיהו כ"ג, י')

נאף אִשָּׁה חֶסֶר-לֵב; מִשְׁחִית נַפְשׁוֹ, הוּא יַעֲשֶׂנָהּ. נָגַע-וְקָלוֹן יִמְצָא; וְחִרְפָּתוֹ, לֹא תִמָּחֶה.
(משלי ו', ל"ב-ל"ג)

וְעֵינַי נֹאֵף, שְׂמֵרָה נִשְׁפָּף לְאִמֶּר-- לֹא-תְשׁוּרְנֵי עֵינַי ... כִּי יִחַדּוּ, בְּקֶר לְמוֹ צְלָמֹת; כִּי-יִכִּיר, בְּלֵהוֹת צְלָמֹת.
(איוב כ"ד, ט"ו, י"ז)

משכב זכר אסור

וְאִישׁ, אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אֶת-זָכָר מִשְׁכַּבֵי אִשָּׁה--תּוֹעֵבָה עָשׂוּ, שְׁנֵיהֶם ...
(ויקרא כ', ג')

וְאֶת-זָכָר--לֹא תִשְׁכַּב, מִשְׁכַּבֵי אִשָּׁה: תּוֹעֵבָה, הוּא.
(ויקרא י"ח, כ"ב)

אסור לאכול דם

חַקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם, בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם ... וְכָל-דָּם, לֹא תֹאכְלוּ.
(ויקרא ג', י"ז)

וְכָל-דָּם לֹא תֹאכְלוּ, בְּכֹל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם ... וְלִבְהֶמָה.
(ויקרא ז', כ"ו)

רַק חֶזֶק, לְבִלְתֵּי אֲכֹל הַדָּם ... לֹא, תֹאכְלוּ ... לְמַעַן יִיטַב לָךְ וּלְבִנְיֹד אַחֲרֶיךָ, כִּי-תַעֲשֶׂה הַיִּשָּׁר בְּעֵינֵי ה' .
(דברים י"ב, כ"ג-כ"ה)

רַק אֶת-דָּמוֹ, לֹא תֹאכְל ...
(דברים ט"ו, כ"ג)

אסור לאכול נבלות

נבלה וטרפה לא יאכל, לטמאה-בה: אני, ה'. ושמרו את-משמרתתי ...
(ויקרא כ"ב, ח'-ט')

פל-נבלה וטרפה, מן-העוף ומן-הבהמה--לא יאכלו, הכהנים.
(יחזקאל מ"ד, ל"א)

לא תאכלו כל-נבלה ...
(דברים י"ד, כ"א)

וכל-נפש, אשר תאכל נבלה וטרפה, באזרח, ובגר ... וטמא ...
(ויקרא י"ז, ט"ו)

מנהגים דתיים בתנ"ך התואמים לקוראן

עמידה בתפילה

ויקמו ... לתלל, לה' ... בקול גדול, למעלה.
(דברי הימים ב' כ', י"ט)

ויקם ... ויזעקו בקול גדול, אל-ה' א-להיהם ... קומו ברכו את-ה' א-להיכם, מן-
העולם עד-העולם; ויברכו שם כבודו, ומרומם על-כל-ברכה ותהלה.
(נחמיה ט', ד'-ה')

... קם ... ויפל לאפיו ארצה וישתחו שלש פעמים ...
(שמואל א' כ', מ"א)

כריעה והשתחוות בתפילה

... לא תיראו אלהים אחרים; ולא-תשתחווי להם--נלא תעבדום, ולא תזבחו להם. כי
אם-את-ה', אשר העלה אתכם מארץ מצרים בכח גדול ובזרוע נטויה--אתו תיראו;
ולו תשתחויו, ולו תזבחו.
(מלכים ב' י"ז, ל"ה-ל"ו)

ויקד האיש, וישתחו לה'.
(בראשית כ"ד, כ"ו)

... ויהללו, עד-לשמחה, ויקדו, וישתחו.
(דברי הימים ב' כ"ט, ל')

הריו יחיא (עדנו אוקטר)

וְאָקֵד וְאִשְׁתַּחֲוָה, לַה'; וְאֶבְרַךְ, אֶת-ה' ...
(בראשית כ"ד, מ"ח)

בְּאוֹ, וְשִׁתְחַוָּה וְנִכְרַעַה; וְנִבְרַכְהָ, לְפָנֵי-ה' עֲשֹׂנוּ.
(תהלים צ"ה, ו')

... וַיִּקַּד הָעָם, וַיִּשְׁתַּחֲווּ. וַיִּלְכּוּ וַיַּעֲשׂוּ ... כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת-מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן, כִּן עָשׂוּ.
(שמות י"ב, כ"ז-כ"ח)

וַיֵּאמְרוּ, הָעָם; וַיִּשְׁמְעוּ פִּי-פִקְדֵי ה' ... וְכִי רָאָה אֶת-עַנְיָם, וַיִּקְדוּ, וַיִּשְׁתַּחֲווּ.
(שמות ד', ל"א)

נפילת אפיים

... וַיִּפֹּל לְאֶפְיוֹ אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶהוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים ...
(שמואל א' כ', מ"א)

וַיִּבְרַךְ עֲזָרָא, אֶת-ה' הָאֵל-לְהִימִם הַגָּדוֹל; וַיַּעֲנוּ כָל-הָעָם אָמֵן אָמֵן, בְּמַעַל יְדֵיהֶם, וַיִּקְדוּ
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לַה', אַפְיָם אֶרְצָה.
(נחמיה ח', ו')

וַיִּפֹּל אֶבְרָם, עַל-פָּנָיו ...
(בראשית י"ז, ג')

וַיְהִי, כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עֶבֶד אֶבְרָהָם אֶת-דְּבָרֵיהֶם; וַיִּשְׁתַּחֲוֶהוּ אֶרְצָה, לַה'.
(בראשית כ"ד, נ"ב)

וַיִּמָּהַר, מֹשֶׁה; וַיִּקַּד אֶרְצָה, וַיִּשְׁתַּחֲוֶהוּ.
(שמות ל"ד, ח')

וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה, וַיַּפֵּל עַל-פָּנָיו.

(במדבר ט"ז, ד')

וַיַּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם, וַיֹּאמְרוּ, א-ל, א-לֹהֵי הַרוּחַת לְכָל-בָּשָׂר ...

(במדבר ט"ז, כ"ב)

וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן ... וַיַּפְּלוּ, עַל-פְּנֵיהֶם; וַיֵּרָא כְבוֹד-ה', אֲלֵיהֶם.

(במדבר כ', ו')

וְאִם--שָׁמַע, אִמְרֵי-א-ל: אֲשֶׁר מִחֲזֵה ש-דֵי יַחֲזֵה, נִפְּל וּגְלוֹי עֵינָיִם.

(במדבר כ"ד, ד')

... וַיַּפֵּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל-פָּנָיו אַרְצָה, וַיִּשְׁתַּחוּ ...

(יהושע, ה', י"ד)

וַיֵּרָא, כָּל-הָעָם, וַיַּפְּלוּ, עַל-פְּנֵיהֶם; וַיֹּאמְרוּ--ה' הוּא הָאֱלֹהִים, ה' הוּא הָאֱלֹהִים.

(מלכים א' י"ח, ל"ט)

לְדַבֵּר הַזֶּה, יִסְלַח ה' לְעַבְדָּךְ ... וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי ...

(מלכים ב' ה', י"ח)

... וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לֵה' ...

(דברי הימים א' כ"ט, כ')

... וַיִּכְרְעוּ אַפְּיִם אַרְצָה עַל-הַרְצָפָה, וַיִּשְׁתַּחֲוּ, וְהִדּוּת לֵה' ...

(דברי הימים ב' ז', ג')

... פָּרְעוֹ, הִמְלִיךְ וְכָל-הַנְּמַצָּאִים אֹתוֹ--וַיִּשְׁתַּחֲוּ ... לְהַלֵּל לֵה' ... וַיִּהְלְלוּ, עַד-לְשִׁמְחָה,

וַיִּקְדּוּ, וַיִּשְׁתַּחֲוּ.

(דברי הימים ב' כ"ט, כ"ט-ל')

... ויפל ארצה, וישתחו. ויאמר ערם יצתי מבטן אמי, וערם אשוב שמה--ה' נתן, וה' לקח; והי שם ה', מברך.
(איוב א', כ'-כ"א)

וישתחו-לו כל-מלכים; כל-גוים יעבדוהו.
(תהלים ע"ב, י"א)

התנוחה אחרי נפילת האפיים

באו, ושתחנה ונכרעה; נברכה, לפני-ה' עשנו.
(תהלים צ"ה, ו')

ובמנחת הערב ... ואכרעה, על-ברפי, ואפרשה כפי, אל-ה' א-להי.
(עזרא ט', ה')

ויהי ככלות שלמה, להתפלל אל-ה', את כל-התפלה והתחנה, הזאת; קם מלפני מזבח ה', מקרע על-ברכיו, וכפיו, פרושות השמים.
(מלכים א' ח', נ"ד)

... ויעמד עליו, ויברך על-ברכיו ... ויפרש כפיו, השמומה.
(דברי הימים ב' ו', י"ג)

צום

ונצומה ונבקשה מא-להינו, על-זאת; ויעתר, לנו.
(עזרא ח', כ"ג)

... ואהי צם ומתפלל, לפני א-להי השמים.
(נחמיה א', ד')

... וַיְצוּמוּ בַיּוֹם-הַהוּא, עַד-הָעֶרֶב ...
(שופטים כ', כ"ז)

... וַיְצוּמוּ בַיּוֹם הַהוּא ...
(שמואל א' ז', ו')

... וַיִּקְרַע בְּגָדָיו, וַיִּשֶׁם-שָׁק עַל-בְּשָׂרוֹ, וַיְצוּם; וַיִּשְׁכַּב בַּשָּׁק, וַיַּהֲלֵךְ אֹט.
(מלכים א' כ"א, כ"ז)

וּבַיּוֹם עֲשָׂרִים וָאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַזֶּה, נֶאֱסָפוּ ... בַּצּוּם וּבִשְׂקִים, וְאָדָמָה, עֲלֵיהֶם.
(נחמיה ט', א')

וְכַאתָּ אֶתְּהָ וְקִרְאתָּ בְּמַגֵּלָה אֲשֶׁר-כָּתַבְתָּ-מִפִּי אֶת-דְּבָרֵי ה' בְּאָזְנֵי הָעָם, בֵּית ה'--בַּיּוֹם
צוּם ... קָרְאוּ צוּם לְפָנָי ה' ...
(ירמיהו ל"ו, ו', ט')

וְאֶתְנֶה אֶת-פָּנָי, אֶל-אֶ-דְּנִי הָאֶ-לֵהִים, לְבַקֵּשׁ תְּפִלָּה, וְתַחֲנוּנִים--בַּצּוּם, וְשָׁק וְאֶפֶר.
(דניאל ט', ג')

קִדְשׁוֹ-צוּם, קָרְאוּ עֲצֻרָה--אֶסְפוּ זְקֵנִים כָּל יִשְׂרָאֵל הָאֶרֶץ, בֵּית ה' אֶ-לֵהִיכֶם; וְנִזְעֲקוּ,
אֶל-ה'.
(יואל א', י"ד)

כֹּה-אָמַר ה' צְבָאוֹת, צוּם הַרְבִּיעִי וְצוּם הַחֲמִישִׁי וְצוּם הַשְּׁבִיעִי וְצוּם הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה
... לְשִׁשּׁוֹן וְלִשְׁמֻחָה, וְלִמְעַדִּים, טוֹבִים; וְהָאֶמַת וְהַשְּׁלוֹם, אָהְבוּ.
(זכריה ח', י"ט)

מתן צדקה

וּכְרָמָה לֹא תַעֲוֹלָל, וּפְרֻט פְּרָמָה לֹא תִלְקַט: לְעֲנֵי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם ...
(ויקרא י"ט, י')

וּבְקִצְרְכֶם אֶת-קְצִיר אֲרֻצְכֶם, לֹא-תִכְלֶה פֶּאת שְׂדֶךְ בְּקִצְרְךָ, וְלִקַּט קְצִירְךָ, לֹא תִלְקַט;
לְעֲנֵי וְלַגֵּר תַּעֲזֹב אֹתָם ...
(ויקרא כ"ג, כ"ב)

כִּי-יָמוּד אַחִיד, וּמִטָּה יָדוּ עִמָּה--וְהִחֲזַקְתָּ בּוֹ, גֵּר וְתוֹשֵׁב נְחִי עִמָּה.
(ויקרא כ"ה, ל"ה)

כִּי-יִהְיֶה בָּךְ אֲבִיוֹן מֵאֲחִיד, בְּאֲחִיד שְׁעָרֶיךָ, בְּאַרְצְךָ, אֲשֶׁר-ה' אֱ-לֹהֶיךָ נָתַן לָךְ--לֹא
תֵאֱמָץ אֶת-לִבְּךָ, וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת-יָדְךָ, מֵאַחִיד, הָאֲבִיוֹן. כִּי-פָתַח תִּפְתַּח אֶת-יָדְךָ,
לוֹ; וְהֵעֲבַט, תַּעֲבִישֶׁנּוּ, דֵּי מַחְסְרוֹ, אֲשֶׁר יַחְסֵר לוֹ. הִשְׁמַר לָךְ פֶּן-יִהְיֶה דָבָר עִם-לִבְּךָ
בְּלִיעַל לֵאמֹר, קִרְבָּה שְׁנַת-הַשָּׁבַע שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה, וְרַעַה עֵינֶךָ בְּאַחִיד הָאֲבִיוֹן, וְלֹא
תָתַן לוֹ; וְקָרָא עָלֶיךָ אֶל-ה', וְהָיָה בָּךְ חֵטָא. נָתַן תָּתַן לוֹ, וְלֹא-יָרַע לִבְּךָ בְּתַתָּה לוֹ:
כִּי בְּגִלְל הַדָּבָר הַזֶּה, יִבְרַכְךָ ה' אֱ-לֹהֶיךָ, בְּכָל-מַעֲשֶׂיךָ, וּבְכָל מַשְׁלַח יָדְךָ. כִּי לֹא-יִחַדֵּל
אֲבִיוֹן, מִקְרָב הָאֲרָץ; עַל-כֵּן אֲנֹכִי מִצְוָה, לֵאמֹר, פָּתַח תִּפְתַּח אֶת-יָדְךָ לְאַחִיד לְעֲנִיָּה
וּלְאַבְיָה, בְּאַרְצְךָ.
(דברים ט"ו, ז'-י"א)

וְשִׁמַּחְתָּ בְּכָל-הַטּוֹב, אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֱ-לֹהֶיךָ--וּלְבִיתְךָ: אֶתָּה, וְהַלְוִי, וְהַגֵּר, אֲשֶׁר
בְּקִרְבְּךָ. כִּי תִכְלֶה לַעֲשׂוֹר אֶת-כָּל-מַעֲשֵׂי תְבוּאַתְךָ, בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁת--שְׁנַת הַמַּעֲשֵׂר:
וְנִתְתָּה לְלוֹוִי, לַגֵּר לִיתוּם וְלְאֱלֻמָּנָה, וְאָכְלוּ בְשַׁעְרֶיךָ, וְשָׂבְעוּ. וְאָמַרְתָּ לְפָנָי ה' אֱ-לֹהֶיךָ
בַּעֲרַתִּי הַקֹּדֶשׁ מִן-הַבַּיִת, וְגַם נִתְּמוּ לְלוֹוִי וְלַגֵּר לִיתוּם וְלְאֱלֻמָּנָה, בְּכָל-מִצְוַתְךָ, אֲשֶׁר
צִוִּיתִנִּי: לֹא-עֲבַרְתִּי מִמִּצְוֹתֶיךָ, וְלֹא שָׁכַחְתִּי.
(דברים כ"ו, י"א-י"ג)

טהרה

נְעִשִׂיתָ פִּיּוֹר נְחֹשֶׁת, וְכִנּוּ נְחֹשֶׁת--לְרַחֲצָה; וְנָתַתָּ אֹתוֹ, בֵּין-אֶהָל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ, וְנָתַתָּ שָׁמָּה, מַיִם. וְרַחֲצוּ אֶהָרֹן וּבְנָיו, מִמַּנּוֹ, אֶת-יְדֵיהֶם, וְאֶת-רַגְלֵיהֶם. בְּבֹאֵם אֶל-אֶהָל מוֹעֵד, יְרַחֲצוּ-מַיִם ... אוֹ כַּגִּשְׁתֶּם אֶל-הַמִּזְבֵּחַ לְשִׁרְתוֹ, לְהַקְטִיר אִשָּׁה לַה'. וְרַחֲצוּ יְדֵיהֶם וּרְגְלֵיהֶם ... וְהִיטָה לָהֶם חֵק-עוֹלָם לֹא וּלְזָרְעוֹ, לְדוֹרָתָם.
(שמות ל', י"ח-כ"א)

וְהִקְרַבְתָּ אֶת-אֶהָרֹן וְאֶת-בְּנָיו, אֶל-פֶּתַח אֶהָל מוֹעֵד; וְרַחֲצַתָּ אֹתָם, בַּמַּיִם ... וַיִּשֶׂם, אֶת-הַכִּיֹּר, בֵּין-אֶהָל מוֹעֵד, וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ; וַיִּתֵּן שָׁמָּה מַיִם, לְרַחֲצָה. וְרַחֲצוּ מִמַּנּוֹ, מִלְּשָׁה וְאֶהָרֹן וּבְנָיו, אֶת-יְדֵיהֶם, וְאֶת-רַגְלֵיהֶם. בְּבֹאֵם אֶל-אֶהָל מוֹעֵד, וּבִקְרַבְתֶּם אֶל-הַמִּזְבֵּחַ--יְרַחֲצוּ: כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה', אֶת-מֹשֶׁה.
(שמות מ', י"ב, ל"ג-ל"א)

וְאֶת-אֶהָרֹן וְאֶת-בְּנָיו תְּקַרְיב, אֶל-פֶּתַח אֶהָל מוֹעֵד; וְרַחֲצַתָּ אֹתָם, בַּמַּיִם.
(שמות כ"ט, ד')

מנהגים בתנ"ך התואמים לדרכיו של הנביא מוחמד ע"ה

בזכות תכונותיהם הנעלות, קיימו כל הנביאים שנשלחו מאז אדם הראשון ע"ה אורח חיים המהווה מופת לכל בני האדם. כיצד ניהלו הנביאים את חיי היום-יום שלהם, אלה מיני מזון אהבו, כיצד אכלו אותם, מה לבשו, כיצד הסתפרו והסתרקו, איזו תשומת לב העניקו לנקיון, כיצד שוחחו ואיך התייחסו לאנשים אחרים - כל אלה פרטי מידע בעלי ערך עבור המאמינים.

לפי הנביא מוחמד (יברכהו הא-ל וינצרהו), כל השליחים הם אנשים מבורכים שהא-ל חנן אותם במעלות מוסריות, בתפארת ובחכמה, בכשרון להשפיע על הזולת, באצילות ובאישיות קורנת. חייהם של אישים מבורכים אלה, מנהגיהם והתנהגותם שהשפיעו על קהילותיהם, הם המורשת שהנחילו לדורות. בכתבי הַקְזִית', הנביא מוחמד (יברכהו הא-ל וינצרהו) מספר לנו שהמורשת (סֻנְה) של כל הנביאים והשליחים דומה מאד.

הא-ל מגלה בקוראן שכל הנביאים השתלשלו מאותה משפחה ושהיו לכולם אותם אמונות וערכי מוסר:

זו טענתנו הניצחת, ואותה נִתְּנוּ לַאֲבֵרָהֶם כנגד בני עמו. אנו מרוממים במעלות את כל אשר נחפוץ. ריבונך חכם ויודע. הענקנו לו את יצחק ויעקב והנחינו כל אחד מהם, ואת נח הנחינו לפני כן, ומזרעו - את דָּוִד ושלמה ואיוב ויוסף ומשה ואֶהְרֶן - כך נגמול למיטיבים - ואת זכריה ויוחנן וישוע ואליהו - כל אחד נמנה עם הישרים - ואת ישמעאל ואלישע ויונה ולוט, כל אחד מהם רוממנו מכל שוכני העולמים, - וגם כמה מאבותיהם וצאצאיהם ואחיהם, ובחרנו אותם והנחינו אותם אל אורח מישרים. זוהי ההדרכה הבאה מעם הא-ל, אשר בה ינחה את אשר יחפוץ מבין עבדיו. אם יצרפו לו שותפים, לא יניבו מפעלותיהם פרי. הם אשר נִתְּנוּ להם את הספר ואת חכמת המשפט והנבואה. אם אלה יכפרו בזאת, הנה הפקדנו על זאת אנשים אשר לא יכפרו.

(סורה 6: המקנה, 89-83)

אלה הנביאים אשר נטה להם הא-ל חסד; הם מזרע אדם ומאלה אשר נשאנו עם נח, ומזרע אברהם וישראל, ומאלה אשר הנחינו ובחרנו. בהיקרא לפניהם אותה הרחמן, השתחוו אפיים ארצה ובכו.
(סורה 19: מרים, 58)

כאשר בוחנים בפירוט את התורה שנתגלתה לנביא משה ע"ה, ניתן לראות שהיא כוללת מידע חשוב בנושאים של צורת חיים, ערכי מוסר ומורשתם של הנביאים והשליחים שחיו בעבר.
בחלק זה של הספר, תוכלו לראות את קווי הדמיון בין הנביאים שנשלחו להאיר כאבוקה את כל העולמות.

צורות לבוש המומלצות בתנ"ך

חבישת כיפה

חדית':

הוא נהג לחבוש את הכיפה. לעתים הוא חבשה תחת הטורבן, ולעתים בפני עצמה. לעתים הוא הסיר אותה והחליפה בצעיף על ראשו ומצחו.¹

רוב בגדי הקדוש היו לבנים. הוא חבש טורבן על כיפתו. הוא החל ללבוש את חולצתו קודם כל מצד ימין. הייתה לו תלבושת מיוחדת אותה הוא לבש בימי שישי.²

שליח הא-ל חבש כיפה מפוספסת.³

תנ"ך:

וּלְבָנֵי אֶהְרֹן תַעֲשֶׂה כְתָנֹת, וְעִשִׂיתָ לָהֶם אֲבָנִיִּים; וּמַגְבָּעוֹת תַעֲשֶׂה לָהֶם, לְכָבוֹד וּלְתַפְאֶרֶת.
(שמות כ"ח, מ')

... וְחִבְשֵׁת לָהֶם מַגְבָּעוֹת, וְהִיטָה לָהֶם כְּהֶנָּה, לְחֻקַּת עוֹלָם; וּמִלֵּאתָ יַד-אֶהָרֹץ, וַיַּד-בְּנָיו.
(שמות כ"ט, ט')

וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת-בְּנֵי אֶהָרֹן, וַיִּלְבָּשֶׂם כְּתֹנֶת וַיַּחְגֵּר אֹתָם אֲבָנִט, וַיַּחְבֵּשׁ לָהֶם, מַגְבָּעוֹת-
כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה', אֶת-מֹשֶׁה.
(ויקרא ח', י"ג)

לבישת כותונת

חדית:

הוגה הדעות המוסלמי, אל-גזאלי, אמר ב'איהיה אל-אולום' שלו: "שליח הא-ל לבש את כל סוגי הלבוש שהוכנו עבורו. **כותונת**, מקטורנים, צעיפים, וכו'.⁴

הוא יקשור זאת **מעל לכותנתו**, לעתים ישחרר זאת בעת התפילה היומית ומחוץ לתפילה היומית.⁵

הוא החל ללבוש את **כותנתו** קודם כל מימין.⁶

תנ"ך:

וּשְׂבָצָת הַכְּתָנֹת שֵׁשׁ, וְעִשִׂיתָ מִצְּנֶפֶת שֵׁשׁ; וְאֲבָנִט תַּעֲשֶׂה, מַעֲשֵׂה רִקְם.
(שמות כ"ח, ל"ט)

וְאֶת-בְּנָיו, תַּקְרִיב; וְהִלְבַּשְׁתֶּם, כְּתֹנֶת.
(שמות כ"ט, ח')

וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת-הַכְּתָנֹת, וַיַּחְגֵּר אֹתוֹ בְּאֲבָנִט, וַיִּלְבָּשׁ אֹתוֹ אֶת-הַמְּעִיל, וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת-
הָאֶפֶד; וַיַּחְגֵּר אֹתוֹ, בְּחֹשֶׁב הָאֶפֶד, וַיִּנְאָפֵד לוֹ, בּוֹ.
(ויקרא ח', ז')

שימוש בבגדי פשתן

חדית':

איבן שאהר אָשוב מתייחס בספרו, 'מְנָקִיב', העוסק במידות טובות, לדבר הבא: "הוא (הנביא מוחמד) נהג ללבוש בגדים מאריגי פשתן וכותנה. רוב בגדיו של הקדוש היו לבנים.⁷

במקארים אל-אָקְהֶלֶק, נאמר: "בדי פשתן היו אחד מבגדי הנביא"⁸

תנ"ך:

ויעשו את-הכתנת שש, מעשה ארג, לאהרן, ולבניו. ואת המצנפת שש, ואת-פארי המגבעת שש, ואת-מכנסי הכד, שש משזר. ואת-האבנט שש משזר, ותכלת וארגמן ותולעת שני--מעשה רקם: פאשר צנה ה', את-משה.
(שמות ל"ט, כ"ז-כ"ט)

ועשה להם מכנסי-כד, לכסות בשר ערוה; ממתנים ועד-ירכים, יהיו. והיו על-אהרן ועל-בניו בבאם אל-אהל מועד, או בגשתם אל-המזבח לשרת בקדש ... חקת עולם לו, ולזרעו אחריו.
(שמות כ"ח, מ"ב-מ"ג)

פארי פשתים, יהיו על-ראשם, ומכנסי פשתים, יהיו על-מתניהם: לא יקגרו, ביזע.
(יחזקאל מ"ד, י"ח)

פתנת-כד קדש ולבש, ומכנסי-כד יהיו על-בשרו, ובאבנט כד יקגור, ובמצנפת כד יצנף; בגדי-קדש הם, ורחץ במים את-בשרו ולבשם.
(ויקרא ט"ז, ד')

חבישת טורבן

חדית':

הוא נהג לחבוש את הטורבן מעל לכיפתו.⁹

לפי התיאור, הנביא כרך סביבו את הטורבן שלושה או ארבעה סיבובים.¹⁰

היה לו טורבן שמאוזכר בכינוי 'אל-סאהאב' והוא נתן זאת לעלי הקדוש. כשעלי הגיע עטוי הטורבן, אמר שליח הא-ל (יהי רצון שאל'לה יברכו ויעניק לו שלוה), "עלי בא אליך בתוך אל-סאהאב."¹¹

תנ"ך:

נָאמַר, יְשִׁימוּ צְנִיף טְהוֹר עַל-רֵאשׁוֹ; וְיִשְׁימוּ הַצְּנִיף הַטְּהוֹר עַל-רֵאשׁוֹ, וַיִּלְבָּשֶׁהוּ בְּגָדִים, וּמְלֶאךָ ה', עֲמַד.
(זכריה ג', ה')

נְאֻלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ, חֹשֶׁן וְאַפֹּד וּמְעִיל, וּכְתָנֶת תְּשַׁבֵּץ, מִצְּנִפֹת נְאֻכְנֹט ...
(שמות כ"ח, ד')

פְּאָרֵי פְּשָׁתִים, יִהְיוּ עַל-רֵאשָׁם, וּמְכַנְסֵי פְּשָׁתִים, יִהְיוּ עַל-מְתַנְיָהֶם: לֹא יִתְקְרוּ, בְּיָזַע.
(יחזקאל מ"ד, י"ח)

לבישת גלימה וקפטן

חדית':

בימי מלחמה ובימים רגילים, הוא עטה בגדי כסות. היה זה חיזיון מלבב לראותו כשהוא לבש גלימה ממשי ירוק ושעמד בניגוד לעורו הלבן...

הוא עטה מעל לבגדיו כסות בצבע צהוב-כתום. לעתים הוא הנהיג את הקהילה בתפילה כשהוא לבוש בגלימה יחידה זו. לעתים הוא לבש רק גלימה יחידה...

לעתים הוא עטה מעל לבגדיו גלימת פסים תימנית, ולעתים הייתה זו גלימה עשויה צמר. הוא לבש בגדים עשויים מאריגי כותנה ופשתן.¹²

תנ"ך:

ויעש את-מעיל האפד, מעשה ארג, פליל, תכלת. ופי-המעיל בתוכו, כפי תחרא; שפה לפיו סביב, לא יקרע. ויעשו, על-שולי המעיל, רמוני, תכלת וארגמן ותולעת שני--משור. (שמות ל"ט, כ"ב-כ"ד)

ואת-אהרן ואת-בניו תקריב, אל-פתח אהל מועד; ורחצת אתם, במים. ולקחת את-הבגדים, והלבשת את-אהרן את-הכתנת, ואת מעיל האפד, ואת-האפד ואת-החשו; ואפדת לו, בחשב האפד. (שמות כ"ט, ד'-ה')

וימן עליו את-הכתנת, ויחגר אתו באבנט, וילבש אתו את-המעיל, וימן עליו את-האפד; ויחגר אתו, בחשב האפד, ויאפד לו, בו. (ויקרא ח', ז')

ואתה, תדבר אל-כל-חכמי-לב, אשר מלאתיו, רוח חכמה; ועשו את-בגדי אהרן, לקדשו--לכהנו-לי. ואלה הבגדים אשר יעשו, חשו ואפוד ומעיל, וכתנת תשבץ, מצנפת ואבנט; ועשו בגדי-קדש לאהרן אחיה, ולבניו--לכהנו-לי. והם יקחו את-הזהב, ואת-התכלת ואת-הארגמן, ואת-תולעת השני, ואת-השש. (שמות כ"ח, ג'-ה')

חשיבות הנקיון בתנ"ך

חדית':

הם ארגו עבור הקדוש שני מקטורנים, והוא לבשם רק לתפילה היומית. הוא עודד וציווה על קהילתו להקפיד על ניקיון. ¹³

לפני שאנו, אנשי ביתו של הנביא, הלכנו לישון, נדרשנו לציית לעשרה דברים: להיות נקיים... ¹⁴

בנו של עמר בן אלח'טאב סיפר: "מעולם לא פגשתי אדם נקי, נדיב ואמיץ יותר
משליחו של אל'לה." 15

שליח אל'לה אמר: "האיסלם נקי ללא רבב. גם אתם חייבים להיות נקיים. נקו את
עצמכם, כי הנקיים נכנסים לגן-העדן." 16

תנ"ך:

ויאמר ה' אל-משה לך אל-העם, וקדשתם היום ומחר; וכבסו, שמלתם.
(שמות י"ט, י')

ויכד משה מן-ההר, אל-העם; ויקדש, את-העם, וכבסו, שמלתם.
(שמות י"ט, י"ד)

... אבי דבר גדול הנביא דבר אליה, הלא תעשה; ואף כי-אמר אליה, רחץ
וטהר.
(מלכים ב' ה', י"ג)

בבאם אל-אהל מועד, ובקרבתם אל-המזבח--ירחצו: כאשר צוה ה', את-משה.
(שמות מ', ל"ב)

ויקם דוד מהארץ וירחץ ויכד, ויחלף שמלתו, ויבא בית-ה', וישתחו ...
(שמואל ב' י"ב, כ')

והזרתם את-בני-ישראל, מטמאתם; ולא ימתו בטמאתם, בטמאם את-משכני אשר
בתוכם.
(ויקרא ט"ו, ל"א)

... יכבס בגדיו, ורחץ את-בשרו במים; ואתרי-כו, יבוא אל-המחנה.
(ויקרא ט"ז, כ"ח)

וְרַחֵץ אֶת-בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ, וְלָבַשׂ אֶת-בְּגָדָיו ...
(ויקרא ט"ז, כ"ד)

וַיִּתְחַטְּאוּ הַלְוִיִּם, וַיִּכְבְּסוּ בְּגָדֵיהֶם ...
(במדבר ח', כ"א)

פְּתַנְתָּ בְּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ, וּמְכַנְסֵי-בְד יִהְיוּ עַל-בְּשָׂרוֹ, וּבְאֲכַנְט בְּד יִחְגַּר, וּבְמַצְנָפֶת בְּד יִצְנַף; בְּגָדֵי-קֹדֶשׁ הֵם, וְרַחֵץ בַּמַּיִם אֶת-בְּשָׂרוֹ וְלָבַשׁם.
(ויקרא ט"ז, ד')

רַחֲצוּ, הַזִּכּוֹ--הַסִּירוּ רַע מֵעַלְלֵיכֶם, מִנְּגִד עֵינַי ...
(ישעיהו א', ט"ז)

וְלִהְבְּדִיל, בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל, וּבֵין הַטָּמֵא, וּבֵין הַטָּהוֹר.
(ויקרא י', י')

התבשמות בריחות טובים

חדית':

לשליח הא-ל הייתה תיבה שהכילה מושק. לאחר כל טכס היטהרות, הוא היה לוקח מושק ומושח בו את עצמו. הניחוח המענג היה נפוץ סביבו בכל פעם שהוא יצא מביתו. 17

כששליח אל'לה קיבל בושם, הוא היה מושח בו את גופו. "זה מריח טוב וקל לקחת אותו לכל מקום", כך נהג לומר. 18

נכדו של הנביא (יהי רצון שאל'לה יברכו ויעניק לו שלוה), הקדוש חסן, סיפר על השקפותיו של סביו בנוגע לריח נעים: "הנביא ציווה עלינו ללבוש את הבגדים הטובים ביותר שניתן להשיג ולעטות עלינו את הריחות הנעימים ביותר שניתן למצוא." 19

גופו היה נקי וריחו נעם מאוד. ריח עורו היה יותר נעים מפילו מהבושם המשובח ביותר, בין אם הוא השתמש בבושם או לאו. כל מי שבא עמו במגע (לחץ עמו יד או נהנה לחלוק עמו שיחה, ידידות וחיבה), היה מתענג על ריחו לאורך כל היום, ואם הוא נגע בראשו של ילד בידו הקדושה, היה הדבר מייחד את הילד הזה מבין יתר הילדים." 20

תנ"ך:

וַיָּקָם דָּוִד מִהָאָרֶץ וַיִּחַץ וַיִּסָּף, וַיַּחֲלֵף שְׂמֹלְתּוֹ ...
(שמואל ב' י"ב, כ')

וַרְחֻצָתָּהּ וְסִפְתָּהּ, וְשִׁמְתָּ שְׂמֹלְתֶיהָ עָלֶיהָ--וַיִּבְרַתָּהּ הַגֶּרֶן ...
(רות ג', ג')

לבשם מקומות פולחן בריח נעים

חזית':

באסיפות הכלליות של הנביא הובערה קטורת משמן מור (שמן המופק מעץ הקמפור) או משמן בניחוח אחר, והקהילה הוזמנה לנוח. בימי שישי, הוא ציווה להשתמש בריחות נעימים. 21

שליח הא-ל יעניק ניחוח נעים בעזרת "אוד אל-ג'ומארי" (סוג צמח שמדיף ריח נעים כשהוא מוצב מעל אש). 22

תנ"ך:

... וְאֶת-קִטְרֹת הַסַּמִּים, לַקֹּדֶשׁ: כָּל אֲשֶׁר-צְוִיתָהּ, יַעֲשֶׂהוּ.
(שמות ל"א, י"א)

וַיִּקְטֹר עָלָיו, קִטְרֹת סַמִּים--כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה', אֶת-מֹשֶׁה.
(שמות מ', כ"ז)

שָׁמֶן וְקִטְרֹת, יִשְׂמַח-לֵב ...
(משלי כ"ז, ט')

והקטיר עליו אהרן, קטרת סמים; בבקר בבקר, בהיטיבו את-הנרות--יקטירנה. ובהעלות אהרן את-הנרות בין הערבים, יקטירנה--קטרת תמיד לפני ה', לזרתיכם. (שמות ל', ז'-ח')

וכפר להם אמת, ונחלת להם שמן אמת--נרקיק אמת: מסל, המצות, אשר, לפני ה'. ושמת הכל--על כפי אהרן, ועל כפי בניו; והנפת אתם תנופה, לפני ה'. ולקחת אתם מידם, והקטרת המזבחה על-העלה; לריח ניחוח לפני ה', אשה הוא לה'. (שמות כ"ט, כ"ג-כ"ה)

ונדבר ה', אל-משה לאמר. דבר אל-בני ישראל, ויקחו-לי תרומה: מאת כל-איש אשר ידבנו לבו, תקחו את-תרומתי ... שמן, למאר; בשמים לשמן המשחה, ולקטרת הסמים. (שמות כ"ה, ב', ו')

נקיון במקומות הפולחן

חדית':

באחד הימים החמים, בעלי עסק ועובדיו הגיעו למסגד בבגדי עבודה. מאחר שהמסגד היה קטן, האוויר בתוכו נעשה כבד ובלתי נעים. על כך אמר שליח אל'לה: "מוטב היה שקודם הייתם רוחצים ואז באים." לאחר מכן, הפכה הרחצה בימי שישי למנהג.²³

מסגדו של שליח הא-ל תמיד נוקה וצוחצח כיאות.²⁴

תנ"ך:

ומן-המקדש, לא יצא, ולא יחלל, את מקדש א-להיו: כי גזר שמן משחת א-להיו, עליו ... ולא יחלל את-מקדשי, כי אני ה' מקדשם. ונדבר משה, אל-אהרן ואל-בניו, ואל-כל-בני ישראל, ויקרא כ"א, י"ב, כ"ג-כ"ד)

הריו יחיאל (עדנו אוקטר)

ואמרה, ויטהרו הלשכות; ואשיבה שם, כלי בית הא-להים, את-המנחה, והלבונה.
(נחמיה י"ג, ט')

ויבאו הפקנים לפנימה בית-ה', לטהר, ויוציאו את כל-הטמאה אשר מצאו בהיכל
ה', להוצר בית ה'...
(דברי הימים ב' כ"ט, ט"ז)

וכבסתם בגדיכם ביום השביעי, וטהרתם; ואחר, תבאו אל-המזבחה.
(במדבר ל"א, כ"ד)

וכבס בגדיו הפהו, ורחץ בשרו במים...
(במדבר י"ט, ז')

חשיבות נקיונו של הגוף

חדית':

האיסלם לבטח הוא טהור, ולכן הייה טהור, היות שמי שאינו טהור, לא יורשה
להיכנס לגן-עדן. 25

שליח אל'לה סירק את שערו, סידרו בעזרת מים, ואז אמר, "מים מספיקים כדי
שהאדם המאמין ידיף ריח נעים." 26

איבן שופה אמר בספרו "טוהף אל-אוקנוואל": "ניקיון הוא אחת המידות הטובות
של הנביאים." 27

תנ"ך:

ויגשו עבדיו, וידברו אליו, ויאמרו אבי דבר גדול הנביא דבר אליה, הלא תעשה;
נאף פי-אמר אליה, רחץ וטהר.
(מלכים ב' ה', י"ג)

אם-הִתְרַחֵצְתִּי בְּמִי-שָׁלַג; וְהִזְכֹּתִי, כְּבָר כָּפִי.
(איוב ט', ל')

רְחֻצוּ, הַזְכּוֹ--הִסִּירוּ רַע מֵעַלְלֵיכֶם, מִנְּגִד עֵינָי: חֲדְלוּ, הָרַע.
(ישעיהו א', ט"ז)

וְעֲשִׂיתָ כִּיּוֹר נְחֹשֶׁת, וְכִנּוּ נְחֹשֶׁת--לְרַחֲצָהּ; וְנָתַתָּ אֹתוֹ, בֵּין-אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ,
וְנָתַתָּ שָׁמָּה, מַיִם.
(שמות ל', י"ח)

סוּרוּ סוּרוּ צְאוּ מִשָּׁם, טָמֵא אֶל-תִּגְעוּ; צְאוּ מִתּוֹכָהּ--הֲפָרוּ ...
(ישעיהו נ"ב, י"א)

... וּלְכֹן-שׁוֹנֵי, מִחֶלֶב.
(בראשית מ"ט, י"ב)

טיפוח השיער והלבוש

חדית':

עאישה התייחסה לנושא השיער באומרה "כששליח אל'לה סירק את שערו ומשחו בשמן... " 28

טברסי דיווח במקארים אל-אָקְהֶלֶק: "שליח אל'לה סירק את שערו במסרק מיוחד המכונה "מְדְרִי"... הוא בדרך-כלל סירק שערו פעמיים ביום." הוא התייחס גם לדבר הבא, "לאחר שסירק שערו, הוא נהג להשאיר את מסרקו מתחת למיטתו." 29

"הנביא (יהי רצון שאל'לה יברכו ויעניק לו שלוה) התכוון פעם לבקר את חבריו, וכך, הוא חבש את הטורבן וסרק את שערותיו... הוא אמר: 'כן, אל'לה אוהב את פעולותיו של עבדו שמייפה את גופו כדי לפגוש את חבריו ואחיו.' " 30

נכדו של הנביא (יהי רצון שאל"ה יברכו ויעניק לו שלוה), חסן הקדוש, ביטא את השקפותיו בנושא הלבוש: "הנביא (יהי רצון שאל"ה יברכו ויעניק לו שלוה) **ציווה עלינו ללבוש את מיטב הבגדים** שברשותנו ולהשתמש בבשמים המשובחים ביותר." 31

תנ"ך:

וְרֵאשִׁים לֹא יִגְלֹחוּ, וּפָרַע לֹא יִשְׁלַחוּ; כְּסוּם יִכְסִּמוּ, אֶת-רֵאשִׁיהֶם.
(יחזקאל מ"ד, כ')

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אַהֲרֹן וּלְאַלְעָזָר וּלְאִיתָמָר בְּנֵיו רֵאשִׁיכֶם אֶל-תַּפְרָעוֹ וּבְגָדֵיכֶם לֹא-תִפְרְמוּ ...
(ויקרא י', ו')

וְהִפְהִין הַגְּדוֹל מֵאֲחֵיו אֲשֶׁר-יוֹצֵק עַל-רֵאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה, וּמֵלֵא אֶת-יָדוֹ, לְלִבֵּשׁ, אֶת-הַבְּגָדִים--אֶת-רֵאשׁוֹ לֹא יִפְרַע, וּבְגָדָיו לֹא יִפְרֹם.
(ויקרא כ"א, י')

... וּמִלְבוּשֵׁי שֵׁשׁ וְנִמְשֵׁי וְרִקְמָה ...
(יחזקאל ט"ז, ג')

וַיַּעֲשֵׂוּ אֶת-הַכֹּהֲנֵת שֵׁשׁ, מֵעֵשֶׂה אַרְגָּם, לְאַהֲרֹן, וּלְבָנָיו. וְאֵת הַמִּצְנֶפֶת שֵׁשׁ, וְאֵת-פְּאָרְזֵי הַמִּגְבָּעוֹת שֵׁשׁ, וְאֵת-מִכְנְסֵי הַבֶּדֶד, שֵׁשׁ מְשֻׁזָּר. וְאֵת-הָאֲבִנֵּי שֵׁשׁ מְשֻׁזָּר, וְיִתְכַלֵּת וְאֶרְגְּמוּ וְתוֹלַעַת שֵׁנִי--מֵעֵשֶׂה רִקְמָה: כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה', אֶת-מֹשֶׁה.
(שמות ל"ט, כז-כ"ט)

סיכת השיער והגוף בשמן

חדית':

שליח אל"ה (יהי רצון שאל"ה יברכו ויעניק לו שלוה) היה מושח את גופו בשמנים שונים ובה בעת הוא היה מושח את ראשו לפני זקנו ואומר, "הראש קודם לזקן." 32

הקדוש נהג **למשוח את גופו** בשמן סיגלית ואמר, "זה השמן הטוב ביותר מבין כולם." 33

כשהנביא (יהי רצון שאל"ה יברכו ויעניק לו שלוה) ביקש למשוך את עצמו, הוא משח תחילה את גבותיו, לאחר מכן את שפמו, ואז הריח ורק לבסוף משח את ראשו הקדוש. 34

תנ"ך:

וַיִּצַק מִשְׁמֵן הַמִּשְׁחָה, עַל רֹאשׁ אֶהְרֹן; וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ, לְקַדְּשׁוֹ.
(ויקרא ח', י"ב)

פֶּשֶׁם הַטּוֹב, עַל-הָרֹאשׁ--יִרְדּוּ, עַל-הַזָּקָן וְזָקֵן-אֶהְרֹן: שִׁירָדוּ, עַל-פִּי מְדוּתָיו.
(תהלים קל"ג, ב')

תַּעֲרֹךְ לְפָנַי, שְׁלֶקֶן-- נֶגְדַת צַרְרִי; דַּשְׁנֹתַ בְּשֶׁמֶן רֹאשִׁי ...
(תהלים כ"ג, ה')

יְהַלְמֵנִי צְדִיק חֶסֶד, וַיּוֹכִיחֵנִי--שֶׁמֶן רֹאשׁ, אֶל-יְנִי רֹאשִׁי: כִּי-עוֹד וּתְפַלְתִּי,
בְּרַעוּתֵיהֶם.
(תהלים קמ"א, ה')

מאכלים ומשקאות הנזכרים בתנ"ך נזיד:

חדית':

מדווח במקראים כי: "שליח אל"ה נהג לאכול הלים (מרק המורכב מחיטה סדוקה, בשר ומים). לעתים הוא העדיף לאכול הלים לארוחת ה'סאהר'." 35

ניתן למנות חלק מהמאכלים שנאכלו על ידי הנביא (יהי רצון שאל"ה יברכו ויעניק לו שלוה) באופן הבא: בשר מרגלי הכבש הקדמיות והאחוריות, נתחי-בשר, קבב, עוף, מרק בשר, קרוטונים, קישואים, שמן זית, מלון, חלבה, דבש, תמרים, סלק, דגים...³⁶

תנ"ך:

וְאֵלֶּשֶׁע שָׁב הַגְּלָגְלָה, וְהָרַעַב בְּאֶרֶץ, וּבְנֵי הַנְּבִיאִים, יִשְׁבִּים לְפָנָיו; וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ, שְׂפַת הַסִּיר הַגְּדוּלָה, וּבִשְׁל נְזִיד, לְבְנֵי הַנְּבִיאִים.
(מלכים ב' ד', ל"ח)

וַיֵּזֶד יַעֲקֹב, נְזִיד; וַיֵּבֵא עֶשָׂו מִן-הַשְּׂדֵה ...
(בראשית כ"ה, כ"ט)

בשר

חדית':

בשר נחשב בעיני הקדוש למאכל הטוב ביותר בשולחנו. הוא אכל בשר ברוטב...הוא אכל בשר ציד... מבין חלקי הכבש, הוא אהב את הכתף, הרגל ושורש כף הרגל.³⁷

במקארים סופרו הדברים הבאים על הנביא (יהי רצון שאל"ה יברכו ויעניק לו שלוה): "בשר היה המאכל המועדף על הקדוש... הוא חיפש את הבשר מבין המאכלים שעל השולחן ואכל בשר-עוף ובשר בעלי כנף אחרים..."³⁸

ניתן למנות חלק מהמאכלים שנאכלו על ידי הנביא (יהי רצון שאל"ה יברכו ויעניק לו שלוה) באופן הבא: בשר מרגלי הכבש הקדמיות והאחוריות, נתחי-בשר, קבב, עוף, מרק בשר, קרוטונים, קישואים, שמן זית, מלון, חלבה, דבש, תמרים, סלק, דגים...³⁹

"בשר היה המאכל המועדף על הקדוש."⁴⁰

תנ"ך:

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל-אָבִיו, אֲנֹכִי עֹשֵׂו בְכֹרֶה--עֲשִׂיתִי, כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ אֵלָי; קוּם-נָא שָׁבָה, וְאָכְלָה מִצִּידֵי--בְּעִבּוֹר, תִּבְרַכְנִי נִפְשָׁךְ.
(בראשית כ"ז, י"ט)

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, בְּתַת ה' לָכֶם בְּעָרֵב בָּשָׂר לֶאֱכֹל וְלָחֶם בִּבְקָר לְשִׁבְעָה ...
(שמות ט"ז, ח')

וַיֹּאמֶר, הַגִּישָׁה לִי וְאָכְלָה מִצִּיד בְּנִי--לְמַעַן תִּבְרַכְךָ, נִפְשִׁי ...
(בראשית כ"ז, כ"ה)

וַיַּעַשׂ גַּם-הוּא מִטְעָמִים, וַיָּבֵא לְאָבִיו; וַיֹּאמֶר לְאָבִיו, יָקָם אָבִי וַיֹּאכַל מִצִּיד בְּנוֹ-
בְּעֵבֶר, תִּבְרַכְנִי נִפְשָׁךְ.
(בראשית כ"ז, ל"א)

... דַּבַּר אֱלֹהִים לֵאמֹר בֵּין הָעָרְפִּים תֹּאכְלוּ בָשָׂר, וּבִבְקָר תִּשְׁבְּעוּ-לָחֶם; וַיִּדְעָתֶם, כִּי
אֲנִי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם.
(שמות ט"ז, י"ב)

תמרים

חדית':

במקארים מסופר: "כשהוא צם, אם הזמן חפף לעונה של ה"תמרים טריים", הוא היה אוכל רק את התמרים כארוחת 'פטור' ("אִי־פֶטֶר" – ארוחת שבירת הצום היומי ברמדאן)... ארוחותיו של הקדוש כללו על פי רוב תמרים ומים." ⁴¹

"הוא אהב את תמר מסוג אַג'וּוה יותר מכל סוגי התמרים האחרים." ⁴²

עאישה מספרת לנו כי: "שליח אל'לה (יהי רצון שאל'לה יברכו ויעניק לו שלוה) אכל אבטיח עם תמרים טריים." ⁴³

וְאֵבִיר הַקְדוּשׁ סִיפֵר: "הוא אכל לעתים קרובות תמרים טריים ומלון, ונהג לומר
'אלה פירות טעימים'".⁴⁴

תנ"ך:

וַיָּבֵאוּ אֵילָמָה--וְשֵׁם שְׁתֵּימָם עֲשָׂרָה עֵינֹת מַיִם, וְשִׁבְעִים תְּמָרִים; וַיַּחֲנוּ-שָׁם, עַל-הַמַּיִם.
(שמות ט"ו, כ"ז)

וַיַּחֲלֵק לְכָל-הָעָם לְכָל-הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל, לְמֵאִישׁ וְעַד-אִשָּׁה, לְאִישׁ חֶלֶת לֶחֶם אַחַת, וְאֶשְׁפָּר
אֶחָד וְאֶשְׁיִשָּׂה אַחַת; וַיֵּלֶךְ כָּל-הָעָם, אִישׁ לְבֵיתוֹ.
(שמואל ב' ו', י"ט)

וַלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, פְּרִי עֵץ הַדָּר כַּפֹּת תְּמָרִים, וְעֵנַף עֵץ-עֵבֶת, וְעֶרְבֵי-נַחַל;
וּשְׁמַחְתֶּם, לִפְנֵי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם--שְׁבַעַת יָמִים.
(ויקרא כ"ג, מ')

לחם

חדית':

אבו חאזים מספר: "שאלתי האם הייתה לאנשים נפה בתקופת הנביא. 'מעולם לא ראיתי נפה עד למותו של השליח', הוא אמר. 'אם כן', שאלתי, 'איך אכלתם לחם שעורה שלא נופה?' הוא ענה, 'נהגנו לנשוף מעל השעורה וכך להרחיק את הקליפות. את השארית (סובין) היינו מרככים בעזרת מים ולישה'".⁴⁵

לפי אומי איימן, שליח אל'לה אמר: "שים את הסובין שהרחקת בחזרה עם היתר (הקמח), ואז לוש את זה (ועשה לחם)".⁴⁶

אנאס מספר: "שליח אל'לה אכל מאכלים 'מזינים' ולבש בגדים מעומלנים. האסן (שסיפר את הכתוב לעיל מפי אנאס) נשאל, "מהם מאכלים 'מזינים'?" הוא ענה: שעורה הטחונה באופן גס כך שמי שהכניסה לפיו, יכול היה לבלוע אותה רק בתוספת של מים".⁴⁷

איבן אבאס סיפר: "המאכל החביב על שליח אל"ה היה קרוטונים עשויים מלחם וקרוטונים עשויים מהייס (תבשיל ערבי ידוע).⁴⁸

תנ"ך:

וַיְהִי לֶחֶם-שְׁלֵמָה, לְיוֹם אֶחָד: שְׁלֵשִׁים כּוֹר סֶלֶת, וְשֵׁשִׁים כּוֹר קִמְחַת. עֲשָׂרָה כָּקָר בְּרָאִים, וְעֲשָׂרִים כָּקָר רְעִי--וּמֵאָה צֹאן; לֶבֶד מֵאֵיל וְצִבִי, וַיִּחְמוּר, וּבְרָבְרִים, אָבוּסִים. (מלכים א' ה', ב'-ג')

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, בַּתַּת ה' לָכֶם בְּעָרֵב בָּשָׂר לֶאֱכֹל וּלְחֶם בַּבֹּקֶר לְשֹׂבְעֵי ... (שמות ט"ז, ח')

וּכְפַר לְחֶם אֶחָת, וְחֵלֶת לְחֶם שֶׁמֶן אֶחָת--וְרָקִיק אֶחָד: מִסֶּלֶת, הַמִּצּוֹת, אֲשֶׁר, לִפְנֵי ה'. (שמות כ"ט, כ"ג)

... בֵּין הָעֲרָבִים תֹּאכְלוּ בָשָׂר, וּבַבֹּקֶר תִּשְׂבְּעוּ-לְחֶם; וַיִּדְעַתְּם, כִּי אֲנִי ה' אֱ-לֹהֵיכֶם. (שמות ט"ז, י"ב)

וַיִּלֶּךְ וַיַּעַשׂ, כַּדְּבַר ה' ... וְהָעֲרָבִים, מִבְּאֵים לֹו לְחֶם וּבָשָׂר בַּבֹּקֶר, וּלְחֶם וּבָשָׂר, בְּעָרֵב; וּמִן-הַנְּחָל, יִשְׁתָּה. (מלכים א' י"ז, ה'-ו')

וַיִּפְצַר-בָּם מֵאֵד--וַיִּסְרוּ אֵלָיו, וַיָּבֵאוּ אֶל-בֵּיתוֹ; וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתָּה, וּמִצּוֹת אָפָה וַיֹּאכְלוּ. (בראשית י"ט, ג')

וְאֵתָה קַח-לָךְ חֲטִיִן וְיִשְׁעָרִים וּפּוֹל וְעֵדְשִׁים וְדַחֵן וְכַסְמִים, וְנָתַתָּה אוֹתָם בְּכִלֵי אֶחָד, וַעֲשִׂיתָ אוֹתָם לָךְ, לְלֶחֶם: מִסְפַּר הַגְּמִים אֲשֶׁר-אֵתָה שׁוֹכֵב עַל-צִדְדְךָ, שְׁלֹשׁ-מֵאוֹת וְתִשְׁעִים יוֹם--תֹּאכְלֶנּוּ. וּמֵאֶכְלֶךָ, אֲשֶׁר תֹּאכְלֶנּוּ--בְּמִשְׁקוֹל, עֲשָׂרִים שֶׁקֶל לְיוֹם: מֵעַתַּת עַד-עַתָּה, תֹּאכְלֶנּוּ. (יחזקאל ד', ט'-י')

וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל-אַהֲרֹן, וְאֶל אֲלֻעָזָר וְאֶל-אִיתָמָר בְּנֵי הַנוֹתְרִים, קָחוּ אֶת-הַמִּנְחָה הַנוֹתֶרֶת מֵאִשֵּׁי ה', וְאֶכְלוּהָ מִצֹּת אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ: כִּי קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים, הוּא. (ויקרא י', י"ב)

על-חלת לחם חמץ, וקריב קרבנו, על-זבח, תודת שלמיו.
(ויקרא ז', י"ג)

ענבים ודבשת ענבים

חזית':

סופר על ידי איבן עמר: הם שאלו, "מה זה תמצית ענבים?" "שתייה", הוא אמר. זה מה שהם קראו לו תמצית: הם הרתיחו את התירוש, שני שלישי מהנוזל התאדה, ושליש אחד נשאר. "49

איבן זאייד התייחס: "מבין הפירות, אהב הנביא הקדוש ענבים ומלון." 50

חנ"ך:

אם-בַּחֲקָתִי, תִּלְכוּ; וְאֶת-מִצּוֹתַי תִּשְׁמְרוּ, וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם. וְנִתְּתִי גִשְׁמִיכֶם, בְּעֵתָם; וְנִתְּנָה הָאָרֶץ יְבוּלָהּ, וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פִּרְיוֹ. וְהִשִּׁיג לָכֶם דִּישׁ אֶת-בְּצִיר, וּבְצִיר יִשְׁיג אֶת-זֶרַע; וְאֶכְלֹתֶם לֶחֶמְכֶם לְשֹׂבַע, וַיִּשְׂבַּתֶּם לְבָטַח בְּאֲרָצְכֶם. (ויקרא כ"ו, ג'-ה')

כִּי ה' אֱ-לֹהֶיךָ, מְבִיאָךְ אֶל-אֶרֶץ טוֹבָה: אֶרֶץ, נְחֹלִי מַיִם--עֵינַת וְתַהֲמַת, יִצְאִים בַּבִּקְעָה וּבְהָר. אֶרֶץ חֹטָה וְשַׁעֲרָה, וְגִפְסוֹ וְתַאֲנָה וְרִמּוֹן; אֶרֶץ-זֵית וְשֶׁמֶן, וְדָבָשׁ. (דברים ח', ז'-ח')

וַיָּבֵאוּ עַד-נַחַל אֲשַׁכְלַל, וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְאֲשַׁפּוּל עֲנָבִים אֶחָד, וַיִּשְׂאֵהוּ בְמוֹט, בְּשָׁנִים; וּמִן-הָרִמְנִים, וּמִן-הַתְּאֲנִים. (במדבר י"ג, כ"ג)

דבש

חדית':

הַיְסִמָּה אִיבֵן אֶסְוָאד מִסַּפֵּר מִפִּי עֲבַדְאֵלְלָהּ: "הַנְּבִיא אָמַר, 'תִּשְׂאֵב בְּרִיאוֹת מִן הַקּוּרְאֵן וּמִן הַדְּבֶשׁ. 51

"הוא אהב דברים מתוקים ודבש." 52

הַנְּבִיא (יְהִי רִצּוֹן שְׂאֵל'לָהּ יִבְרַכּוּ וַיַּעֲנִיק לֹו שְׁלוּוָה) אָהֵב מִשְׁקָאוֹת כְּגוֹן שְׂרֵבֵט דְּבֶשׁ, וַיִּין-תִּירוֹשׁ מֵעֲנָבִים וּמִתְמָרִים. " 53

"מכל השרבטים הוא הכי אהב שרבת דבש." 54

תנ"ך:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם, אִם-כֵּן אֶפֹּא זֹאת עֲשׂוּ--קַחוּ מִזְמַרְת הָאָרֶץ בְּכָלֵכֶם, וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְּהָה: מַעֲט צָרִי, וּמַעֲט דְּבֶשׁ, וְכֹאת וְלֵט, בְּטָנִים וּשְׂקָדִים. (בראשית מ"ג, י"א)

... וְחֹטִים וּשְׁעָרִים וְקַמַּח וְקָלִי, וּפּוֹל וְעֲדָשִׁים, וְקָלִי. וְדְבֶשׁ וְחֶמְאָה, וְצֹאן וּשְׁפוֹת בָּקָר, הַגִּישׁוּ לְדָוִד וְלָעָם אֲשֶׁר-אִתּוֹ, לְאָכֹל: כִּי אָמְרוּ--הָעָם רָעַב וְעָנָף וְצָמָא, בַּמִּדְבָּר. (שמואל ב' י"ז, כ"ח-כ"ט)

... וּלְהַעֲלֹתוֹ מִן-הָאָרֶץ הַהִוא, אֶל-אָרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה, אֶל-אָרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ ... (שמות ג', ח')

... דָּגוּן תִּירוֹשׁ וְיִצְהָר וְדְבֶשׁ, וְכֹל, תְּבוּאַת שָׂדֶה; וּמַעֲשֵׂר הַכֹּל לָרֵב, הִבִּיאֻּ. (דברי הימים ב' ל"א, ה')

חלב

חדית':

בכל פעם שאל'לה נותן לאדם חלב לשתותו, ראוי לו להתפלל 'א-לי, עשה שהחלב הזה יהיה עשיר ומזין, ותן לנו יותר חלב.' אינני מכיר מזון ומשקה ראוי יותר מחלב. " 55

הוא אהב את החלב יותר מכל המשקאות. 56

תנ"ך:

מים שאל, חלב נתנה ...
(שופטים ה', כ"ה)

... ותפתח את-נאוד החלב, ותשקהו--ותכסהו.
(שופטים ד', י"ט)

... אל-ארץ ... זבת חלב ודבש--צבי היא, לכל-הארצות.
(יחזקאל כ', ו')

רימונים

חדית':

במקארים מסופר: "הפירות החביבים על הקדוש היו מלון ורימון ... הוא אכל לעתים קרובות רימונים בזה אחר זה." 57

אל-קולא'יני מדווח מפי עמר איבן אבאן: שמעתי שאימאם באקיר ואימאם סאדיק אמרו: "מבין הפירות שעל פני האדמה אהב הנביא (יהי רצון שאל'לה יברכו ויעניק לו שלוה) את הרימון יותר מכולם." 58

תנ"ך:

ויבאו עד-נחל אשכל, ויכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד, וישאֵהוּ במוט, בשנים; ומן-הַרְמְזִים, ומן-הַתְּאֲנִים.
(במדבר י"ג, כ"ג)

העוד הנזרע, במגוריה, נעד-הַגֶּפֶן וְהַתְּאֵנָה וְהַרְמִיז וְעֵץ הַזַּיִת, לא נשא--מן-היום הזה, אָכְרוּ.
(חגי ב', י"ט)

שימוש בשמן זית

חדית':

אכול וצרוך שמן זית, מאחר ששמן הזית מבורך. " 59

תנ"ך:

... סֶלֶת וְדָבַשׁ וְשֶׁמֶן, אֲכַלְתָּ; וְתִיפִי בְמָאֵד מְאֹד, וְתִצְלַחֲךָ לְמַלּוּכָה.
(יחזקאל ט"ז, י"ג)

וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר-תַּעֲשֶׂה לָהֶם, לְקַדֵּשׁ אֹתָם--לְכַהֵן לִי: לֶקַח פֶּר אֶחָד בֶּן-בָּקָר, וְאֵילִם שְׁנַיִם--תְּמִימִם. וְלָחֶם מִצּוֹת, וְחֵלֶת מִצַּת בְּלוּלַת שֶׁמֶן, וּרְקִיקֵי מִצּוֹת, מְשֻׁחִים בְּשֶׁמֶן; סֶלֶת חֲטִיִּם, תַּעֲשֶׂה אֹתָם.
(שמות כ"ט, א'-ב')

אם על-תודה, יִקְרִיבוּ--וְהִקְרִיב על-זֶבַח הַתּוֹדָה חֲלוֹת מִצּוֹת בְּלוּלַת שֶׁמֶן, וּרְקִיקֵי מִצּוֹת מְשֻׁחִים בְּשֶׁמֶן; וְסֶלֶת מְרֻבָּבָת, חֲלוֹת בְּלוּלַת שֶׁמֶן.
(ויקרא ז', י"ב)

וְאִם-מִנְחָה על-הַמִּנְחָה, קִרְבָּנָה--סֶלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן, מִצָּה תִּהְיֶה. פְּתוֹת אֹתָהּ פְּתִיִּם, וְיִצְקֶת עָלֶיהָ שֶׁמֶן; מִנְחָה, הוּא. וְאִם-מִנְחַת מְרֻבָּבָת, קִרְבָּנָה--סֶלֶת בְּשֶׁמֶן, תַּעֲשֶׂה.
(ויקרא ב', ה'-ז')

מנהגים אחרים בקוראן שקשורים לנביא מוחמד (יהי רצון שאל'לה יברכו ויעניק לו שלוה)

שימוש באבנים טובות

חדית':

הנביא (יהי רצון שאל'לה יברכו ויעניק לו שלוה) השתמש בחותמת שעליה היו כתובות המילים "מוחמד, שליח אל'לה" בשלוש שורות, והיא שמשה לחתום בתחתית המכתבים שהוא שלח למושלי המדינות השכנות. המילים **גולפו בתוך אבן הקרנליאן** שהוחזקה באבזם מכסף. הנביא (יהי רצון שאל'לה יברכו ויעניק לו שלוה) ענד זאת על אצבעו בצורת טבעת. הוא היה מסירה רק כדי לחתום על מסמכים רשמיים שהוא הכתיב, ומיד לאחר השימוש, היה עונד אותה מחדש על אצבעו. 60

תנ"ך:

ויעש את-החשן מעשה חשב, כמעשה אפד: זָהָב, תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי--וְנִשְׁשׁ מִשְׁזָר. רְבֹוע הָיָה כְּפֹול, עָשׂוּ אֶת-הַחֲשׁוֹן--זָרֶת אָרְפוּ וְזָרֶת רָחֲבוּ, כְּפֹול. וַיִּמְלֵאוּ-בוּ-- אַרְבָּעָה, טוּרֵי אָבֹן: טוּר, אֲדָם פֶּטָדָה וּבְרָקֶת--הַטּוּר, הָאֶחָד. וְהַטּוּר, הַשְּׁנִי--נֶפֶד סְפִיר, וְיָהֳלָם. וְהַטּוּר, הַשְּׁלִישִׁי--לְשֵׁם שָׁבוּ, וְאֶחָלְמָה. וְהַטּוּר, הָרְבִיעִי--תַּרְשִׁישׁ שֵׁהֶם, וַיִּשְׁפָּה: מוֹסֵבֶת מִשְׁבָּצֹת זָהָב, בְּמִלְאֹתָם ... וְלֹא-יִזַּח הַחֲשׁוֹן, מֵעַל הָאֶפֶד--כִּאֲשֶׁר צִוָּה ה', אֶת-מֹשֶׁה.

(שמות ל"ט, ח' י"ג, כ"א)

וְעִשִׂיתָ חֲשׁוֹן מִשְׁפָּט, מֵעֵשָׂה חֲשֵׁב--כְּמֵעֵשָׂה אֶפֶד, תַּעֲשֶׂנּוּ; זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי, וְנִשְׁשׁ מִשְׁזָר--תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ. רְבֹוע יִהְיֶה, כְּפֹול; זָרֶת אָרְפוּ, וְזָרֶת רָחֲבוּ. וּמִלְאֹתָ בוּ מִלְאֵת אָבֹן, אַרְבָּעָה טוּרִים אָבֹן: טוּר, אֲדָם פֶּטָדָה וּבְרָקֶת--הַטּוּר, הָאֶחָד. וְהַטּוּר, הַשְּׁנִי--נֶפֶד סְפִיר, וְיָהֳלָם. וְהַטּוּר, הַשְּׁלִישִׁי--לְשֵׁם שָׁבוּ, וְאֶחָלְמָה. וְהַטּוּר, הָרְבִיעִי--תַּרְשִׁישׁ וְשֵׁהֶם, וַיִּשְׁפָּה; מִשְׁבָּצִים זָהָב יִהְיוּ, בְּמִלּוֹאֲתָם ... וְעִשִׂיתָ, שְׁתֵּי טְבָעוֹת זָהָב, וְנָתַתָּה אֹתָם עַל-שְׁתֵּי כַתְּפוֹת הָאֶפֶד מִלְמָטָה מִמּוֹל פְּנָיו, לְעֻמַּת מַחְבְּרָתוֹ--מִמַּעַל, לְחֹשֶׁב הָאֶפֶד.

(שמות כ"ח, ט"ו-כ', כ"ז)

שימוש בטבעת חותם

חדית':

אנאס בין מאליק אומר: "הייתה לנביא (יהי רצון שאל'לה יברכו ויעניק לו שלוה) טבעת עשויה כסף ובתוכה משובצת אבן חן כסופה. כשהנביא (יהי רצון שאל'לה יברכו ויעניק לו שלוה) ביקש לכתוב למנהיגי הארצות הזרות, הוא ציווה על **הכנת טבעת-חותם, שבוהקה** עדין מתנוסס לנגד עיניי. הכתובת שנחקקה על טבעת הנביא (יהי רצון שאל'לה יברכו ויעניק לו שלוה) הייתה 'מוחמד שליח הא-ל', באופן שבשורה הראשונה נחקקה המילה 'מוחמד', בשורה השנייה 'שליח' (נביא) ובשורה השלישית – אל'לה!" 61

תנ"ך:

וַיִּסַּר פְּרָעָה אֶת-טַבְעֹתָו מֵעַל יָדוֹ, וַיִּתֵּן אֹתָהּ עַל-יַד יוֹסֵף ...
(בראשית מ"א, מ"ב)

וַיִּסַּר הַמֶּלֶךְ אֶת-טַבְעֹתָו, מֵעַל יָדוֹ; וַיִּתְּנָהּ, לְהִמָּן ... בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אַחַשְׁוֶרֶשׁ נִכְתָּב,
וְנִחְתָּם בְּטַבְעַת הַמֶּלֶךְ.
(אסתר ג', י', י"ב)

וְאֵתָם פָּתְבוּ ... בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ, וְנִחְתְּמוּ, בְּטַבְעַת הַמֶּלֶךְ: כִּי-כָתֹב אֲשֶׁר-נִכְתָּב בְּשֵׁם-הַמֶּלֶךְ,
וְנִחְתְּמוּ בְּטַבְעַת הַמֶּלֶךְ--אֵין לְהַשִּׁיב.
(אסתר ח', ח')

כמה קטעים

הדומים בקוראן ובתנ"ך

הכל כתוב בספר

בתנ"ך:

גְּלָמִי, רְאוּ עֵינַיִךְ, וְעַל-סִפְרָךְ, כְּלָמַי יִכְתְּבוּ: יָמִים יִצְרוּ; וְלוֹ אֶחָד כְּהֵם.
(תהלים קל"ט, ט"ז)

בקוראן:

לא תעסוק בדבר מן הדברים ולא תשמיע כל דבר קְרָאָן, ולא תעבדו כל עבודה, בלא שְנִצְפָה בכם עושים זאת. דבר לא ייחבא מְרִיבֻנְךָ ולו כמשקל גרגיר, לא בארץ ולא בשמים, ולא דבר קטן מזה ולא גדול מזה; הכל נרשם בספר ברור.
(סורה 10: יונה, 61)

ה' תמיד עם יראיו

בתנ"ך:

הֲלוֹא צִוִּיתִיךָ תִּזְק וְנֶאֱמַרְנָה, אֵל-תַּעֲרֹץ וְאֵל-תַּחַת: כִּי עָמַד ה' אֶ-לְהִיךָ, בְּכֹל אֲשֶׁר תַּלְוֶה.
(יהושע א', ט')

בקוראן:

אמר, אל פחד כי עמכם אני, שומע ורואה.
(סורה 20: ט.ה., 46)

גם אם המאמינים מעטים, סופם לנצח

בתנ"ך:

הלא הכושים והלובים, היו לחיל לרב לרכב ולפרשים--להרבה מאד; ובהשענה על-
ה', נתנם בידך.
(דברי הימים ב' ט"ז, ח')

בקוראן:

... מה רבים המחנות הקטנים אשר גברו על מחנות גדולים מהם, כאשר הרשה הא-ל.
הא-ל עם עני הרוח.
(סורה 2: הפרה, 249)

אלף שנים משולים בעיני ה' ליום אחד

בתנ"ך:

פי אלף שנים, בעיניך-- כיום אֶתְמוֹל, פי יֵעָבֵר; וְאֶשְׁמוּךָ בְלִילָה.
(תהלים צ', ד')

בקוראן:

... יום אחד אצל ריבונך שקול כנגד אלף שנים לפי מניינכם.
(סורה 22: העליה לרגל, 47)

ניתן לזהות רשעים לפי פניהם

בתנ"ך:

הפֶּרֶת פְּנֵיהֶם עֲנָתָה בָּם, וְחֹטְאָתָם פְּסָדָם הִגִּידוּ לֹא כַחֲדוּ; אוֹי לְנַפְשָׁם, כִּי-גִמְלוּ לָהֶם
רָעָה.
(ישעיהו ג', ט')

בקוראן:

את החוטאים יכירו לפי קלסתר פניהם, ואז יאחזו בציצית ראשם ורגליהם.
(סורה 55: הרחמן, 41)

בני האדם עומדים למבחן

בתנ"ך:

אני ה' חקר לב, בַּחֲזוֹן פְּלִיּוֹת: וְלַתַּת לְאִישׁ פְּדָרְכּוֹ, כַּפְרֵי מַעֲלָלָיו.
(ירמיהו י"ז, י')

בקוראן:

סוף כל נפש לטעום את המוות, ונעמידכם בנסיונו של הרע והטוב, ואלינו תוחזרו.
(סורה 21: הנביאים, 35)

ה' קרוב למאמיניו ועונה לתפילתם

בתנ"ך:

קרוב ה', לְכֹל-קֹרְאָיו-- לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאָמֶת. רְצוֹן-יִרְאֵיו יַעֲשֶׂה; וְאֶת-שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע, וְיוֹשִׁיעֵם. שׁוֹמֵר ה', אֶת-כָּל-אֲהָבָיו ...
(תהלים קמ"ה, י"ח-כ')

בקוראן:

אם ישאלוך עבדי על אודותי, הנה קרוב אני ואיענה לפניית הקוראים אלי. על כן גם עליהם להיענות לי ולהאמין בי, למען ילכו מישרים.
(סורה 2: הפרה, 186)

הכבדת הלבבות

בתנ"ך:

וְלִבָּם שָׁמוּ שְׁמִיר, מִשְׁמוֹעַ אֶת-הַתּוֹכָה וְאֶת-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁלַח ה' צְבָאוֹת בְּרוּחוֹ, בְּיַד, הַנְּבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים; וַיְהִי קֶצֶף גָּדוֹל, מֵאֵת ה' צְבָאוֹת.
(זכריה ז', י"ב)

בקוראן:

אחר-כך הקשיתם בכל זאת את לבכם והיה כאבן ואף קשה ממנה. הן יש וגם מן האבנים יפרצו נהרות, ויש וגם אבנים ייבקעו ויגירו מים, ויש וגם אבנים יצנחו מטה מיראת הא-ל! הא-ל לא יסיה דעתו מאשר תעשו.
(סורה 2: הפרה, 74)

עבודת ה' היא חובת האדם האמיתית

בתנ"ך:

... אֶת-הָאֱ-לֹהִים יִרְא וְאֶת-מִצְוֹתָיו שְׁמֹר, כִּי-זֶה כָּל-הָאָדָם.
(קהלת י"ב, י"ג)

בקוראן:

לא בראתי את השדים ואת בני האנוש כי אם למען יעבדוני.
(סורה 51: הזורות, 56)

כופרים שהרגו נביאים

בתנ"ך:

וַיִּמְרוּ וַיִּמְרְדוּ בָּךְ, וַיִּשְׁלְכוּ אֶת-תּוֹרַתְךָ אַחֲרֵי גֵבָם, וְאֶת-נְבִיאֶיךָ הֲרִגוּ, אֲשֶׁר-הָעִידוּ בָּם לְהִשְׁבֵּיבְךָ אֵלֶיךָ ...
(נחמיה ט', כ"ו)

בקוראן:

... וניתכה עליהם חמת הא-ל. זאת כי כפרו באותות הא-ל והרגו את הנביאים בלא צדק. זה גמולם על כי המרו ועברו את גבול המותר.
(סורה 2: הפרה, 61)

מאמינים מתעמקים במעשי הבריאה

בתנ"ך:

והגיתי ככל-פעלך; ובצלילותיך אשיחה.
(תהלים ע"ז, י"ג)

בקוראן:

המזכירים את שם הא-ל בעומדם ובשבתם ובשוככם על צדם, והנותנים דעתם לבריאת השמים והארץ - ריבוננו, לא בראת זאת לבטלה; ישתבח שמך! ושמור עלינו מפני עונשה של האש.
(סורה 3: בית עמרם, 191)

אין לשנות את מצוות ה'

בתנ"ך:

יְדַעְתִּי, כִּי כָל-אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָאֱ-לֹהִים הוּא יִהְיֶה לְעוֹלָם--עָלְיוֹ אֵין לְהוֹסִיף, וּמִמֶּנּוּ אֵין לְגַרֵעַ ...
(קהלת ג', י"ד)

בקוראן:

דבר ריבונך יתקיים במלואו באמת ובצדק, ואין לשנות דבריו, והוא השומע והיודע.
(סורה 6: המקנה, 115)

איך תועלת בעושר חומרי לחיי העולם הבא

בתנ"ך:

גם-כִּסְפִים גם-זָהָבם לא-יִוָּכַל לְהַצִּילֵם, בְּיוֹם עֲבָרַת ה' ... כִּי-כָלָה אֶף-נִבְהָלָה יַעֲשֶׂה,
אֵת כָּל-יִשְׁבֵי הָאָרֶץ.
(צפניה א', י"ח)

בקוראן:

הכופרים, לא יועילו להם נכסיהם ובניהם במאום אצל הא-ל, ועל אלה יהיו דלק
לאש.
(סורה 3: בית עמרם, 10)

ה' מרומם ומשפיל את מי שיבחר

בתנ"ך:

כִּי-אֶל-לֵהִיִּם שִׁפֹּט; זֶה יִשְׁפִּיל, וְזֶה יָרִים.
(תהלים ע"ה, ח')

בקוראן:

האם לא ראית את אלה אשר יזכו את עצמם? רק הא-ל יזכה את אשר יחפוץ, והם
לא יקופחו כמלוא הנימה.
(סורה 4: הנשים, 49)

בתנ"ך:

ה', מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׂיר; מַשְׁפִּיל, אֶף-מְרוֹמָם ... כִּי לֵה' מִצָּקִי אֶרְצֶן, וְנִשְׁתַּעַלְיָהֶם תִּבְל.
(שמואל א' ב', ז'-ח')

בקוראן:

אָמור, אַ-לי, א-דון המלוכה. בכוחך לתת את המלוכה לאשר תחפוץ וליטול את המלוכה מאשר תחפוץ ולהאדיר את אשר תחפוץ ולהשפיל את אשר תחפוץ. בידך כל הטוב, ואתה כל-יכול.
(סורה 3: בית עמרם, 26)

האדם נענש על מעשיו הרעים

בתנ"ך:

ואחרי, כל-הבא עלינו, במעשינו הרעים, ובאשמתנו הגדלה: כי אתה א-להינו, חשכת למטה מעינינו ...
(עזרא ט', י"ג)

בקוראן:

כל אסון אשר יפגע בכם, יקב פועל ידיכם הוא, אם כי (הא-ל) מרבה למחול.
(סורה 42: המועצה, 30)

עיני הכופרים טחו מראות ואזניהם כבדו משמוע

בתנ"ך:

ויאמר, לך ואמרת לעם הזה: שמעו שמוע נאל-תבינו, וראו ראו נאל-תדעו.
(ישעיהו ו', ט')

בתנ"ך:

ויהי דבר-ה', אלי לאמר. בן-אדם, בתוך בית-המרי אתה יושב: אשר עינים להם לראות ולא ראו, אזנים להם לשמע ולא שמעו--כי בית מרי, הם.
(יחזקאל י"ב, א'-ב')

בקוראן:

הרפינו את זרעם של בני אנוש ושדים למען גיהנום. לב להם ולא יבינו, עיניים להם ולא יראו, אוזניים להם ולא ישמעו. לבהמות נדמו והם תועים אף יותר. הללו לא יעלו דבר בדעתם.
(סורה 7: מְרוֹם הַחוּמָה, 179)

בתנ"ך:

החֲרָשִׁים, שְׁמָעוּ; וְהַעֲוָרִים, הִבִּיטוּ לְרֵאוֹת ... רֵאוֹת רַבּוֹת, וְלֹא תִשְׁמְרוּ; פְּקוּחַ אָזְנִים, וְלֹא יִשְׁמָעוּ.
(ישעיהו מ"ב, י"ח, כ')

בקוראן:

התוכל להשמיע קולך באוזני החירשים, או להנחות את העיוורים ואת השרויים בתעייה גמורה?
(סורה 43: עִטּוּרֵי הַזֶּהָב, 40)

אלה הזוממים רעה במחשכים

בתנ"ך:

הוֹי הַמְעֲמִיקִים מֵהָ, לְסֹתֵר עֲצָה; וְהִיָּה בְּמַחְשָׁה, מַעֲשֵׂיהֶם, וַיֹּאמְרוּ, מִי רֹאֵנוּ וּמִי יִדְעֵנוּ.
(ישעיהו כ"ט, ט"ו)

בקוראן:

הם מבקשים להיסתר מן האנשים, ואולם לא ייסתרו מהא-ל, והוא שרוי עמם כאשר יאמרו באישון לילה דברים אשר לא יפיקו רצון מלפניו. הא-ל חולש על מעשיהם.
(סורה 4: הַנְּשִׁים, 108)

בקוראן:

הם אומרים, נשמעים אנו, אבל בצאתם מעליך, קבוצה אחת מהם תאמר באישון לילה דברים שונים מאשר אמרה לך, ואולם הא-ל רושם את אשר יגידו באישון לילה ...
(סורה 4: הנשים, 81)

כיצד מושהתי המוסר מעווים פניהם בטפשות

בתנ"ך:

אדם בליעל, איש און; הולך, עקשות פה. קרץ בעינו, מלל ברגלו; מרה, באצבעותיו. תהפכות, קלבו--חרש רע בכל-עת; מדינים ישלח.
(משלי ו', י"ב-י"ד)

בקוראן:

אבוי לכל מלעז חורץ לשון
(סורה 104: המלעז, 1)

אי אפשר להסתיר דבר מה'

בתנ"ך:

פי, את-כל-מעשה, הא-להים יבא במשפט, על כל-נעלם: אם-טוב, ואם-רע.
(קהלת י"ב, י"ב)

בתנ"ך:

א-להים--אתה ידעת, לאנלתי; ואשמותי, ממך לא-נכחדו.
(תהלים ס"ט, ה')

בקוראן:

לו כל אשר בשמים וכל אשר בארץ וכל אשר ביניהם, וכל אשר מתחת לפני האדמה. אל תטרח לשאת את קולך. הוא יודע כל רז ואף את הנסתר מכל.
(סורה 20: ט.ה., 6-7)

בקוראן:

ריבוננו, אתה יודע את כל אשר נסתיר ונגלה, ודבר לא ייסתר מהא-ל, לא בארץ ולא בשמים.
(סורה 14: אברהם, 38)

בקוראן:

המתיקו סוד או דברו בקול - יודע הוא חקרי לב.
(סורה 67: המלכות, 13)

דוגמא לאלה שאינם בוטחים בה'

בתנ"ך:

בן--אֲרָחוֹת, כָּל-שִׁכְחֵי אֱ-ל; וְתִקְנֹת חֲנָף תִּאֲבֹד. אֲשֶׁר-יִקְוֶה כְּסֹלוֹ; וּבֵית עֲפָכִישׁ, מִבְּטָחוֹ. יִשְׁעֶן עַל-בְּיָתוֹ, וְלֹא יִצְמַד; יִחְזִיק בּוֹ, וְלֹא יִקְוֶה.
(איוב ח', י"ג-ט"ו)

בקוראן:

אלה אשר לקחו להם מגינים זולת הא-ל נמשלו לעכביש הטונה את ביתו. בית העכביש הוא הבית הרעוע ביותר, לו רק היו יודעים.
(סורה 29: העכביש, 41)

איש אינו אחראי לעוון זולתו

בתנ"ך:

... בן לא-ישא בעון האב, ואב לא ישא בעון הבן--צדקת הצדיק עליו תקנה, ורשעת הרשע עליו תקנה.
(יחזקאל י"ח, כ')

בקוראן:

כל המישיר לכת, רק לטובתו יישיר לכת, וכל התועה, יתעה רק את עצמו, ונפש עמוסה לא תעמוס את משא זולתה. לעולם לא נעניש בטרם נשלח שליח.
(סורה 17: המסע הלילי, 15)

NOTES

- 1 Shamaa-il Tirmidhi; Sahih al-Bukhari
- 2 al-Manaqib, Vol 1, p. 145; ed-Daa'im, Vol 2, p. 207
- 3 al-Makarim, Vol 1, p. 137; ad-Daim, Vol 2, p. 159
- 4 Ghazali, Ihya' al-'Ulum
- 5 Ghazali, Ihya' al-'Ulum
- 6 al-Manaqib, Vol 1, p. 145; ad-Daim, Vol 2, p. 207
- 7 al-Manaqib, Vol 1, p. 145; ad-Daim, Vol 2, p. 207
- 8 al-Makarim, Vol 1, p. 118
- 9 al-Manaqib, Vol 1, p. 145; ad-Daim, Vol 2, p. 207
- 10 al-Manaqib, Vol 1, p. 145; ad-Daim, Vol 2, p. 207
- 11 Ghazali, Ihya' al-'Ulum, Vol 2, p. 377
- 12 Ghazali, Ihya' al-'Ulum
- 13 Kanz al-Fuad, p. 285
- 14 Falah al-Sail, p. 280
- 15 al-Makarim, Vol 1
- 16 Ahmad Dhiya al-Din Gumushkhanewi, Ramuz al-Ahadith, Vol 1, Gonca Publishing, Istanbul, 1997, 96/2
- 17 al-Kafi, Vol 1, p. 515; al-Makarim, Vol 1, p. 44
- 18 al-Makarim, Vol 1, p. 34
- 19 al-Bukhari, Kitab al-Tarikh al-Kabir, Vol 1, 382, n: 1222
- 20 Ahmad Cevdet Pasha, Qisas al-Anbiya, 4th Fascicle, Kanaat Press, Istanbul 1331, pp. 364-365
- 21 Abu Dawud; M. Asim Kaksal, Islam Tarihi (History of Islam), XI, 162 vd
- 22 al-Makarim, Vol 1, p. 34
- 23 M. Asim Koksul, Islam Tarihi (History of Islam), XI, 162 vd
- 24 M. Asim Koksul, Islam Tarihi, (History of Islam), XI, 162 vd
- 25 From Tirmidhi, Imam Ahmad and Hakim; Hujjat al-Islam Imam al-Ghazali, Ihya' al-'Ulum al-Din, Vol 2
- 26 al-Mustadrak, Vol 1, p. 59; al-Makarim, Vol 1, p. 76; Qurb al-'asnad, p. 45
- 27 Tuhaf al-Uqul, p. 442
- 28 Shamaa-il Tirmidhi
- 29 Tabarsi, Makarim al-Akhlaq, Vol 1, p. 34
- 30 Ibn Adiyya al-Kamil; Hujjat al-Islam Imam al-Ghazali, Ihya' al-'Ulum al-Din, Vol 3
- 31 3131 al-Bukhari, Kitab al-Tarikh al-Kabir, Vol 1, 382, n:1222
- 32 al-Makarim, Vol 1, p. 33
- 33 al-Makarim, Vol 1, p. 33
- 34 Tabarsi, Makarim al-Akhlaq, Vol 1, p. 34
- 35 al-Makarim, Vol 1, p. 30

- 36 Abu Dawud, III, 496-497, n: 3840; al-Nasa'i, VII, 207-209; Prof. Dr. Ali Yardim, Peygamberimizin Semaili (Our Prophet's Appearance), Damla Publishing, 3rd Edition, Istanbul, 1998, p. 219
- 37 al-Manaqib, Vol 1, p.145; ad-Daim, Vol 2, p. 207
- 38 al-Makarim has mentioned at different places, pp. 26-29-30-31; al-Mahasin, pp. 433-459; al-Hisal; al-Kafi; al-Mustadrak; ad-Daim, Vol 2, p. 113
- 39 Abu Dawud, III, 496-497, n: 3840; al-Nasa'i, VII, 207-209; Prof. Dr. Ali Yardim, Peygamberimizin Semaili (Our Prophet's Appearance), Damla Publishing, 3rd Edition, Istanbul, 1998, p. 219
- 40 Abu-Sheikh, Hujjat al-Islam Imam al-Ghazali, Ihya' al-'Ulum al-Din, Vol 2
- 41 al-Makarim has mentioned at different places, pp. 26-29-30-31; al-Mahasin, pp. 433-459; al-Hisal; al-Kafi; al-Mustadrak; ad-Daim, Vol 2, p. 113
- 42 Abu-Sheikh, Hujjat al-Islam Imam al-Ghazali, Ihya' al-'Ulum al-Din, Vol 2
- 43 Ahmad Dhiya al-Din Gumushkhanewi, Ramuz al-Ahadith, Vol 2, Gonca Publishing, Istanbul, 1997, 552/5
- 44 Ahmad Dhiya al-Din Gumushkhanewi, Ramuz al-Ahadith, Vol 2, Gonca Publishing, Istanbul, 1997, 549/1
- 45 al-Kutub as-Sitta, no: 6945
- 46 al-Kutub as-Sitta, no: 6946
- 47 al-Kutub as-Sitta, no: 949
- 48 Abu Dawud, At'ima 23, (3783)
- 49 Onder Cagiran, Tibbi Nebevi (al-Tib al-Nabawi), 1st Edition, Bogaziçi Publishing, Istanbul 1996
- 50 Onder Cagiran, Tibbi Nebevi (al-Tib al-Nabawi), 1st Edition, Bogaziçi Publishing, Istanbul 1996
- 51 Onder Cagiran, Tibbi Nebevi (al-Tib al-Nabawi), 1st Edition, Bogaziçi Publishing, Istanbul 1996
- 52 Ahmad Dhiya al-Din Gumushkhanewi, Ramuz al-Ahadith, Vol 2, Gonca Publishing, Istanbul, 1997, 552/11
- 53 Aridat al-Ahwadhi Sharh Sunan at-Tirmidhi, VIII, 89-90, Prof. Dr. Ali Yardim, Peygamberimizin Semaili (Our Prophet's Appearance), Damla Publishing, 3rd Edition, Istanbul, 1998, p. 255
- 54 Ahmad Dhiya al-Din Gumushkhanewi, Ramuz al-Ahadith, Vol 2, Gonca Publishing, Istanbul, 1997, 521/17
- 55 Haydar Hatipoglu, S'nen-i Ibni Mace Tercemesi ve Serhi (Translation of Sunan Ibn Majah and Commentary), Kahraman Publishing, Vol 9, Istanbul 1983, p. 75
- 56 Ahmad Dhiya al-Din Gumushkhanewi, Ramuz al-Ahadith, Vol 2, Gonca Publishing, Istanbul, 1997, 521/18
- 57 al-Makarim has mentioned at different places, pp. 26-29-30-31; al-Mahasin,

- pp. 433-459; al-Hisal; al-Kafi; al-Mustadrak; ad-Daim, Vol 2, p. 113
58 al-Amali, Vol 2, p. 294; al-Amali by al-Mufid, p. 114; al-Makarim, Vol 1, p. 176; al-Kafi, Vol 2, p. 138 and Vol 8, p. 168
59 Haydar Hatipoglu, S?nen-i Ibni Mace Tercemesi ve Serhi (Translation of Sunan Ibn Majah and Commentary), Kahraman Publishing, Vol 9, Istanbul 1983, p. 73
60 al-Ghazali, Ihya' al-'Ulum
61 Shamaa-il Tirmidhi, Vol 1